Eurobank Cyprus

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 16 Σεπτεμβρίου 2020 • Έτος 6ο • Αρ. φύλλου 301* | Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy/financial | Τιμή: €2,00

Eurobank Cyprus

ΒΡΕΤΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ανησυχούν για τα Χριστούγεννα

Οι Βρετανοί έμποροι και ξενοδόχοι, οι οποίοι βρίσκονται ήδη σε δεινή κατάσταση, εκφράζουν έντονες ανησυχίες για την περίοδο των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς. Αν τα περιοριστικά μέτρα κατά του κορωνοϊού παραμείνουν σε ισχύ, ο τζίρος τους θα δεχθεί σοβαρό πλήγμα σε μια από τις πιο κερδοφόρες περιόδους της χρονιάς. **Σελ. 11**

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Από το γκισέ στο... πληκτρολόγιο

Η επικράτηση της τεχνολογίας καθοδηγεί την προσπάθεια των ελληνικών τραπεζών στη μείωση του λειτουργικού τους κόστους μέσω και της ελάττωσης του προσωπικού. Ηδη τα πιστωτικά ιδρύματα έβαλαν μπρος νέα προγράμματα για εθελούσια έξοδο. Ο αριθμός των χρηστών του Internet banking στην Ελλάδα ξεπερνάει τα 3 εκατομμύρια. **Σελ. 15**

ΤΟΥΡΚΙΑ

Ψάχνουν τον χρυσό των πολιτών

Οι Τούρκοι έχουν κρυμμένους στα «στρώματα» τουλάχιστον 5.000 τόνους χρυσού. Το «θησαυρό» αυτό έβαλε στο μάτι η τουρκική κυβέρνηση που εξετάζει σχέδιο για μεταφορά του στις τράπεζες. Βάσει της νομοθεσίας στην Τουρκία, ανά πάσα στιγμή είναι δυνατή η αγορά του χρυσού που διατηρεί κάποιος σε θυρίδα, λαμβάνοντας την τρέχουσα αξία του σε λίρες. **Σελ. 8**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Μεταρρυθμίσεις ώρα μηδέν για την Κύπρο

Από το Ταμείο Ανάκαμψης μπορεί να λάβει χορηγίες ύψους 1,3 δισ. ευρώ, με έναρξη αποπληρωμής το 2027

Μόνο με υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων, τις οποίες η Κύπρος είχε υποσχεθεί από το διάστημα που βγήκε εκτός μνημονιακών υποχρεώσεων θα μπορεί να πάρει χρήματα από την Ευρωπαϊκή Ενωση και συγκεκριμένα από το Ταμείο Ανάκαμψης. Το Ταμείο δημιουργήθηκε για ενίσχυση των κρατών - μελών που έχουν πληγεί από την πανδημία. Βασική παράμετρος για να αντλήσει στο μέγιστο τα χρήματα τα οποία δικαιούται η χώρα από ευρωπαϊκούς πόρους, είναι οι μεταρρυθμίσεις. Η Κύπρος συνολικά, μπορεί να αντλήσει κονδύλια της τάξης των 2,7 δισεκατομμυρίων ευρώ στα επόμενα επτά χρόνια, τα οποία θα είναι «κράμα» επιχορηγήσεων και δανείων. Η Κύπρος από το Ταμείο Ανάκαμψης της ΕΕ μπορεί να λάβει χορηγίες ύψους 1,3 δισεκατομμυρίων ευρώ, για μεταρρυθμίσεις που στοχεύουν κυρίως τους τομείς της πράσινης ανάπτυξης και της ψηφιακής μετάβασης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναμένει μεταρρυθμίσεις και ουσιαστικές προσπάθειες σε εθνικό επίπεδο από κάθε κράτος μέλος της. **Σελ. 4**

ΜΕΙΩΣΗ ΤΖΙΡΟΥ

Η σχολική τσάντα δεν γέμισε φέτος τα ταμεία

Μείωση 10-20% σε σύγκριση με την αντίστοιχη πεσινή περίοδο παρουσίασαν φέτος οι πωλήσεις σχολικών ειδών. Σε ορισμένες περιπτώσεις η μείωση έφθασε το 50%. Αυτό αποδίδεται στην αβεβαιότητα αναφορικά με την έναρξη της σχολικής περιόδου. Βαρύ πλήγμα στη σχολική τσάντα. Ευελπιστούν σε καλύτερες μέρες οι καταστηματάρχες. **Σελ. 7**

Η Βρετανία επιδοτεί την ηλεκτροκίνηση

Ενα κίνητρο για να στραφούν μαζικά οι καταναλωτές στη Βρετανία σε ηλεκτροκίνητα, άρα και πιο καθαρά αυτοκίνητα είναι προφανώς το να μειωθεί η τιμή τους. Μέσα στις προτάσεις που εξετάζει η κυβέρνηση είναι να αυξήσει την τιμή των πετρελαιοκίνητων και βενζινοκίνητων οχημάτων έως και κατά 1.500 λίρες ώστε αφενός να απομακρύνει τους καταναλωτές από αυτά, αφετέρου να επιδοτήσει τα «καθαρά» οχήματα. **Σελ. 13**

Προς συγχώνευση UBS και Credit Suisse

Σε μια περίοδο που οι ευρωπαϊκές τράπεζες πλήττονται από τον αντίκτυπο της πανδημίας, είναι πιθανή η δημιουργία μιας από τις μεγαλύτερες τράπεζες στη Γηραιά Ηπειρο, από τη συγχώνευση δύο ισχυρών τραπεζών της Ελβετίας. Πρόκειται για τους τραπεζικούς ομίλους UBS και Credit Suisse που, αν ευοδωθούν τα σχέδια, θα αποτελέσουν ενιαία οντότητα από τις αρχές του επόμενου έτους. **Σελ. 11**

Απειλεί με διαζύγιο την Κίνα ο Τραμπ

Η ένταξη της Κίνας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου ήταν η καθοριστική εξέλιξη που διευκόλυνε και επιτάχυνε την ιλιγγιώδη άνοδό της και την ανάδειξή της σε ανταγωνιστή των ΗΠΑ. Σήμερα, περίπου επτά εβδομάδες πριν από τις προεδρικές εκλογές, ο Ντόναλντ Τράμπ επανέρχεται δριμύτερος στο θέμα που κυριάρχησε στην προηγούμενη προεκλογική του εκστρατεία και χρωμάτισε έντονα μεγάλο μέρος της θητείας του: την αναμέτρησή της με τον μεγάλο ανταγωνιστή της, την Κίνα. Η Ουάσιγκτον βλέπει με ανησυχία την Κίνα να εξελίσσεται σε τεχνολογική υπερδύναμη. Κάποιοι πολιτικοί κύκλοι θεωρούν πως μπορούν να αναχαιτίσουν την κινεζική επέλαση αποκόπτοντας την κινεζική οικονομία πλήρως από την αμερικανική. Ετσι, ο Ντόναλντ Τραμπ μιλάει πλέον ανοικτά για ένα οικονομικό διαζύγιο από τη δεύτερη οικονομία στον κόσμο. **Σελ. 10**

Η πανδημία σκίασε και τη λάμψη του Χόλιγουντ

Πολλοί Αμερικανοί έφτασαν στα όρια της φτώχειας την περίοδο της πανδημίας. Ακόμη και στο Λος Αντζελες, την πατρίδα του Χόλιγουντ και των διεθνών σταρ. Χτισμένο μέσα σε λιγότερο από τέσσερα χρόνια και έχοντας κοστίσει πάνω από 5 δισ. δολάρια, το νέο γήπεδο ποδοσφαίρου SoFi του Λος Αντζελες μοιάζει με διαστημόπλοιο που προσγειώθηκε σε ένα τεράστιο πάρκινγκ. Εν πρώτοις ταιριάζει απόλυτα στο Λος Αντζελες, το οποίο εδώ και δεκαετίες είναι συνώνυμο του Χόλιγουντ, της χλιδής και των διεθνών αστέρων. Η πανδημία του κορωνοϊού όμως άλλαξε τα πάντα, ακόμη και την κατ' εξοχήν πόλη της λάμψης και της πολυτέλειας. **Σελ. 8**

Επιδοτήσεις για νέες θέσεις εργασίας στην Ελλάδα

Ασπίδα για την προστασία της απασχόλησης δημιουργεί η ελληνική κυβέρνηση. Με ένα ευρύ πρόγραμμα επιδότησης των ασφαλιστικών εισφορών σε επιχειρήσεις που θα πραγματοποιήσουν νέες προσλήψεις, αλλά και επέκταση των μέτρων «απαγόρευσης» των απολύσεων για όσους επαγγελματίες ευεργετηθούν από τα νέα μέτρα στήριξης, θα επιχειρηθεί να μπει φρένο στην ανεργία. Στο πλαίσιο αυτό το Δημόσιο θα καλύπτει ένα πολύ μεγάλο μέρος του μη μισθολογικού κόστους για το επόμενο χρονικό διάστημα σε όσους προχωρήσουν σε προσλήψεις. Οσοι θα ευεργετηθούν δεν θα πρέπει να προχωρήσουν σε απολύσεις. **Σελ. 16**

«Πόρτα» SSM σε επέκταση μορατόριουμ σε ξενοδόχους

Μικρές μόνο αναδιαρθρώσεις

Φρένο στους σχεδιασμούς για επέκταση του μορατόριουμ δόσεων για τους ξενοδόχους φαίνεται να βάζει ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (SSM), εκτιμώντας ότι οι εννέα μήνες παράτασης είναι αρκετοί. Συζητούνται πλέον για Ad-hoc αναδιαρθρώσεις με μικρές περιόδους χάριτος σε όσους έχουν πραγματική ανάγκη. **Σελ. 5**

Προωθείται η ψηφιοποίηση της εκπαίδευσης

Αναζητούνται κονδύλια

Στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα αποταθεί το προσεχές διάστημα η Κύπρος για την εξασφάλιση χρηματοδότησης από το Ταμείο Ανάκαμψης για προώθηση της ψηφιοποίησης της εκπαίδευσης. Προϋπόθεση αποτελεί η κατάθεση των σχεδιασμών σε σχέση με τις πτυχές της εκπαίδευσης οι οποίες θα τεθούν σε προτεραιότητα. **Σελ. 4**

ΠΟΛΙΤΙΚΗ **Σελ. 6**

Στην ολομέλεια ο γόρδιος δεσμός των απολύσεων από την Εθνική Φρουρά για σπουδές στη Βρετανία.

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Αν δεν συμμορφωθεί να εξαναγκαστεί

Την πεποίθησή ότι η ΕΕ είναι καλά προετοιμασμένη ακόμα και για μια αποτυχία στην επίτευξη συμφωνίας με τη Βρετάνια εξέφρασε ο Γερμανός υπουργός οικονομικών, ο οποίος δεν δίστασε να σημειώσει ότι ο μεγάλος χαμένος από αυτή την υπόθεση θα είναι η βρετανική οικονομία. Η ένταση μεταξύ των δυο πλευρών επανήλθε στο προσκήνιο λόγω των μεθοδεύσεων του Βρετανού πρωθυπουργού, ο οποίος επιχείρησε να αθετήσει πρόνοιες της συμφωνίας αποχώρησης που υπογράφτηκε στις 31 Ιανουαρίου με την ΕΕ και αποτελεί έκτοτε διεθνή συμφωνία. Η πρόεδρος της Κομισιόν σημείωσε ότι η Βρετανία παραβιάζει το διεθνές δίκαιο, ενώ κάποιες φωνές έκαναν λόγο ακόμα και για προσφυγή στη δικαιοσύνη.

Ο Βρετανός πρωθυπουργός από τη μεριά του, προκειμένου να δικαιολογήσει την αλλοπρόσαλλη στάση του, δήλωσε ότι δεν θα επιτρέψει στη Βόρεια Ιρλανδία να αποκοπεί από την υπόλοιπη χώρα. Θα πρέπει, ανέφερε, να επιτραπούν αλλαγές σε κάποιους όρους της συμφωνίας προκειμένου να διασφαλιστεί η πολιτική και οικονομική ακεραιότητα της χώρας, υπονοώντας προφανώς το Ηνωμένο Βασίλειο. Δεν είναι δυνατόν, κατά τον Μπόρις Τζόνσον, να επιτραπεί σε εξωτερικές δυνάμεις να αποφασίζουν για τη διάσπαση του Ηνωμένου Βασιλείου ενώ κατηγόρησε την ΕΕ ότι ενεργεί με ακραίο τρόπο και απειλεί τις εξαγωγές τροφίμων με την επιβολή εισαγωγικών δασμών.

Η ένταση με την οποία αντέδρασε η ΕΕ σε αυτήν τη νέα εξέλιξη και η αποστολή τελεσίγραφου στη Βρετανία για συμμόρφωση μέχρι το τέλος του τρέχοντος μηνός, ήταν περισσότερο ένδειξη απογοήτευσης παρά υιοθέτηση μιας πιο σκληρής στάσης. Η προσφυγή από πλευράς της ΕΕ στη δικαιοσύνη, όπως εισηγούνται αρκετοί, θα καταλήξει σε μια μακρά και αβέβαιη διαδικασία, η οποία το μόνο που θα καταφέρει είναι να υπενθυμίσει σε όλους ότι ο Βρετανός πρωθυπουργός έχει υπαναχωρήσει. Η ΕΕ έχει, εξάλλου, συνηθίσει να παρακολουθεί τη βρετανική πολιτική σκηνή να αντιπαρατίθεται έντονα στο εσωτερικό από το 2016 οπότε και μπήκε στο τραπέζι η ιδέα της αποχώρησης από την ΕΕ.

Όπως σημειώνουν Ευρωπαίοι αξιωματούχοι, οι Βρετανοί προφανώς επιθυμούν να ακολουθήσουν τους κανόνες του διεθνούς δικαίου και μάλλον αυτό θα πράξουν μόλις εξαντληθούν οι εσωτερικοί τακτισμοί. Κύριοι λόγοι για τους οποίους επικρατεί στις Βρυξέλλες συγκρατημένη αισιοδοξία για μια θετική κατάληξη είναι, πρώτον η επιφυλακτικότητα αρκετών στο εσωτερικό της Βρετανίας να ανοιχθεί ξανά θέμα Βορείου Ιρλανδίας και δεύτερον η έντονη αντίδραση των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής στο ενδεχόμενο να μην επιτευχθεί τελική συμφωνία. Όπως δήλωσε η εκπρόσωπος των Δημοκρατικών στη Βουλή, οι οποίοι ελέγχουν το Σώμα, η Βρετανία δεν θα πρέπει να περιμένει συμφωνία εμπορίου με τις ΗΠΑ αν δεν σεβαστεί τη συμφωνία για το BREXIT.

Η πρωτόγνωρη κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει η χώρα προκάλεσε την ιστορική αντίδραση δυο πρώην πρωθυπουργών της Βρετανίας, του εργατικού Τόνυ Μπλερ και του Συντηρητικού Τζον Μέιτζορ, οι οποίοι με κοινή δήλωση επιτέθηκαν κατά του Μπόρις Τζόνσον χαρακτηρίζοντας τις ενέργειές του σοκαριστικές και επικίνδυνες αφού, όπως αναφέρουν, θέτουν μεταξύ άλλων σε κίνδυνο ακόμα και την ειρήνη με την Βόρεια Ιρλανδία, η οποία βρίσκεται σε ισχύ από το 1998. Κάλεσαν, τέλος, την κυβέρνηση να σεβαστεί το διεθνές δίκαιο και κάλεσαν τη Βουλή, εφόσον αρνηθεί να το πράξει, να την εξαναγκάσει!

ΕΝΟΙΚΙΑΓΟΡΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Έχεις τη δύναμη.

Από μικρός έκανες μεγάλα σχέδια

Καιρός να γίνουν πραγματικότητα!

www.hellenicbank.com/car

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Οταν οι αναβολές γίνονται liability

Ενδόμυχα, σχεδόν όλοι όσοι πιστεύουμε πως ο κορωνοϊός και οι συνέπειές του στην ανθρώπινη υγεία δεν είναι αποκύημα της φαντασίας μας, είμαστε πεπεισμένοι πως θα υπάρξει και δεύτερο κύμα εντός ελαχίστων μηνών. Σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο και με ταυτόχρονη απουσία ενός ικανού εμβολίου αναχαίτισής του, ο Θεός ας βάλει πραγματικά το χέρι του, επειδή δύσκολα θα υπάρξει κάτι άλλο που θα μας απομακρύνει από αρνητικότατες οικονομικές συνέπειες που θα φτάνουν μέχρι και τα όρια της ολικής καταστροφής. Εγώ τηρώ μια συγκρατημένη αισιοδοξία αλλά συνάμα και μικρό καλάθι.

Είναι θέματα όμως που δεν απαιτείται η παρέμβαση του Θεού. Θέματα που αν καταδεχτούμε να βάλουμε τη λογική κάτω και να παραμερίσουμε τους όποιους συναισθηματισμούς, μπορούμε να επιλύσουμε από μόνοι μας. Τώρα αν απαιτείται θεία φώτιση για να φερθούμε με ψυχρή λογική, ...so be it...

Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια ως ορολογία μπήκαν στο λεξιλόγιό μας από το 2013. Υπήρχαν και πριν, αλλά πριν δεν ήταν γνωστά με αυτή την ονομασία. Ήταν γνωστά με το «ας κάμει υπομονή η τράπεζα…» και με το «…κανονίζει μας ο γραμματέας της Συνεργατικής να πάμε τζείθε μέρου…». Προϋπήρχαν λοιπόν, παρόλο που δεν ήταν τόσης έκτασης όπως κατέληξαν να είναι το 2014 (€27,5 δισ. ή 48% των συνολικών δανείων). Ήταν όπως ο κορωνοϊός, που εσχάτως μάθαμε πως κορωνοϊοί πάντα υπήρχαν αλλά αυτός του 2019 έκανε τη διαφορά. Από το 2013 τα ΜΕΔ και αργότερα οι ΜΕΧ όπως είναι γνωστές, παίζουν ένα ρόλο ούτε λίγο ούτε πολύ όπως αυτόν του μόνιτορ του ασθενούς στην εντατική. Μέσα σε μια πορεία επτά χρόνων όσοι ασχολήθηκαν και όσο ασχολήθηκαν με το θέμα, πέτυχαν να μειωθεί αυτό το βάρος κάτω στα €9 δισ. ή 28% των χορηγήσεων. Δηλαδή αφαιρέθηκαν από το σύστημα με τον ένα ή τον άλλο τρόπο περίπου €18,5 δισ. μη εξυπηρετούμενες χορηγίες.

Όχι περίφημα, αλλά καθόλου άσχημα αν αναλογιστεί κανείς ότι στην πορεία των επτά χρόνων είδαμε ό,τι σοφιστεία μπορεί να συλλάβει ο ανθρώπινος νους που αποσκοπούσε στο να διαιωνισθεί το πρόβλημα. Και το δυστύχημα είναι πως η κάθε σοφιστεία προβαλλόταν με το αιτιολογικό ότι προστατεύεται ο δανειζόμενος και ευνουχίζονται οι τράπεζες, ενώ στην πραγματικότητα συνέβαινε το αντίθετο.

Σήμερα μαθαίνουμε πως το 55% των ΜΕΧ είναι ηλικίας τουλάχιστον πέντε χρόνων ενώ περίπου το 25% αυτών είναι ηλικίας πέραν των επτά χρόνων. Τι πήγε λάθος και υπάρχουν τόσο μεγάλης ηλικίας ΜΕΧ; Τι πιθανότητες υπάρχουν αυτές να γυρίσουν στο «πράσινο»; Σχεδόν μηδέν. Άρα τράπεζες και δανειζόμενοι κουβαλούν ένα νεκρό βάρος €5 δισ. για τουλάχιστον πέντε χρόνια το οποίο αν έφευγε εδώ και τόσο καιρό, το αποτέλεσμα θα ήταν επωφελές για τους δανειζόμενους, για τις τράπεζες αλλά και για την οικονομία.

Εδώ και κάποιους μήνες τρέχει ένα πρόγραμμα αναστολής δόσεων μέχρι το τέλος του χρόνου. Αυτό βοήθησε και βοηθά όσους το αιτήθηκαν αφού ενίσχυσε τη ρευστότητα τους κατά την δύσκολη περίοδο του lockdown και της αμέσως επόμενης αυτού περιόδου. Γνωρίζαμε ότι αυτό το πρόγραμμα δεν είναι μόνιμο, ότι δεν μπορεί να παραταθεί, αλλά ούτε και σήμαινε όφελος τύπου έκπτωσης δανείου. Χορηγήθηκε δε με τις ευλογίες της ΕΚΤ μετά από επιτυχή πρώτη παρέμβαση της δικής μας ΚΤ.

Σήμερα ακούγονται φωνές για ανάγκη παράτασης του και προτάσσονται διάφορες αιτιάσεις. Όσο και να υπάρχει κατανόηση για τις δυσκολίες που όλοι μας περνάμε εξαιτίας της μειωμένης οικονομικής δραστηριότητας, δεν μπορεί δυστυχώς να συνεχίσει αυτή η κατάσταση της συνεχούς απαίτησης όπως οι δανειακές υποχρεώσεις παίρνουν παράταση εξόφλησης σε βάθος χρόνου.

Πρέπει επιτέλους να γίνει κατανοητό ότι η κάθε παράταση στοιχίζει και πως αυτός που παίρνει τον λογαριασμό δεν είναι μόνο η τράπεζα αλλά όλοι μας. Πρέπει να γίνει κατανοητό πως όσο υπάρχουν ΜΕΧ, το βάρος δεν το επωμίζονται μόνο οι τράπεζες αλλά ολόκληρη η οικονομία. Πρέπει να γίνει κατανοητό πως με το να καθυστερούμε την εκποίηση μιας κατοικίας δεν σώζουμε δυστυχώς τον ένοικό της. Δεν είναι όλοι οι ιδιοκτήτες οι ίδιοι και άρα θα πρέπει να σπάσουν όσο γίνεται σε κατηγορίες. Και άμα γίνει αυτό τότε να βρεθεί η καλύτερη δυνατή λύση για κάθε κατηγορία.

Το να διαιωνίζεται το πρόβλημα σίγουρα δεν αποτελεί λύση για κανένα. Και όπως ο κορωνοϊός, έτσι και τα ΜΕΧ αναμένεται να έχουν ένα δεύτερο κύμα. Το εμβόλιο και η φαρμακευτική αγωγή γι' αυτά υπάρχει. Το θέμα είναι να χρησιμοποιηθούν σωστά. Μόνο έτσι θα υπάρξει η αναγκαία ανοσία που θα μας πάρει όλους μπροστά αντί του να κρατά μια μικρή ομάδα στον αναπνευστήρα.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO της APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Η επίσκεψη Μισέλ και οι εκπλήξεις του Τσακ Νόρις

Μεγάλες μάχες διεξάγονται μεταξύ κομμάτων λίγο πριν τις οριστικές αποφάσεις για τη συμπλήρωση των ψηφοδελτίων. Η μεγαλύτερη μάχη γίνεται μεταξύ κομμάτων του ενδιάμεσου χώρου με κάποια κόμματα να αρπάζουν στελέχη άλλων.

Πολύ σύντομα αναμένονται ανακοινώσεις από όλα σχεδόν τα κόμματα του ενδιάμεσου προς επίδειξη των... λαφύρων.

Όπως πληροφορούμαι, η ΕΔΕΚ έχει ήδη συμφωνήσει με τρία πρώην στελέχη του ΔΗΚΟ, η ΔΗ.ΠΑ με στελέχη από δύο-τρία κόμματα, κυρίως από το ΔΗΚΟ, ενώ το ΔΗΚΟ προσεγγίζει διάφορα άτομα αλλά ακόμα δεν έχουν οριστικοποιηθεί οι απαντήσεις. Η Συμμαχία Πολιτών δυσκολεύεται αρκετά όπως και η Αλληλεγγύη και οι Οικολόγοι.

Οι δύο μεγάλοι, ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ, δεν φαίνεται να αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα αφού τα ψηφοδελτιά τους είναι σχεδόν έτοιμα. Ωστόσο, όπως πληροφορούμαι και από την Μάνταμ του Φούλη και από την κυρία Γιαννούλλα της Εζεκία Παπαϊωάννου, αντιδράσεις ήδη σημειώνονται και είναι και αναμενόμενες και αναπόφευκτες.

- Ποιο μεγάλο κόμμα αντιμετωπίζει μεγάλο πρόβλημα με τις υποψηφιότητες για την επαρχία Κερύνειας; Αληθεύει πως μεταξύ δύο στελεχών του κόμματος επικρατεί κλίμα... Σιβηρίας;

Εκπλήξεις και εντυπωσιακές αποκαλύψεις υπόσχεται ο Οδυσσέας-Τσακ Νόρις για τις έρευνες που έκανε στους πέντε φακέλους πολιτογραφήσεων που του παραχωρήθηκαν από το υπουργείο Εσωτερικών. Η έρευνά του έχει ήδη προωθηθεί στον Νουρή και όπως ο ίδιος ο Τσακ-Νόρις δήλωσε, προέκυψαν σημαντικές παρατυπίες σε μόλις πέντε φακέλους που ελέγχθηκαν με αποτέλεσμα να υπάρξει τεράστια απώλεια εσόδων για το κράτος. Αλλά και ο Εκπρόσωπος της Ελεγκτικής Υπηρεσίας Μάριος Πετρίδης προϊδέασε την κοινή γνώμη για όσα αναμένονται: «Θα έχει πολύ ενδιαφέρον από την Δευτέρα όταν δημοσιοποιηθεί η έκθεση και θα δείτε το πλήρες εύρος των ευρημάτων» ανέφερε, λες και προανήγγειλε επεισόδιο σαπουνόπερας.
Εν ολίγοις, η νέα εβδομάδα είναι ήδη... κρατημένη.

Νούμερα όμως ανακοινώθηκαν και από την έρευνα της Δήμητρας Καλογήρου, η οποία επίσης ολοκληρώθηκε. Όπως αποκαλύπτει, θα πρέπει να ανακληθούν τα διαβατήρια για 19... συμπατριώτες που δεν είναι και ό,τι καλύτερο κυκλοφορεί στο διεθνές τζετ σετ. Οι επτά από αυτούς εξασφάλισαν πολιτογράφηση με ψευδείς παραστάσεις ενώ οι υπόλοιπου 12 καταζητούνται από τις αρχές των χωρών τους για υποθέσεις κλοπών και απάτης.
Κάποιοι θα πρέπει να στείλουν ανθοδέσμη στην Δήμητρα...

- Αγαπητέ μου Μισέλ εύχομαι το χαμόγελο να έχει διάρκεια.

Με τη νέα Navtex που εξέδωσε η Τουρκία για το Γιαβούζ, που παραμένει στο τεμάχιο 6 της κυπριακής ΑΟΖ μέχρι τις 20 Οκτωβρίου και άλλες δύο Navtex που σύμφωνα με πληροφορίες αναμένονται, η Τουρκία κάνει ξεκάθαρο πως μπορεί στην Ελλάδα να έκανε προσωρινά πίσω αλλά στην Κύπρο παραμένει ανυποχώρητη.

Χθες υπήρξε βεβαίως και η αντι-Navtex της Τουρκίας στη Λέσβο, που περιπλέκει ακόμη περισσότερο τα πράγματα, ενώ υποτίθεται ότι βρίσκεται σε εξέλιξη άγριο παρασκήνιο για επιστροφή Ελλάδας - Τουρκίας στο τραπέζι του διαλόγου.

Μέσα σε αυτό το κλίμα φτάνει σήμερα στην Κύπρο, μετά την επίσκεψή του στην Αθήνα ο Σαρλ Μισέλ για συζητήσεις με τον Νίκαρο και τον Νίκο.
Όπως ανέφερε χθες στους πολιτικούς αρχηγούς ο Νίκαρος στον Μισέλ θα θέσει και τη νέα τουρκική Navtex και το θέμα της Αμμοχώστου και όλες τις τουρκικές προκλήσεις.
Όπως πληροφορούμαι από τον Λόφο θα μεταφερθεί στον Μισέλ η αποφασιστικότητα της Λευκωσίας «να επιμείνει μέχρι τέλους» να τηρηθούν οι ευρωπαϊκές δεσμεύσεις για επιβολή ισχυρών κυρώσεων στην Τουρκία, αν δεν αποσύρει όλα της τα πλοία και από την κυπριακή ΑΟΖ, να τερματίσει όλες τις προκλήσεις και να προσέλθει σε διάλογο και με την Ελλάδα αλλά και με την Κύπρο.
Ασφαλώς το ενδιαφέρον δεν είναι τι θα πούμε εμείς αλλά το τι θα πει ο Μισέλ...
Πάντως, ο Μπορέλ μίλησε. Και είπε ότι προς το παρόν δεν υπάρχει ομοφωνία μεταξύ των Κρατών Μελών για την επιβολή κυρώσεων στην Τουρκία. Η σύνοδος κορυφής της ΕΕ θα γίνει σε λιγότερο από δέκα ημέρες...

ΚΟΥΙΖ: Ποιοι δύο πολιτικοί αρχηγοί που παλιά μόνο καυγάδες έκαναν τώρα φαίνεται να τα έχουν βρει και μάλιστα σε βαθμό που να συζητούν όλο και πιο συχνά σε «ύποπτα» πηγαδάκια;

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Συνέντευξη στον **ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

«Ενας ελέφαντας στο δωμάτιο» από την enacttheatre

Η ομάδα enacttheatre, όπως ορθά μού επισημαίνουν η Έλενα Μακρή και Μαρίνα Καλλινίκου δραστηριοποιείται τα τελευταία τέσσερα χρόνια, αν και την τελευταία περίοδο, λόγω των ανακατατάξεων που έφερε η πανδημία του covid-19, η παρουσία της είναι αρκετά αισθητή. Αυτή τη περίοδο θα ανεβάσουν το έργο «Ένας ελέφαντας στο δωμάτιο», μαζί με το Κέντρο Παραστατικών Τεχνών ΜΙΤΟΣ, στο πλαίσιο της δράσης του Κέντρου «theYard.Residency: μετέωρος κόσμος». Πέντε άνθρωποι αντιμετωπίζουν επί σκηνής «την απόσταση», μέσα από διαλόγους που ξεδιπλώνουν υπαρξιακές ανησυχίες καλούνται να βρουν ένα κοινό παρονομαστή για να επικοινωνήσουν και να παραμείνουν συνδεδεμένοι. Έχουμε ανάγκη να είμαστε συνδεδεμένοι με οτιδήποτε επιβεβαιώνει την ύπαρξή μας. Η Έλενα Καλλινίκου και η Μαρίνα Μακρή μιλάνε στην «Οικονομική Καθημερινή» για το έργο που παρουσιάζουν και γιατί δεν βλέπουμε τον ελέφαντα στο δωμάτιο...

–Μιλήστε μου για το «Ένας ελέφαντας στο δωμάτιο», γιατί ακριβώς πρόκειται;

–Πρόκειται για ένα συνειρμό από σκέψεις που τρέχει σαν καταρράκτης και πλημμυρίζει το δωμάτιο. Ένας συνειρμός που φουσκώνει, φουσκώνει, φουσκώνει και γίνεται τόσο μεγάλος σαν ένας ελέφαντας που καταβάλει το δωμάτιο.

–Πέντε άνθρωποι αντιμετωπίζουν επί σκηνής «την απόσταση», πώς;

Οι πέντε ηθοποιοί αντιμετωπίζουν την απόσταση κυριολεκτικά. Δεν έχουν σωματική και οπτική επαφή. Έχουν μόνο τις λέξεις τους, οι οποίες τους φέρνουν πιο κοντά.

–Αντιμετωπίζουν την απόσταση κυριολεκτικά. Δεν έχουν σωματική και οπτική επαφή. Έχουν μόνο τις λέξεις τους, οι οποίες τους φέρνουν πιο κοντά. Κάποτε είναι λέξεις που κάθονται στην ψυχή, κάποτε τους διαλύουν και κάποτε διαλύονται, κρύβουν μηνύματα που πρέπει να αποκρυπτογραφηθούν και συνέχεια στροβιλίζονται μέσα στον χώρο. Κάποτε είναι σκέψεις που φεύγουν και άλλοτε επαναλαμβάνονται μέχρι να φτάσει ο ένας τον άλλο.

–Γιατί νομίζετε ότι πολλές φορές μας είναι δύσκολο να δούμε τον ελέφαντα στο δωμάτιο;

–Μαρίνα: Δεν νομίζω ότι είναι δύσκολο. Ακριβώς γι' αυτό τον λόγο ονομάζεται ελέφαντας, επειδή είναι τεράστιος, καταλαμβάνει όλο το δωμάτιο, δεν μπορείς να μην το δεις, απλώς κάνεις πως δεν τον βλέπεις, επειδή είναι δύσκολο να το αντιμετωπίσεις.

–Έλενα: Ο ελέφαντας σε ένα δωμάτιο είναι οτιδήποτε μας κάνει να νιώθουμε άβολα. Ο θάνατος, ο καρκίνος, η απώλεια, η απουσία, η ιστορία, η ξενοφοβία, ο φασισμός, η συνήθεια, η αδικία. Σ' όλα αυτά κλείνουμε τα μάτια.

–Μπορεί να βρεθεί κοινός παρονομαστής στις σχέσεις των ανθρώπων;

ΑΡΤΕΜΙΣ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΟΥ

«Πέντε άνθρωποι αντιμετωπίζουν επί σκηνής «την απόσταση», μέσα από διαλόγους που ξεδιπλώνουν υπαρξιακές ανησυχίες καλούνται να βρουν ένα κοινό παρονομαστή για να επικοινωνήσουν και να παραμείνουν συνδεδεμένο».

–Μαρίνα: Σίγουρα μπορεί, όταν είναι κοινός ο στόχος.

–Έλενα: Ναι, μπορεί να βρεθεί, να χαθεί, να ξαναβρεθεί και να ξαναχαθεί.

–Τι σημαίνει μοναξιά και πώς αντιλαμβάνεστε το μαζί;

–Μαρίνα: Μοναξιά για μένα είναι κάτι όμορφο, κάτι που ηχεί στα αφτιά μου ως προνόμιο. Αν την αναζητείς τη μοναξιά δεν σε φοβίζει. Το ίδιο και το μαζί.

–Έλενα: Μοναξιά είναι η ικανότητα να είσαι μόνος και όσο την εξασκείς ανακαλύπτεις ποιος πραγματικά είσαι ώστε να αντιλαμβάνεσαι ουσιαστικά τη δύναμη που έχει το μαζί.

–Το τελευταίο διάστημα η enacttheatre είναι αρκετά δραστήρια, τι σας κρατάει ζωντανές;

–Η ομάδα είναι αρκετά δραστήρια τα τέσσερα τελευταία χρόνια, απλώς η πανδημία μετέθεσε αρκετές δράσεις μας την ίδια περίοδο. Ευχόμαστε να είμαστε ζωντανές και για τα υπόλοιπα χρόνια.

Συντελεστές

Συμμετέχουν οι ηθοποιοί: Ανδρέας Δανιήλ, Έλενα Καλλινίκου, Ανδρέας Μακρής, Μαρίνα Μακρή, Λουκία Πιερίδου. Καλλιτεχνικός συνεργάτης: Κωνσταντίνα Peter.

Την καλλιτεχνική επιμέλεια έχει ο Αλέξης Θεμιστοκλέους και το ηχητικό τοπίο επιμελείται η Μαριάννα Μιχαήλ.

Παραστάσεις 17, 19 και 20 Σεπτεμβρίου, στο Παλιό Ξυδάδικο, Λεμεσός.
Στη Λευκωσία, στο Θέατρο Δέντρο, στις 4 Οκτωβρίου. Ώρα έναρξης: 7:30 μ.μ. & 9:30 μ.μ.
Πληροφορίες και κρατήσεις: 99 629610.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Υπεύθυνος Ύλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ ■ Διεύθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Έτοιμος για την απόλυτη εμπειρία Cytavision;

Τώρα έχεις όλο το περιεχόμενο με 100+ κανάλια, σε πακέτα που τα φτιάχνεις όπως εσύ θέλεις, με μοναδική εμπειρία θέασης.

Συνδύασε το Value Pack ή Variety Pack με τα νέα πρόσθετα αθλητικά πακέτα:

1. Κυπριακό Ποδόσφαιρο €25/μήνα και / ή
2. Διεθνές Ποδόσφαιρο και άλλα δημοφιλή αθλήματα €12,90/μήνα

Επωφελήσου τώρα από τις προσφορές:

Variety Pack + Κυπριακό Ποδόσφαιρο + Διεθνές Ποδόσφαιρο και Άλλα Αθλήματα **€49,90**

Variety Pack + Κυπριακό Ποδόσφαιρο **€42**

Κυπριακό Ποδόσφαιρο μόνο:
- μέσω αποκωδικοποιητή **€27,90**
- μέσω φορητών συσκευών με online συνδρομή Cytavision Go **€25**

Χωρίς δέσμευση συμβολαίου
Δωρεάν εγκατάσταση μέχρι τέλος Οκτωβρίου

Ενημερώσου στο cyta.com.cy/tv ή κάλεσε στο 132

cytavision

Κάτσε να δεις
που τα έχεις όλα

Μόνο με μεταρρυθμίσεις θα έλθει χρήμα από Ευρώπη

Από το Ταμείο Ανάκαμψης της Ε.Ε. η Κύπρος μπορεί να λάβει χορηγίες ύψους 1,3 δισ. ευρώ

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Χρήματα τα οποία θα είναι μόνο άρρηκτα συνδεδεμένα με μεταρρυθμίσεις θα δοθούν στην Κύπρο από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μεταρρυθμίσεις οι οποίες βρίσκονται στο ράφι από το χρονικό διάστημα που η Κύπρος βγήκε εκτός μνημονιακών υποχρεώσεων το Μάρτη του 2016 και είχε υποσχεθεί πως θα κάνει. Από τότε, ωστόσο, πολλά έχουν αλλάξει, όπως για παράδειγμα η αναπάντεχη πανδημία του κορωνοϊού. Δημιουργήθηκε ένα ομολογουμένως φιλόδοξο ευρωπαϊκό ταμείο, το γνωστό πλέον σε όλους μας Ταμείο Ανάκαμψης. Βασική παράμετρος για να αντλήσει στο μέγιστο τα χρήματα τα οποία δικαιούται η χώρα από ευρωπαϊκούς πόρους, είναι οι μεταρρυθμίσεις.

Η Τρόικα πραγματοποιεί αυτή την εβδομάδα τον προκαθορισμένο μεταμνημονιακό έλεγχο του Σεπτεμβρίου, έναν από τους δύο που πραγματοποιεί σε ετήσια βάση.

Η Κύπρος συνολικά, μπορεί να αντλήσει κονδύλια της τάξης των 2,7 δισεκατομμυρίων ευρώ στα επόμενα επτά χρόνια, τα οποία θα είναι «κράμα» επιχορηγήσεων και δανείων. Η Κύπρος από το Ταμείο Ανάκαμψης της ΕΕ μπορεί να λάβει χορηγίες ύψους 1,3 δισεκατομμυρίων ευρώ, για μεταρρυθμίσεις που στοχεύουν κυρίως τους τομείς της πράσινης ανάπτυξης και της ψηφιακής μετάβασης. Την ίδια ώρα, η Τρόικα πραγματοποιεί αυτή την εβδομάδα τον προκαθορισμένο μεταμνημονιακό έλεγχο του Σεπτεμβρίου, έναν από τους δύο που πραγματοποιεί σε ετήσια βάση. Ο μεταμνημονιακός έλεγχος από την Τρόικα, μπορεί να λειτουργήσει ως ένας μοχλός πίεσης προς την Κυπριακή Δημοκρατία για να προχωρήσει σε μεταρρυθμίσεις, όπως άλλωστε καταγράφει σε κάθε έκθεση η οποία δημιουργείται μετά την ολοκλήρωση κάθε επίσκεψης. Αυτή τη φορά, όμως, θα έχει μεγαλύτερη βαρύτητα, καθώς αυτά που πρότεινε όλα τα προηγούμενα χρόνια να γίνουν ως τομές, θα πρέπει να υλοποιηθούν στα επόμενα χρόνια.

Τα χρήματα τα οποία θα δοθούν στην Κύπρο υπό μορφή χορηγήσεων και δανείων θα πρέπει να έχουν αντίκρισμα. Και δεν είναι μόνο ζήτημα κυπριακό. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναμένει μεταρρυθμίσεις και ουσιαστικές προσπάθειες σε εθνικό επίπεδο από κάθε κράτος μέλος της. Θα είναι μια πολύ μεγάλη προσπάθεια και θα γίνεται μέσα στο πλαίσιο των κανόνων του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και των προτεραιοτήτων που υπάρχουν για βιώσιμη και ανθεκτική, πράσινη, αλλά και ψηφιακή ανάπτυξη. Αυτή τη φορά δεν θα πρέπει να σκοντάψουν οι όποιες μεταρρυθμίσεις προωθηθούν σε κοινωνικά σύνολα, στη Βουλή των Αντιπροσώπων και σε πρακτικές που δεν θέλουν να αλλάξουν. Απώτερος στόχος είναι η δέσμευση των κονδυλίων που θα λάβει η χώρα μέχρι το 2023 και η υλοποίηση των όποιων μεταρρυθμίσεων μέχρι το 2026. Από εκεί και πέρα, τα κονδύλια θα αρχίσουν να αποπληρώνονται από την Κύπρο από το 2027.

Στόχος είναι η δέσμευση των κονδυλίων που θα λάβει η Κύπρος μέχρι το 2023 και η υλοποίηση μεταρρυθμίσεων μέχρι το 2026. Τα κονδύλια θα αρχίσουν να αποπληρώνονται από το 2027.

Τα κόκκινα σημεία και οι ευρωπαϊκές συστάσεις

Όπως έχει δηλώσει και ο υπουργός Οικονομικών Κωνσταντίνος Πετρίδης, για την αξιοποίηση των κονδυλίων που αφορούν το Next Generation EU, η Κύπρος θα υποβάλει τριετές εθνικό Σχέδιο διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέχρι το τέλος Οκτωβρίου, παρά το ότι υπάρχει χρόνος να δοθεί το εθνικό Σχέδιο των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων μέχρι και το πρώτο τρίμηνο του 2021. Το Σχέδιο, όπως έχει πει ο Υπουργός, θα πρέπει να βασίζεται στις ειδικές συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και να συνάδει με τους στόχους και τις προτεραιότητες της ΕΕ όσον αφορά την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση και θα χρειαστεί η μέγιστη δυνατή συναίνεση από όλους. Η αποδέσμευση κονδυλίων θα υπόκειται στην ικανοποιητική εκπλήρωση των σχετικών προθεσμιών και στόχων που θα συμφωνηθούν με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και θα εγκρίνονται και από τα υπόλοιπα κράτη μέλη.Ποιες όμως οι συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για την Κύπρο; Ανατρέχοντας στις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του Φεβρουαρίου του 2020, η Επιτροπή έχει προβεί στις πιο κάτω διαπιστώσεις : Α) Το επενδυτικό δυναμικό παρεμποδίζεται από την αργή πρόοδο των ιδιωτικοποιήσεων. Β) Η πολυαναμενόμενη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης εξακολουθεί να εκκρεμεί. Γ) Η μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης, όπου όμως έχει σημειώσει πρόοδο. Δ) Το δικαστικό σύστημα στην Κύπρο εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρές προκλήσεις από άποψη αποτελεσματικότητας, με τις αρχές να έχουν εκφράσει τη δέσμευσή τους να αναμορφώσουν το δικαστικό σύστημα και να αντιμετωπίσουν τις αδυναμίες. Ε) Η εξειδίκευση των δικαστηρίων βρίσκεται σε εξέλιξη, αλλά η βασική νομοθεσία εξακολουθεί να εκκρεμεί. Ζ) Η ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας, η επαγγελματικοποίηση του προσωπικού στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, καθώς και άλλα στοχοθετημένα μέτρα, θα μπορούσαν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση αυτών των αδυναμιών και να προωθήσουν μια πραγματικά ανταγωνιστική και αποτελεσματική αγορά δημόσιων συμβάσεων. Η) Η υλοποίηση δράσεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς σημειώνει πρόοδο, αλλά η ικανότητα συντονισμού παραμένει ανεπαρκής. Θ) Το αναπτυξιακό μοντέλο της Κύπρου έχει αρνητικό αντίκτυπο στο περιβάλλον και εμποδίζει την κλιματική ουδετερότητα. Ι) Τα υψηλά ποσοστά παραγωγής αποβλήτων, τα χαμηλά ποσοστά ανακύκλωσης και η ισχυρή εξάρτηση από την υγειονομική ταφή αποτελούν μείζονες ανησυχίες. Κ) Παρά τα περιορισμένα μέτρα που έχει λάβει, η Κύπρος παραμένει ευάλωτη στην κλιματική αλλαγή λόγω της ξηρασίας και της λειψυδρίας. Λ) Η Κύπρος απέχει πολύ από την επίτευξη των στόχων της για το 2020 και ακόμη περισσότερο από τους στόχους της για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2030. Μ) Το άνοιγμα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας έχει καθυστερήσει πολύ. Ν) Το μισθολογικό κόστος του δημόσιου τομέα εξακολουθεί να αυξάνεται και οι προσεχείς δικαστικές αποφάσεις θα μπορούσαν να συνεπάγονται μεγάλο πρόσθετο κόστος. Ξ) Ο αντίκτυπος της μεταρρύθμισης του συστήματος υγείας στα δημόσια οικονομικά απαιτεί στενή δημοσιονομική παρακολούθηση. Ο) Ενώ στην Κύπρο η φορολογική διάρθρωση φαίνεται ευνοϊκή για την ανάπτυξη, η φορολογική βάση παραμένει περιορισμένη και εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τους φόρους κατανάλωσης και εισοδήματος εταιρειών. Π) Ενώ τα έσοδα από φόρους που σχετίζονται με το περιβάλλον υπερβαίνουν τον μέσο όρο της ΕΕ, υπάρχει περιθώριο προσαρμογής του φορολογικού συστήματος ώστε να στηρίζει καλύτερα τους στόχους πολιτικής για το περιβάλλον και το κλίμα. Ρ) Η ενοποίηση των εποπτικών αρχών των συνταξιοδοτικών ταμείων και των ασφαλιστικών εταιρειών προχωρεί με αργούς ρυθμούς.

Αξίζει να σημειωθεί πως για τα παραπάνω υπάρχουν και επιμέρους συστάσεις. Συνολικά αριθμούν 46 σελίδες.

Αναζητούνται κονδύλια για ψηφιοποίηση της εκπαίδευσης

Η Κυπριακή Δημοκρατία ετοιμάζεται να ζητήσει ευρωπαϊκή οικονομική βοήθεια, μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης

Του **ΓΙΑΝΝΟΥ ΛΥΤΡΑ**

Η πανδημία της νόσου COVID-19 δημιούργησε νέες και σημαντικές προκλήσεις για τον τομέα της Παιδείας στην Κύπρο, με την μεγαλύτερη να αφορά την ψηφιοποίηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Τον περασμένο Μάιο, όταν οι μαθητές επέστρεψαν στα σχολεία μετά το lockdown, το Υπουργείο Παιδείας μαζί με τους εκπαιδευτικούς κατέβαλαν μεγάλες προσπάθειες ώστε να επιτύχουν την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, μέσω του προγράμματος «Teams». Τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν τότε, με τις δυσκολίες που αντιμετώπιζαν μαθητές και εκπαιδευτικοί, χρήζουν άμεσης επίλυσης, με την Κυπριακή Δημοκρατία να αποτείνεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το προσεχές διάστημα για την εξασφάλιση χρηματοδότησης από το Ταμείο Ανάκαμψης. Προϋπόθεση για την υποβολή αιτήματος χρηματοδότησης αποτελεί η κατάθεση των σχεδιασμών εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας σε σχέση με τις πτυχές της εκπαίδευσης οι οποίες θα τεθούν σε προτεραιότητα. Ενώ ήδη κρίνεται ότι οι διαδικασίες για το πέρασμα στη νέα εποχή βρίσκονται σε πιο ώριμο στάδιο, υπάρχουν θέματα τα οποία δεν βρίσκονται στον σωστό δρόμο, όπως είναι η προμήθεια των μονών θρανίων.

Βάσει των σχεδιασμών που γίνονται από το Υπουργείο Παιδείας και το Υφυπουργείο Καινοτομίας, η μέθοδος της τηλεκπαίδευσης αναμένεται ότι θα συμβάλει και στην καταπολέμηση της παραπαιδείας, καθώς βοηθά στην επικοινωνία μαθητή-εκπαιδευτικού.

Το Plan Β΄

Το καλοκαίρι ο υπουργός Παιδείας, Πρόδρομος Προδρόμου, είχε παρουσιάσει ενώπιον της Επιτροπής Παιδείας της Βουλής το Plan Β΄ του Υπουργείου που αφορούσε την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, η οποία δεν περιοριζόταν στο πλαίσιο του τρόπου παράδοσης του μαθήματος, αλλά θα διευρυνόταν σε τρεις άλλες διαστάσεις: τον εξοπλισμό και την υποδομή των σχολείων, τον εξοπλισμό μιας τράπεζας ψηφιακού υλικού και την αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας στην εκπαίδευση, όσον αφορά στον εμπλουτισμό των ιστοσελίδων των σχολείων για καλύτερη πρόσβαση γονέων και μαθητών.

Η αξιολόγηση των αναγκών των σχολείων βρίσκεται σε εξέλιξη, σε συνεργασία με το Υφυπουργείο Καινοτομίας και την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, ώστε να εξακριβωθεί ποιες διευθετήσεις πρέπει να γίνουν ως προς τον εξοπλισμό των σχολείων. Αφ' ενός, πρέπει να διαφανεί η ποσότητα που χρειάζονται τα σχολεία όσον αφορά τους φορητούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές και αφ' ετέρου πρέπει να αναβαθμιστεί η σύνδεση στο διαδίκτυο σε πολλά σχολεία.

Στο Ταμείο Ανάκαμψης

Στις 21 Αυγούστου ο Υπουργός Οικονομικών ζήτησε όπως κατατεθούν μέχρι τον Οκτώβριο 2020 οι ανάγκες του Υπουργείου Παιδείας, ώστε να υποβληθεί αίτημα εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκής Ένωση για χρηματοδότηση μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης. Ο Πρόδρομος Προδρόμου βρίσκεται σε επαφές με τον Κωνσταντίνο Πετρίδη, με τον οποίο θα αξιολογήσουν τις οικονομικές ανάγκες όπως αυτές θα διαμορφωθούν. Στην συνέχεια το αίτημα θα διαβιβαστεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σύμφωνα με τα μέχρι στιγμής δεδομένα, η Κύπρος έχει την δυνατότητα να αιτηθεί οικονομική στήριξη μόνο για το θέμα της ψηφιοποίησης της εκπαίδευσης, ένα θέμα το οποίο θεωρείται ότι βρίσκεται σε πιο ώριμο στάδιο, σε σύγκριση με άλλα ανοικτά ζητήματα, όπως αυτό της κτηριακής αναβάθμισης των εγκαταστάσεων των σχολείων ή της προμήθειας των μονών θρανίων. Η μη ετοιμότητα που διαπιστώθηκε σε σχέση με την επαναλειτουργία των σχολείων, ως προς την διαρρύθμιση των τάξεων, φέρνει την Κύπρο σε μειονεκτική θέση σε σχέση με την υποβολή ανάλογου αιτήματος για χρηματοδότηση στον τομέα αυτό.

Η αξιολόγηση των αναγκών των σχολείων βρίσκεται σε εξέλιξη, σε συνεργασία με το Υφυπουργείο Καινοτομίας και την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, ώστε να εξακριβωθεί ποιες διευθετήσεις πρέπει να γίνουν ως προς τον εξοπλισμό των σχολείων.

Αιτήματα και ποσά

Την ίδια ώρα, όμως, ο Υπουργός Παιδείας εκφράζει την αισιοδοξία του ότι, όσον αφορά στο θέμα της ψηφιοποίησης της εκπαίδευσης στην Κύπρο, το Υπουργείο βρίσκεται σε πλεονεκτική θέση, με το πρόγραμμα να κρίνεται πιο έτοιμο και ώριμο. Ήδη έχει υποβληθεί η πρόταση από πλευράς του Υπουργείου Παιδείας στο Υπουργείο Οικονομικών για την ενίσχυση των σχολείων, σχετικά με την προμήθεια ηλεκτρονικών συσκευών και περιφερειακών και οτιδήποτε άλλο κρίνεται απαραίτητο για την ψηφιοποίηση της εκπαίδευσης.

Το δεύτερο σχέδιο που υπέβαλε το Υπουργείο Παιδείας αφορά την ψηφιοποίηση των σχολικών βιβλίων και την αρχειοθέτηση του υλικού, έργο το οποίο ανελήφθη από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου. Τέλος, το τρίτο σχέδιο που υπεβλήθη αφορά σε μια προσθήκη στο πρόγραμμα «School Management System». Πρόκειται για ένα εργαλείο το οποίο θα συμβάλει στην καλύτερη επικοινωνία των γονέων με τα σχολεία.

Και τα τρία πιο πάνω σχέδια έχουν δοθεί στον Υπουργό Οικονομικών, ενώ υπάρχει η αισιοδοξία ότι θα εγκριθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σύμφωνα με τα μέχρι στιγμής δεδομένα, εκτιμάται ότι η Κύπρος, σε βάθος πενταετίας θα λάβει από το Ταμείο Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ποσό των 11 εκατ. ευρώ. Επίσης, το ποσό το οποίο η Κυπριακή Δημοκρατία θα αιτηθεί σε σχέση με την αναβάθμιση του δικτύου στα σχολεία το ποσό των 300.000 ευρώ, περίπου. Τέλος, όπως πληροφορείται η «Κ», αναφορικά με το «School Management System», η Κύπρος προτίθεται να ζητήσει το ποσό των 16 εκατ. ευρώ, περίπου, από το Ταμείο Ανάκαμψης.

Συμβουλευτική ομάδα

Καθώς η Κύπρος κάνει τα πρώτα της βήματα για να εισέλθει σε μια εποχή ψηφιοποίησης της εκπαίδευσης, προκύπτουν μερικά θέματα τα οποία χρήζουν εξέτασης και αξιολόγησης. Πρωτίστως, τέθηκε πριν από μερικούς μήνες το θέμα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Ωστόσο, η λύση αυτή εξακολουθεί να βρίσκει εμπόδιο στο ζήτημα της παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με την Επιτροπή Παιδείας της Βουλής το τελευταίο διάστημα να το τοποθετεί ψηλά στην λίστα των θεμάτων προς συζήτηση.

Για την επίλυση τέτοιου είδους θεμάτων, καθώς και άλλων που αναμένεται ότι θα ανακύψουν, το Υπουργείο Παιδείας και το Υφυπουργείο Καινοτομίας σχεδιάζουν να προχωρήσουν στην σύσταση μιας συμβουλευτικής ομάδας που θα αποτελείται από άτομα τα οποία έχουν ακαδημαϊκό υπόβαθρο στην ψηφιακή εκπαίδευση.

Ψηφιοποίηση εναντίον παραπαιδείας

Βάσει των σχεδιασμών του Υπουργείου και του Υφυπουργείου, η αναβάθμιση των υποδομών στις σχολικές μονάδες που αφορούν στην συνδεσιμότητά τους, αναμένεται ότι θα ολοκληρωθεί εντός του Σεπτεμβρίου. Η μέθοδος της τηλεκπαίδευσης, όμως, θεωρείται ότι δεν θα είναι χρήσιμη μόνο σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, αλλά θα συμβάλει και στην καταπολέμηση της παραπαιδείας.
Η ψηφιοποίηση της εκπαίδευσης θα βοηθήσει σε μεγάλο βαθμό την καλύτερη επικοινωνία των μαθητών με τους εκπαιδευτικούς. Μια τέτοια εξέλιξη θα έχει θετική επίδραση στην εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς η επικοινωνία θα μπορεί να γίνεται και σε ώρες εκτός σχολείου, ακόμα και σε περιπτώσεις που ένας μαθητής θα χρειάζεται επιπλέον βοήθεια για τα μαθήματά του. Μια τέτοια εξέλιξη μπορεί να συμβάλει στην μείωση της παραπαιδείας.

«Στοπ» από SSM σε επέκταση αναστολής δόσεων για ξενοδόχους

Συζητούνται πλέον για Ad-hoc αναδιαρθρώσεις με μικρές περιόδους χάριτος σε όσους έχουν πραγματική ανάγκη

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Πιθανώς να μην γίνει επέκταση της αναστολής των δόσεων, το λεγόμενο «μορατόριουμ» για τους ξενοδόχους και για το 2021, ζήτημα που βρίσκεται «ψηλά» στην τραπεζιτική ατζέντα από αρχές του καλοκαιριού. Οι σχεδιασμοί, όπως είχε αποκαλύψει ο πρώην CEO της Astrobank, Κωνσταντίνος Λοιζίδης, την πρώτη εβδομάδα Ιουνίου, για πιθανή επέκταση του «μορατόριουμ» δόσεων και τόκων δανείων των ξενοδόχων και για το 2021, φαίνεται να προσκρούουν στα «θέλω» των εποπτών στην Φρανκφούρτη.

Όπως είναι εις θέση να γνωρίζει η «Κ», φαίνεται να ήταν αρνητική η αντιμετώπιση ενός τέτοιου εγχειρήματος από τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (SSM), αφού η Κύπρος ήδη εφάρμοσε οριζόντια για όλους το μορατόριουμ των δόσεων και τόκων δανείων για μεγάλο διάστημα, δηλαδή εννέα μήνες.

Το γεγονός αυτό έχει περιορίσει κατά πολύ τα περιθώρια που έχουν εποπτικά οι τράπεζες να ζητήσουν κινήσεις οριζόντιας εφαρμογής για συγκεκριμένους κλάδους από τους επόπτες. Εκείνο που ενδεχομένως να γίνει, όμως, είναι οι τράπεζες

Το μεγαλύτερο ποσό των δανείων για τα οποία ζητήθηκε μέχρι τις 19 Ιουνίου του 2020 αναστολή δόσεων, αφορά στον τομέα φιλοξενίας και εστίασης με μικτή αξία 1,8 δισ. από 728 δανειολήπτες.

να προχωρούν με Ad-hoc αναδιαρθρώσεις, με μικρές περιόδους χάριτος και μόνο σε όσους έχουν πραγματική ανάγκη. Με αυτό τον τρόπο, θα δοθεί λύση και στη διάκριση του να μπουν σε σχέδιο αναστολής δόσεων δανείων μόνο οι ξενοδόχοι, κάτι που είχε δημιουργήσει αντιδράσεις. Θα μπορούν να εξετάζονται έτσι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο business του τουρισμού και να γίνεται όποια ευκολία ανά περίπτωση. Οι ζυμώσεις για τα παραπάνω είναι αρκετές, με τις κυπριακές τράπεζες, την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΒΑ) και το Υπουργείο Οικονομικών να έχουν διαρκείς διαβουλεύσεις επί του θέματος. Μέχρι την Δευτέρα για παράδειγμα, η πληροφόρηση που υπήρχε ήταν ότι θα δοθεί 6μηνη, ίσως και 12μηνη παράταση για μορατόριουμ στους ξενοδόχους. Αξίζει να σημειωθεί πως στην συγκεκριμένη περίπτωση οι όποιοι περιορισμοί είναι εποπτικοί.

Οι επόπτες βλέπουν σίγουρα τα οικονομικά δεδομένα του τομέα και ενδεχομένως να συνυπολογίζουν πως οι ξενοδόχοι είχαν αποταμιεύσεις χρόνων, οι τουριστικές επιδόσεις της χώρας ήταν πολύ καλές και ότι είχαν μεγάλες εξασφαλίσεις στο δανεισμό που έχουν λάβει.

Όπως και να έχει, η πράξη είναι πολύ δύσκολη και τα όρια που πρέπει να τεθούν αναφορικά με την τουριστική βιομηχανία στην ολότητά της, πρέπει να καθοριστούν οι αντοχές των τραπεζών, των δημοσιονομικών, αλλά και των πανδημικών δεδομένων.

Στα 1,8 δισ. ο τουρισμός

Σύμφωνα με τα στοιχεία τα οποία αφορούν σε δάνεια που είχαν καθυστέρηση μέχρι 30 ημέρες τόσο σε αδειοδοτημένα πιστωτικά ιδρύματα όσο και σε εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων, από το συνολικό ποσό των δόσεων που έχουν ανασταλεί, ποσό ύψους 929,468 εκατ. αφορά σε εταιρικά δάνεια και 408,206 εκατ. σε δάνεια νοικοκυριών.

Η πράξη είναι πολύ δύσκολη και τα όρια που πρέπει να τεθούν αναφορικά με την τουριστική βιομηχανία στην ολότητά της, πρέπει να καθοριστούν οι αντοχές των τραπεζών, των δημοσιονομικών, αλλά και των πανδημικών δεδομένων.

Από τα εταιρικά δάνεια, βάσει των στοιχείων της Κεντρικής, το μεγαλύτερο ποσό των δανείων για τα οποία ζητήθηκε μέχρι τις 19 Ιουνίου του 2020 αναστολή δόσεων, αφορά στον τομέα φιλοξενίας και εστίασης με μικτή αξία 1,8 δισ. από 728 δανειολήπτες. Ακολουθεί ο τομέας των δραστηριοτήτων ακίνητης ιδιοκτησίας με 1,3 δισ., (691 δανειολήπτες), οι κατασκευές με μικτή αξία δανείων 1,2 δισ. (628 δανειολήπτες) και το χονδρικό και λιανικό εμπόριο με 1,2 δισ. (1.770 δανειολήπτες). Η συμβατική αξία των δανείων για τα οποία ζητήθηκε αναστολή δόσεων ανήλθε στις 19 Ιουνίου σε 11,74 δισεκατομμύρια, από 11,44 δισ. που ανέρχονταν στις 5 Ιουνίου, εκ των οποίων τα 7,07 δισ. αφορά σε επιχειρηματικά δάνεια και το υπόλοιπο, 4,67 δισ. αφορά δάνεια νοικοκυριών. Αναλυτικότερα, στα 1,37 δισεκατομμύρια ανήλθε στις 19 Ιουνίου του 2020 το συνολικό ποσό των δόσεων χορηγήσεων που έχουν ανασταλεί, ύστερα από σχετικό αίτημα δανειοληπτών, από τα 1,31 δισ. που ανερχόταν στις 5 Ιουνίου του 2020. Αναστολή δανείων έχουν αιτηθεί συνολικά 50.586 δανειολήπτες, εκ των οποίων οι 44.428 αφορούν νοικοκυριά και οι 6.158 επιχειρήσεις.

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

Τράπεζα Κύπρου | Apple Pay

Χέρι βοηθείας στον τουρισμό

Η στήριξη στον τομέα του τουρισμού είναι μεγάλη αν και επικρίνουν την Κυβέρνηση ότι θα μπορούσε να πράξει περισσότερα. Εντούτοις, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε αρχές Σεπτεμβρίου να τροποποιηθούν και να εφαρμοστούν για την περίοδο από τον Νοέμβριο 2020 μέχρι τον Μάρτιο 2021, μετά από κοινωνικό διάλογο, τα Ειδικά Σχέδια Πλήρους και Μερικής Αναστολής των Εργασιών της Επιχείρησης που εφαρμόζονται από το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τις Ξενοδοχειακές Μονάδες και τις Συνδεόμενες με τον Τουρισμό Επιχειρήσεις. Επίσης να στηριχθούν στοχευμένα ορισμένες επιχειρήσεις και μετά το τέλος Οκτωβρίου 2021 ανάλογα με τα δεδομένα της πανδημίας. Ήδη «τρέχει» πρόγραμμα ενίσχυσης του εγχώριου τουρισμού από το Σεπτέμβριο μέχρι και τα τέλη Νοεμβρίου μέσω του Υφυπουργείου Τουρισμού με επιδότηση τουριστικού καταλύματος κατά το 25% της τιμής του. Το σενάριο του τουρισμού πάντως για την Κύπρο στο τρέχον έτος προχωρά βάσει του χειρότερου σεναρίου με τα έσοδα και την επισκεψιμότητα να περιορίζονται στο 20% του 2019.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΥ**

Η δεκαετία του 2020

Από τους πρώτους μήνες του έτους, το 2020 μας έδειξε πόσο πολλά μας χωρίζουν από τη δεκαετία του '10. Ήδη, μέσα στον ώριμο κορμό αυτής της χρονιάς που διανύουμε έχουμε σαφή την αίσθηση ενός ταξιδιού στο άγνωστο, που μέρα με τη μέρα μας αποξενώνει από όλα όσα είχαμε ενστερνιστεί ως κοινό κτήμα λίγα χρόνια πριν. Είναι φανερό πως η πρώτη μεγάλη τομή του αιώνα μας είναι η πανδημία. Η οικονομική κρίση από το 2008 και μετά, ήταν ένας προθάλαμος.

Αν πάει κανείς πίσω, θα βρει το αντίστοιχο στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Παρότι είναι αμετροεπές, άστοχο και ατυχές να συγκρίνει κανείς εκατομμύρια θυμάτων σε μια γενικευμένη σύρραξη με μία πανδημία εν καιρώ ειρήνης στη Δύση, υπάρχει ωστόσο ο πειρασμός της αυθαιρεσίας, καθώς είναι περισσότερο από πιθανόν ο πραγματικός 21ος αιώνας να αρχίζει γύρω στο 2020, όπως ο πραγματικός 20ός άρχισε γύρω στο 1914. Ο μακρύς προθάλαμος του 21ου αιώνα μπορεί να οριστεί με διαφορετικές αφετηρίες: την πτώση του Τείχους (1989), τον Πόλεμο του Κόλπου (1991), τους Δίδυμους Πύργους (2001) και να περιλάβει ως διαδρομή όλη την περίοδο της οικονομικής κρίσης, που στην περίπτωση της Ελλάδας προκάλεσε τεκτονικές αλλαγές.

Αλλά η πανδημία επισυμβαίνει σε μια περίοδο με ήδη έτοιμους μηχανισμούς αποδοχής, καλλιέργειας και διασποράς των καρπών του γενικευμένου λαϊκισμού που προοδευτικά εγκατέστησε στους κόλπους κάθε κοινωνίας ο μακρύς «προθάλαμος» του 21ου αιώνα.

Η συνάντηση της πανδημίας με την παγκόσμια κοινότητα του λαϊκισμού και των οπαδών των θεωριών συνωμοσίας, εντείνει την αίσθηση πως τα ρήγματα του αιώνα μας οργανώνονται πλέον απολύτως συντεταγμένα γύρω από τα δίπολα λογικής και παραλογισμού. Αυτή η παγκόσμια κοινότητα του υβριδικού λαϊκισμού έχει πλέον ωριμότητα, ανεπτυγμένα αντανακλαστικά, εσωτερική οργάνωση και εξωστρεφή αυθάδεια.

Με εδραιωμένα τα εσωτερικά ρήγματα σε κάθε κοινωνία (ανεπτυγμένη ή μη), ο νέος αιώνας προχωράει ασύντακτα και με τεράστιο έλλειμμα αυτοπεποίθησης, σε εντυπωσιακή αντιδιαστολή από τον κόσμο του Ψυχρού Πολέμου.

Το δίπολο λογικής και παραλογισμού, που στις μέρες μας εντοπίζεται εύκολα στους αρνητές της πραγματικότητας, συμπορεύεται με το δίπολο ευρυχωρίας και μισαλλοδοξίας γεννώντας κατά τόπους εστίες τριβής, που βρίσκουν οπαδούς και υποκινητές.

Η νέα δεκαετία μας προϊδεάζει πως ο νέος αιώνας αποσκιρτά με αυξανόμενη ταχύτητα από όλα τα σχήματα που μας κληροδότησε ο προηγούμενος. Ήδη μια νέα γενιά μεγαλώνει χωρίς μνήμη του κόσμου πριν από το 2000-2005.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Επιδοτείται όποιος έχει την ισχυρότερη φωνή

Η πανδημία εμφανίστηκε ας πούμε από το πουθενά (κάπου στην Κίνα) και πολύ λογικά η αναπάντεχη μεγάλη καταστροφή, προκάλεσε ανάλογα έκτακτα μέτρα που δεν θα είχε διανοηθεί κανείς σε κανονικές συνθήκες. Η απότομη διακοπή σχεδόν κάθε οικονομικής δραστηριότητας, δημιούργησε την ανάγκη να μοιραστούν κρατικές δαπάνες για την αντιμετώπιση των έκτακτων αναγκών.

Το «μικρό» πρόβλημα είναι ότι επικράτησε το αναμενόμενο και μέσα στην ταραχή, εγκρίθηκαν μέτρα που δεν χρειάζονταν. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η μείωση ενοικίου στις μισθώσεις. Στη θεωρία και τη σχετική ρητορική, ήταν μια αναγκαία ρύθμιση ώστε να ανακουφιστούν τα καταστήματα που έμειναν κλειστά και κυρίως τα καφέ και τα εστιατόρια από την καταβολή των «υψηλών ενοικίων». Σε τελική ανάλυση ποιος ενδιαφέρεται για τους ιδιοκτήτες ακινήτων όταν η υγειονομική κρίση πλήττει καίρια την εργασία.

Στην πράξη αυτό που πραγματικά έγινε, είναι ότι επικράτησαν τα πλέον ηχηρά αιτήματα και έσπευσε να επωφεληθεί κυρίως ο δραστήριος κλάδος της εστίασης. Κάθε οικονομία έχει τους δικούς της προβεβλημένους εκπρόσωπους που της αξίζουν. Στην Ελλάδα η φωνή των επιχειρηματιών εστιατορίων, καφέ, ξενοδόχων είναι ισχυρότερη από άλλες χώρες.

Από την πλευρά τους οι κυβερνητικοί παράγοντες που έδειξαν γρήγορα ανακλαστικά, στην αντιμετώπιση της πανδημίας, δεν δίστασαν να εγκρίνουν αναγκαστική μείωση ενοικίων, ώστε

Η διανομή ελάχιστου εισοδήματος σε όσους το χρειάζονται είναι πολύ καλύτερη λύση από επεμβάσεις στα ενοίκια.

να μην απολυθούν οι εργαζόμενοι. Και όχι μόνον αυτό, η μείωση ενοικίου επεκτάθηκε (χωρίς lockdown) και τον Σεπτέμβριο και για κύρια κατοικία εργαζομένων που βρίσκονται σε αναστολή εργασίας.

Επίσης και σε συμβάσεις μίσθωσης ακινήτων για την κάλυψη στεγαστικών αναγκών τέκνου - εξαρτώμενου μέλους, το οποίο φοιτά σε πανεπιστήμιο εκτός του τόπου μόνιμης κατοικίας, εφόσον ένας τουλάχιστον γονέας είναι εργαζόμενος σε πληττόμενη επιχείρηση και του οποίου έχει ανασταλεί προσωρινά η σύμβαση εργασίας αλλά και για μισθώσεις κύριας κατοικίας ναυτικών των οποίων η σύμβαση ναυτολόγησης εξακολουθεί να τελεί σε αναστολή, από τον μήνα Οκτώβριο 2020.

Το ανέκδοτο που κυκλοφόρησε είναι ότι κάποιες τράπεζες σκέφθηκαν να ζητήσουν μείωση ενοικίου για υποκαταστήματα αλλά θυμήθηκαν ότι οι ίδιες είναι ιδιοκτήτριες άλλων ακινήτων που ενοικιάζουν σε τρίτους…

Στην πραγματικότητα, αυτό που έγινε είναι ότι οι ιδιοκτήτες ακινήτων αναλαμβάνουν υποχρεωτικά στην αρχή, προαιρετικά στη συνέχεια αν δεν απορρίψουν το σχετικό αίτημα, μέρος του κόστους της υγειονομικής κρίσης. Προφανώς δεν ζητήθηκε από προμηθευτές εστιατορίων να μειώσουν την τιμή του κρέατος, ποτών ή άλλων προϊόντων, ούτε στις εταιρείες ηλεκτρικού ρεύματος να μειώσουν τα πάγια ή το τιμολόγιό τους.

Η συνέχεια της λανθασμένης κίνησης θα ήταν να δοθούν και εισοδηματικές ενισχύσεις στους ιδιοκτήτες για τις απώλειες που είχαν εξαιτίας της έκτακτης μείωσης ενοικίων. Σίγουρα ανάμεσά τους βρίσκονται και άνθρωποι χαμηλών εισοδημάτων, συνταξιούχοι που περίμεναν να ζήσουν από το ενοίκιο που εισπράττουν. Η αλυσίδα αυτή δεν έχει τέλος.

Αυτό που πρέπει να γίνει είναι να σταματήσει η εφαρμογή εύκολων λύσεων. Να ξαναδούν τις προτεραιότητες. Να ενισχύσουμε την απασχόληση χωρίς σπατάλη πόρων, χωρίς όμως να προκαλούμε μεγαλύτερα προβλήματα.

Η αναγκαστική συμπίεση ενοικίων, εφόσον ισχύει ως μόνιμη πολιτική, προκαλεί τελικά μεγαλύτερα προβλήματα. Η διανομή ελάχιστου εισοδήματος σε όσους το χρειάζονται είναι πολύ καλύτερη λύση από επεμβάσεις στα ενοίκια επειδή αυτό προτιμούν οι ενδιαφερόμενοι. Αν κυβερνούσαν οι ιδιοκτήτες καφέ, τα κτίρια θα είχαν επιταχθεί για να μπορούν να προσλαμβάνουν περισσότερους νέους με χαμηλό μισθό και χωρίς κοινωνική ασφάλεια. Αυτός είναι ο ιδανικός κόσμος τους. Οχι ο δικός μας.

Στην Ολομέλεια ο γόρδιος δεσμός με τις απολύσεις σε Εθνική Φρουρά

Ρευστό το τοπίο και προβληματισμός από κόμματα που αν και διαφωνούν δεν παραβλέπουν το πολιτικό κόστος

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Η Ολομέλεια της προσεχούς Παρασκευής θα κλείσει, με τον ένα ή άλλο τρόπο, το θέμα που έχει δημιουργηθεί σχετικά με την ικανοποίηση ή όχι του αιτήματος μεγάλου αριθμού εθνοφρουρών να τους δοθεί προσωρινή απόλυση προκειμένου να ξεκινήσουν από τη φετινή χρονιά τις σπουδές τους, σε βρετανικά πανεπιστήμια. Η κίνηση της κυβέρνησης να διασυνδέσει την ικανοποίηση του αιτήματος με την έγκριση ενός συμπληρωματικού προϋπολογισμού της τάξης των 667.000 ευρώ από τη Βουλή, χαρακτηρίζεται από τα κόμματα εκβιαστική, προκειμένου η ίδια να μειώσει το πολιτικό κόστος, ξεφεύγοντας έτσι από τα αδιέξοδα που όπως λέγεται η ίδια δημιούργησε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Τρεις μέρες πριν το θέμα του συμπληρωματικού προϋπολογισμού τεθεί ενώπιον της Βουλής προς ψήφιση, τα δεδομένα δείχνουν πως η πλειοψηφία των κομμάτων δεν θα ικανοποιήσει το κυβερνητικό αίτημα. Με εξαίρεση τον Δημοκρατικό Συναγερμό τα υπόλοιπα κόμματα, άλλα εντονότερα και άλλα όχι, λένε όχι στην έγκριση των 667.000 ευρώ προς το Υπουργείο Άμυνας προκειμένου να ξεκινήσουν οι διαδικασίες πρόσληψης αριθμού ΣΥΟΠ για να καλυφθούν τα κενά από τις προσωρινές απολύσεις, περίπου 296 εθνοφρουρών της 2020 ΕΣΣΟ για λόγους σπουδών. Ωστόσο, τίποτα δεν θεωρείται δεδομένο για την τελική έκβαση του όλου θέματος μιας και η πίεση που ασκείται προς τα κόμματα είναι μεγάλη και αναμένεται να ενταθεί τις επόμενες μέρες.

Οι τελευταίες πληροφορίες που υπάρχουν ανεβάζουν τον αριθμό των ενδιαφερόμενων εθνοφρουρών για προσωρινή απόλυση από 296 που ήταν την περασμένη εβδομάδα να έχει ανέλθει στους 400.

Την Πέμπτη στις συνεδριάσεις των αρμοδίων οργάνων των κομμάτων θα ξεκαθαρίσει η στάση που θα τηρήσουν απέναντι στην έγκριση του συμπληρωματικού προϋπολογισμού του ΥΠΑΜ, που έχει τεθεί ως προϋπόθεση για να προχωρήσουν οι προσωρινές απολύσεις εθνοφρουρών για λόγους σπουδών.

Μείζον θέμα

Τρεις μέρες πριν την Ολομέλεια της Παρασκευής, εντός των κομμάτων επικρατεί έντονος προβληματισμός για τη στάση που θα τηρήσουν εντός της Βουλής. Κόμματα όπως το ΑΚΕΛ, το ΔΗΚΟ αλλά και η ΕΔΕΚ επί του παρόντος δεν έχουν διασαφηνίσει τη στάση που θα τηρήσουν στην Ολομέλεια, κάτι που θα ξεκαθαρίσει αύριο Πέμπτη, από τα αρμόδια κομματικά όργανα που θα συγκληθούν. Το παράδοξο της ιστορίας είναι πως τα περισσότερα κόμματα επί της αρχής διαφωνούν με τη στάση της κυβέρνησης, ωστόσο την ίδια ώρα δεν παραβλέπουν και τον παράγοντα πολιτικό κόστος μιας απόφασης από τη Βουλή. Μέχρι και σήμερα ουδείς μπορεί να πει με σιγουριά ποιο είναι το αριθμητικό μέγεθος του προβλήματος. Με τη δημοσιότητα που προσέλαβε το όλο θέμα, λέγεται πως ο αριθμός των ενδιαφερομένων να τύχουν προσωρινής απόλυσης από 40 που ήταν πριν την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, έχει εκτοξευθεί στους 400 εθνοφρουρούς. Τα κόμματα από την εξέλιξη του όλου θέματος εκ των πραγμάτων, απέναντί τους έχουν ένα μεγάλο κομμάτι πολιτών, οι οποίοι διαμαρτύρονται εντόνως πως τυχόν άρνησή τους να εγκρίνουν τον συμπληρωματικό προϋπολογισμό του ΥΠΑΜ, ισοδυναμεί με οικονομική καταστροφή για τους ιδίους μιας και έχουν προχωρήσει στην αναζήτηση των οικονομικών πόρων και ολοκλήρωση των διαδικασιών, προκειμένου τα τέκνα τους να μεταβούν για σπουδές στη Βρετάνια από τη φετινή χρονιά. Μια κατάσταση που δεν προσπερνάται από τα πλείστα κόμματα και που αναμένεται να τεθεί στην κομματική ζυγαριά όταν θα καθοριστεί η στάση τους στην Ολομέλεια της Βουλής.

Παρενέργειες

Η εκκρεμότητα που παρατηρείται στο όλο θέμα δημιουργεί και παράπλευρα ζητήματα, τα οποία εντείνουν το χάσμα που έχει δημιουργηθεί ανάμεσα σε Βουλή και κυβέρνηση και θεωρείται βέβαιο πως θα διαδραματίσουν ρόλο στις αποφάσεις των κομμάτων. Στη βάση πληροφοριών, τις τελευταίες μέρες υποστηρίζεται ότι παρατηρείται μια αύξηση των εθνοφρουρών που επιθυμούν να απολυθούν προσωρινά για λόγους σπουδών. Συγκεκριμένα, από 296 που φέρεται να ήταν οι ενδιαφερόμενοι στα τέλη της προηγούμενης εβδομάδας, σήμερα ο αριθμός εμφανίζεται να έχει ανέλθει στους 400. Η αύξηση αποδίδεται στην κατάσταση που έχει δημιουργηθεί, με κάποιους εθνοφρουρούς που αρχικά δεν είχαν εκδηλώσει ενδιαφέρον και είχαν προγραμματίσει τις σπουδές τους τα επόμενα χρόνια, τώρα να αναθεωρούν την απόφασή τους μετά από παροτρύνσεις «ειδικών» ότι μπορούν να τους μεταφέρουν το κύκλο σπουδών την περίοδο 2020-2021. Επίσης, σύμφωνα με κάποιες άλλες πληροφορίες, φαίνεται να παρατηρείται το φαινόμενο, του κατά ένα έτος νωρίτερα, ολοκλήρωσης σπουδών μαθητών σε ιδιωτικά σχολεία με επτάχρονη φοίτηση, προκειμένου να μεταβούν από φέτος στη Βρετανία και να αποφύγουν την αύξηση των διδάκτρων που θα ισχύει από τις επόμενες χρονιές, ένεκα της εξόδου της Μεγάλης Βρετανίας από την Ε.Ε.

Το ΥΠΑΜ

Η κυβερνητική πλευρά, επί του παρόντος, αντιμετωπίζει το όλο θέμα πίσω από τη στερεότυπη θέση, «μου εγκρίνεται τον συμπληρωματικό προϋπολογισμό ικανοποιώ το αίτημα των προσωρινών απολύσεων». Στο Υπουργείο Άμυνας η απάντηση στο προφανές ερώτημα είναι ότι αναμένουν να δουν το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας της Βουλής την ερχόμενη Πέμπτη, με τον Χαράλαμπο Πετρίδη να σημειώνει με νόημα, πως τυχόν απόρριψη του κυβερνητικού αιτήματος ισοδυναμεί με ακύρωση της υπουργικής απόφασης. Στο Υπουργείο Άμυνας αναμένουν την απόφαση της Βουλής προκειμένου να ξεκινήσουν οι διαδικασίες προσωρινής απόλυσης, στην περίπτωση που εγκριθεί ο συμπληρωματικός προϋπολογισμός. Τότε θα διαφανεί και ο αριθμός των ενδιαφερόμενων μιας και θα κληθούν να υποβάλουν τα σχετικά έγγραφα.

Μπρος γκρεμός και πίσω ρέμα

Στα πλείστα κόμματα η κατάσταση που επικρατεί παραπέμπει στο μπρος γκρεμός και πίσω ρέμα. Από τη μια, θεωρούν ότι για λόγους αρχής και ισονομίας πως το αίτημα της κυβέρνησης δεν μπορεί να γίνει δεκτό, από την άλλη όμως δεν παραβλέπεται πως ένας αριθμός οικογενειών προχώρησε μετά την κυβερνητική απόφαση στις διαδικασίες εκείνες εγγραφής σε βρετανικά πανεπιστήμια, διαδικασίες που τους επιβαρύνουν οικονομικά. Στην αξιολόγηση της όλης κατάστασης εκ των πραγμάτων δεν περνά απαρατήρητο και το ενδεχόμενο να υπάρξει έντονη δυσαρέσκεια από τη μεγάλη πλειοψηφία των εθνοφρουρών που κινήθηκαν εντός του πλαισίου πρώτα ολοκλήρωση της θητείας και μετά σπουδές. Το συγκεκριμένο θέμα δημιουργεί έντονο προβληματισμό εντός των κομμάτων για λόγους αρχής. Στο ΑΚΕΛ η τάση που επικρατεί και περιγράφεται από στελέχη του κόμματος είναι να καταψηφιστεί ο συμπληρωματικός προϋπολογισμός, ωστόσο την ίδια ώρα υπάρχει μια έγνοια, όπως λέγεται χαρακτηριστικά, για αυτούς που έκαναν διευθετήσεις. Η ίδια εικόνα επικρατεί και στην ΕΔΕΚ, ο πρόεδρος της οποίας είχε προτείνει στον Υπουργό Άμυνας τη χρησιμοποίηση κονδυλίων του Υπουργείου για πρόσληψη ΣΥΟΠ, πρόταση η οποία δεν έχει γίνει αποδεκτή.

ΑΡΘΡΟ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Quo Vadis Europa?

Το τελευταίο διάστημα και ειδικά τις τελευταίες μέρες στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή γίνονται θαύματα και πράγματα. Ένα τσούρμο παρατρεχάμενων συμβούλων που στην κανονική τους ζωή κάνουν μελέτες επί πληρωμή, επιχορηγημένες από ινστιτούτα τρίτων κρατών που έχουν συμφέρον στην Ευρωπαϊκή Ένωση, βάλλουν κατά της Ελλάδας και της Κύπρου. Στην πρώτη περίπτωση λένε ότι η Ελλάδα έχει μαξιμαλιστικές θέσεις που πρέπει να τις αφήσει στην άκρη και να συζητήσει με την Τουρκία άνευ όρων και στη δεύτερη ότι η Κύπρος δεν πρέπει να θέτει βέτο για το θέμα της Λευκωσίας, συνδέοντάς το με τις κυρώσεις που αφορούν στην Τουρκία. Δυστυχώς, αυτοί οι σύμβουλοι που ο ρόλος τους πρέπει να είναι αντικειμενικός και εποικοδομητικός με γνώμονα πάντα το συμφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των χωρών της, βάλλουν κατά ριπάς εναντίον δυο μελών της Ένωσης. Όσο απίστευτο κι αν ακούγεται, τους πληρώνουμε εμείς για να λειτουργούν εναντίον μας. Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε πλέον ότι τα πράγματα δεν είναι απλά και ότι εδώ και πολλά χρόνια η εξωτερική πολιτική της Τουρκίας λειτούργησε μεθοδικά ώστε να μπορέσει να πάρει με το μέρος της ανθρώπους που ασκούν επιρροή στα ψηλά κλιμάκια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το κατάφερε αυτό με απόδειξη τα όσα βιώνουμε αυτές τις μέρες. Η Ευρωπαϊκή εξωτερική (και όχι μόνο) πολιτική δεν πρέπει να μείνει στα χέρια γραφειοκρατών που στην τελική είναι απλά διορισμένοι, γιατί έτσι η δημοκρατία θα γίνει μια ωραία ανάμνηση και μια παράγραφος στο wikipedia. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δημιουργήθηκε για να λειτουργεί δημοκρατικά και γι΄ αυτό το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα πρέπει να εξετάσει το θέμα αδιαφάνειας που δημιουργείται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Δεν γίνεται αυτοί οι «σύμβουλοι» να κυβερνούν την Ευρώπη χωρίς όρους και κανόνες. Πολλοί εξ αυτών δε, έχουν σοβαρή σύγκρουση συμφερόντων λόγω των υπολοίπων ασχολιών εκτός Επιτροπής. Πληρώνονται δηλαδή από ιδιωτικές εταιρείες και μετά συμβουλεύουν τους Επιτρόπους για θέματα πολιτικής που έχουν να κάνουν με τις εταιρείες που τους εργοδοτούν. Ένας μύλος αδιαφάνειας δηλαδή. Είναι ευκαιρία μετά από αυτή την κρίση που περνάει η Ευρωπαϊκή Ένωση να ξανασχεδιάσει τους κανόνες για ένα καλύτερο, πιο δίκαιο και ενιαίο μέλλον. Να ξυπνήσουμε όσο είναι καιρός για να μην το μετανιώσουμε μετά. Ήδη χάσαμε μια χώρα – Μεγάλη Βρετανίας μην χάσουμε κι άλλες.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Απειλούνται με«χρεοκοπία» υγεία και οικονομία

Δραματική η κατάσταση στην Τουρκία και τα κατεχόμενα εξαιτίας της αύξησης των κρουσμάτων του κορωνοϊού

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Κρίσιμα εικοσιτετράωρα διανύουν Τουρκία και κατεχόμενα, εξαιτίας της αύξησης των κρουσμάτων του κορωνοϊού. Πρόκειται για εξέλιξη που θέτει σε δοκιμασία το τουρκικό και τουρκοκυπριακό σύστημα υγείας. Οι ειδικοί προειδοποιούν ότι σε περίπτωση που δεν ληφθούν τα αναγκαία μέτρα, θα καταρρεύσει το σύστημα της υγείας και της οικονομίας.

Ο τέως Πρόεδρος του Ιατρικού Επιμελητηρίου της Άγκυρας, καθηγητής Βεντάτ Μπουλούτ, είναι ένας από τους Τούρκους επιστήμονες που υπογραμμίζει την κρισιμότητα της συγκυρίας που διανύει η Τουρκία. Προειδοποιεί ότι εν μέσω γενικευμένης οικονομικής κρίσης, η Τουρκία βρίσκεται πλέον αντιμέτωπη με τον κίνδυνο της «χρεοκοπίας» του εθνικού συστήματος υγείας. Πολύ σύντομα οι τουρκικές δομές υγείας ενδέχεται να μην είναι θέση να ανταποκριθούν στις ανάγκες των πολιτών. Και αυτό διότι η αύξηση του αριθμού των κρουσμάτων του κορωνοϊού, των ασθενών στις μονάδες εντατικής θεραπείας και των θανάτων έχει λάβει κατά τις τελευταίες εβδομάδες ανεξέλεγκτες διαστάσεις.

Στον προαύλιο χώρο και στα πεζοδρόμια των τουρκικών νοσοκομείων έχουν σχηματιστεί μεγάλες ουρές ασθενών του κορωνοϊού.

Ο κ. Μπουλούτ εκτιμά ότι εάν συνεχιστεί αυτή η κατάσταση, προς τα τέλη του φθινοπώρου η Τουρκία θα καταγράφει ημερησίως από 10.000 έως και 20.000 νέα κρούσματα.

Τον προβληματισμό του Τούρκου επιστήμονα συμμερίζονται Τ/κ ιατροί, νοσηλευτές και επιστήμονες. Εκτιμούν ότι η Τ/κ κοινότητα βρίσκεται αντιμέτωπη με μια από τις πιο κρίσιμες συγκυρίες στην σύγχρονη ιστορία της. Την ίδια στιγμή, η πανδημία πυροδοτεί αλυσιδωτά προβλήματα και στην Τ/κ οικονομία.

Στοιβάζουν ασθενείς

Το Ιατρικό Επιμελητήριο της Άγκυρας (ATO), του οποίου πρόεδρος διετέλεσε ο καθηγητής Μπουλούτ, έδωσε πριν από λίγα εικοσιτετράωρα στην δημοσιότητα μια έκθεση-προειδοποίηση για την πορεία της πανδημίας στην τουρκική πρωτεύουσα. Οι Τούρκοι επιστήμονες επισημαίνουν ότι η έκθεση του Ιατρικού Επιμελητηρίου της Άγκυρας αντικατοπτρίζει τη δραματική εικόνα που εκπέμπουν οι μεγάλες πόλεις της Τουρκίας.

Το ATO στην έκθεσή του εντοπίζει κρίσιμα προβλήματα στις φάσεις της πρόσβασης, της νοσηλείας και της εξόδου από τα νοσοκομεία Τούρκων ασθενών που πάσχουν από τον Covid-19. Διαψεύδοντας τους επίσημους αριθμούς του Υπουργείου Υγείας και τονίζοντας ότι μόνο στην Άγκυρα τα τελευταία εικοσιτετράωρα ο αριθμός των νέων κρουσμάτων τείνει να ξεπεράσει τις 4.000, το ATO αναφέρει ότι στον προαύλιο χώρο και στα πεζοδρόμια των τουρκικών νοσοκομείων έχουν σχηματιστεί μεγάλες ουρές ασθενών του κορωνοϊού. Ορισμένοι ασθενείς εξαντλημένοι από τις υψηλές θερμοκρασίες της εποχής και τον συνωστισμό υποχρεώνονται να επιστρέψουν στις οικίες τους δίχως να λάβουν την απαραίτητη ιατρική βοήθεια.

Όσοι είναι αρκετά «τυχεροί» ώστε να εισέλθουν στο εσωτερικό των νοσοκομείων αντικρύζουν μια εφιαλτική εικόνα. Οι Τούρκοι ιατροί και νοσηλευτές «σπρώχνουν» τους ασθενείς σε δωμάτια όπου στην κυριολεξία «στοιβάζονται» οι νεοαφιχθέντες. Εικόνα «ασφυξίας» επικρατεί και στις μονάδες εντατικής θεραπείας. Την ίδια στιγμή, ασθενείς των οποίων η κατάσταση της υγείας δεν κρίνεται σοβαρή στέλνονται στις οικίες τους, τις οποίες στην συνέχεια επισκέπτονται κλιμάκια ιατρών και νοσηλευτών για να χορηγήσουν υδροξυχλωροκίνη και favipravir. Αρκετοί Τούρκοι ιατροί και επιστήμονες αμφισβητούν την ορθότητα αυτής της πρακτικής και την αποτελεσματικότητα των συγκεκριμένων φαρμάκων.

Ειδικοί προειδοποιούν ότι εάν σε 7 με 10 ημέρες δεν μειωθεί ο αριθμός των ημερήσιων κρουσμάτων στα κατεχόμενα θα ληφθούν νέα μέτρα μη αποκλειομένου του μερικού ή ολικού lockdown.

Εξαιτίας της κρισιμότητας της συνολικής κατάστασης όλα τα νοσοκομεία στην Άγκυρα, με εξαίρεση δυο κέντρα υγείας, έχουν μετατραπεί σε «νοσοκομεία πανδημίας». Οι Τούρκοι ιατροί εκφράζουν επίσης προβληματισμό για τα εξιτήρια που λαμβάνουν οι Τούρκοι ασθενείς από τα «νοσοκομεία πανδημίας», καθώς όπως αναφέρουν δεν διεξάγονται πλέον αρκετά επαναληπτικά τεστ.

Κρίσιμο 10ήμερο στα κατεχόμενα

Τραγική είναι και η εικόνα στο «νοσοκομείο πανδημίας» των κατεχομένων, το «Μπουρχάν Ναλμπάντογλου» της Λευκωσίας. Ιατροί και νοσηλευτές επισημαίνουν ότι τα τελευταία εικοσιτετράωρα δίνουν αγώνα με τον χρόνο για να διατηρήσουν σε λειτουργία το μεγαλύτερο νοσοκομείο των κατεχομένων.

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», το τελευταίο διάστημα η τιμή της μετάδοσης του Covid-19 στα κατεχόμενα αυξήθηκε από 0,4 σε 1,4 μονάδες. Την ίδια στιγμή, παράλληλα με την αύξηση των κρουσμάτων άρχισαν να δοκιμάζονται οι αντοχές όλων των νοσοκομειακών μονάδων της Τ/κ κοινότητας.

Για την αντιμετώπιση της κατάστασης, η Τ/κ πλευρά προχώρησε στην αύξηση των τεστ. Ο αριθμός των τεστ PCR αυξήθηκε και στα ιδιωτικά κέντρα υγείας, τα οποία υποχρεωτικά ενημερώνουν τις «αρχές» για τα νέα κρούσματα που εντοπίζουν. Οι Τ/κ ιατροί προειδοποιούν ότι τα τεστ PCR σε ορισμένες περιπτώσεις δεν εντοπίζουν τον νέο ιό. Για αυτόν τον λόγο, δεν αποκλείουν το ενδεχόμενο της ύπαρξης «κρυφών» κρουσμάτων που δεν έχουν εντοπιστεί. Επίσης, σημαντικά προβλήματα παρατηρούνται και στην φάση της ιχνηλάτησης, με τους Τ/κ ιατρούς να εκφράζουν ιδιαίτερο προβληματισμό για την περίπτωση των «ορφανών κρουσμάτων».

Σύμφωνα με τους Τ/κ ιατρούς η κοινότητα, φαίνεται να ελέγχει μέχρι στιγμής την κρίση του κορωνοϊού. Ωστόσο, Τ/κ ιατροί και επιστήμονες εκφράζουν μεγάλο προβληματισμό για τα εικοσιτετράωρα που ακολουθούν. Μπορεί η «κυβέρνηση» να έχει προχωρήσει στην λήψη νέων αυστηρών μέτρων, όπως λ.χ. το κλείσιμο των σχολείων, την απαγόρευση κοινωνικών, αθλητικών εκδηλώσεων κ.ο.κ., και η κοινωνία να συμμορφώνεται με αυτά μέτρα, ωστόσο ο ημερήσιος αριθμός των νέων κρουσμάτων παραμένει υψηλός. «Εάν σε 7 με 10 ημέρες δεν καταφέρουμε να μειώσουμε τον αριθμό των κρουσμάτων σε ημερήσια βάση, τότε ανεξάρτητα από το τι επιθυμεί η κυβέρνηση ή από την ανάγκη διεξαγωγής των προεδρικών εκλογών που ακολουθούν, θα υποχρεωθούμε να λάβουμε νέα, πολύ πιο αυστηρά μέτρα», προειδοποιεί τ/κ πηγή.

Φόβοι για lockdown

Τα ενδεχόμενα αυστηρά μέτρα δεν είναι άλλα παρά το νέο, μερικό ή ολικό, lockdown στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου. Πρόκειται για ένα εφιαλτικό σενάριο, το οποίο εκτός του ότι θα καταστήσει αμφίβολη την διεξαγωγή των κρίσιμων «εκλογών» για την ανάδειξη της τ/κ ηγεσίας, δεν αποκλείεται να οδηγήσει σε κατάρρευση της οικονομίας. Χαρακτηριστική είναι η δήλωση οικονομικού πράγοντα: «Η τουριστική βιομηχανία μας έχει ήδη καταρρεύσει. Το καλοκαίρι του 2020 τα έσοδα είναι ανύπαρκτα. Εξαιτίας των νέων μέτρων, πολλές τουριστικές μονάδες έκλεισαν για δεύτερη φορά μέσα σε λίγους μήνες. Την ίδια στιγμή, το νησί αναμένει περίπου 8.000 νέους φοιτητές από την Τουρκία. Ωστόσο, κανείς δεν γνωρίζει αν αυτοί οι φοιτητές θα έρθουν στο νησί και αν θα προχωρήσουν σε εγγραφές. Και οι υπόλοιποι τομείς της οικονομίας βρίσκονται στο χείλος του γκρεμού. Οι ιατροί μας έχουν δίκαιο όταν προειδοποιούν ότι μας μένει πολύ μικρό χρονικό διάστημα για να αλλάξουμε αυτήν την εικόνα. Πρώτα από όλα πρέπει να ελέγξουμε για δεύτερη φορά την πανδημία. Σε περίπτωση που δεν το πράξουμε αυτό, τότε το οικονομικό μέλλον των Τ/κ θα είναι αμφίβολο».

Η αβεβαιότητα «μούδιασε» την αγορά σχολικών

Σε αρκετά καταστήματα οι πωλήσεις σε σύγκριση με πέρσι παρουσίασαν μείωση 10-20%, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις έφθασε το 50%

Της **ΑΝΤΡΗΣ ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΥ**

Η αναβολή και η αβεβαιότητα για την ημερομηνία έναρξης της φετινής σχολικής χρονιάς φαίνεται ότι είχε αντίκτυπο και στις πωλήσεις σχολικών ειδών. Αυτή είναι μία εκ των εκτιμήσεων παραγόντων της αγοράς σε σχέση με την εικόνα που παρουσιάστηκε τις προηγούμενες ημέρες του Σεπτεμβρίου, μήνας κατά την διάρκεια του οποίου παραδοσιακά εκτοξεύονται οι πωλήσεις σε σχολικά είδη.

Αρκετοί καταναλωτές δεν πήγαν νωρίς στην αγορά για τα σχολικά είδη, όπως συνέβαινε άλλες χρονιές. Δηλαδή, αρκετοί μπορεί να ψώνιζαν ακόμη και πριν τον Δεκαπενταύγουστο, όπως αναφέρει στην «Κ» υπεύθυνη μάρκετινγκ μεγάλης αλυσίδας πολυκαταστημάτων, γεγονός που φέτος δεν αντικατοπτρίστηκε στην εικόνα της αγοράς. Ακόμη και η ψυχολογία του παιδιού φαίνεται ότι πιθανόν να διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στο να κινητοποιηθεί ο γονιός για να πάρει το παιδί του να ψωνίσει σχολικά είδη. Κι αυτό καθώς λόγω της αβεβαιότητας που κυριάρχησε σε σχέση με την έναρξη της σχολικής χρονιάς, αρκετοί γονείς σκέφτονταν διπλά να πάρουν το παιδί τους για ψώνια για να αποφύγουν περιττές απογοητεύσεις σε περίπτωση νέας αναβολής έναρξης του σχολικού έτους.

Αρκετοί γονείς σκέφτονταν διπλά να πάρουν το παιδί τους για ψώνια για να αποφύγουν περιττές απογοητεύσεις.

Οι καταστηματάρχες ευελπιστούν να κερδίσουν το χαμένο έδαφος εντός των επόμενων ημερών, οπότε και αναμένουν μεγαλύτερη προσέλευση καταναλωτών ενόψει των αναγκών που προκύπτουν για τους μαθητές με την έναρξη της λειτουργίας των σχολικών μονάδων.

Όπως πληροφορείται η «Κ», σε αρκετά καταστήματα με σχολικά είδη οι πωλήσεις σε σύγκριση με την προηγούμενη χρονιά, παρουσίασαν μείωση σε ποσοστό 10-20%. Μάλιστα, σε κάποιες περιπτώσεις, η μείωση συγκριτικά με την αντίστοιχη περσινή περίοδο έχει αγγίξει ακόμη και το 50%.

Υπεύθυνος μάρκετινγκ γνωστού βιβλιοπωλείου στη Λευκωσία, ανέφερε στην «Κ» ότι οι πωλήσεις σε σχολικά είδη παρουσιάζουν φέτος μείωση γύρω στο 10% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Τα τοπ προϊόντα προς πώληση είναι η σχολική τσάντα, η κασετίνα και τα μολύβια.

Οι εκτιμήσεις αναφέρουν ότι πιθανόν το ποσοστό το οποίο δεν έχει καλυφθεί να γίνει κατορθωτό να υλοποιηθεί τις επόμενες ημέρες. Ωστόσο, υπάρχει προβληματισμός καθώς κανείς δεν μπορεί να γνωρίζει εάν κάτι τέτοιο θα γίνει εφικτό.

Οι καταστηματάρχες ευελπιστούν να κερδίσουν το χαμένο έδαφος εντός των επόμενων ημερών, οπότε και αναμένουν μεγαλύτερη προσέλευση καταναλωτών ενόψει των αναγκών που προκύπτουν για τους μαθητές με την έναρξη της λειτουργίας των σχολικών μονάδων.

«Πτώση» της σχολικής τσάντας

Μεγάλη πτώση στις πωλήσεις καταγράφηκε αυτές τις ημέρες και σε γνωστό κατάστημα που δραστηριοποιείται με επώνυμες τσάντες αλλά και stationery. Όπως δηλώνει στην «Κ» ο ιδιοκτήτης του καταστήματος που κατέχει μεγάλο μερίδιο στην αγορά ειδικά στη Λευκωσία, η πτώση πιθανόν να οφείλεται στην απόφαση για πρόωρο κλείσιμο των σχολείων από τον μεγαλύτερη προσέλευση καταναλωτών ενόψει των αναγκών που προκύπτουν για τους μαθητές με την έναρξη της λειτουργίας των σχολικών μονάδων.

«Μειωμένες ήταν οι πωλήσεις στο συγκεκριμένο κατάστημα και σε ό,τι αφορά στα υπόλοιπα προϊόντα. Ο κόσμος σκέφτεται διπλά και τριπλά εάν θα ξοδέψει ειδικότερα για τσάντες που είναι ένα κονδύλι το οποίο ξεκινά από €40», σημειώνει ο ίδιος. Σημαντικό μερίδιο στις πωλήσεις σε βιβλιοπωλεία καταλαμβάνουν και τα αντισηπτικά αλλά και οι μάσκες.

Τιμές

Σχολική τσάντα: Από €20 μέχρι €90
Μολύβια: Από 70 σεντ η 12αδα μέχρι €8
Τετράδια: Ξεκινούν από 20 σεντ
Μάσκες: Από €16 οι 50
Υφασμάτινες Μάσκες: Από €1,95

«Πεσμένη» η αγορά

Στο μεταξύ, αυτή την περίοδο όπως αναφέρουν κύκλοι της αγοράς, τα καταστήματα λιανικού εμπορίου παρουσιάζουν πτώση σχετικά με στην επισκεψιμότητα αλλά και τις πωλήσεις.

Επιπλέον, όμιλος ο οποίος δραστηριοποιείται με πέραν των 40 καταστημάτων στην Κύπρο, καταγράφει τον τρέχοντα μήνα μείωση σε ποσοστό 20%. Επιπλέον, η επισκεψιμότητα στα εμπορικά κέντρα καταγράφει συνεχή μείωση το τελευταίο χρονικό διάστημα.

Με την επανεκκίνηση και το άνοιγμα των καταστημάτων τον Μάϊο, η επισκεψιμότητα στα καταστήματα παγκύπρια και στα εμπορικά κέντρα κρίθηκε ως άκρως ικανοποιητική δεδομένου της περιόδου έπειτα από το lockdown.

Υπενθυμίζεται ότι μετά την απόφαση για την υποχρεωτική χρήση μάσκας στο Nicosia Mall, η επισκεψιμότητα επηρεάστηκε αρνητικά με αποτέλεσμα να καταγραφούν μειώσεις της τάξεως του 20%. Σε αντίθεση με την προηγούμενη περίοδο κατά την διάρκεια του Ιουνίου και Ιουλίου όπου η επισκεψιμότητα όσο και οι πωλήσεις των καταστημάτων που φιλοξενούνται στο Nicosia Mall, όπως ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής του Nicosia Mall, Γιώργος Γεωργίου, ήταν αυξημένες σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο. Ωστόσο, μετά την πάροδο των πρώτων δυο – τριών εβδομάδων η επισκεψιμότητα άρχισε πάλι να αυξάνεται όπως και οι πωλήσεις.

Πάντως, σύμφωνα με στοιχεία που προκύπτουν από τράπεζες και τα οποία αντλούνται από συναλλαγές που έγιναν από πλαστικό χρήμα μέσω μηχανημάτων POS, στο πρώτο οκταήμερο Σεπτεμβρίου η κατανάλωση είναι αυξημένη κατά 20% σε σχέση με τον αντίστοιχο Σεπτέμβριο του 2019. Ωστόσο, οι εκτιμήσεις κύκλων της αγοράς αναφέρουν ότι αυτό οφείλεται ενδεχομένως στο μορατόριουμ των δόσεων με συνέπεια να υπάρχει μεγαλύτερη αγοραστική δύναμη. Επιπλέον, όπως εξηγεί ο γενικός γραμματέας του Παγκύπριου Συνδέσμου Λιανικού Εμπορίου, Μάριος Αντωνίου, λόγω της πανδημίας συντελείται στροφή των πληρωμών σε μεγαλύτερο βαθμό με ανέπαφα μέσα.

Σημαντικό μερίδιο στις πωλήσεις σε βιβλιοπωλεία καταλαμβάνουν και τα αντισηπτικά αλλά και οι μάσκες.

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΠΑΤΣΑΛΙΔΗ***

Η ενοποίηση της Ευρωπαϊκής Κεφαλαιαγοράς και η Κύπρος

Η ολοκλήρωση της ενοποίησης της Ευρωπαϊκής κεφαλαιαγοράς αποτελεί προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία έχει αποκτήσει μεγαλύτερη σημασία το τελευταίο διάστημα. Η διεύρυνση των πηγών χρηματοδότησης και των επενδυτικών επιλογών αποτελεί σημαντικό στοιχείο για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης μέσω της επένδυσης στο ψηφιακό μετασχηματισμό [EU Digital Agenda] και για την άντληση των αναγκαίων πόρων προς επίτευξη της πράσινης ανάπτυξης [EU Green Deal], δεδομένης της κλιματικής αλλαγής. Είναι δε βέβαιο ότι η πανδημία θα αφήσει πίσω της μεγάλα δημοσιονομικά ελλείμματα, εξ ου και η ανάγκη για επιτάχυνση της ανάπτυξης. Έρευνα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας αναφέρει πως μια παρατεταμένη περίοδος των πολύ χαμηλών επιτοκίων οδηγεί σε εισροή κεφαλαίων σε τομείς χαμηλής παραγωγικότητας. Η ανάγκη για προσέλκυση κεφαλαίων σε παραγωγικούς τομείς καθίσταται πλέον επιτακτική.

Παρά την ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών κατά τα τελευταία χρόνια, διαφαίνεται ότι ο τραπεζικός δανεισμός δεν θα είναι ικανός να χρηματοδοτήσει το σύνολο των αναπτυξιακών αναγκών της Ευρώπης. Ο δε δημόσιος τομέας δεν θα έχει τη δυνατότητα να συμβάλει περαιτέρω λόγω των ήδη διαμορφούμενων υψηλών δημοσιονομικών ελλειμμάτων.Τα περιθώρια δε για αναζωογόνηση της αγοράς μέσω επεκτατικής νομισματικής πολιτικής εξαντλούνται για ευνόητους λόγους. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, η έλλειψη πηγών άντλησης μετοχικού κεφαλαίου αποτελεί ένα από τους πιο σημαντικούς λόγους που εξηγεί γιατί η Ευρωπαϊκή Ένωση υστερεί έναντι άλλων χωρών στο μεγάλο θέμα της καινοτομίας, αφού τα επιχειρηματικά κεφάλαια (venture capital) που τοποθετούνται στις νεοφυείς επιχειρήσεις (start-ups) ανέρχονται μόνο στο 0,1% του ΑΕΠ. Η δε εξάρτηση των υφιστάμενων επιχειρήσεων από τις τράπεζες είναι μεγάλη, αφού το 80% των υποχρεώσεων μικρών και μεγάλων επιχειρήσεων πηγάζει από τράπεζες. Αντίστοιχη έκθεση, με τα ίδια συμπεράσματα, έχει δημοσιευθεί από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα το Μάρτη του 2020.

Η διεύρυνση της κεφαλαιαγοράς οδηγεί παράλληλα και στην ενίσχυση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας. Η επικρατούσα άποψη είναι ότι η μεγαλύτερη εξάρτηση της χρηματοδότησης από τις τράπεζες είναι ο κυριότερος λόγος που οδήγησε σε μια πιο βαθιά και μεγαλύτερης διάρκειας χρηματοοικονομική κρίση στην Ευρωζώνη. Οι οικονομίες των ΗΠΑ και του Ηνωμένου Βασιλείου επηρεάστηκαν λιγότερο λόγω της πιο αναπτυγμένης κεφαλαιαγοράς. Μια ισχυρή κεφαλαιαγορά ενεργεί ταυτόχρονα κι ως καταλύτης για τη διαφοροποίηση του επιχειρηματικού μοντέλου των τραπεζών, κάτι που ωφελεί τόσο την οικονομία, όσο και τις ίδιες τις τράπεζες. Η μεν οικονομία εξαρτάται λιγότερο από τις τράπεζες, και οι δε τράπεζες διευρύνουν τις πηγές εισοδημάτων με τη συμμετοχή τους στην αγορά κεφαλαίων στον τομέα της επενδυτικής τραπεζικής και της διαχείρισης κεφαλαίων, μειώνοντας παράλληλα την εξάρτησή τους από τη χορήγηση δανείων και την ανάληψη πιστωτικού κινδύνου. Ενδεχόμενα, η ενοποίηση και διεύρυνση της κεφαλαιαγοράς, να οδηγήσει στην περαιτέρω ενοποίηση του τραπεζικού τομέα μέσω εξαγορών και συγχωνεύσεων. Κάτι τέτοιο είναι επιθυμητό διότι ενισχύει την κερδοφορία και τη φερεγγυότητα του τομέα, και συνεπώς τη χρηματοοικονομική σταθερότητα.

Η ανάπτυξη επενδυτικής κουλτούρας μειώνει μεν τον κίνδυνο υπερεξάρτησης από τις τράπεζες, αλλά από την άλλη οδηγεί στον επενδυτικό κίνδυνο για τον καταθέτη/επενδυτή. Τα παθήματα και τα μαθήματα από τις πρόσφατες κρίσεις, έχουν όμως οδηγήσει στην ψήφιση νομοθεσιών και στην ενίσχυση της εποπτείας έτσι ώστε να υιοθετούνται οι σωστές πρακτικές επένδυσης με στόχο την προστασία του επενδυτή. Η ανάπτυξη της επενδυτικής κουλτούρας, με τη δημιουργία εποπτικού οργάνου σε επίπεδο Ευρωζώνης, αναμένεται να προσφέρει εκείνα τα εχέγγυα για την υγιή ανάπτυξη της κεφαλαιαγοράς. Αντίστοιχο εποπτικό όργανο που διέπει τον τραπεζικό τομέα είναι ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός που λειτουργεί εντός της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας από το 2014. Ομολογουμένως, η έλευση ενός εποπτικού οργάνου των αγορών, σε επίπεδο Ευρωζώνης, έχει καθυστερήσει. Πέραν τούτου, η ενοποίηση θεσμικών οργάνων όπως είναι τα εθνικά χρηματιστήρια, δεν έχει επιτευχθεί ακόμη. Ο καθορισμός ενιαίου επόπτη της κεφαλαιαγοράς και η επίτευξη της σύνδεσης οργανωμένων αγορών, όπως των χρηματιστηρίων, αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την επιτυχή ενοποίηση της Ευρωπαϊκής κεφαλαιαγοράς.

Η επιχείρηση στην Κύπρο είναι υπερδανεισμένη. Εχοντας ευκολότερη πρόσβαση σε κεφάλαια, οι κυπριακές επιχειρήσεις θα μπορούν να διορθώσουν τον ισολογισμό τους προσελκύοντας τα απαιτούμενα κεφάλαια.

Με την παροχή των κινήτρων από την Ευρωπαϊκή Ενωση και τον σχεδιασμό της σωστής στρατηγικής της δικής μας πλευράς, θα μπορούν να προωθηθούν συμπράξεις, συμμαχίες και συγχωνεύσεις με άλλες ευρωπαϊκές εταιρείες, κάτι που θα γίνεται πιο εύκολα σε μια ενοποιημένη κεφαλαιαγορά.

Μέσα στο φθινόπωρο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα ανακοινώσει σειρά από μέτρα και πρωτοβουλίες με στόχο την εμβάθυνση της ενοποίησης της Ευρωπαϊκής κεφαλαιαγοράς. Μεταξύ άλλων, οι προτάσεις αναμένεται να επικεντρωθούν στη διευκόλυνση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων για άντληση κεφαλαίων μέσω της χρηματιστηριακής αγοράς, στην εναρμόνιση των σχετικών νομοθεσιών, και στην παροχή κινήτρων για μετατροπή αποταμιεύσεων σε επενδύσεις -σήμερα, σημαντικό ποσοστό των εν λόγω αποταμιεύσεων τοποθετείται στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μέσω των τραπεζών κι επομένως δεν αξιοποιείται για τις ανάγκες της οικονομίας. Σύμφωνα με τους Standard & Poor's, η πρωτοβουλία για ενίσχυση της κεφαλαιαγοράς θα μπορούσε να οδηγήσει στη μετατροπή €1,3 τρισ. καταθέσεων σε αμοιβαία κεφάλαια.

Σαν χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Κύπρος μπορεί να ωφεληθεί τα μέγιστα από τη διεύρυνση και την ολοκλήρωση της ενοποίησης της Ευρωπαϊκής κεφαλαιαγοράς. Κατ' ακρίβεια, η Κύπρος μπορεί να αποκομίσει μεγαλύτερα οφέλη από άλλες χώρες που ήδη διαθέτουν μεγαλύτερη και πιο αναπτυγμένη κεφαλαιαγορά με μεγαλύτερη εμπορευσιμότητα, καλύτερη τεχνολογία και τεχνογνωσία. Η Κυπριακή χρηματιστηριακή αγορά περιορίζεται σε όγκους της τάξης των €350 χιλ. ημερησίως, ενώ η πιο πρόσφατη άντληση κεφαλαίων μέσα από δημόσια πρόσκληση στο ΧΑΚ ήταν το 2008 (αν εξαιρεθούν οι τράπεζες).Σε αντίθεση, η αγορά των επενδυτικών ταμείων ένεκα του διεθνούς της χαρακτήρα παρουσιάζει ανάπτυξη, με τις συνολικές επενδύσεις να ξεπερνούν τα €8 δισ. Αυτό καταδεικνύει την προοπτική της συμμετοχής σε μια πιο μεγάλη αγορά. Τα οφέλη αφορούν τις επιχειρήσεις, τα τραπεζικά ιδρύματα και τις εταιρείες παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, τους καταθέτες και τους επενδυτές, καθώς και τον τομέα των υπηρεσιών γενικότερα.

Η επιχείρηση στην Κύπρο είναι υπερδανεισμένη. Έχοντας ευκολότερη πρόσβαση σε κεφάλαια, οι Κυπριακές επιχειρήσεις θα μπορούν διορθώσουν τον ισολογισμό τους προσελκύοντας τα απαιτούμενα κεφάλαια. Κάτι τέτοιο, βέβαια, προϋποθέτει την ύπαρξη ελκυστικής επιχειρηματικής πρότασης και την υιοθέτηση των καλύτερων πρακτικών διακυβέρνησης. Οι δε νεοφυείς επιχειρήσεις θα αποκτήσουν καλύτερες ευκαιρίες να καινοτομήσουν. Με την παροχή των κινήτρων από την Ευρωπαϊκή Ένωση (στο πλαίσιο της ενοποίησης της κεφαλαιαγοράς) και το σχεδιασμό της σωστής στρατηγικής της δικής μας πλευράς, θα πρέπει να ελπίζουμε πως ο επιχειρηματικός τομέας θα αδράξει την ευκαιρία. Μια επιλογή είναι οι συμπράξεις, οι συμμαχίες και οι συγχωνεύσεις με άλλες Ευρωπαϊκές εταιρείες, κάτι που θα γίνεται πιο εύκολα σε μια ενοποιημένη κεφαλαιαγορά. Το μικρό μέγεθος της Κυπριακής οικονομίας μπορεί από μειονέκτημα να μετατραπεί σε πλεονέκτημα, ένεκα της ευελιξίας κι ευκινησίας του Κυπριακού επιχειρείν και κατ' επέκταση της προσαρμοστικότητας σε νέα δεδομένα κι ευκαιρίες. Χρειάζεται όραμα, τόλμη, επαγγελματισμός και μακρόπνοη στρατηγική.

Η κυπριακή κεφαλαιαγορά είναι μικρή και υποανάπτυκτη με περιορισμένη γκάμα προϊόντων και υπηρεσιών, και χαρακτηρίζεται από έλλειψη επενδυτικού ενδιαφέροντος. Αυτό οφείλεται κυρίως στο μικρό μέγεθος της οικονομίας και στην κρίση εμπιστοσύνης του 2013. Κατά συνέπεια οι περιορισμένες επενδύσεις αλλά και η πρόσφατη συρρίκνωση, και σημερινή σταθεροποίηση, του τομέα των διεθνών συναλλαγών, οδηγούν σε χαμηλά ποσοστά προμηθειών σε μια εποχή κατά την οποία τα επιτόκια είναι ιστορικά χαμηλά, με τα εισοδήματα από τόκους να συμπιέζονται. Επομένως η ανάπτυξη της κεφαλαιαγοράς, με τη σύνδεση και συμπόρευση της με την Ευρώπη, θα ενισχύσει τα έσοδα των τραπεζών. Η ενίσχυση της κερδοφορίας των τραπεζών είναι απαραίτητη για την στήριξη της οικονομίας και για την άντληση κεφαλαίων όταν κι εφόσον κρίνεται απαραίτητο. Πέραν των τραπεζών, όφελος από την αυξημένη δραστηριότητα θα αποκομίσουν εταιρείες παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών (όπως χρηματιστηριακά γραφεία και διαχειριστές κεφαλαίων/ταμείων), καθώς επίσης κι ο τομέας των υπηρεσιών αποτελούμενος κυρίως από λογιστικά και δικηγορικά γραφεία/οίκους. Ως περιφερειακό κέντρο υπηρεσιών, η Κύπρος θα έχει τη δυνατότητα και την ευκαιρία να διευρύνει το εύρος των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών καθώς και το πελατολόγιο της, στο πλαίσιο μιας μεγαλύτερης Ευρωπαϊκής ενιαίας αγοράς.

Μια μεγαλύτερη και πιο εμπορεύσιμη αγορά, με ποικιλομορφία, διευρύνει τις επιλογές των Κύπριων καταθετών και των επενδυτών, θεσμικών και άλλων. Μια ενιαία Ευρωπαϊκή αγορά, θωρακισμένη με αυστηρό ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο, παρέχει τη δυνατότητα της διαχείρισης των κεφαλαίων με αποτελεσματικό και συνετό τρόπο. Σταδιακά αναπτύσσεται η επενδυτική κουλτούρα και διευρύνεται γεωγραφικά. Για παράδειγμα, θεσμικοί επενδυτές (όπως ασφαλιστικά ταμεία και ταμεία συντάξεων) των οποίων τα χαρτοφυλάκια επιβαρύνονται με τα μηδενικά επιτόκια, θα αποκτήσουν μεγαλύτερες δυνατότητες επενδύσεων σε άλλες αξίες κυρίως λόγω της ενισχυμένης εμπορευσιμότητας και του αναβαθμισμένου καθεστώτος προστασίας του επενδυτή. Η συμμετοχή των διεθνών επενδυτικών ταμείων και η προσέλκυση κεφαλαίων σε μια ενιαία Ευρωπαϊκή κεφαλαιαγορά αναμένεται να είναι μεγαλύτερη, με την Κύπρο να έχει τη δυνατότητα ενεργότερης συμμετοχής τόσο ανταγωνιστικά όσο και με την κατάρτιση συμμαχιών προς επίτευξη μεγαλύτερων σχημάτων.

Το νέο όραμα της Ευρώπης είναι εκεί, η έκθεση με το περίγραμμα των προκαταρκτικών προτάσεων έχει δημοσιοποιηθεί τον περασμένο Ιούνιο, και τα συγκεκριμένα μέτρα θα ανακοινωθούν το φθινόπωρο. Η Κύπρος θα πρέπει να διαμορφώσει το δικό της όραμα και να καθορίσει τους δικούς της στόχους και στρατηγική. Η εν λόγω προσπάθεια θα πρέπει να συμβαδίζει με την Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία και να εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο μιας σύγχρονης αναπτυξιακής στρατηγικής για τον τόπο.

Ο δρ Χρ. Πατσαλίδης είναι πρώτος Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος της Τράπεζας Κύπρου.

ΠΟΠ στην αχανή κινεζική αγορά η φέτα και το ούζο

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Διμερή συμφωνία προστασίας 100 ευρωπαϊκών γεωγραφικών ενδείξεων στην Κίνα και 100 κινεζικών γεωγραφικών ενδείξεων στην Ευρωπαϊκή Ενωση υπέγραψαν οι δύο πλευρές. Μεταξύ των ευρωπαϊκών προϊόντων που θα απολαμβάνουν το καθεστώς προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης από εδώ και στο εξής στην αχανή κινεζική αγορά είναι η φέτα και το ούζο. Η συμφωνία υπεγράφη με αφορμή τη τηλεδιάσκεψη κορυφής μεταξύ του Κινέζου προέδρου Σι Τζινπίνγκ και της ηγεσίας της Ε.Ε. (η πρόεδρος της Επιτροπής Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, ο πρόεδρος του Συμβουλίου Σαρλ Μισέλ και η Αγκελα Μέρκελ, καγκελάριος της προεδρεύουσας του Συμβουλίου στο τρέχον εξάμηνο Γερμανίας).

Η συμφωνία υπεγράφη με αφορμή τη τηλεδιάσκεψη κορυφής μεταξύ του Κινέζου προέδρου Σι Τζινπίνγκ και της ηγεσίας της Ε.Ε.

Οπως αναφέρεται στη σχετική ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κινεζική αγορά έχει «υψηλό δυναμικό ανάπτυξης» για τα ευρωπαϊκά τρόφιμα και ποτά. Το 2019, η Κίνα αποτελούσε τον τρίτο σημαντικότερο προορισμό για τα αγροδιατροφικά προϊόντα κρατών-μελών της Ε.Ε., εισάγοντας αγαθά συνολικής αξίας 14,5 δισ. ευρώ. Είναι επίσης ο δεύτερος σημαντικότερος προορισμός για τις εξαγωγές ευρωπαϊκών προϊόντων που φέρουν προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη.

Ο επίτροπος Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης Γιάνους Βοϊτσιεχόφσκ δήλωσε σχετικά: «Τα ευρωπαϊκά προϊόντα με γεωγραφική ένδειξη φημίζονται για την ποιότητα και την ποικιλομορφία τους. Είναι σημαντικό να προστατεύονται σε ενωσιακό και παγκόσμιο επίπεδο, ώστε να διασφαλίζεται η γνησιότητά τους και να διαφυλάσσεται η φήμη τους. Η παρούσα συμφωνία θα συμβάλει στην επίτευξη αυτού του στόχου ενώ παράλληλα θα ενισχύσει την εμπορική μας σχέση και θα παράσχει οφέλη για τον αγροδιατροφικό τομέα μας και τους καταναλωτές και των δύο μερών».

Η κατ' αρχήν συμφωνία για την αμοιβαία προστασία των προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης μεταξύ Ε.Ε. και Κίνας συνήφθη τον περασμένο Νοέμβριο. Πλέον, μετά και την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, θα εγκριθεί επίσημα από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και θα τεθεί εν ισχύι στις αρχές του 2021. Εντός τεσσάρων ετών, το πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας θα επεκταθεί ώστε να καλύπτει 175 επιπλέον ονομασίες γεωγραφικών ενδείξεων και από τα δύο μέρη. Οι ονομασίες αυτές θα πρέπει να υποβληθούν στην ίδια διαδικασία έγκρισης με τις 100 ονομασίες που ήδη καλύπτονται από τη συμφωνία (αξιολόγηση και δημοσίευση για παρατηρήσεις).

Συνολικά, περισσότερα από 3.300 προϊόντα έχουν καταχωριστεί από την Ε.Ε. ως ονομασίες γεωγραφικών ενδείξεων με διεθνή προστασία. Αντίστοιχα, περίπου 1.250 ονομασίες γεωγραφικών ενδείξεων από τρίτες χώρες προστατεύονται εντός της ενιαίας αγοράς, χάρη σε διμερείς συμφωνίες όπως αυτή με την Κίνα.

Μεταξύ των ευρωπαϊκών προϊόντων που θα απολαμβάνουν το καθεστώς προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης από εδώ και στο εξής στην αχανή κινεζική αγορά είναι η φέτα και το ούζο.

Η Κούβα υποτιμά το πέσο για πρώτη φορά μετά το 1959

Καταργείται επίσης το ιδιότυπο καθεστώς της διπλής ισοτιμίας του νομίσματος

Για πρώτη φορά μετά την επανάσταση του 1959, η Κούβα υποτιμά επισήμως το νόμισμά της και καταργεί το ιδιότυπο καθεστώς της διπλής ισοτιμίας. Η κίνηση εντάσσεται σε ένα ευρύτερο μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα, καθώς η χώρα της Καραϊβικής προσπαθεί να ανορθώσει τη χειμαζόμενη οικονομία της. Τα τελευταία χρόνια είχε ήδη δεχθεί πλήγμα όταν ο Ντόναλντ Τραμπ επανέφερε το εμπάργκο που είχε χαλαρώσει η κυβέρνηση Μπαράκ Ομπάμα. Μειώθηκε έτσι σημαντικά ο τουρισμός της, από τον οποίο αντλεί μεγάλη μερίδα των εσόδων της και που φέτος δέχθηκε καίριο πλήγμα από τον οικονομικό αντίκτυπο της πανδημίας. Σύμφωνα με δύο πηγές της Κούβας και έναν ξένο επιχειρηματία, εφεξής η χώρα της Καραϊβικής θα έχει μία ισοτιμία του πέσο, αλλά υποτιμημένη ενδεχομένως έως και κατά 95%. Μιλώντας στο Reurters, ο Ομάρ Εβερλενί, από τους γνωστότερους οικονομολόγους της Κούβας, τόνισε πως «το σημαντικότερο μέτρο είναι η αλλαγή της επίσημης ισοτιμίας που έως τώρα χρησιμοποιούν οι κρατικές επιχειρήσεις». Αναφερόταν στην άκαμπτη ισοτιμία ενός πέσο προς ένα δολάριο που ίσχυε έως τώρα μόνον για τις κρατικές επιχειρήσεις και η οποία εφεξής καταργείται με την υποτίμηση.

Η Αβάνα προσπαθεί να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που προκάλεσε στην οικονομία της η επαναφορά του αμερικανικού εμπάργκο.

Η δεύτερη ισοτιμία που υφίστατο παράλληλα έως τώρα ήταν εκείνη που χρησιμοποιούσαν οι τράπεζες της χώρας για τις συναλλαγές με το κοινό. Ενώ για τις κρατικές επιχειρήσεις ίσχυε το ένα προς ένα, οι τράπεζες αντήλλασσαν ένα δολάριο με 24 πέσος όταν έπαιρναν δολάρια και έδιναν πέσος στους πελάτες, αλλά εισέπρατταν 25 πέσος για κάθε δολάριο που ήθελε να αγοράσει ο Κουβανός. Το καθεστώς αυτό καταργείται, αλλά η ραγδαία υποτίμηση του νομίσματος, πιθανώς στα 20 πέσος προς ένα δολάριο, δημιουργεί την επιτακτική ανάγκη να δοθούν σημαντικές αυξήσεις στους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων και στις συντάξεις, δεδομένου ότι θα εκτιναχθούν οι τιμές.

Οπως τόνισε ο Εβερλενί, η υποτίμηση θα αυξήσει ραγδαία το κόστος λειτουργίας των επιχειρήσεων αλλά και τις τιμές των προϊόντων. Ο εν λόγω οικονομολόγος τάσσεται ανοικτά υπέρ της νομισματικής μεταρρύθμισης, αλλά προειδοποιεί ότι μπορεί να είναι τραυματική για κάποια μερίδα του πληθυσμού.

Ο Κουβανός υπουργός Οικονομικών Αλεχάντρο Χιλ έχει προειδοποιήσει από τον Ιούλιο ότι θα χρειαστούν μεταρρυθμίσεις προκειμένου να τονωθούν οι εξαγωγές και να μειωθούν οι εισαγωγές. Ο λόγος είναι ότι το κουβανικό πέσο δεν ανταλλάσσεται στη διεθνή αγορά και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ούτε για την αγορά αγαθών ούτε για την αποπληρωμή του χρέους της χώρας. Κυβερνητικά στελέχη έχουν αναγνωρίσει, άλλωστε, το πρόβλημα που δημιουργείται επειδή δεν είναι μετατρέψιμο το πέσο στη διεθνή αγορά, με αποτέλεσμα να αναγκαστεί επανειλημμένως η Αβάνα να αναβάλει την αποπληρωμή του χρέους της. Το χειρότερο είναι, όμως, ότι έχει αναγκαστεί να μειώσει δραστικά τις εισαγωγές καυσίμων, τροφίμων και άλλων ειδών πρώτης ανάγκης. Σύμφωνα με το Reuters, έχουν επανέλθει οι γνώριμες εικόνες με Κουβανούς να σχηματίζουν ουρές έξω από τα καταστήματα για να αγοράσουν βασικά είδη διατροφής.

Η ραγδαία υποτίμηση του κουβανικού νομίσματος, πιθανώς στα 20 πέσο προς ένα δολάριο, δημιουργεί την επιτακτική ανάγκη να δοθούν σημαντικές αυξήσεις στους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων και στις συντάξεις, δεδομένου ότι θα εκτιναχθούν οι τιμές.

Η οικονομική δραστηριότητα στην Κούβα αναμένεται να μειωθεί φέτος κατά 10%, ενώ έχει προηγηθεί η στασιμότητα στην οποία είχε περιέλθει το περασμένο έτος. Αρνητικός παράγοντας έχει σταθεί η επαναφορά του εμπάργκο, καθώς έπληξε τον τουρισμό, που στο σύνολο του περασμένου έτους εκτιμάται ότι μειώθηκε κατά τουλάχιστον 8,5%. Από τη στιγμή που η κυβέρνηση Ομπάμα χαλάρωσε το εμπάργκο, ο τουρισμός στην Κούβα αυξήθηκε θεαματικά. Το σκληρό νόμισμα που έφερναν οι τουρίστες στη χώρα αναπλήρωνε σε μεγάλο βαθμό την απώλεια ή τη δραστική μείωση από τον παραδοσιακό σύμμαχο της Αβάνας, τη Βενεζουέλα.

Απόγνωση στο Χόλιγουντ λόγω πανδημίας

Οι ΗΠΑ δεν διαθέτουν διευρυμένο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας. Πολλοί Αμερικανοί έφτασαν στα όρια της φτώχειας την περίοδο της πανδημίας. Ακόμη και στο Λος Αντζελες, την πατρίδα του Χόλιγουντ και των διεθνών σταρ. Χτισμένο μέσα σε λιγότερο από τέσσερα χρόνια και έχοντας κοστίσει πάνω από 5 δισ. δολάρια, το νέο γήπεδο ποδοσφαίρου SoFi του Λος Αντζελες μοιάζει με διαστημόπλοιο που προσγειώθηκε σε ένα τεράστιο πάρκινγκ.

Εν πρώτοις ταιριάζει απόλυτα στο Λος Αντζελες, το οποίο εδώ και δεκαετίες είναι συνώνυμο του Χόλιγουντ, της βαριάς βιομηχανίας του κινηματογράφου, της χλιδής και των διεθνών αστέρων. Η πανδημία του κορωνοϊού όμως άλλαξε τα πάντα, ακόμη και στην κατ' εξοχήν πόλη της λάμψης και της πολυτέλειας. Στο πάρκινγκ του γηπέδου εργαζόμενοι με κίτρινα γιλέκα πακετάρουν τρόφιμα σε κούτες κι έπειτα τα στοιβάζουν σε σειρά.

Η 38χρονη Μαρία Ρόχας περιμένει στη σειρά με το αυτοκίνητό της. Είναι η πρώτη φορά που έρχεται εδώ για να λάβει βοήθεια. «Πολλές φορές κλαίω τα βράδια γιατί τα παιδιά μου πέφτουν πεινασμένα για ύπνο», λέει χαρακτηριστικά.

Η Μαρία Ρόχας ήταν κομμώτρια και ο σύζυγός της τεχνίτης. Είχαν καταφέρει να έχουν μια οικονομική σταθερότητα. Τα πέντε παιδιά τους πήγαιναν στο σχολείο όπου επίσης έτρωγαν καθημερινά τα βασικά γεύματα. Η κρίση του κορωνοϊού και το lockdown στο Λος Αντζελες ανέτρεψαν τα πάντα στη ζωή τους, όπως και σε πολλούς άλλους κατοίκους της πόλης. Πολλοί έμειναν άνεργοι, η επίσκεψη στο κομμωτήριο έπαψε να αποτελεί ανάγκη και τις επισκευές στο σπίτι τις έκαναν οι περισσότεροι μόνοι τους. Η οικογένεια Ρόχας είδε ξαφνικά το εισόδημά της να εκμηδενίζεται.

Η οικονομική κατάσταση στο Λος Αντζελες είναι η χειρότερη από την εποχή της Μεγάλης Υφεσης.

Το Κογκρέσο τον περασμένο Μάρτιο αποφάσισε να χορηγήσει βοήθεια ύψους 1.200 δολαρίων ανά ενήλικο και 500 ευρώ ανά παιδί σε μόνιμους κάτοικους με εισόδημα κάτω των 75.000 δολαρίων τον χρόνο, με την προϋπόθεση ότι είχαν υποβάλει φορολογική δήλωση για το 2018 και 2019. Η οικογένεια Ρόχας δεν το είχε κάνει. Επίσης, η Μαρία και ο σύζυγός της δεν αιτήθηκαν για το ταμείο ανεργίας επειδή η γραφειοκρατική διαδικασία ήταν περίπλοκη. Την ίδια ώρα, στις ΗΠΑ, παρά την πανδημία, τα ενοίκια και το κόστος διαβίωσης διατηρήθηκαν στα ίδια πανάκριβα επίπεδα προ πανδημίας. Κάθε αυτοκίνητο που έρχεται στο πάρκινγκ του SoFi δικαιούται να πάρει τέσσερα πακέτα, τα οποία περιέχουν ρύζι, τυρί, ζυμαρικά, κονσέρβες και κατεψυγμένο κρέας. Η διανομή φαγητού θυμίζει στρατιωτικό συσσίτιο. Οσοι εργάζονται εδώ φροντίζουν να τηρούνται τα μέτρα ασφαλείας και οι απαραίτητες αποστάσεις. Ο κίνδυνος μετάδοσης του κορωνοϊού πρέπει να κρατηθεί στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο. Μέσα σε τρεις ώρες διανεμήθηκαν 9.000 πακέτα. Σύμφωνα με την Τράπεζα Τροφίμων του Λος Αντζελες, τα πακέτα αυτά είναι αρκετά για να θρέψουν 2.300 οικογένειες για δύο εβδομάδες.

«Ο αριθμός των ανθρώπων που πεινούν και ζητούν βοήθεια έχει αυξηθεί», αναφέρει ο Μάικλ Φλαντ, πρόεδρος της Τράπεζας Τροφίμων του Λος Αντζελες.

Σύμφωνα με έρευνα του National Public Radio, το 56% των νοικοκυριών του Λος Αντζελες αντιμετώπισε σοβαρά οικονομικά προβλήματα την περίοδο της πανδημίας. «Ο αριθμός των ανθρώπων που πεινούν και ζητούν βοήθεια έχει αυξηθεί πολύ», αναφέρει ο Μάικλ Φλαντ, πρόεδρος της Τράπεζας Τροφίμων του Λος Αντζελες. Οπως αναφέρει, ευτυχώς το αμερικανικό υπουργείο Γεωργίας αγόρασε γρήγορα βασικά είδη διατροφής από παραγωγούς, τα οποία διαφορετικά θα σάπιζαν διότι προορίζονταν για τον τομέα της εστίασης. Η Τράπεζα Τροφίμων ήταν υπεύθυνη για τη διανομή αυτών ακριβώς των τροφίμων, ενώ προέβη και σε επιπλέον αγορές με χρήματα από δωρεές. Σύμφωνα με τον Φλαντ, η οικονομική κατάσταση στο Λος Αντζελες είναι η χειρότερη που έχει γνωρίσει ποτέ από την εποχή της Μεγάλης Υφεσης.

Τον χρυσό των Τούρκων εποφθαλμιά ο Ερντογάν

Οι τουρκικές αρχές υπολογίζουν ότι υπάρχουν τουλάχιστον 5.000 τόνοι πολύτιμου μετάλλου στα «στρώματα»

Σε μάλλον ανορθόδοξες μεθόδους καταφεύγει για ακόμη μία φορά η Τουρκία στην προσπάθειά της να τονώσει τα επίσημα διαθέσιμά της σε χρυσό. Επιχειρεί να οικειοποιηθεί έμμεσα τα μεγάλα αποθέματα χρυσού που έχουν συγκεντρώσει τελευταία τα τουρκικά νοικοκυριά προκειμένου να περιφρουρήσουν τις αποταμιεύσεις τους από τη ραγδαία υποτίμηση της τουρκικής λίρας και τη συνεπακόλουθη εκτίναξη του πληθωρισμού.

Οι τουρκικές αρχές υπολογίζουν πως οι ράβδοι χρυσού που βρίσκονται κατά τη συνήθη έκφραση «κάτω από τα στρώματα» των Τούρκων έχουν αξία που αντιστοιχεί πλέον περίπου στο 40% του τουρκικού ΑΕΠ. Από την αρχή του έτους τα αποθέματα χρυσού στη χώρα έχουν αυξηθεί, καθώς ο νέος γύρος συνεχούς υποτίμησης της τουρκικής λίρας έχει οδηγήσει τους Τούρκους σε φρενήρεις αγορές χρυσού. Σύμφωνα με το Bloomberg, προκειμένου να αποκτήσει πρόσβαση σε αυτά τα αποθέματα χρυσού, το τουρκικό υπουργείο Οικονομικών και το κρατικό εργοστάσιο επεξεργασίας χρυσού της Κωνσταντινούπολης αποφάσισαν από κοινού να εξουσιοδοτήσουν επιλεγμένους χρυσοχόους και κοσμηματοπώλες που θα συγκεντρώσουν τον χρυσό των πολιτών και θα τον αποθηκεύσουν σε κρατικές τράπεζες. Πάντως δεν έχει διευκρινιστεί αν η κίνηση αυτή έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα.

Σύμφωνα, πάντως, με τον Αϊσέν Εσεν, διευθύνοντα σύμβουλο του κρατικού εργοστασίου επεξεργασίας χρυσού, οι πελάτες των χρυσοχόων και οι κάτοχοι του χρυσού θα έχουν το δικαίωμα να αποσύρουν ανά πάσα στιγμή τον χρυσό που τους ανήκει. Ηδη το εργοστάσιο έχει υποδείξει στο υπουργείο 70 κοσμηματοπώλες που βρίσκονται σε 20 επαρχίες της Τουρκίας και σχεδιάζει να επιστρατεύσει συνολικά σε αυτό το σχέδιο περίπου 1.000 κοσμηματοπώλες σε 81 επαρχίες της χώρας.

Σχέδιο του υπουργείου Οικονομικών για μεταφορά του χρυσού των πολιτών στις τουρκικές τράπεζες.

Οι τουρκικές αρχές καταφεύγουν στη μέθοδο αυτή καθώς έχουν έως τώρα αποτύχει όλες οι προηγούμενες προσπάθειες για να συγκεντρώσουν τον χρυσό που βρίσκεται σε χέρια ιδιωτών.

Σύμφωνα με τον Εσεν, στη διάρκεια των τελευταίων 10 ετών, έχουν τοποθετηθεί σε θυρίδες τραπεζών περίπου 100 τόνοι χρυσού. Την ίδια στιγμή, όμως, σύμφωνα με τους υπολογισμούς των Αρχών, βρίσκονται στη χώρα περίπου 5.000 τόνοι χρυσού αποθηκευμένοι σε ό,τι χώρο μπορεί να φανταστεί κανείς.

Σε σχετική ερώτηση του Bloomberg, ο Τούρκος υπουργός Οικονομικών Μπεράτ Αλμπαϊράκ τόνισε πως «παρά τις κατά εποχές αυξομειώσεις στην τιμή του, βλέπουμε πως οι καταθέτες στρέφονται σταθερά στον χρυσό». Σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία, στην Τουρκία οι πελάτες των τραπεζών έχουν το δικαίωμα να εισπράξουν σε τουρκικές λίρες ένα ποσό αντίστοιχο της αξίας του χρυσού που έχουν αποταμιεύσει στην τράπεζα με την εκάστοτε τρέχουσα αξία του πολύτιμου μετάλλου. Το υφιστάμενο σύστημα δεν προβλέπει μεσάζοντες ανάμεσα στις τράπεζες και την πελατεία τους.

Σημειωτέον ότι οι χρυσοχόοι και οι κοσμηματοπώλες στην Τουρκία συχνά φιλοξενούν τις λεγόμενες «ημέρες χρυσού», στη διάρκεια των οποίων οι πελάτες φέρνουν τα χρυσά νομίσματα και τα κοσμήματά τους για να τα αποτιμήσουν οι ειδικοί εμπειρογνώμονες συνεργάτες τους. Η αύξηση της ζήτησης για χρυσό και οι εκτεταμένες εισαγωγές του πολύτιμου μετάλλου έχουν συνδράμει καθοριστικά στη διεύρυνση του εμπορικού ελλείμματος της Τουρκίας, που τον Αύγουστο βρέθηκε στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων δύο και πλέον ετών.

Το κρατικό εργοστάσιο επεξεργασίας χρυσού, που είναι και το μεγαλύτερο της χώρας, σχεδιάζει τα τελευταία πέντε χρόνια ένα σύστημα αποτίμησης χρυσού. Σύμφωνα με τον Εσεν, για τον σκοπό αυτό έχει αναπτύξει λογισμικό αξίας πολλών εκατομμυρίων δολαρίων που μπορεί να βοηθήσει τους κοσμηματοπώλες στο έργο της αποτίμησης του χρυσού. Από τον Ιούλιο έχει αρχίσει μάλιστα τις δοκιμές του συγκεκριμένου λογισμικού σε συνεργασία με τρεις κρατικές τράπεζες και τις θυγατρικές τους που έχουν ειδικευθεί στην ισλαμική τραπεζική.

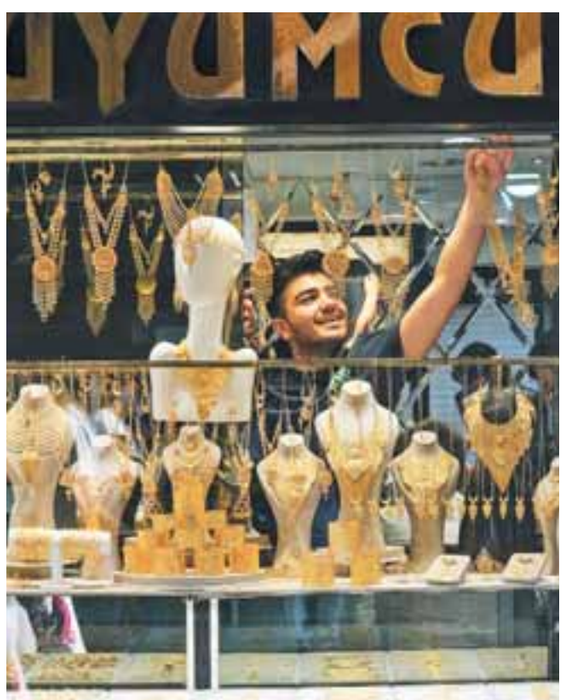

Από την αρχή του έτους τα αποθέματα χρυσού στη χώρα έχουν αυξηθεί, καθώς ο νέος γύρος συνεχούς υποτίμησης της τουρκικής λίρας έχει οδηγήσει τους Τούρκους σε φρενήρεις αγορές του μετάλλου.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2020

γαστρονόμος

Η ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΧΩΡΙΣ ΜΥΣΤΙΚΑ

ΤΩΡΑ ΚΑΙ ONLINE
WWW.GASTRONOMOS.COM.CY

ΟΙ ΠΙΟ ΩΡΑΙΕΣ ΚΥΡΙΑΚΕΣ

Οικογενειακά τραπέζια με πρωτότυπα γιουβέτσια, μεζέδες-έκπληξη από τη Σύρο, λιχουδιές με ντομάτες, γλυκά με μήλα

Η **Αθηνά Λοϊζίδου** μάς ετοιμάζει υπέροχο λαβράκι με πράσινη σος και λαχανικά, μακαρονάδα με ντομάτα, ούζο και βασιλικό, ενώ η **Μαριλένα Ιωαννίδου** μάς μαγειρεύει παραδοσιακό στιφάδο.

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 20 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Δεν θα χάναμε...

Ο Αμερικανός πρόεδρος χαρακτήρισε «ενδιαφέρουσα» τη λέξη «αποσύνδεση» που χρησιμοποιούν οι οικονομολόγοι την τελευταία δεκαετία για να αναφερθούν στην προοπτική πλήρους διακοπής κάθε συνεργασίας ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου. Προϊδεάζοντας προεκλογικώς τους Αμερικανούς τόνισε πως «δεν θα χάναμε δισεκατομμύρια δολάρια αν σταματούσαμε να κάνουμε μπίζνες με την Κίνα».

Η προειδοποίηση

Εκπροσωπώντας τη μερίδα του αμερικανικού κατεστημένου που, ανεξαρτήτως κομματικής ταυτότητας, διαφωνεί με τις επιλογές του Αμερικανού προέδρου και προπαντός με τον εμπορικό πόλεμο, ο Λάρι Σάμερς προειδοποίησε πως «με όσα συμβαίνουν ανάμεσα στο Πεκίνο και στην Ουάσιγκτον, ενδεχομένως να βρισκόμαστε στην πλέον επικίνδυνη οικονομική συγκυρία μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2009».

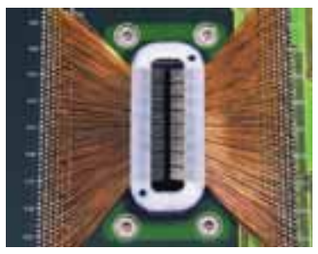

Η τεχνολογία

Ο υπεύθυνος των ερευνών για την αποσύνδεση ΗΠΑ - Κίνας στον τομέα της τεχνολογίας καλεί τις ΗΠΑ να προστατεύσουν την κυριαρχία τους στους ημιαγωγούς και στους μικροεπεξεργαστές. Προεξοφλεί, ωστόσο, ότι το Πεκίνο «δεν έχει καμία προοπτική να επιτύχει τον στόχο του για 70% αυτάρκεια της οικονομία του μέχρι το 2025».

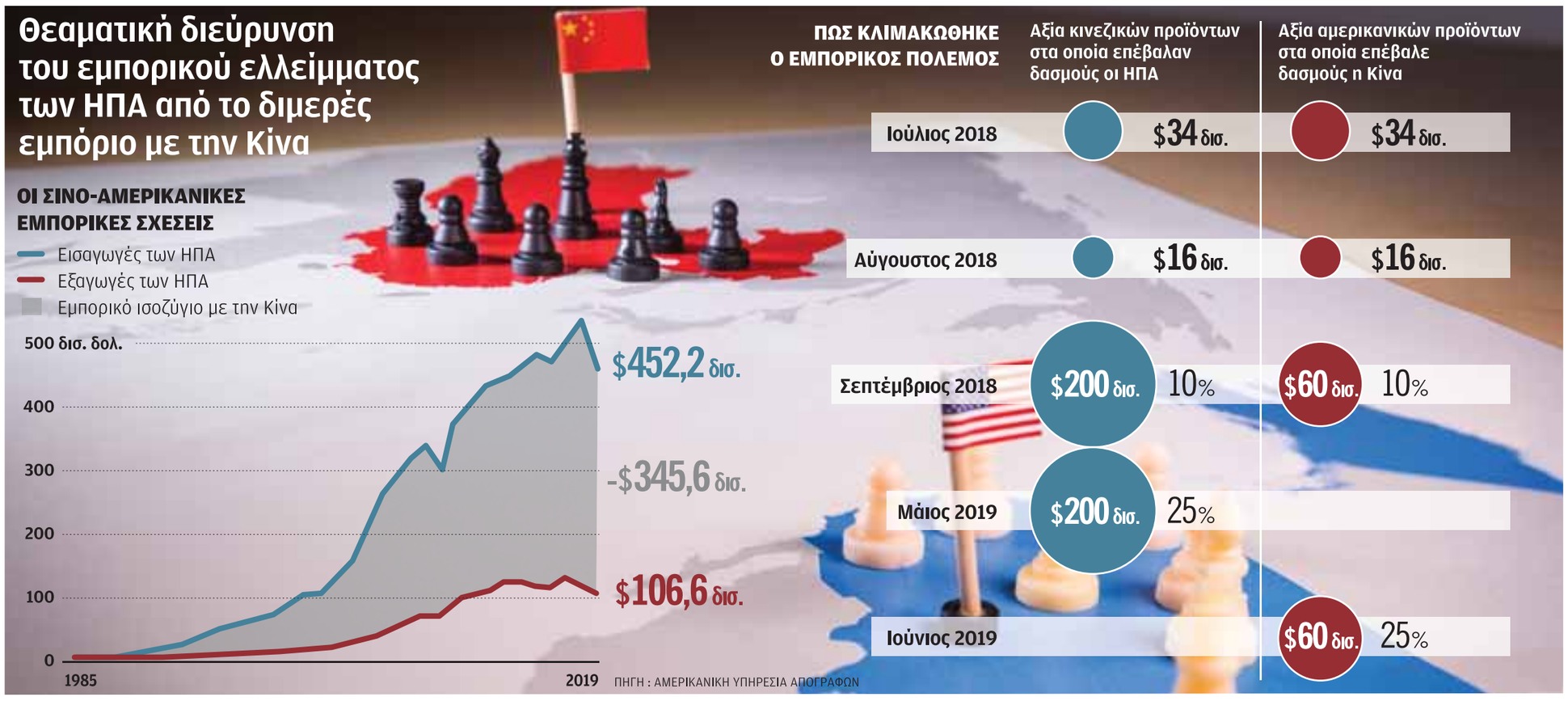

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Με... διαζύγιο απειλούν οι ΗΠΑ την Κίνα

Ο Ντόναλντ Τραμπ βάζει στο τραπέζι τη διακοπή κάθε είδους οικονομικής συναλλαγής με την ασιατική χώρα

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Εχει μεσολαβήσει μισός αιώνας από τη δεκαετία του 1970 όταν ο τότε πρόεδρος των ΗΠΑ, Ρίτσαρντ Νίξον, έκανε για πρώτη φορά άνοιγμα της υπερδύναμης στην Κίνα. Στα τέλη της ίδιας δεκαετίας, ο Ντενγκ Ξιαοπίνγκ, τότε πρόεδρος της Κίνας, δρομολογούσε τη σταδιακή μετάβαση της κλειστής κινεζικής οικονομίας στην ελεύθερη αγορά. Σχεδόν ταυτοχρόνως η πολιτική ηγεσία της Ουάσιγκτον θεώρησε πως ήταν ασφαλέστερο να ενσωματώσει την Κίνα στο παγκόσμιο οικονομικό σύστημα παρά να την αφήσει εκτός. Ηταν η αρχή μιας μακράς πορείας που κατέληξε τον Δεκέμβριο του 2001 στην ένταξη του ασιατικού οικονομικού γίγαντα στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου. Και η ένταξη στον ΠΟΕ ήταν η καθοριστική εξέλιξη που διευκόλυνε και επιτάχυνε την ιλιγγιώδη άνοδο της Κίνας και την ανάδειξή της σε ανταγωνιστή των ΗΠΑ.

Εκτοτε ο προβληματισμός της Ουάσιγκτον πολλαπλασιάστηκε και πολύ προτού ο Ντόναλντ Τραμπ κηρύξει εμπορικό πόλεμο στο Πεκίνο, ο Μπάρακ Ομπάμα προώθησε την εμπορική συμφωνία με τις χώρες Ασίας και Ειρηνικού, τη γνωστή ως TPP (Trans Pacific Partnership). Ο προκάτοχος του Ντόναλντ Τραμπ προσπάθησε να προσδέσει τις χώρες της Ασίας στο άρμα των ΗΠΑ προσφέροντάς τους μια εναλλακτική έναντι της μεγάλης κινεζικής αγοράς. Επρόκειτο βέβαια για μία από τις πολυμερείς συμφωνίες από τις οποίες έσπευσε να αποσύρει τις ΗΠΑ ο Ντόναλντ Τραμπ, σχεδόν μόλις ανέλαβε καθήκοντα, τον Ιανουάριο του 2017.

Τώρα, περίπου επτά εβδομάδες πριν από τις προεδρικές εκλογές της 3ης Νοεμβρίου, ο απρόβλεπτος πρόεδρος των ΗΠΑ επανέρχεται δριμύτερος στο θέμα που κυριάρχησε στην προηγούμενη προεκλογική του εκστρατεία και χρωμάτισε έντονα μεγάλο μέρος της θητείας του στο τιμόνι της υπερδύναμης: την αναμέτρησή της με τον μεγάλο ανταγωνιστή της, την Κίνα. Ισως επειδή ο εμπορικός πόλεμος δεν έχει αποφέρει τους προσδοκώμενους καρπούς, ενώ το εμπορικό έλλειμμα των ΗΠΑ από το διμερές εμπόριο με την Κίνα έχει διευρυνθεί περαιτέρω. Στο μεταξύ, η Ουάσιγκτον βλέπει με ανησυχία την Κίνα να εξελίσσεται σε τεχνολογική υπερδύναμη. Μελέτη που δημοσίευσε πριν από ένα χρόνο το ερευνητικό κέντρο για τα δεδομένα καινοτομίας, με έδρα σε Ουάσιγκτον και Βρυξέλλες, κατέληξε στο συμπέρασμα πως η δεύτερη οικονομία στον κόσμο υστερεί ακόμη έναντι των ΗΠΑ στην υψηλή τεχνολογία και στην τεχνητή νοημοσύνη. Στην Ουάσιγκτον φαίνεται, όμως, πως κάποιοι πολιτικοί κύκλοι φοβούνται μια επανάληψη του αιφνιδιασμού που υπέστη η υπερδύναμη το 1957, όταν οι Σοβιετικοί έστειλαν πρώτοι τον Σπούτνικ εκατομμύρια έτη φωτός στον ουρανό και τέσσερα χρόνια μετά έστειλαν τον πρώτο άνθρωπο στο Διάστημα. Εναν τέτοιο φόβο φαίνεται να κρύβει ο αποκλεισμός της Huawei από κάθε συνεργασία με αμερικανικές εταιρείες, ακόμη και αν δεν μπορούν να διαψευσθούν με βεβαιότητα οι κατηγορίες της κυβέρνησης Τραμπ πως ο κινεζικός κολοσσός εξοπλισμού τηλεπικοινωνιών αποτελεί το «μάτι» του Πεκίνου στη Δύση. Και ίσως θεωρούν πως μπορούν να αναχαιτίσουν την κινεζική επέλαση αποκόπτοντας την κινεζική οικονομία πλήρως από την αμερικανική.

Ετσι, ο Ντόναλντ Τραμπ μιλάει πλέον ανοικτά για ένα οικονομικό διαζύγιο από τη δεύτερη οικονομία στον κόσμο. Μέσα στην εβδομάδα αναφέρθηκε στην προοπτική πλήρους αποσύνδεσης των δύο οικονομιών με τον όρο που χρησιμοποιούν οι οικονομολόγοι για να αναφερθούν στη διακοπή κάθε εμπορικής, επιχειρηματικής και οικονομικής δοσοληψίας ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του πλανήτη. Και υποστήριξε πως η Ουάσιγκτον θα μπορούσε να αποσυνδέσει την αμερικανική οικονομία από την κινεζική και «δεν θα χάσει δισεκατομμύρια δολάρια». Δεν έλειψε, βέβαια, το προεκλογικό χρώμα στις εξαγγελίες του Αμερικανού προέδρου που επανέλαβε παλαιότερες υποσχέσεις του ότι θα επαναφέρει στις ΗΠΑ όσες θέσεις εργασίας έχουν μεταφερθεί στην Κίνα. Σίγουρα, όμως, το θέμα υπερβαίνει την προεκλογική εκστρατεία και ίσως εγκυμονεί εξελίξεις.

Στροφή επιδιώκει το Πεκίνο σε μια πιο αυτάρκη οικονομία

Δεν είναι μόνον οι ΗΠΑ που έχουν διάθεση για ένα –όχι απαραιτήτως βελούδινο– διαζύγιο με την Κίνα. Τελευταία την ίδια διάθεση εκδηλώνουν και τα στελέχη της κινεζικής ηγεσίας. Ισως εξαιτίας των όσων έχουν συμβεί στη διάρκεια των τελευταίων τεσσάρων ετών, του εμπορικού πολέμου δηλαδή, και των απρόβλεπτων αντιδράσεων του προέδρου Τραμπ. Ισως, όμως, και να εντάσσεται, μερικώς τουλάχιστον, στα φιλόδοξα σχέδια του Κινέζου προέδρου που δεν κρύβει την πρόθεσή του να αναδείξει την Κίνα σε παγκόσμια υπερδύναμη, αυτεξούσια οικονομικά και τεχνολογικά.

Το Πεκίνο εξεδήλωσε τις διαθέσεις του προσφάτως, εντάσσοντας στον κατάλογο των εξαγωγών που απαγορεύει τους αλγορίθμους. Οι αλγόριθμοι αποτελούν κύριο περιουσιακό στοιχείο της δημοφιλούς στην αμερικανική νεολαία εφαρμογής ψηφιακών παιχνιδιών TikTok. Είχε προηγηθεί μια παρατεταμένη διελκυστίνδα ανάμεσα στις δύο πλευρές γύρω από την πώληση της TikTok και τις πιέσεις που άσκησε ο Αμερικανός πρόεδρος στην κινεζική ByteDance και μητρική της TikTok για να την πουλήσει εντός στενής προθεσμίας στην αμερικανική Microsoft.

Οπως επεσήμαναν προσφάτως σε σχετικό σχόλιό τους οι Financial Times, η TikTok σε καμία περίπτωση δεν είναι στρατηγικής σημασίας όπως η Huawei ώστε να δικαιολογεί όσο θόρυβο προκάλεσε ο Τραμπ γύρω από το θέμα της πώλησής της. Το Πεκίνο, όμως, δεν θα ανεχόταν ποτέ να εμφανιστεί η κυβέρνηση Τραμπ ως η δύναμη που επέβαλε διά της βίας την πώληση της δημοφιλούς εφαρμογής, μολονότι στην παρούσα φάση μάλλον θα ήθελε να αποφύγει μια κλιμάκωση της έντασης με την Ουάσιγκτον μέχρι τις εκλογές. Αναμφίβολα, όμως, η κίνηση του Πεκίνου να υπονομεύσει την εξαγορά μέσω της απαγόρευσης στις εξαγωγές προδίδει τη διάθεση της Κίνας να απεξαρτήσει τον τεχνολογικό της τομέα από την αμερικανική οικονομία και βιομηχανία.

Το εμπάργκο που επέβαλε η Ουάσιγκτον κατά του κινεζικού κολοσσού εξοπλισμού τηλεπικοινωνιών της Huawei και ο πλήρης αποκλεισμός της από τις αμερικανικές βιομηχανίες έχει δράσει ως καταλύτης, εξωθώντας την Κίνα να επισπεύσει την ανάπτυξη εγχώριας βιομηχανίας μικροεπεξεργαστών. Εχουν, άλλωστε, προηγηθεί από τον Μάιο οι εξαγγελίες του Κινέζου προέδρου Σι Τζιπίνγκ περί μιας νέας διττής στρατηγικής που θα βασίζεται σε έναν εγχώριο κύκλο παραγωγής, διανομής και κατανάλωσης στο εσωτερικό της χώρας. Αυτός ο κύκλος θα συνυπάρχει με τη διαδικασία περαιτέρω ενσωμάτωσης της Κίνας στην παγκόσμια οικονομία, καθώς αυτή θα ανοίγει τις πόρτες της σε περισσότερες εισαγωγές προϊόντων, κεφαλαίου και επενδύσεων από το εξωτερικό.

Κινέζοι οικονομολόγοι που προτείνουν μεταρρυθμίσεις έχουν δηλώσει στο Reuters ότι η ουσία του σχεδίου είναι η στροφή σε μια πιο αυτάρκη οικονομία και η δημιουργία μοχλών ανάπτυξης με μακροπρόθεσμη δυναμική. Εξάλλου, ίσως το πλέον φιλόδοξο σχέδιο το Πεκίνου τα τελευταία χρόνια, ο νέος Δρόμος του Μεταξιού, δεν είναι παρά μια μορφή εμπορικής διπλωματίας που, σε συνδυασμό με την αναβάθμιση του διεθνούς ρόλου του γουάν, θα διευκολύνει την Κίνα να επεκτείνει τις εξαγωγές της σε άλλες αγορές, πέραν της αμερικανικής.

Αποσύνδεση των δύο μεγάλων οικονομιών θα πλήξει περισσότερο τους Κινέζους

Η κλιμακούμενη αναμέτρηση ανάμεσα στην Κίνα και στις ΗΠΑ έχει πλήξει το διμερές εμπόριο. Μια πλήρης αποσύνδεση των δύο μεγαλύτερων οικονομιών του κόσμου, όμως, θα ήταν πολύ πιο επιζήμια για τις μακροπρόθεσμες προοπτικές ανάπτυξης της Κίνας. Αυτή είναι η εκτίμηση των Τομ Ορλίκ και Μπιορν βαν Ρόγιε, οικονομολόγων του Bloomberg Economics.

Σε σχετική μελέτη τους, οι δύο οικονομολόγοι τονίζουν πως αν πράγματι αποσυνδεθούν πλήρως οι δύο οικονομίες, τότε το μακροπρόθεσμο δυναμικό ανάπτυξης της Κίνας θα περιορισθεί περίπου στο 3,5% έως το 2030. Κάτι τέτοιο ισοδυναμεί με σημαντική μείωση, αν συγκριθεί με τη σημερινή πρόβλεψη για ανάπτυξη 4,5% υπό την προϋπόθεση ότι οι διμερείς σχέσεις παραμένουν σε γενικές γραμμές αμετάβλητες. Η πλήρης αποσύνδεση, που ορίζεται ως η διακοπή των εμπορικών σχέσεων καθώς και κάθε ανταλλαγής τεχνολογίας, που έως τώρα δίνει ώθηση στην ανάπτυξη, θα έχει πολύ μεγαλύτερες συνέπειες για την κινεζική παρά για την αμερικανική οικονομία, καθώς η Κίνα είναι αυτή που επωφελείται περισσότερο από τις διασυνοριακές ανταλλαγές ιδεών και καινοτομίας. Σε περίπτωση πλήρους αποσύνδεσης, το δυναμικό ανάπτυξης των ΗΠΑ θα περιοριζόταν στο 1,4% το 2030, από το 1,6% στο οποίο εκτιμάται σήμερα. Αν υλοποιηθεί ένα τέτοιο σενάριο, η αύξηση της παραγωγικότητας στην Κίνα θα επιβραδυνθεί επειδή η χώρα δεν θα επωφελείται πλέον από τη μεταφορά τεχνολογίας, ενώ οι κεφαλαιουχικές επενδύσεις θα είναι περιορισμένες. Σύμφωνα με τη σχετική μελέτη των δύο οικονομολόγων, όμως, οι συνέπειες δεν θα είναι καταστρεπτικές, καθώς στη διάρκεια των τελευταίων 20 χρόνων η Κίνα έχει ήδη γεφυρώσει το χάσμα τεχνολογίας που τη χώριζε από τις ανεπτυγμένες οικονομίες. Οι δύο οικονομολόγοι διευκρινίζουν, πάντως, ότι «αν η Κίνα σπεύσει να αυξήσει τις δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη και συσφίξει τις σχέσεις της με άλλες ανεπτυγμένες οικονομίες, μπορεί να εξισορροπήσει σημαντικό μέρος του αντικτύπου της αποσύνδεσης».

Η Κίνα είναι αυτή που επωφελείται περισσότερο από τις διασυνοριακές ανταλλαγές ιδεών και καινοτομίας.

Η νέα στρατηγική που έχει εξαγγείλει ο Κινέζος πρόεδρος Σι Τζιντίνγκ θέλει την εγχώρια οικονομία να αναλαμβάνει τον ρόλο του κύριου μοχλού της ανάπτυξης σε μια προσπάθεια να περιφρουρήσει τη χώρα από μια παγκόσμια επιβράδυνση και μια εντεινόμενη εναντίον της εχθρότητα. Κι ενώ δεν έχουν ακόμη διασαφηνιστεί οι λεπτομέρειες του σχεδίου που εκπονεί ο Κινέζος πρόεδρος, είναι σαφές πως και η Κίνα επιδιώκει να γίνει πιο αυτάρκης και πιο ανεξάρτητη στους τομείς της προηγμένης βιομηχανίας και προπαντός στην τεχνολογική καινοτομία. Οι δύο οικονομολόγοι προειδοποιούν, πάντως, πως η Κίνα θα μπορούσε να υποστεί πολύ μεγαλύτερες καταστροφικές συνέπειες αν συνταχθούν με τις ΗΠΑ ορισμένοι παραδοσιακοί σύμμαχοί τους, όπως η Ιαπωνία, η Νότια Κορέα, η Γερμανία και η Γαλλία, και αποσυνδέσουν και αυτές τις οικονομίες τους από την Κίνα. Σύμφωνα πάντα με τις εκτιμήσεις τους, στην περίπτωση αυτή το δυναμικό ανάπτυξης της Κίνας θα μπορούσε να περιορισθεί έως και στο 1,6% μέσα σε 10 χρόνια και θα ήταν πολύ πιο δύσκολο για το Πεκίνο να ελέγξει αυτή την κατάσταση υιοθετώντας πολιτικές εξισορρόπησης.

pwc
PwC Κύπρου
Annual Review 2020
Διαθέσιμο στις 18 Σεπτεμβρίου
www.pwc.com.cy/annual-review

ΑΝΑΛΥΣΗ

Σε φθίνουσα πορεία η ζήτηση για πετρέλαιο

Του **RAKTEEM KATAKEY / BLOOMBERG**

Η εποχή της αδιάκοπης αύξησης στη ζήτηση του πετρελαίου έφθασε στο τέλος της, δηλώνει ο όμιλος BP. Καθίσταται έτσι ο πρώτος πετρελαϊκός κολοσσός, ο οποίος διασαφηνίζει αυτή την αλλαγή, παρά το ότι πολλοί πίστευαν πως η στιγμή αυτή θα έφθανε μετά δέκα χρόνια ή παραπάνω.

Σε έκθεσή της η εταιρεία επισημαίνει ότι η κατανάλωση δεν πρόκειται να επανέλθει στα επίπεδα προ της πανδημίας. Ακόμα και το πιο αισιόδοξο σενάριό της σχετικά με τη ζήτηση κάνει λόγο για στασιμότητα τα επόμενα 20 χρόνια, διότι ο κόσμος μεταβαίνει στη μετά τα ορυκτά καύσιμα εποχή. Η στάση αυτή της BP συνιστά μεγάλη στροφή από τη μέχρι τώρα φιλοσοφία της.

Από τις διοικήσεις των πετρελαϊκών ομίλων μέχρι τους υπουργούς Πετρελαίου των κρατών-μελών του ΟΠΕΚ, σχεδόν όλοι επέμεναν στην άποψη ότι η ζήτηση του «μαύρου χρυσού» έχει μπροστά της πολλά χρόνια, όπου θα γνωρίζει αύξηση. Είχαν, μάλιστα, περιγράψει το συγκεκριμένο εμπόρευμα ως το μοναδικό, το οποίο μπορεί να ανταποκριθεί στη ζήτηση από έναν συνεχώς διογκούμενο παγκόσμιο πληθυσμό και από την ανερχόμενη και διευρυνόμενη μεσαία τάξη.

Σήμερα ο πετρελαϊκός κολοσσός, όμως, περιγράφει ένα διαφορετικό μέλλον, όπου αμφισβητείται η υπεροχή του «μαύρου χρυσού» και τελικά εξασθενεί. Και αυτό εξηγεί γιατί η BP έχει κάνει μέχρι στιγμής τα πιο τολμηρά βήματα μεταξύ των λοιπών ομίλων του κλάδου, με στόχο να συνδέσει τις δραστηριότητές της με τους στόχους της Συμφωνίας του Παρισιού για το Κλίμα. Τον Αύγουστο, μόλις έξι μήνες αφότου ανέλαβε τα ηνία, ο διευθύνων σύμβουλός της Μπέρναρντ Λούνεϊ δήλωνε ότι επιδιώκει μέσα στα επόμενα δέκα χρόνια να ελαττώσει δραστικότατα κατά 40% την παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου της εταιρείας και να επενδύει έως και 5 δισ. δολάρια σε ετήσια βάση, ώστε να εδραιώσει σημαντική θέση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας διεθνώς.

Και αυτό, καθώς υποψιάζεται ότι η χρήση του πετρελαίου ίσως να έχει φθάσει ήδη στο απόγειό της ως αποτέλεσμα της πανδημίας, των αυστηρότερων κρατικών πολιτικών για τα αέρια του θερμοκηπίου και της αλλαγής της καταναλωτικής συμπεριφοράς.

Η BP δεν είναι η μόνη, η οποία προσαρμόζει σε αυτά τα νέα δεδομένα τις δραστηριότητές της. Και άλλοι πετρελαϊκοί κολοσσοί όπως οι Royal Dutch Shell, Total, Repsol κ.λπ. έχουν ανακοινώσει ανάλογες πρωτοβουλίες για καθαρές μορφές ενέργειας – οι πελάτες τους, οι κυβερνήσεις και οι επενδυτές ζητούν να αλλάξουν γραμμή πλεύσης.

Η έκθεση της BP προβλέπει τρία σενάρια για την κατάσταση της ενεργειακής αγοράς με ορίζοντα 30ετίας. Το πρώτο διαβλέπει ότι η εφαρμογή νέων μέτρων από τις κυβερνήσεις θα κατατείνει στην αύξηση της τιμής του γαιάνθρακα, το δεύτερο συνίσταται σε μεγάλες αλλαγές στην κοινωνική συμπεριφορά, ενώ το τρίτο, που δεν προϋποθέτει τεράστιες μεταβολές, εκτιμά ότι η τεχνολογία, οι κυβερνητικές επιλογές και οι καταναλωτικές τάσεις θα εξελιχθούν όπως και σήμερα.

Στο πλαίσιο αυτό η κατανάλωση θα καταβαραθρωθεί 50% ή 80% έως το 2050, ενώ βάσει του τρίτου σεναρίου, η ζήτηση θα ανακάμψει, αλλά μετά θα σταθεροποιηθεί στα περίπου 100 εκατ. βαρέλια ημερησίως για τα επόμενα 20 χρόνια. Στα δύο πρώτα σενάρια η ζήτηση για τον «μαύρο χρυσό» μειώνεται ως απότοκο της πανδημίας του κορωνοϊού. Και όπως διατείνεται ο Σπένσερ Ντέιλ, ανώτατος οικονομολόγος του ομίλου της BP, «ναι μεν θα ανακάμψει σταδιακά, αλλά ουδέποτε θα επιστρέψει στα προ του ιού επίπεδα». Και αυτό έρχεται σε αντίθεση με όσα άλλοι προβλέπουν, μεταξύ αυτών ο Ράσελ Χάρντι, επικεφαλής του κολοσσού εμπορίας ενέργειας Vitol. Ο τελευταίος προέβλεψε πως επί δέκα χρόνια θα αυξάνεται η ζήτηση και μετά θα περιορίζεται σταθερά.

Προς συγχώνευση οι ελβετικές τράπεζες UBS και Credit Suisse

Θα δημιουργηθεί ένας από τους ισχυρότερους ομίλους στην Ευρώπη

Σε μια στιγμή που οι ευρωπαϊκές τράπεζες πλήττονται από τον οικονομικό αντίκτυπο της πανδημίας, είναι πιθανή η δημιουργία μιας από τις μεγαλύτερες τράπεζες στη Γηραιά Ηπειρο, από τη συγχώνευση δύο ισχυρών τραπεζών της Ελβετίας. Πρόκειται για τους τραπεζικούς ομίλους UBS και Credit Suisse που, αν ευοδωθούν τα σχέδια, θα αποτελέσουν ενιαία οντότητα από τις αρχές του επόμενου έτους δημιουργώντας μια από τις μεγαλύτερες και ισχυρότερες τράπεζες στην Ευρώπη.

Πρωτοβουλία

Σύμφωνα με τη γερμανόφωνη οικονομική ιστοσελίδα και blog Inside Paradeplatz, οι πρόεδροι των δύο τραπεζικών ομίλων, Αξελ Βέμπερ και Ουρς Ρόνερ, βρίσκονται σε διαπραγμάτευση με αντικείμενο τη συγχώνευση των δύο τραπεζών. Η πρωτοβουλία ανήκει, πάντως, στον κ. Βέμπερ που, σύμφωνα πάντα με το σχετικό δημοσίευμα, ενδέχεται να παραμείνει πρόεδρος της νέας μεικτής εταιρείας που θα προκύψει από τη συγχώνευση. Στην περίπτωση αυτή, το πιθανότερο είναι πως ο διευθύνων σύμβουλος της νέας εταιρείας θα προέρχεται από την Credit Suisse.

Οι πρόεδροι των δύο τραπεζικών ομίλων, Αξελ Βέμπερ και Ουρς Ρόνερ, βρίσκονται σε διαπραγματεύσεις.

Το σχετικό δημοσίευμα της Inside Paradeplatz αναφέρει, επίσης, πως ο κ. Βέμπερ έχει ήδη συζητήσει το ζήτημα με τον Ελβετό υπουργό Οικονομικών Ουέλι Μάουρερ και το σχέδιό του φέρει προς το παρόν το ανεπίσημο τίτλο «Signal», που σημαίνει σημάδι.

Οι ενδιαφερόμενες πλευρές έχουν ήδη ενημερώσει σχετικά τη ρυθμιστική αρχή τραπεζών της Ελβετίας, τη Finman.

Η υλοποίηση της συγκέντρωσης θα οδηγήσει σε μείωση προσωπικού των δύο τραπεζών από 10% έως 20%. Τα ποσοστά αυτά ισοδυναμούν με τουλάχιστον 15.000 απολύσεις στο παγκόσμιο δίκτυο των δύο ιδρυμάτων.

Οι εκπρόσωποι των δύο τραπεζών αρνήθηκαν, πάντως, να απαντήσουν σε ερωτήσεις διεθνών ΜΜΕ.

Παράγοντες της αγορές εκτιμούν, όμως, πως η υλοποίηση της συγκέντρωσης θα οδηγήσει σε μείωση προσωπικού των δύο τραπεζών από 10% έως 20%. Τα ποσοστά αυτά ισοδυναμούν με τουλάχιστον 15.000 απολύσεις στο παγκόσμιο δίκτυο των δύο τραπεζών.

Ανοδος τιμών

Από τη στιγμή που διέρρευσε η είδηση, οδήγησε σε άνοδο τις μετοχές των δύο τραπεζών, με την Credit Suisse να καταγράφει κέρδη 2,5% και τη UBS να ενισχύεται κατά 1,6%. Σε μια δύσκολη συγκυρία, όμως, που εξωθεί σε συγχωνεύσεις τον κλάδο των ευρωπαϊκών τραπεζών, οι δύο τράπεζες έχουν από την αρχή του έτους υποχωρήσει 23% και 7% αντιστοίχως.

Σημειωτέον ότι τον Απρίλιο, εν μέσω πανδημίας, η UBS ανακοίνωσε ότι οι προβλέψεις της έναντι κόκκινων δανείων πολλαπλασιάζονται επί 13 σε σύγκριση με το περασμένο έτος. Η εκτίναξη των κόκκινων δανείων ήταν, άλλωστε, αιτία που ανακοίνωσε πτώση των κερδών της κατά 11% παρά την εξαιρετική απόδοση του επενδυτικού της βραχίονα.

Η συμβουλευτική Oliver Wyman εκτιμά πως οι ευρωπαϊκές τράπεζες στο σύνολό τους θα αντιμετωπίσουν μέσα στα επόμενα τρία χρόνια μη εξυπηρετούμενα δάνεια ύψους 400 δισ. ευρώ. Πιθανολογούν μάλιστα μια περαιτέρω εκτίναξη της ζημίας στα 800 δισ. ευρώ στην περίπτωση που χειροτερέψουν πολύ οι καταστάσεις. Ο οικονομικός αντίκτυπος της πανδημίας επιβαρύνει περαιτέρω τον κλάδο, που ήδη αντιμετώπιζε πρόβλημα μειωμένης κερδοφορίας εδώ και χρόνια εξαιτίας των αρνητικών επιτοκίων.

Εδώ και χρόνια, άλλωστε, οι ευρωπαϊκές τράπεζες βλέπουν να μειώνεται σταθερά το μερίδιό τους στην παγκόσμια τραπεζική αγορά προς όφελος των ισχυρότερων αμερικανικών ανταγωνιστριών τους.

Οι εξελίξεις εξωθούν τις τράπεζες σε συγχωνεύσεις προκειμένου να ενισχύσουν τη θέση τους στην παγκόσμια αγορά. Αντίστοιχη περίπτωση είναι η προσέγγιση των CaixaBank και Bankia, δύο τραπεζών της Ισπανίας, μιας από τις ευρωπαϊκές οικονομίες που έχουν δεχθεί το χειρότερο πλήγμα από την πανδημία.

Επιβραδύνεται η ανάκαμψη της διεθνούς οικονομίας

Το δεύτερο κύμα πανδημίας ανατρέπει το σενάριο της γρήγορης βελτίωσης

Η άρση των περιοριστικών μέτρων έδωσε ανάσα σε πολλές οικονομίες, μετά τη βαθιά ύφεση του 2ου τριμήνου. Ο παράγοντας που εμπνέει ανησυχία σε οικονομολόγους και καλλιεργεί αβεβαιότητα είναι το δεύτερο κύμα της πανδημίας, που ήδη εκδηλώνεται σε πολλές χώρες.

Η παγκόσμια οικονομία ανακάμπτει σταδιακά και μέσα στο τρίτο τρίμηνο του έτους αναμένεται να έχει ανακτήσει ένα τμήμα από το χαμένο έδαφος των προηγούμενων μηνών. Υπάρχουν ωστόσο ενδείξεις ότι η ανάκαμψη επιβραδύνεται ήδη, ενώ το δεύτερο κύμα της πανδημίας που έχει εκδηλωθεί σε πολλές χώρες πλήττει καίρια πολλούς κλάδους της οικονομίας. Κατά γενική ομολογία των οικονομολόγων, όλα αυτά σημαίνουν πως η ανάκαμψη είναι ευάλωτη και ασταθής.

Στη διάρκεια του πρώτου τριμήνου η οικονομία των χωρών-μελών του G20 είχε ήδη συρρικνωθεί συνολικά κατά 4% σημειώνοντας τη χειρότερη ύφεση από το 1998, οπότε άρχισαν να καταγράφονται τα σχετικά στοιχεία. Η ύφεση του δευτέρου τριμήνου, όμως, ήταν η χειρότερη από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, με την αμερικανική οικονομία να συρρικνώνεται κατά 9,5%, τη μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία, τη Γερμανία, κατά 10,1% και τη δεύτερη σε μέγεθος, τη Γαλλία, να καταγράφει μείωση του ΑΕΠ της κατά 13,8%. Σε ό,τι αφορά το ΑΕΠ της Ευρωζώνης, στο σύνολό της να μειώνεται κατά 12,1%.

Ολα δείχνουν πως στη διάρκεια του τρίτου τριμήνου η ανάκαμψη είναι γενική, αλλά ίσως όχι αρκετά ασφαλής για το μέλλον καθώς απειλείται από το δεύτερο κύμα της πανδημίας. Ενδεικτική περίπτωση η οικονομία της Βρετανίας, η οποία σημείωσε εντυπωσιακή ανάκαμψη το τρίτο τρίμηνο, που ωστόσο φαίνεται πως ήδη επιβραδύνεται. Τα τελευταία στοιχεία εμφανίζουν σημαντική ανάκαμψη το τρίτο τρίμηνο, όταν η άρση των περιοριστικών μέτρων και η επαναλειτουργία των εστιατορίων και των μπαρ οδήγησαν σε εκτίναξη της οικονομικής δραστηριότητας: στον κλάδο των ξενοδοχείων και των τροφίμων κατεγράφη τον Ιούλιο εκτίναξη της οικονομικής δραστηριότητας κατά 140,8%. Σύμφωνα με τις αρχικές εκτιμήσεις που δόθηκαν χθες στη δημοσιότητα, στο σύνολό της η βρετανική οικονομία αναπτύχθηκε τον Ιούλιο κατά 6,6% σε σύγκριση με τον αμέσως προηγούμενο μήνα. Σε γενικές γραμμές, επιβεβαιώνονται, έτσι, οι εκτιμήσεις των οικονομικών αναλυτών, που στην τελευταία δημοσκόπηση του Reuters προέβλεψαν ανάπτυξη 6,7% τον Ιούλιο.

Το τρίτο τρίμηνο εκτιμάται ότι σημειώθηκε αύξηση του παγκόσμιου ΑΕΠ, αλλά η όποια ανάκαμψη χαρακτηρίζεται ασταθής και ευάλωτη.

Εχει, άλλωστε, προηγηθεί η ανάπτυξη 8,7% που σημείωσε η βρετανική οικονομία τον Ιούνιο, αλλά και το διστακτικό 2,4% του Μαΐου, όταν μόλις είχε αρχίσει η άρση των περιοριστικών μέτρων. Οπως, πάντως, τονίζουν στα σχετικά δημοσιεύματά τους τα βρετανικά ΜΜΕ, τα στοιχεία φέρουν το ΑΕΠ του Ιουλίου να έχει αυξηθεί συνολικά κατά 18,6% σε σύγκριση με τη δραματική ύφεση του Απριλίου, αλλά να παραμένει κατά 11,7% κάτω από τα προ της πανδημίας επίπεδα, όπως αντανακλώνται στα επίπεδα ανάπτυξης του Φεβρουαρίου.

Μιλώντας στο αμερικανικό δίκτυο CNBC, ο Ντάρεν Μόργκαν, υπεύθυνος οικονομικών στατιστικών στοιχείων στην ONS, τόνισε πως η Βρετανία «συνεχίζει σταθερά την πορεία της προς την ανάκαμψη αλλά πρέπει ακόμη να αναπληρώσει σχεδόν το μισό από το ΑΕΠ που έχει χάσει από την αρχή της πανδημίας». Πιο αισιόδοξος ο Τόμας Πουχ, οικονομολόγος της Capital Economics, επισήμανε πως η ανάπτυξη του Ιουλίου είναι μεν ελαφρώς μικρότερη του προηγούμενου μήνα αλλά εξακολουθεί να κατατείνει στο ίδιο συμπέρασμα: ότι τη ραγδαία συρρίκνωση που σημείωσε το ΑΕΠ το δεύτερο τρίμηνο την ακολουθεί ένας εξίσου εντυπωσιακός ρυθμός ανάπτυξης το τρίτο τρίμηνο. Σημειωτέον ότι το δεύτερο τρίμηνο του έτους, το ΑΕΠ της Βρετανίας συρρικνώθηκε κατά 20,4%.

Ο ίδιος προειδοποιεί, πάντως, πως ίσως ο Ιούλιος ήταν ο τελευταίος μήνας κατά τη διάρκεια του οποίου σημειώθηκαν τόσο μεγάλα άλματα στην οικονομική δραστηριότητα. Εκτιμά πως η πλήρης ανάκαμψη μάλλον δεν θα επιτευχθεί πριν από τις αρχές του 2022, γι' αυτό και προεξοφλεί πως η Τράπεζα της Αγγλίας θα αναγκαστεί να παρατείνει το δικό της πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης κατά 250 δισ. στερλίνες.

Ο παράγοντας που εμπνέει, πάντως, ανησυχία σε οικονομολόγους και καλλιεργεί αβεβαιότητα, είναι το δεύτερο κύμα της πανδημίας που ήδη εκδηλώνεται σε πολλές χώρες. Εχει ήδη αναγκάσει τις Αρχές πολλών χωρών να επαναφέρουν τα περιοριστικά μέτρα ή και την πλήρη αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας σε συγκεκριμένες περιοχές, ενώ δεν αποκλείεται να υπάρξουν περιπτώσεις χωρών που όσο κι αν θέλουν να το αποφύγουν, θα αναγκαστούν να αναστείλουν ξανά την οικονομική δραστηριότητα. Την αρχή έχει κάνει ήδη το Ισραήλ, που αποτελεί ενδεικτική περίπτωση της νέας κρίσης, καθώς την Πέμπτη το Κοινοβούλιο της χώρας αποφάσισε νέα αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας σε όλη την επικράτειά της και για διάστημα δύο εβδομάδων.

Σε κλίμα περισυλλογής τα 60ά γενέθλια του ΟΠΕΚ, που πλέον δεν ελέγχει την αγορά

«Ιδρύσαμε ένα πολύ κλειστό κλαμπ». Με υπερηφάνεια ο υπουργός Πετρελαίου της Βενεζουέλας Πέρεζ Αλφόνσο εξήγγελλε μια συμφωνία στη Βαγδάτη, τέτοιες ημέρες πριν από 60 χρόνια. Το Ιράκ, το Ιράν, η Σαουδική Αραβία, το Κουβέιτ και η Βενεζουέλα είχαν βαρεθεί πια να εξαρτώνται από τις δυτικές πολυεθνικές πετρελαίου στη διαχείριση των εισπράξεων από την πώληση «μαύρου χρυσού». Οι δυτικοί κολοσσοί είχαν το πρόσταγμα στην εξόρυξη πετρελαίου, οι χώρες από όπου γίνονταν οι εξορύξεις έπαιρναν ένα μικρό μόνο τμήμα των εσόδων. Μέσα σε αυτό το κλίμα, «γεννήθηκε» ο ΟΠΕΚ το 1960. Ηταν μια κίνηση απελευθέρωσης και η απαρχή μιας ιστορίας που γράφτηκε από συναρπαστικές στιγμές δύναμης και αδυναμίας ενός πετρελαϊκού καρτέλ.

Σήμερα ο ΟΠΕΚ μαζί με τους νέους εταίρους του, στο πλαίσιο του OPEC+, ελέγχει πάνω από το 40% των παγκόσμιων εξορύξεων. Η συμμαχία λειτουργεί, αλλά απειλείται, και όχι μόνο λόγω των οικονομικών επιπτώσεων από τον κορωνοϊό. «Οσο περισσότερο παραμένει χαμηλή η τιμή του πετρελαίου, τόσο πιο υπαρκτός είναι ο κίνδυνος για τη συνοχή αυτής της συμμαχίας», διαπιστώνει ο Κάρστεν Φριτς από την Commerzbank. «Η εποχή των αστρονομικών τιμών πετρελαίου που εξασφάλιζαν δημοσιονομική ευμάρεια στα 13 μέλη του καρτέλ έχει παρέλθει». Ο Γερμανός αναλυτής επισημαίνει ότι μπορεί οι συνήθως λιγότερο πειθαρχημένες χώρες, όπως το Ιράκ, η Νιγηρία και η Ανγκόλα, να εφαρμόζουν αποφάσεις για μείωση των εξορύξεων, για να κρατηθεί η τιμή στα 45 δολάρια το βαρέλι. Ωστόσο μια τόσο χαμηλή τιμή, ακόμη και οι οικονομικά ισχυρότερες χώρες του ΟΠΕΚ, δυσκολεύονται να αποδεχθούν για μεγάλο χρονικό διάστημα. Για παράδειγμα, η Σαουδική Αραβία, η οποία από τον περασμένο Απρίλιο μέχρι τον Ιούνιο εισέπραξε 32,5 δισ. δολάρια λιγότερα από εξαγωγές πετρελαίου σε σχέση με το ίδιο διάστημα πέρυσι. Κατά βάση ο «μαύρος χρυσός» παραμένει... χρυσός ακόμη και σε περίοδο κλιματικής κρίσης και αγώνων κατά των ορυκτών καυσίμων. «Το καύσιμο της παγκοσμιοποίησης είναι και παραμένει το πετρέλαιο», υποστηρίζει ο Αντρέας Γκολντχάου, εμπειρογνώμων σε ενεργειακά θέματα από το Willy Brandt School of Public Policy στο Πανεπιστήμιο της Ερφούρτης.

Ο Οργανισμός δημιουργήθηκε το 1960 ως απάντηση του αραβικού κόσμου στην κυριαρχία των δυτικών πετρελαιοβιομηχανιών.

Ωστόσο, στην αγορά πετρελαίου της επόμενης δεκαετίας η τράπουλα θα μοιραστεί από την αρχή. «Ο αγώνας είναι να γίνει το πετρέλαιο περιβαλλοντικά πιο φιλικό», λέει ο Γκολντχάου. «Κι αυτό ξεκινάει από την οπή της εξόρυξης, από όπου εκπέμπονται αέρια βλαβερά για το περιβάλλον, όπως το μεθάνιο, κάτι που μπορεί κανείς να αλλάξει. Εξάλλου το πετρέλαιο δεν είναι παντού το ίδιο. Το ελαφρύ πετρέλαιο από τη Σαουδική Αραβία είναι λιγότερο επιβαρυντικό για το περιβάλλον από ό,τι το βαρύ της Βενεζουέλας, που δεν φαίνεται να αντέχει στον χρόνο». Παρά τις προσπάθειες στον τομέα ενεργειακής στροφής κυρίως στην Ευρώπη, υπάρχουν λίγες αμφιβολίες ότι μεσοπρόθεσμα οι πετρελαϊκές ανάγκες θα αυξηθούν. Ο ίδιος ο ΟΠΕΚ εκκινεί από την υπόθεση ότι τουλάχιστον μέχρι το 2040 η ζήτηση παγκοσμίως για πετρέλαιο θα αυξηθεί αισθητά, λόγω Κίνας, Ινδίας, αλλά και ζήτησης πλαστικής ύλης. Το εμπόριο πετρελαίου έχει κάνει ορισμένες χώρες του ΟΠΕΚ να πλέουν στα πλούτη. Στην εποχή που οι τιμές ήταν ιδιαιτέρως υψηλές, 150 δολάρια το βαρέλι στα μέσα του 2008, τα έσοδα έφταναν στα 970 δισ. δολάρια, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Αμερικανικής Υπηρεσίας Ενέργειας. Μόνο η Σαουδική Αραβία έβαζε 300 δισ. δολάρια στα ταμεία της. Μέσα από την προοπτική του χρόνου οι διακυμάνσεις της τιμής πετρελαίου είναι τεράστιες, παρά τις προσπάθειες του καρτέλ. Τα περασμένα χρόνια η άνθηση της βιομηχανίας σχιστολιθικού πετρελαίου απείλησε επικίνδυνα την πρωτοκαθεδρία του ΟΠΕΚ. Τώρα βέβαια η συγκεκριμένη βιομηχανία περνάει κι αυτή κρίση λόγω χαμηλών τιμών στην αγορά πετρελαίου. Κεντρικός στόχος του καρτέλ είναι η εξισορρόπηση της αγοράς, δηλαδή παραγωγές και καταναλώτριες χώρες να επωφελούνται από υποφερτές τιμές στη βάση ενός σταθερού εφοδιασμού. Διότι το πετρέλαιο δεν είναι μόνο επικερδής, αλλά και ακριβή υπόθεση. Από τις κοστοβόρες εξορύξεις, λίγες αποφέρουν τα αναμενόμενα κέρδη.

Η συμμαχία των πετρελαιοπαραγωγών λειτουργεί, αλλά απειλείται, και όχι μόνο λόγω των οικονομικών επιπτώσεων από τον κορωνοϊό.

Το 1973 ήταν χρονιά-εφιάλτης για τους Γερμανούς οδηγούς και την παγκόσμια οικονομία. Για να τιμωρήσει ο ΟΠΕΚ τη Δύση για την πολιτική στήριξη του Ισραήλ στον πόλεμο κατά της Αιγύπτου, χρησιμοποίησε σαν όπλο την τιμή πετρελαίου. Διπλασίασε εν μια νυκτί την τιμή και εξήγγειλε μειώσεις στην παραγωγή. Για να προλάβει τις επιπτώσεις, η Ομοσπονδιακή Βουλή πήρε, το ίδιο γρήγορα, δραστικά μέτρα. Απαγόρευση κυκλοφορίας των αυτοκινήτων σε 4 Κυριακές του Νοεμβρίου και του Δεκεμβρίου εκείνης της χρονιάς και μείωση για 4 μήνες του ορίου ταχύτητας στα 100 χιλιόμετρα στους αυτοκινητοδρόμους. Αυτά είναι περασμένα, αλλά όχι ξεχασμένα. Σήμερα ο ΟΠΕΚ δεν μπορεί να υπαγορεύσει πλέον τις τιμές πετρελαίου. Ωστόσο, η σύμπηξη συμμαχίας μαζί με άλλες δέκα πετρελαιοπαραγωγές χώρες, όπως η Ρωσία, κρίθηκε ένα σημαντικό στρατηγικό βήμα. Με τον τρόπο αυτό στο ίδιο ενεργειακό ταμπλό παίζουν λίγο έως πολύ, αν εξαιρέσουμε τις ΗΠΑ, δύο από τις τρεις ισχυρότερες πετρελαιοπαραγωγές χώρες, η Σαουδική Αραβία και η Ρωσία. Ο καθορισμός της τιμής θα γίνεται με άνοιγμα και κλείσιμο της κάνουλας, σύμφωνα με κριτήρια των αγορών. Δεν είναι εύκολο, «επειδή κανείς δεν μπορεί να ελέγξει εάν οι χώρες μπορούν να ανταποκριθούν στις οικονομικές δεσμεύσεις τους», λέει ο Γκολντχάου. «Τέτοια κλαμπ δεν ζουν αιωνίως».

Συναγερμός στην Ευρ. Κεντρική Τράπεζα από τη συνεχιζόμενη ανατίμηση του ευρώ

Μία ημέρα μετά την ψύχραιμη στάση που φάνηκε να τηρεί η ΕΚΤ στο θέμα της εκτίναξης του ευρώ, δύο οικονομολόγοι της τράπεζας επαναφέρουν το θέμα εκφράζοντας την έντονη ανησυχία τους. Στο θέμα επανήλθε πρώτος ο επικεφαλής των οικονομολόγων της, Φίλιπ Λέιν, που σημειωτέον είχε προ ημερών εκφράσει ανησυχία για τις πιθανές συνέπειες της εκτίναξης του ευρώ και μάλιστα όταν ο πληθωρισμός της Ευρωζώνης έχει ήδη υποχωρήσει σε αρνητικό έδαφος. Σε ανάρτησή του σε blog, ο κ. Λέιν τόνισε πως «ο πληθωρισμός παραμένει σε επίπεδα πολύ κάτω του στόχου και δεν έχει υπάρξει παρά μόνον λίγη πρόοδος στην αντιμετώπιση των συνεπειών που έχει η πανδημία στη δυναμική του πληθωρισμού». Κάλεσε έτσι την τράπεζα «να μην επαναπαύεται καθώς είναι σαφές πως δεν υπάρχουν περιθώρια για κάτι τέτοιο».

Η ενίσχυση του ευρώ έναντι του δολαρίου συμπιέζει περαιτέρω τον ήδη χαμηλό πληθωρισμό στην Ευρωζώνη.

Τα σχόλιά του απευθύνονταν ευθέως στη φαινομενικά τουλάχιστον χαλαρή στάση που φάνηκε να υιοθετεί στο θέμα η ΕΚΤ, όπως είχε εκφραστεί μία ημέρα νωρίτερα διά στόματος της προέδρου Κριστίν Λαγκάρντ. Σε επανειλημμένες ερωτήσεις δημοσιογράφων, η πρόεδρος της ΕΚΤ είχε απαντήσει πως η τράπεζα δεν θέτει κανέναν στόχο για την ισοτιμία του ευρώ και παραδέχθηκε μόνον ότι όντως η ενίσχυση του νομίσματος συμπιέζει τον πληθωρισμό. Είχε μάλιστα χρησιμοποιήσει μια ιδιαιτέρως ήπια έκφραση όταν απάντησε πως η ΕΚΤ απλώς «καταγράφει προσεκτικά» τις εξελίξεις στην ισοτιμία του ευρώ. Το αποτέλεσμα ήταν να συνεχιστεί η άνοδος του νομίσματος καθώς οι επενδυτές άρχισαν να αμφιβάλλουν αν η ΕΚΤ προτίθεται να επιστρατεύσει νέα μέτρα στήριξης της οικονομίας. Τη θέση της κ. Λαγκάρντ επανέλαβε χθες ο επικεφαλής της Τράπεζας της Γαλλίας και μέλος του Δ.Σ. της ΕΚΤ Βιλερουά ντε Γκαλό, αλλά προσέθεσε πως «προφανώς η ισοτιμία επηρεάζει τον πληθωρισμό και τη νομισματική μας πολιτική». Τόσο ο κ. Λέιν όσο και ο κ. Ντε Γκαλό επανέλαβαν, πάντως, ένα σύνηθες μήνυμα της τράπεζας προς την αγορά, ότι η ΕΚΤ είναι έτοιμη να δράσει και να κάνει περισσότερα αν χρειαστεί. Παράλληλα, η Ιζαμπέλ Σνάμπελ, επίσης μέλος του Δ.Σ. της ΕΚΤ, τόνισε χθες πως η τράπεζα «πρέπει να προσέξει και να μη μειώσει το πρόγραμμα αγοράς ομολόγων ούτε να αυξήσει τα επιτόκια, προκειμένου να μην υπονομεύσει την ανάκαμψη που μόλις έχει αρχίσει».

Απαντώντας σε επανειλημμένες ερωτήσεις δημοσιογράφων η πρόεδρος της ΕΚΤ Κριστίν Λαγκάρντ τόνισε πως η τράπεζα δεν θέτει κανένα στόχο για την ισοτιμία του ευρώ.

"BDO. What matters to you, matters to us"

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

BDO

Η κυβέρνηση του Μπόρις Τζόνσον εξετάζει το ενδεχόμενο να προσαυξήσει την τιμή των συμβατικών οχημάτων έως και κατά 1.500 λίρες (1.623 ευρώ), ούτως ώστε να επιδοτήσει με τα χρήματα αυτά την ηλεκτροκίνηση.

Κίνητρα στην ηλεκτροκίνηση δίνει η βρετανική κυβέρνηση

Επιδότηση στα ηλεκτρικά αυτοκίνητα, αυξήσεις τιμών στα βενζινοκίνητα

Ενα κίνητρο για να στραφούν μαζικά οι καταναλωτές στη Βρετανία σε ηλεκτροκίνητα, άρα και πιο καθαρά αυτοκίνητα είναι προφανώς το να μειωθεί η τιμή τους. Σύμφωνα με τις τελευταίες πληροφορίες, μέσα στις προτάσεις που εξετάζει η βρετανική κυβέρνηση είναι να αυξήσει την τιμή των πετρελαιοκίνητων και βενζινοκίνητων οχημάτων έως και κατά 1.500 λίρες (1.623 ευρώ), ώστε αφενός να απομακρύνει τους καταναλωτές από αυτά, αφετέρου να επιδοτήσει τα «καθαρά» οχήματα. Αλλωστε, τουλάχιστον όπως δείχνουν οι έρευνες στη Βρετανία, το υψηλότερο τίμημα των εν λόγω οχημάτων είναι το βασικό πρόβλημα των επίδοξων οδηγών τους. Και αυτός θα είναι και ο παράγοντας ο οποίος θα ανακόψει τον ρυθμό μετάβασης της Βρετανίας από την εποχή των ορυκτών καυσίμων στην ηλεκτροκίνηση, όπως αναφέρει σε δημοσίευμά της η βρετανική εφημερίδα The Guardian. Τα σχετικά με τις καταναλωτικές συμπεριφορές αποτυπώνονται σε έρευνα που διεξήχθη για λογαριασμό της Ενωσης Βρετανικών Αυτοκινητοβιομηχανιών και Εμπορικών Αντιπροσώπων.

Το υψηλότερο τίμημα των ηλεκτρικών οχημάτων το βασικό πρόβλημα των επίδοξων οδηγών τους.

Σημειώνεται πως μέχρι στιγμής, και παρά τις κρατικές επιδοτήσεις για την αγορά ηλεκτρικών αυτοκινήτων, στη Βρετανία οι τιμές παραμένουν συγκριτικά υψηλότερες από τις αντίστοιχες για τα συμβατικά οχήματα. Ωστόσο, οι κατασκευάστριες εταιρείες σπεύδουν να αυξήσουν την παραγωγή και τις πωλήσεις, ώστε να είναι σε θέση εγκαίρως να ανταποκριθούν στα νέα αυστηρότερα όρια εκπομπών ρύπων, τα οποία τίθενται σε εφαρμογή το τρέχον έτος. Τους πρώτους επτά μήνες του χρόνου οι πωλήσεις νέων ηλεκτρικών αυτοκινήτων στη Βρετανία παρουσίασαν τριπλασιασμό, στις 39.000 τεμάχια, αλλά υπάρχουν κάποιες ενδείξεις πως η ζήτηση θα εξασθενήσει. Πάντως, δεδομένα από την ψηφιακή πλατφόρμα αγοραπωλησιών αυτοκινήτων Auto Trader δείχνουν ότι η μέση τιμή ενός οχήματος με μπαταρίες υποχώρησε 5,2% την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2020. Σύμφωνα με τον Guardian, η κυβέρνηση του Μπόρις Τζόνσον εξετάζει το ενδεχόμενο να προσαυξήσει την τιμή των συμβατικών οχημάτων έως και κατά 1.500 λίρες (1.623 ευρώ), ούτως ώστε να επιδοτήσει με τα χρήματα αυτά την ηλεκτροκίνηση.

Η μέθοδος αυτή, η οποία στην εφαρμογή της θα οδηγήσει στο να μειωθεί το κόστος απόκτησης ηλεκτρικού οχήματος, προτείνεται από επιστήμονες που συμμετείχαν σε μελέτη βιωσιμότητας για λογαριασμό του υπουργείου Μεταφορών της Βρετανίας. Θεωρείται δε η πιο αποτελεσματική και η πιο γρήγορη για τη μετάβαση στη μεταπετρελαϊκή εποχή.

Ωστόσο, αναμένεται να προκαλέσει σφοδρές αντιδράσεις, ειδικά εάν σκεφθεί κανείς πως ανέκαθεν οι Συντηρητικοί στη Βρετανία αντιτάσσονταν στην αύξηση του κόστους για όσους οδηγούν συμβατικά οχήματα. Συν τοις άλλοις, οι εκπρόσωποι της βρετανικής αυτοκινητοβιομηχανίας επίσης αντιδρούν έντονα σε οποιοδήποτε μέτρο θα λειτουργήσει τιμωρητικά επί των οδηγών αυτοκινήτων με βενζίνη ή πετρέλαιο, προτιμώντας απλώς την παροχή κινήτρων για την απόκτηση ενός αποκλειστικά ηλεκτρικού Ι.Χ. ή ενός υβριδικής τεχνολογίας. Στη μελέτη βιωσιμότητας επισημαίνεται ακόμα ότι το σύστημα επιδότησης της ηλεκτροκίνησης μέσω αυξημένου κόστους των συμβατικών οχημάτων είναι προτιμότερο εάν συγκριθεί με την επιβολή χαμηλότερου ΦΠΑ στα ηλεκτρικά, διότι έχει μεγαλύτερη ευελιξία. Τέλος, άλλες προτάσεις των επιστημόνων αφορούν την υποχρεωτική πρόβλεψη όλα τα πρατήρια βενζίνης να έχουν σταθμό φόρτισης, την παροχή κινήτρων στο Δημόσιο να αγοράζει για τις ανάγκες του ηλεκτρικά οχήματα και τη μετονομασία του υφιστάμενου κρατικού προγράμματος επιδότησης της φόρτισης οχημάτων σε «δωρεάν καύσιμα».

Οι Βρετανοί ανησυχούν για την περίοδο των Χριστουγέννων

Σε δεινή κατάσταση περαιτέρω αβεβαιότητας βρίσκονται οι επιχειρήσεις του κλάδου των ξενοδοχείων και της εστίασης στη Βρετανία, εξαιτίας των νέων περιορισμών του κορωνοϊού και των σοβαρών επιπτώσεων στις δραστηριότητές τους ενόψει Χριστουγέννων. Οπως αναφέρει σε σχετικό άρθρο της η Guardian, εάν η απαγόρευση συγκεντρώσεων άνω των έξι ατόμων εξακολουθήσει να ισχύει και τους επόμενους μήνες, όλες οι εκδηλώσεις, τα πάρτι, τα οικογενειακά τραπέζια, αλλά και οι κρατήσεις ξενοδοχείων και εστιατορίων θα τιναχθούν στον αέρα, προκαλώντας ακόμα μεγαλύτερες ζημίες στον ήδη χειμαζόμενο κλάδο. Επιπλέον, θα προκληθούν δραστικές ζημίες και στο λιανεμπόριο, το οποίο παραδοσιακά θεωρεί την περίοδο από τον εορτασμό του Χάλοουιν την 31η Οκτωβρίου μέχρι και την Πρωτοχρονιά, ιδιαίτερα κερδοφόρο. Ηδη έχουν ακυρωθεί κρατήσεις σε ξενοδοχεία και εστιατόρια στη Βρετανία λόγω των νέων μέτρων. Η έντονη κοινωνική κινητικότητα της εν λόγω περιόδου είναι πολύ σημαντική και για τις παμπ.

Ορισμένοι χώροι κοινωνικών συναναστροφών και ψυχαγωγίας την προαναφερθείσα περίοδο αποκόμιζαν το 40% των συνολικών τους ετήσιων εσόδων.

Η διευθύνουσα σύμβουλος της Ενωσης Βρετανών Ξενοδόχων, Κέιτ Νίκολς, επισημαίνει στον Guardian ότι μετά την απαγόρευση, τα μέλη της διαπίστωσαν δραστική μείωση κρατήσεων. Επιπλέον, με τη νέα περιοριστική ρύθμιση η όποια ευεργετική παρέμβαση της κυβέρνησης με την πρόταση «φάτε έξω για να βοηθήσετε τον κλάδο» απλά ακυρώνεται. «Φοβόμαστε ότι, ενώ μέσα στον Αύγουστο ανακτήθηκε η εμπιστοσύνη του κόσμου και εμείς ως φιλοξενία και εστίαση επαναφέραμε τα δύο τρίτα των εργαζομένων μας στη δουλειά, τώρα πήραν ένα μήνυμα οι άνθρωποι, που τους αποτρέπει από τις συναθροίσεις», προσθέτει η κ. Νίκολς. Υπάρχουν πολλές ακυρώσεις ήδη και δημιουργείται πλέον το ερώτημα πώς θα γίνει ο προγραμματισμός από τον Οκτώβριο έως και τον Δεκέμβριο. «Εξακολουθούμε να απασχολούμε ένα εκατομμύριο άτομα, των οποίων η εργασία επιδοτείται από το κράτος. Αυτά τα επίπεδα απασχόλησης φαίνονται μη βιώσιμα, εκτός εάν μπορείς ως επιχείρηση να διασφαλίσεις ότι μπορείς να ανοίξεις και να λειτουργήσεις», προσθέτει.

Η περίοδος από το Χάλοουιν έως την Πρωτοχρονιά είναι σημαντική και για το λιανεμπόριο, διότι οι επιχειρήσεις του κλάδου θέλουν πάση θυσία να αποκαταστήσουν τα όσα έχασαν λόγω καραντίνας. Ωστόσο, με τη νέα απαγόρευση της συγκέντρωσης άνω των έξι ατόμων δημιουργείται μείζον πρόβλημα και για τα κλαμπ και τους χώρους

Εάν τα περιοριστικά μέτρα παραμείνουν σε ισχύ, θα προκληθεί μεγάλη ζημία σε ξενοδοχεία, εστίαση και παμπ.

μαζικών εκδηλώσεων και φυσικά και για τα καταστήματα – τα οποία ήδη έχουν να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις της πανδημίας, η οποία μετατόπισε τους καταναλωτές στο Διαδίκτυο και τους απομάκρυνε από τα κανονικά μαγαζιά.

Οπως επισημαίνει στον Guardian, ο αναλυτής του κλάδου του λιανικού εμπορίου Ρίτσαρντ Χάιμαν, «ο νέος περιορισμός θα μειώσει κατά δισεκατομμύρια λίρες τις πωλήσεις. Και αυτό θα παρατηρηθεί όχι τόσο στα παιχνίδια, που παραδοσιακά αγοράζονται τα Χριστούγεννα, αλλά στα ρούχα». Και διευκρινίζει: «Ενόψει εορταστικής περιόδου οι άνθρωποι συνήθιζαν να αγοράζουν κάτι για να φορέσουν στο οικογενειακό τραπέζι και το πάρτι, αλλά τώρα γιατί να το κάνουν;». Ισως, τέλος, η χριστουγεννιάτικη περίοδος να αποδειχθεί κερδοφόρος για τα ψηφιακά καταστήματα.

Για τους Βρετανούς εμπόρους η περίοδος από το Χάλοουιν, την 31η Οκτωβρίου, μέχρι και την Πρωτοχρονιά θεωρείται ιδιαίτερα κερδοφόρος.

Πρωτοπόροι στις επενδύσεις στο 5G εμφανίζονται σήμερα οι κλάδοι της ενέργειας και της τεχνολογίας, αλλά και ο κλάδος της υγείας, που εκτιμάται ότι θα προβεί στις μεγαλύτερες επενδύσεις μέσα στα επόμενα τρία χρόνια.

Μεγάλες οι προσδοκίες επιχειρήσεων από τα δίκτυα πέμπτης γενιάς

Το ποσοστό των επιχειρήσεων που θα επενδύουν σε δίκτυα 5G παγκοσμίως αναμένεται να αγγίξει το 70% σε τρία χρόνια, σε σχέση με 15% σήμερα. Αυτή είναι η εκτίμηση της Ernst and Young, που προεξοφλεί εκτίναξη των επενδύσεων σε σχετικές εφαρμογές την επόμενη τριετία.

Από σχετική έρευνα προκύπτει, όμως, ότι λιγότερες από τις μισές (48%) έχουν τη βεβαιότητα ότι θα μπορέσουν να προχωρήσουν σε λύσεις δικτύων Internet of Things (IoT). Τρεις στις τέσσερις, μάλιστα, θεωρούν ότι για να είναι επιτυχής η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, θα πρέπει να αναθεωρήσουν το τρέχον λειτουργικό τους μοντέλο.

Αυτά είναι τα κύρια ευρήματα της έρευνας της ΕΥ «Maximizing the 5G opportunity for enterprise», σχετικά με τις επιχειρηματικές ευκαιρίες που προσφέρουν τα δίκτυα 5G, στην οποία συμμετείχαν περισσότερες από 1.000 επιχειρήσεις παγκοσμίως.

Το 70% δηλώνει ότι θα προχωρήσει σε σχετικές επενδύσεις μέσα στην επόμενη τριετία.

Από τα πορίσματα της έρευνας προκύπτει πως η πλειονότητα των επιχειρήσεων, και συγκεκριμένα το 74%, πιστεύει ότι οι λύσεις 5G θα αποτελούν μέρος των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων τους μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια. Ωστόσο, στην παρούσα φάση, οι περισσότερες από αυτές (67%) είναι σε στάδια δοκιμών ή βρίσκονται σε συζητήσεις για τη διενέργεια πιλοτικών δοκιμών.

Σύμφωνα με την έρευνα, η διστακτική στάση των επιχειρήσεων απέναντι στην υιοθέτηση των εφαρμογών 5G πηγάζει κυρίως από την έλλειψη γνώσεων σχετικά με την πρακτική εφαρμογή του 5G και την αντίληψη πολλών ότι αποτελεί απλώς μια αναβάθμιση του δικτύου 4G. Τα στελέχη που συμμετείχαν στην έρευνα αναγνωρίζουν ως πρόσθετες προκλήσεις τον τρόπο ενσωμάτωσης του 5G στις υπάρχουσες τεχνολογικές υποδομές των οργανισμών τους, αλλά και τις αντιλήψεις περί χαμηλού βαθμού ωρίμανσης της τεχνολογίας 5G.

Η συντριπτική πλειονότητα των συμμετεχόντων πιστεύει επίσης ότι θα χρειαστεί εξωτερική βοήθεια ώστε να μπορέσει να εκμεταλλευθεί επαρκώς τις δυνατότητες του 5G, ενώ το 77% δηλώνει ότι θα δώσει προτεραιότητα σε προμηθευτές λύσεων 5G που μπορούν να δημιουργήσουν προστιθέμενη αξία ως συνεργάτες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι περισσότερες επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν δυσκολίες εύρεσης του κατάλληλου προμηθευτή 5G.

Πρωτοπόροι στις επενδύσεις στο 5G εμφανίζονται σήμερα οι κλάδοι της ενέργειας και της τεχνολογίας, αλλά και ο κλάδος της υγείας, που εκτιμάται ότι θα προβεί στις μεγαλύτερες επενδύσεις μέσα στα επόμενα τρία χρόνια. Σχεδόν οι μισές αμερικανικές επιχειρήσεις σχεδιάζουν να επενδύσουν στο 5G μέσα στον επόμενο χρόνο, σε σύγκριση με 43% στη ζώνη Ασίας - Ειρηνικού και 38% στην Ευρώπη.

RCB
Μαζί στην ανάπτυξη της επιχείρησής σας
· Επιχειρηματικά Δάνεια
· Χρηματοδότηση Έργων
· Χρηματοδότηση Εμπορίου
· Ψηφιακή Τραπεζική
· Υπηρεσίες Αποδοχής Καρτών
· Καταθέσεις
SAFEST BANK AWARD 2018
GLOBAL FINANCE
800 00 722 | www.rcbcy.com
RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376.
Εγγεγραμμένη έδρα: Αμαθούντος 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Προτροπές σε Ελλάδα και Τουρκία

Ο Μάικ Πομπέο ζήτησε «να μειωθεί το στρατιωτικό αποτύπωμα παντού»

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Ως έμμεση πλην σαφής παραίνεση προς Αθήνα και Αγκυρα να μειώσουν τη ναυτική στρατιωτική παρουσία τους στην Ανατολική Μεσόγειο γίνεται αντιληπτή η χθεσινή δήλωση του υπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ Μάικ Πομπέο, από το Παρίσι όπου βρέθηκε. «Πρέπει να μειωθεί το στρατιωτικό αποτύπωμα παντού και να γίνεται προσφυγή σε διπλωματικά και όχι στρατιωτικά μέσα», είπε στον γαλλικό ραδιοσταθμό France Inter ο κ. Πομπέο. Και πρόσθεσε ότι «πρέπει να επιλυθεί αυτό το πρόβλημα χωρίς να χρησιμοποιηθεί στρατιωτική ισχύς, αλλά μέσω των κανονικών μηχανισμών, μέσω των διεθνών αποφάσεων, ιδιαίτερα για τα δικαιώματα που συνδέονται με αυτή την περιοχή». Οι δηλώσεις του κ. Πομπέο έγιναν λίγο προτού το Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας των ΗΠΑ, μέσω του λογαριασμού που διαθέτει στο Twitter, εκφραστεί με ικανοποίηση για την αποχώρηση του «Ορούτς Ρέις» από την περιοχή δραστηριοποίησής του και την αναθέρμανση των δυνατοτήτων διαλόγου. Ενδεικτικά αναφέρθηκε ότι «η επιστροφή του τουρκικού ερευνητικού πλοίου στο λιμάνι είναι ένα σημαντικό βήμα. Οι ΗΠΑ υποστηρίζουν τον διάλογο ανάμεσα στην Ελλάδα και στην Τουρκία ως το μοναδικό βήμα επίλυσης των συνεχιζόμενων διαφορών στην Ανατολική Μεσόγειο».

Μέσω NAVTEX η Αγκυρα διαμαρτυρήθηκε για άσκηση των Ε.Δ. στη Χίο, επαναφέροντας τη θεωρία της αποστρατιωτικοποίησης των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου.

Παρά την προφανή προσπάθεια επανεκκίνησης της διπλωματίας, σημειώνονται πρωτοβουλίες της Αγκυρας που υποδηλώνουν ότι η τουρκική πλευρά επιμένει στη διατήρηση της έντασης, τουλάχιστον προς το εσωτερικό. Χθες ανανεώθηκαν οι γεωτρήσεις του πλωτού γεωτρύπανου «Γιαβούζ» (NAVTEX 1156/20, Σταθμός Υδρογραφικής Υπηρεσίας Αττάλειας) έως τις 12 Οκτωβρίου εντός της κυπριακής υφαλοκρηπίδας. Επίσης, λίγο νωρίτερα, με άλλη NAVTEX (1149/20, Σταθμός Υδρογραφικής Υπηρεσίας Σμύρνης) η Αγκυρα διαμαρτυρόταν για άσκηση των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων (Ε.Δ.) στη Χίο, στο έδαφος και στη θάλασσα τμήματος του νησιού. Πρακτικά η Αγκυρα επανέφερε κατ' αυτόν τον τρόπο τη θεωρία της αποστρατιωτικοποίησης των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου. Τέτοιες κινήσεις είχαν γίνει και κατά τη διάρκεια της κρίσης του «Ορούτς Ρέις», με βασικό επίκεντρο τη Λήμνο. Θεωρητικά οι δύο πλευρές έχουν πλέον εισέλθει σε τροχιά πιθανών επαφών και οι πρωτοβουλίες δεν βοηθούν. Σε κάθε περίπτωση, φαίνεται πως η Αγκυρα δεν πρόκειται να μειώσει την πίεση προς τη Λευκωσία, αλλά αντιθέτως την αυξάνει ενόψει και των επερχόμενων «εκλογών» στα Κατεχόμενα. Εκεί, μάλιστα, σε πρόσφατη δημοσκόπηση (της τουρκικής εταιρείας ερευνών «Γκεζιτζί») φαίνεται πως ο εκλεκτός της Αγκυρας, Ερσίν Τατάρ, κερδίζει τον νυν πρόεδρο Μουσταφά Ακιντζί.

Το Ελληνοτουρκικό Φόρουμ

Σημειώνεται, τέλος, ότι το Ελληνοτουρκικό Φόρουμ (ΕΤΦ), το οποίο αποτελείται από Ελληνες και Τούρκους πανεπιστημιακούς, πρώην διπλωμάτες και διανοούμενους, εξέδωσε μια κοινή δήλωση των μελών του για την τρέχουσα κατάσταση. Στη δήλωση αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Οπως έχει αναφερθεί επανειλημμένα σε προηγούμενες ανακοινώσεις του ΕΤΦ, τα μέλη του συμμερίζονται την άποψη ότι μια στρατιωτική αντιπαράθεση μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας θα έχει καταστροφικές συνέπειες όχι μόνο για τις δύο γειτονικές χώρες και τους λαούς τους, αλλά και για ολόκληρη την περιοχή». Τα μέλη του ΕΤΦ τονίζουν, επίσης, ότι «καλούμε για την αποφυγή μιας περαιτέρω κλιμάκωσης και την επικέντρωση σε έναν εποικοδομητικό διάλογο μέσω των διπλωματικών οδών. Μόνο μέσα από έναν ειλικρινή διάλογο μπορεί να υπάρξει μια θετική διμερής και πολυμερής ατζέντα που να οδηγήσει σε θεμιτά αποτελέσματα, συμβάλλοντας θετικά και στην οικονομία και στην ανάπτυξη των δύο χωρών».

Παρά την προφανή προσπάθεια επανεκκίνησης της διπλωματίας, σημειώνονται πρωτοβουλίες της Αγκυρας που υποδηλώνουν ότι η τουρκική πλευρά επιμένει στη διατήρηση της έντασης. Χθες ανανεώθηκαν οι γεωτρήσεις του «Γιαβούζ» έως τις 12 Οκτωβρίου εντός της κυπριακής υφαλοκρηπίδας.

Μάσκες και σε ανοιχτούς χώρους στην Αττική

Επέκταση της υποχρέωσης της χρήσης μάσκας και σε ανοιχτούς χώρους όπου παρατηρείται συνωστισμός όπως πλατείες, στάσεις λεωφορείων και συναυλίες, αναστολή της λειτουργίας των κλειστών κέντρων διασκέδασης με ζωντανή μουσική για 14 ημέρες και παρεμβάσεις στη λειτουργία των λαϊκών αγορών, είναι μεταξύ των νέων μέτρων που φέρνει η επιβαρυμένη εικόνα της Αττικής, η οποία αποδεικνύεται ως η αχίλλειος πτέρνα στην αντιμετώπιση της πανδημίας στη χώρα.

Το δυσανάλογα υψηλό, σε σχέση με τον πληθυσμό της, ποσοστό κρουσμάτων που εντοπίζονται στην Αττική (περισσότερα από τα μισά κρουσμάτα που καταγράφονται σε καθημερινή βάση στη χώρα), ο διπλάσιος από τον εθνικό μέσον όρο της χώρας αριθμός στενών επαφών των κρουσμάτων, η υψηλή κινητικότητα μεταξύ των δήμων και η αύξηση στις νοσηλείες στις ΜΕΘ (πάνω από το 60% των κλινών εντατικής για COVID-19 της Αττικής έχουν καλυφθεί) οδήγησαν την κυβέρνηση στην ενίσχυση των περιοριστικών μέτρων για το Λεκανοπέδιο.

Ετσι, όπως ανακοίνωσε χθες ο υφυπουργός Πολιτικής Προστασίας Νίκος Χαρδαλιάς από σήμερα, και έως τις 30 Σεπτεμβρίου για την Περιφέρεια Αττικής προστίθενται τα εξής μέτρα:

• Σε όλες τις συναυλίες σε ανοιχτούς χώρους τίθεται όριο πληρότητας 50%, υποχρέωση για παρακολούθηση αποκλειστικά από καθήμενους, υποχρεωτική χρήση μάσκας και απαγόρευση αλκοόλ και καπνίσματος.

• Αναστέλλεται η λειτουργία για 14 ημέρες όλων των κέντρων διασκέδασης και των κλειστών συναυλιακών χώρων.

• Μειώνεται το όριο πληρότητας στο 60% στους θερινούς και χειμερινούς κινηματογράφους και καθίσταται υποχρεωτική χρήση μάσκας από τους θεατές.

• Καθίσταται υποχρεωτική η χρήση μάσκας σε όλους τους κλειστούς χώρους εργασίας και σε όλους τους ανοιχτούς χώρους συναθροίσεων όπως πλατείες, στάσεις λεωφορείων, ουρές καταστημάτων, πορείες, διαδηλώσεις όπου δεν μπορεί να τηρηθεί ο κανόνας της απόστασης του 1,5 μέτρου. Ισχυρή σύσταση υπάρχει για χρήση μάσκας σε όλους τους υπόλοιπους ανοιχτούς υπαίθριους χώρους.

• Η λειτουργία των λαϊκών αγορών μειώνεται στο 50%, με υποχρεωτική χρήση μάσκας για παραγωγούς και καταναλωτές, με τρία μέτρα απόσταση μεταξύ των πάγκων και δυνατότητα παράλληλης λειτουργίας της αγοράς στην ίδια περιοχή εντός της ίδιας εβδομάδας.

• Τίθεται ανώτατο όριο των έξι ατόμων ανά τραπέζι στα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος. Παράλληλα, η κυβέρνηση και οι ειδικοί επιστήμονες απευθύνουν ισχυρή σύσταση προς τους πολίτες άνω των 65 ετών στην Αττική αλλά και σε όλη τη χώρα για γενική χρήση μάσκας και αποφυγή επίσκεψης σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους υψηλής συνάθροισης.

«Οχι» στα μέτρα ανά δήμο

Ο κ. Χαρδαλιάς απέκλεισε για άλλη μία φορά το ενδεχόμενο λήψης μέτρων σε επίπεδο δήμων στην Αττική, κάτι στο οποίο είχε αναφερθεί προχθές ο υπουργός Υγείας Βασίλης Κικίλιας, σημειώνοντας ότι η ανθρωπογεωγραφία των μητροπολιτικών περιοχών και της Αττικής δεν επιτρέπει τη λήψη κάθετων μέτρων ανά δήμο. «Πουθενά σε παγκόσμια πρακτική δεν υπάρχουν πρωτόκολλα, εγχειρίδια διαχείρισης κρίσης για κάτι τέτοιο όσον αφορά υγειονομικούς κινδύνους», τόνισε.

Αναστολή λειτουργίας για 14 ημέρες των κέντρων διασκέδασης, περιορισμοί στις λαϊκές αγορές, μείωση του όριου πληρότητας στους κινηματογράφους.

Την επιβαρυμένη επιδημιολογική εικόνα της Αττικής αλλά και συνολικά τη χώρας επιβεβαίωσαν και τα χθεσινά στοιχεία του ΕΟΔΥ, ο οποίος ανακοίνωσε 310 νέα κρούσματα σε όλη τη χώρα εκ των οποίων 197 είναι στην Αττική. Η πλειονότητα των νέων κρουσμάτων την τελευταία εβδομάδα αφορούν την ηλικιακή ομάδα 25 έως 34 ετών. Οπως χαρακτηριστικά ανέφερε χθες ο επίκουρος καθηγητής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Γκίκας Μαγιορκίνης, «η επιδημία της COVID-19 στην Ελλάδα δείχνει σημεία ανησυχητικής αντοχής στα μέτρα πρόληψης που έχουν ληφθεί και εφαρμόζονται μέχρι τώρα».

Χθες το απόγευμα νοσηλεύονταν διασωληνωμένοι 67 ασθενείς έναντι 59 προχθές και 38 στις αρχές του μήνα. Οπως ανέφερε ο υφυπουργός Υγείας Βασίλης Κοντοζαμάνης, συνολικά στο ΕΣΥ δεσμευμένες για την COVID-19 είναι περίπου 200 κλίνες ΜΕΘ –εκ των οποίων 72 είναι στην Αττική–, ενώ εάν χρειαστεί υπάρχει η δυνατότητα τουλάχιστον διπλασιασμού τους, όπως είχε συμβεί στην πρώτη φάση της επιδημίας.

ΠΕΝΝΥ ΜΠΟΥΛΟΥΤΖΑ

Πανηγυρικές υπογραφές στον Λευκό Οίκο

Των συμφωνιών μεταξύ Ισραήλ - Εμιράτων

Οι συντηρητικές μοναρχίες του Κόλπου είχαν ισχυρούς λόγους να αισθάνονται ευγνωμοσύνη έναντι του Ντόναλντ Τραμπ. Η άκρως επιθετική στάση του έναντι του Ιράν, η υποστήριξη που τους προσέφερε στις διενέξεις τους με το Κατάρ και την Τουρκία, αλλά και η εξάντληση, από την πλευρά του, κάθε περιθωρίου επιείκειας για τη φρικτή δολοφονία του δημοσιογράφου Τζαμάλ Κασόγκι, σταθεροποίησαν τη θέση τους και στο εσωτερικό των χωρών τους και στον γεωγραφικό τους περίγυρο. Χθες το μεσημέρι, ήρθε η ώρα για δύο από αυτά τα κράτη να ξεπληρώσουν την οφειλή.

Τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και το Μπαχρέιν υπέγραψαν, σε μια προσεκτικά σκηνοθετημένη τελετή στον κήπο του Λευκού Οίκου, συμφωνίες ομαλοποίησης των διπλωματικών τους σχέσεων με το Ισραήλ, παρουσία ενός πανευτυχούς Ντόναλντ Τραμπ, ο οποίος συνυπέγραψε ως μάρτυρας. Το Ισραήλ εκπροσώπησε ο πρωθυπουργός Μπένταζαμιν Νετανιάχου, ενώ από πλευράς Εμιράτων και Μπαχρέιν παρευρέθησαν οι υπουργοί Εξωτερικών, σεΐχης Αμπντουλάχ μπιν Ζαγιέντ αν Ναχιάν και Αμπντουλατίφ αλ Ζαγιάνι, αντίστοιχα. Μέχρι χθες, μόνο δύο αραβικές χώρες είχαν αποκαταστήσει επίσημες διπλωματικές σχέσεις με το Ισραήλ, η Αίγυπτος, ύστερα από την ιστορική συμφωνία ειρήνευσης του Καμπ Ντέιβιντ, το 1979, και η Ιορδανία, μετά την αντίστοιχη συμφωνία του 1994.

Προεκλογική αξιοποίηση από τον Αμερικανό πρόεδρο, ενώ οι Παλαιστίνιοι αισθάνονται προδομένοι.

Ο Λευκός Οίκος εμφάνισε τις «Συμφωνίες του Αβραάμ», όπως πολιτογραφήθηκαν, ως ένα ακόμη ιστορικό βήμα για την ειρήνευση στη Μέση Ανατολή, αν και ούτε τα Εμιράτα ούτε το Μπαχρέιν είχαν πολεμήσει με το Ισραήλ. Στην πραγματικότητα, οι διμερείς συμφωνίες τους με τον Νετανιάχου, όπως και μια τριμερής συμφωνία συνεργασίας που συνομολόγησαν, επισημοποίησε αυτό που εξελισσόταν στην πράξη εδώ και χρόνια: τη σταδιακή προσέγγιση των συντηρητικών σουνιτικών κρατών της περιοχής με το εβραϊκό κράτος στο έδαφος της κοινής τους αντιπαλότητας με το σιιτικό Ιράν.

Παραμένει γεγονός ότι η χθεσινή τελετή έδωσε τη δυνατότητα στον Αμερικανό πρόεδρο να εμφανιστεί ως ο ηγέτης που γνωρίζει και ασκεί αποτελεσματικά την «τέχνη του deal» (της συμφωνίας) στην εξωτερική πολιτική του – για να δανειστούμε τον τίτλο του γνωστού βιβλίου του. Υστερα από τις πρόσφατες συμφωνίες Σερβίας - Κοσόβου και αφγανικής κυβέρνησης - Ταλιμπάν, πάλι ύστερα από δική του διαμεσολάβηση, ο Τραμπ έχει να προσφέρει κάποιες χειροπιαστές επιτυχίες της εξωτερικής πολιτικής του στην τελική ευθεία προς τις προεδρικές εκλογές της 3ης Νοεμβρίου. Ειδικότερα, ελπίζει βάσιμα ότι το χθεσινό επίτευγμα θα εκτιμηθεί δεόντως από τους άκρως φιλοϊσραηλινούς Χριστιανούς Ευαγγελιστές των ΗΠΑ, που αποτελούν σημαντική κατηγορία του εκλογικού σώματος.

Η χθεσινή εξέλιξη προκάλεσε αισθήματα πικρίας και αγανάκτησης στους Παλαιστινίους, που είδαν την επιλογή των Εμιράτων και του Μπαχρέιν ως προδοσία της υπόθεσής τους, με την οποία απομακρύνεται ακόμη περισσότερο η προοπτική δημιουργίας ανεξάρτητου κράτους. Ο Παλαιστίνιος πρωθυπουργός Μοχάμεντ Στάγεχ έκανε λόγο για «μαύρη ημέρα στην ιστορία των αραβικών εθνών», αφήνοντας μάλιστα ανοιχτό το ενδεχόμενο να αποχωρήσει η Οργάνωση για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης από τον Αραβικό Σύνδεσμο. Αναλυτές στην Ουάσιγκτον εκτιμούν ότι το παράδειγμα των Εμιράτων και του Μπαχρέιν ενδέχεται να ακολουθήσουν το Ομάν και το Μαρόκο, ενώ η Σαουδική Αραβία δεν φαίνεται έτοιμη για ένα παρόμοιο άλμα.

REUTERS, A.P.

Οι σημαίες του Ισραήλ και του Μπαχρέιν πνέουν μεσίστιες και πλάι πλάι, στη Γέφυρα της Ειρήνης, στην ισραηλινή πόλη Νετάνια.

Στο ναδίρ η διεθνής εικόνα της Αμερικής

Από τη στιγμή που ο Ντόναλντ Τραμπ εγκαταστάθηκε στον Λευκό Οίκο, η διεθνής εικόνα της Αμερικής, η οποία είχε βελτιωθεί αισθητά επί προεδρίας Μπαράκ Ομπάμα, έγινε πολύ λιγότερο ελκυστική, ακόμη και στην κοινή γνώμη των πιο στενών και παραδοσιακών συμμάχων της. Η επιδείνωση επιταχύνθηκε ιδιαίτερα τη φετινή χρονιά, όπως υποδηλώνει η τελευταία έρευνα του Κέντρου Ερευνών Pew, τα πορίσματα της οποίας δόθηκαν χθες στη δημοσιότητα.

Η έρευνα διεξήχθη σε 13 χώρες-μέλη του ΟΟΣΑ, μεταξύ των οποίων οι ισχυρότερες χώρες της Δυτικής Ευρώπης, ο Καναδάς, η Αυστραλία, η Ιαπωνία και η Νότια Κορέα. Σε αρκετές από αυτές, η δημοφιλία των ΗΠΑ βρίσκεται στο ζενίθ των 20 τελευταίων χρόνων, στη διάρκεια των οποίων το διάσημο αμερικανικό ινστιτούτο πραγματοποιεί ανάλογες έρευνες. Ενδεικτικά, στη Γαλλία και στη Γερμανία οι θετικές γνώμες για τις ΗΠΑ περιορίζονται στο 31% και στο 26% των ερωτηθέντων αντιστοίχως, περίπου το ίδιο με ό,τι συνέβαινε τον Μάρτιο του 2003, όταν η κυβέρνηση του Τζορτζ Μπους αποφάσιζε τον πόλεμο εναντίον του Ιράκ.

Ακόμη και στη Βρετανία, το ποσοστό όσων διατηρούν θετική γνώμη για τις ΗΠΑ περιορίζεται σε 41%, έναντι 83% που ήταν στην αρχή της χιλιετίας. Σοβαρό ρόλο στην επιδείνωση της διεθνούς εικόνας των ΗΠΑ έπαιξε η διαχείριση της πανδημίας από την κυβέρνηση Τραμπ (εδώ τα ποσοστά των θετικών γνωμών κυμαίνονται μεταξύ 20% και μόλις 6%), όπως και τα αλυσιδωτά περιστατικά φυλετικής αστυνομικής βίας εναντίον άοπλων μαύρων.

Οσο για τον ίδιο τον Ντόναλντ Τραμπ, η δημοσκόπηση είναι πραγματικός κόλαφος. Σύμφωνα με την έρευνα, τον εμπιστεύεται μόλις το 19% των Βρετανών, το 11% των Γάλλων, το 10% των Γερμανών και το 9% των Βέλγων, ενώ οι θετικές γνώμες για τον Μπαράκ Ομπάμα κυμαίνονταν μεταξύ 55% και 80% στη διάρκεια της οκταετίας του. Κατά μέσον όρο, στο σύνολο των 13 σύμμαχων χωρών όπου διεξήχθη η έρευνα, ο Τραμπ χαίρει εμπιστοσύνης από το 16% των ερωτηθέντων, χαμηλότερο ακόμη και από τον Ρώσο πρόεδρο Βλαντιμίρ Πούτιν (23%) και τον Κινέζο ηγέτη Σι Τζινπίνγκ (19%).

Στην πρώτη θέση της σχετικής κατάταξης βρίσκεται η Γερμανίδα καγκελάριος Αγκελα Μέρκελ με 76%, ακολουθούμενη από τον Γάλλο πρόεδρο Εμανουέλ Μακρόν, ο οποίος εμπνέει εμπιστοσύνη στο 64% των ερωτηθέντων. Ανάμεικτα είναι τα συναισθήματα για τον Βρετανό πρωθυπουργό Μπόρις Τζόνσον, για τον οποίο θετικές και αρνητικές γνώμες μοιράζονται σε ίσα τμήματα.

Εντός του 2020 το κινεζικό εμβόλιο

Οι κινεζικές αρχές εκτιμούν ότι κάποια από τα κινεζικά εμβόλια που βρίσκονται σε φάση δοκιμής θα είναι ευρέως διαθέσιμα ακόμη και τον Νοέμβριο, την ώρα κατά την οποία Ιταλοί επιστήμονες ζητούν εξηγήσεις για τα ερευνητικά δεδομένα που συνοδεύουν τη μελέτη για το ρωσικό εμβόλιο και τα κρούσματα κορωνοϊού στον πλανήτη φθάνουν τα 30 εκατομμύρια.

Η υπεύθυνη για τη βιοασφάλεια στο Κινεζικό Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Λοιμώξεων, Γου Γκιζέν, δήλωσε στην κρατική κινεζική τηλεόραση CCTV ότι κινεζικά εμβόλια για τον κορωνοϊό θα κυκλοφορήσουν ευρέως τον Νοέμβριο ή τον Δεκέμβριο. «Θα συμβεί πολύ σύντομα. Αυτή τη στιγμή η πρόοδος είναι πολύ ομαλή», είπε η Γου. Τα εννέα από τα 30 εμβόλια που βρίσκονται σε φάση κλινικών δοκιμών παγκοσμίως είναι κινεζικά. Κάποια εξ αυτών έχουν ήδη χορηγηθεί, πειραματικά, σε στρατευμένους, υγειονομικό προσωπικό –μεταξύ αυτών και η ίδια η Γου– καθώς και απασχολούμενους σε εργασίες υψηλού κινδύνου.

Οι κινεζικές αρχές δεν σκοπεύουν να εμβολιάσουν το σύνολο του κινεζικού πληθυσμού (1,6 δισ. ανθρώπους), αλλά να δώσουν προτεραιότητα στην κάλυψη όλου του υγειονομικού προσωπικού, καθώς και των Κινέζων εργαζομένων σε εστίες κορωνοϊού στο εξωτερικό. Επίσης, η Κίνα ανακοίνωσε την χορήγηση δανείου 1 δισ. δολαρίων σε χώρες της Λατινικής Αμερικής και της Αφρικής προκειμένου να αγοράσουν κινεζικά εμβόλια μόλις αυτά κυκλοφορήσουν.

Η πρώτη χώρα που χορήγησε άδεια για την κυκλοφορία εμβολίου, με την ονομασία Sputnik V, ήταν η Ρωσία, τον Αύγουστο. Λίγο μετά τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων των κλινικών δοκιμών του Sputnik V στην ιατρική επιθεώρηση The Lancet, οι Ιταλοί λοιμωξιολόγοι Ενρίκο Μπούτσι και Αντρέα Κοσταρίτσα διατύπωσαν αμφιβολίες για κάποια από τα ερευνητικά δεδομένα. Οι δύο λοιμωξιολόγοι υποστήριξαν με επιστολή τους («note of concern») στο Lancet ότι κάποιες στήλες δεδομένων είναι πανομοιότυπες μεταξύ τους, παρότι περιγράφουν τα αποτελέσματα διαφορετικών ερευνητικών μεθόδων. Το περιοδικό ζήτησε διευκρινίσεις από τους Ρώσους συγγραφείς, οι οποίες αναμένονται.

Η Ρωσία έχει ήδη παραγγείλει εκατομμύρια δόσεις του εμβολίου, το οποίο ήδη χορηγείται σε ομάδες υψηλού κινδύνου, ενώ ο εμβολιασμός του ρωσικού πληθυσμού αναμένεται να ξεκινήσει τον Δεκέμβριο. Διαφορετική είναι η προσέγγιση της Γερμανίας, η οποία επιμένει ότι η βασικότερη ιδιότητα του εμβολίου είναι η ασφάλειά του, ως εκ τούτου το σημαντικό δεν είναι η πρωτιά αλλά η παρασκευή αποτελεσματικού και ασφαλούς εμβολίου. Η Γερμανία έχει χορηγήσει 750 εκατ. ευρώ σε τρεις γερμανικές εταιρείες βιοτεχνολογίας. Το μεγαλύτερο αντίστοιχο πρόγραμμα βρίσκεται σε εξέλιξη στις ΗΠΑ, με τον πρόεδρο Τραμπ να έχει χορηγήσει 11 δισ. δολάρια, ποντάροντας στην ανακάλυψη εμβολίου από κάποια αμερικανική εταιρεία πριν από τις προεδρικές εκλογές της 3ης Νοεμβρίου.

Το ρωσικό εμβόλιο ήδη χορηγείται σε ομάδες υψηλού κινδύνου, ενώ ο εμβολιασμός του ρωσικού πληθυσμού αναμένεται να ξεκινήσει τον Δεκέμβριο.

Ο Μπιλ Γκέιτς, ιδρυτής της εταιρείας Microsoft, που τα τελευταία χρόνια ασχολείται ενεργά με ζητήματα δημόσιας υγείας, ανακοίνωσε χθες ότι σύμφωνα με στοιχεία του ιδρύματός του, εξαιτίας του κορωνοϊού η ανθρωπότητα πήγε πίσω τουλάχιστον 20 χρόνια στους εμβολιασμούς για τις υπόλοιπες ασθένειες, καθώς και στη μάχη για την καταπολέμηση της φτώχειας. Ο Γκέιτς πιέζει το Κογκρέσο να αυξήσει τα κονδύλια που χορηγούν οι ΗΠΑ για διεθνή αναπτυξιακή βοήθεια από το 0,25% του ΑΕΠ, σήμερα, στο 2%.

Μειώνουν περαιτέρω το προσωπικό οι τράπεζες

Νέα προγράμματα εθελουσίας εξόδου από τα πιστωτικά ιδρύματα

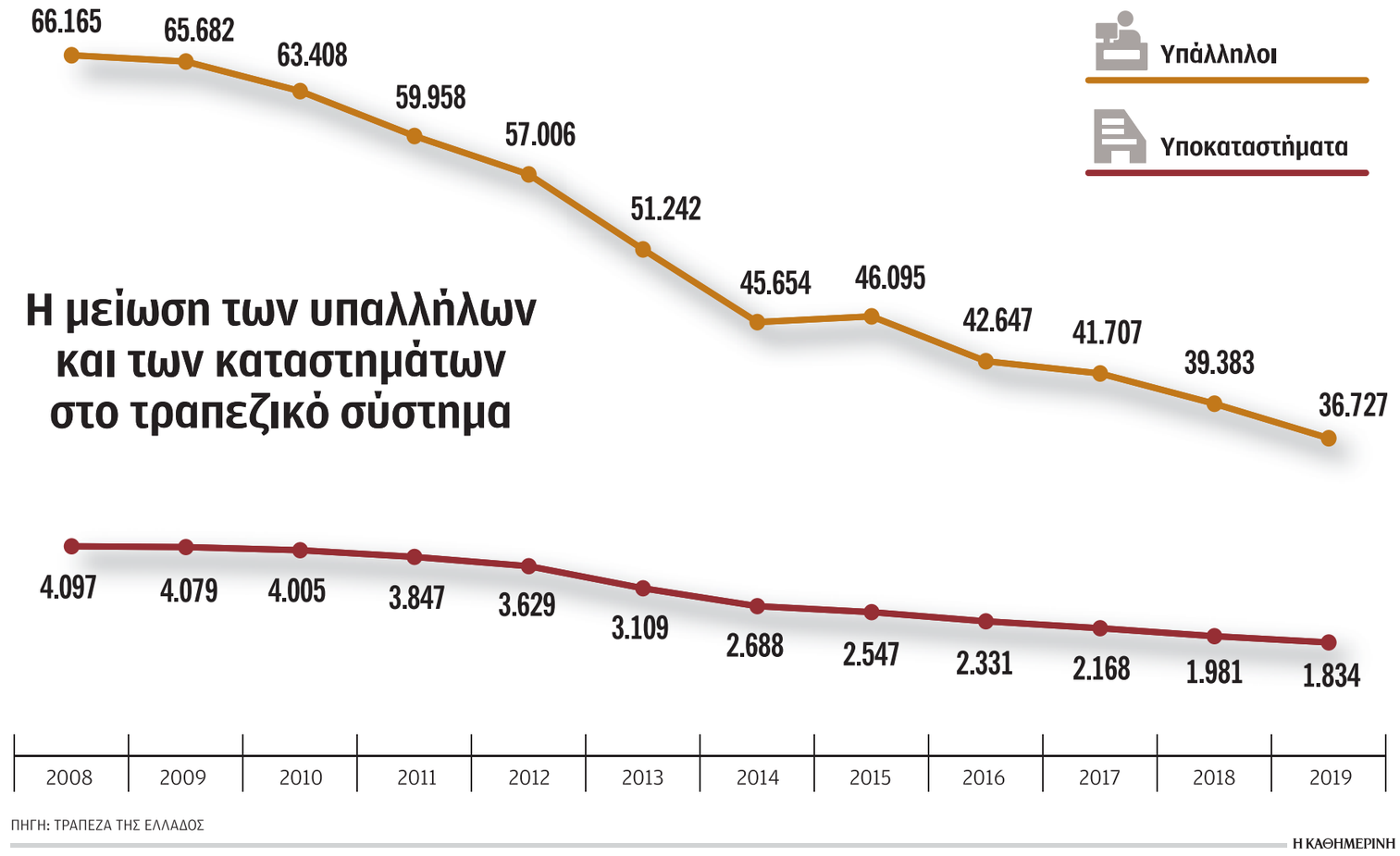

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Η επικράτηση της τεχνολογίας, που επιταχύνεται στην COVID-19 εποχή, καθοδηγεί την προσπάθεια των τραπεζών στη μείωση του λειτουργικού του κόστους μέσω και της μείωσης του προσωπικού. Το ξέσπασμα της πανδημίας επέσπευσε τη διαδικασία ψηφιακού μετασχηματισμού των τραπεζών, διπλασιάζοντας τους χρήστες του digital banking σε τέσσερις μόλις μήνες και ήδη ο αριθμός των ενεργών χρηστών του Internet banking ξεπερνάει τα 3 εκατομμύρια, ενώ περισσότεροι από 1,2 εκατ. είναι οι ενεργοί χρήστες του mobile banking στη χώρα μας.

Το μέγεθος που θα έχει το τραπεζικό σύστημα τα προσεχή χρόνια είναι συνάρτηση του μεγέθους της οικονομίας, αλλά και του ψηφιακού μετασχηματισμού που συντελείται και αλλάζει δραματικά τη μορφή του, παρασύροντας σε αλλαγή της δομής και της λειτουργίας του. Η ανάγκη για τη φυσική παρουσία των τραπεζών μέσω καταστημάτων περιορίζεται, συμπαρασύροντας σε ανάλογη συρρίκνωση του αριθμού των εργαζομένων.

Ο αριθμός των τραπεζοϋπαλλήλων που στα τέλη του 2019 αριθμούσε 36.727 υπαλλήλους αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω κατά περίπου 2.500 έως και 3.500 άτομα έως τα τέλη του χρόνου, μέσα από τις πρωτοβουλίες που δρομολογούν οι συστημικές τράπεζες, που αντιπροσωπεύουν το 97% του ενεργητικού του τραπεζικού συστήματος.

Πρόκειται για τα δύο προγράμματα εθελουσίας εξόδου που έχουν δρομολογήσει η Eurobank και η Εθνική Τράπεζα, την απόσχιση της διεύθυνσης καθυστερήσεων και τη μεταφορά της στην εταιρεία διαχείρισης κόκκινων δανείων, τη Cepal, που αναμένεται να ολοκληρώσει η Alpha Bank έως τα τέλη του χρόνου, αλλά και την πώληση της Εθνικής Ασφαλιστικής που έχει δρομολογήσει η διοίκηση της ΕΤΕ.

Eurobank

Την αρχή έκανε στις αρχές της εβδομάδας η Eurobank ανακοινώνοντας ένα γενναίο πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου για το προσωπικό που έχει κλείσει πέντε χρόνια εργασίας στον όμιλο. Το πρόγραμμα θα τρέξει έως και τις 2 Οκτωβρίου και η αποζημίωση, μέσα από τις επιλογές για άμεση αποχώρηση, διετή ή πενταετή αναγκαστική άδεια, τίθεται ως ανώτατο όριο στις 150.000 ευρώ και στις 250.000 ευρώ, ανάλογα με την κατηγορία που θα επιλέξει ο υπάλληλος. Οι εκτιμήσεις ανεβάζουν τον αριθμό των υπαλλήλων που θα «επωφεληθούν» από το πρόγραμμα περίπου στα 700 άτομα και, στον βαθμό που επαληθευθούν, θα οδηγήσουν στη μείωση του αριθμού των υπαλλήλων στη Eurobank κάτω από τις 8.000 άτομα από τις 8.550 που εργάζονται σήμερα στην τράπεζα.

Εθνική Τράπεζα

Ισχυρά κίνητρα προεξοφλείται ότι θα έχει και το πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου

Ο αριθμός των χρηστών του Internet banking ξεπερνάει τα 3 εκατομμύρια, ενώ πάνω από 1,2 εκατ. είναι οι χρήστες του mobile banking.

που αναμένεται να τρέξει η Εθνική Τράπεζα, η διοίκηση της οποίας έχει εγγράψει ήδη στα αποτελέσματα του πρώτου τριμήνου πρόβλεψη 90 εκατ. ευρώ. Το πλάνο μετασχηματισμού που έχει ανακοινώσει η διοίκηση της ΕΤΕ προβλέπει τη μείωση του αριθμού του προσωπικού στις 8.000 άτομα στα τέλη του 2020, αλλά ο στόχος αναμένεται να υπερκεραστεί, καθώς, με βάση τα στοιχεία του α΄ εξαμήνου του έτους, η τράπεζα έχει μειώσει το προσωπικό της στην Ελλάδα στις 8.238, ενώ στα 389 μειώθηκε ο αριθμός των καταστημάτων της. Σε επίπεδο ομίλου, περαιτέρω μείωση μπορεί να προέλθει μέσω της πώλησης της Εθνικής Ασφαλιστικής, στην οποία εργάζονται περίπου 900 υπάλληλοι.

Η μείωση του προσωπικού αποτέλεσε προτεραιότητα του τραπεζικού συστήματος στην προσπάθεια συγκράτησης του κόστους την τελευταία δεκαετία και πλέον υπαγορεύεται και από τη σημαντική μείωση των εργασιών μέσω και των πωλήσεων κόκκινων δανείων.

Να σημειωθεί ότι από το 2008, χρονιά κατά την οποία ο αριθμός των τραπεζοϋπαλλήλων στη χώρα είχε φτάσει στα πιο υψηλά επίπεδα, ξεπερνώντας τις 66.000 άτομα, το τραπεζικό σύστημα έχασε περίπου 29.500 θέσεις εργασίας και στα τέλη του 2019 απασχολούσε 36.727 άτομα. Αντίστοιχα, το δίκτυο των καταστημάτων μέσω κυρίως του κλεισίματος τραπεζών, αλλά και του περιορισμού της φυσικής παρουσίας των τεσσάρων συστημικών τραπεζών, περιορίστηκε από τις 4.097 καταστήματα στα 1.834 στα τέλη του 2019. Η μείωση του προσωπικού που σημειώθηκε τα τελευταία χρόνια είναι πολύ ταχύτερη από τη μείωση του ενεργητικού του τραπεζικού συστήματος, αλλά αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η εξυγίανση του τραπεζικού συστήματος σημειώθηκε με σημαντική καθυστέρηση και πλέον υλοποιείται με ταχύτατους ρυθμούς την τελευταία διετία. Δεν είναι τυχαίο ότι, το ίδιο διάστημα που ο αριθμός των τραπεζοϋπαλλήλων μειώνεται συστηματικά τα τελευταία χρόνια, οι εταιρείες διαχείρισης κόκκινων δανείων, που εμφανίστηκαν στη χώρα μας μόλις την τελευταία 3ετία, αύξησαν το προσωπικό τους από 2.000 άτομα το 2018, στις 3.000 το 2019, ενώ έως τα τέλη του έτους ο αριθμός των υπαλλήλων τους θα φτάσει τις 3.500 έως 4.000.

Μεταφορά προσωπικού

Βασικό τροφοδότη των εταιρειών διαχείρισης αποτελεί το προσωπικό που αποχωρεί από τις τράπεζες είτε σταδιακά είτε μέσα από τα μοντέλα carve out, δηλαδή της απόσχισης της μονάδας καθυστερήσεων κόκκινων δανείων. Το μοντέλο ακολούθησε πρώτη η Τράπεζα Πειραιώς μεταφέροντας συνολικά 1.200 άτομα στην Intrum Hellas που συστάθηκε πριν από περίπου ένα χρόνο και η οποία ενισχύεται μέσα και από νέες προσλήψεις. Η τράπεζα στο τέλος του 2019 απασχολούσε 10.700 υπαλλήλους και το δίκτυό της αριθμούσε 520 καταστήματα. Ανάλογο μοντέλο μεταφοράς προσωπικού ακολούθησε η Eurobank μέσω της FPS –μετονομάστηκε σε doValue Greece–, ενώ στον ίδιο δρόμο ακολουθεί η Alpha Bank, η οποία αναμένεται εντός του Οκτωβρίου να ξεκινήσει τη διαδικασία μεταφοράς 800 υπαλλήλων της τράπεζας στην εταιρεία διαχείρισης Cepal. Εως τα τέλη του χρόνου η Cepal θα έχει πουληθεί στον επενδυτή που θα προκριθεί στο πλαίσιο της μεγάλης τιτλοποίησης κόκκινων δανείων, ύψους 10,5 δισ. ευρώ, που υλοποιεί η διοίκηση της Alpha Bank. Στο τέλος του 2019 η τράπεζα απασχολούσε κάτω από 7.000 υπαλλήλους και το δίκτυο αριθμούσε 380 καταστήματα.

Ασπίδα στην απασχόληση με επιδότηση των εισφορών

Απαγόρευση απολύσεων σε όσες επιχειρήσεις λάβουν κρατική στήριξη

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ**

Ενα ευρύ και γενναιόδωρο πρόγραμμα επιδότησης επιχειρήσεων προκειμένου να προχωρήσουν σε προσλήψεις προσωπικού, αλλά και επέκταση των μέτρων «απαγόρευσης» των απολύσεων για όσους επαγγελματίες ευεργετηθούν από τα νέα μέτρα στήριξης, ρίχνει στη μάχη καταπολέμησης της ανεργίας η κυβέρνηση. Ουσιαστικά, προωθείται ένα «κοινωνικό συμβόλαιο» άμεσης εφαρμογής με τους εργοδότες: το Δημόσιο θα καλύπτει ένα πολύ μεγάλο μέρος του μη μισθολογικού κόστους για το επόμενο χρονικό διάστημα σε όσους προχωρήσουν σε προσλήψεις, με την πριμοδότηση να αφορά κατά κύριο λόγο τις ασφαλιστικές εισφορές. Οσοι θα ευεργετηθούν είτε από το συγκεκριμένο πρόγραμμα είτε από άλλα μέτρα δεν θα πρέπει να προχωρήσουν σε απολύσεις.

Για παράδειγμα, ο νέος γύρος της επιστρεπτέας προκαταβολής, που ανοίγει από τη Δευτέρα, θα επιβάλει σε όσους λάβουν χρήματα, να μην κάνουν καμία απόλυση μέχρι και το τέλος του χρόνου. Η επέκταση της ρήτρας μη απολύσεων έως το τέλος του χρόνου –η επιστρεπτέα προκαταβολή 1 και 2 προέβλεπε να μην υπάρχει μείωση προσωπικού μέχρι το τέλος Οκτωβρίου– θα ενσωματώνεται στην υπουργική απόφαση με τα κριτήρια διάθεσης της επιστρεπτέας προκαταβολής, η έκδοση της οποίας αναμένεται μετά τις 21 Σεπτεμβρίου, οπότε και θα ολοκληρωθούν οι αιτήσεις από την πλευρά των εργαζομένων.

Η ζημία στην αγορά εργασίας άρχισε ήδη να γίνεται αισθητή, ενώ τα δύσκολα είναι μπροστά. Ο αριθμός των απασχολουμένων έχει ήδη μειωθεί πάνω από 200.000 άτομα εάν συνυπολογιστεί και το γεγονός ότι όσοι βρίσκονται σε καθεστώς αναστολής για

Βάσει των στοιχείων του υπ. Εργασίας, σε καθεστώς αναστολής βρίσκονταν τον Ιούνιο τουλάχιστον 50.000 εργαζόμενοι.

χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών μηνών, εξακολουθούν να λογίζονται ως εργαζόμενοι παρά το γεγονός ότι εισπράττουν μόνο το επίδομα των 534 ευρώ. Τα αναλυτικά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής για την αγορά εργασίας του β΄ τριμήνου που δίδονται την επόμενη εβδομάδα στη δημοσιότητα αναμένεται να καταγράψουν κατακόρυφη μείωση στις ώρες απασχόλησης. Ο συγκεκριμένος δείκτης αποτυπώνει με περισσότερη λεπτομέρεια τις επιπτώσεις της πανδημίας στην αγορά εργασίας, καθώς στην πράξη μετράει τα χαμένα «μεροκάματα», τα οποία είναι ήδη δεκάδες εκατομμύρια.

Μείωση εργαζομένων

Ειδικότερα, από τις μέχρι τώρα διαθέσιμες στατιστικές για την πορεία της αγοράς εργασίας προκύπτουν τα εξής:

• Ο αριθμός των απασχολουμένων έχει μειωθεί φέτος τον Ιούνιο στα 3,744 εκατομμύρια από 3,918 εκατομμύρια πριν από ένα χρόνο. Ωστόσο, στους απασχολουμένους, η Ελληνική Στατιστική Αρχή συμπεριλαμβάνει και αυτούς που βρέθηκαν σε καθεστώς αναστολής αρκεί η διάρκεια αυτής να είναι μικρότερη από τρεις μήνες ή κατά την αναστολή να λαμβάνουν τουλάχιστον το 50% των αποδοχών τους. Δεδομένου ότι στην Ελλάδα ο μέσος μισθός κινείται στα επίπεδα των 1.000 ευρώ για το 8ωρο, η αναστολή των 534 ευρώ αυτομάτως κατατάσσει όποιον έχει μπει στο συγκεκριμένο καθεστώς στους «απασχολουμένους». Βάσει των στοιχείων του υπουργείου Εργασίας, σε καθεστώς αναστολής βρίσκονταν τον Ιούνιο τουλάχιστον 50.000 εργαζόμενοι. Αν αυτοί εξαιρεθούν από τη λίστα των απασχολουμένων, τότε ο αριθμός πέφτει αυτομάτως κάτω από τα 3,7 εκατομμύρια άτομα, επίδοση που μας επιστρέφει πρακτικά περίπου τέσσερα χρόνια πίσω (σ.σ. το 2016, ο αριθμός των απασχολουμένων ήταν 3,686 εκατομμύρια.

• Ο αριθμός των ανέργων ανήλθε στα 836,6 χιλιάδες άτομα τον Ιούνιο. Και πάλι όμως υπάρχει ένα ζήτημα με τη στατιστική διαχείριση. Εργαζόμενοι που παραμένουν σε καθεστώς αναστολής για περισσότερο από τρεις μήνες κατατάσσονται στους οικονομικά μη ενεργούς, αφού στη σχετική ερώτηση που τους γίνεται δεν δηλώνουν διατεθειμένοι να βρουν δουλειά, καθώς υπάρχει η εκκρεμότητα με την αναστολή της σύμβασής τους. Ετσι εξηγείται και το γεγονός ότι οι οικονομικά μη ενεργοί έφτασαν τον Ιούνιο τα 3,31 εκατομμύρια άτομα – ο υψηλότερος αριθμός που έχει καταγραφεί από το 2014 και μετά.

Η κυβέρνηση προωθεί ένα «κοινωνικό συμβόλαιο» άμεσης εφαρμογής με τους εργοδότες: το Δημόσιο θα καλύπτει ένα πολύ μεγάλο μέρος του μη μισθολογικού κόστους για το επόμενο χρονικό διάστημα σε όσους προχωρήσουν σε προσλήψεις.

Πρόβλεψη για εκτίναξη ανεργίας στο 20%

Η αναγκαιότητα λήψης μέτρων για τη «θωράκιση» της αγοράς εργασίας δεν απασχολεί μόνο την Ελλάδα, αλλά το σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών. Οι επικαιροποιημένες προβλέψεις αποτυπώνουν την εκτίμηση ότι η μείωση της απασχόλησης είναι πιθανό να συνεχιστεί και κατά τη διάρκεια του 2021. Τη σχετική εκτίμηση μετέφερε στους υπουργούς Οικονομικών της Ευρωζώνης η επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Κριστίν Λαγκάρντ, παρουσιάζοντας τις επικαιροποιημένες προβλέψεις της ΕΚΤ. Ειδικά για την Ελλάδα όμως, η ανάγκη λήψης μέτρων καταπολέμησης της ανεργίας είναι ακόμη πιο επιτακτική, καθώς με το ποσοστό του 18,3% που κατέγραψε η ΕΛΣΤΑΤ για τον μήνα Ιούνιο, η χώρα παραμένει στην πρώτη θέση της Ευρώπης. Η πρόβλεψη του οικονομικού επιτελείου είναι ότι η ανεργία θα συνεχίσει να αυξάνεται το επόμενο διάστημα, ενώ εκτιμάται πως μέχρι το τέλος της χρονιάς η ΕΛΣΤΑΤ θα καταγράψει ποσοστό ανεργίας ακόμη και άνω του 20%.

Ιδιαίτερα κρίσιμος μήνας είναι αυτός που διανύουμε τώρα, αλλά και οι δύο επόμενοι, καθώς θα πρέπει να φανεί πώς ισορροπεί η αγορά εργασίας με την πρόωρη και «άδοξη» λήξη της τουριστικής περιόδου από τη μία αλλά και την ανακοίνωση των μέτρων στήριξης από την άλλη (σ.σ. τόσο της παράτασης των υφιστάμενων μέτρων που έχουν ήδη ανακοινωθεί από το υπουργείο Εργασίας όσο και των νέων εξαγγελιών του πρωθυπουργού).

Μείωση εποχικών προσλήψεων και πρόωρη λήξη της τουριστικής σεζόν αυξάνουν τον αριθμό των ανέργων.

Η ανησυχία για την κατάσταση που θα επικρατήσει το επόμενο διάστημα στην αγορά εργασίας είναι ένας από τους βασικούς λόγους για τους οποίους οδεύουμε προς παράταση της δημοσιονομικής χαλάρωσης τουλάχιστον και για το 2021. Η ΕΚΤ στο βασικό της σενάριο προβλέπει για την Ευρωζώνη αύξηση της ανεργίας στο 9,5% για φέτος και οριακή μείωση στο 8,8% για του χρόνου. Στο κακό σενάριο όμως –με δεύτερο κύμα πανδημίας μέσα στη χρονιά– η ανεργία μπορεί να φτάσει το 11,4% φέτος και να μην υποχωρήσει παρά ελάχιστα, και κατά το 2021 στο 11,2%. Στο προσχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού για το 2021, η κυβέρνηση αναμένεται να διατυπώσει πρόβλεψη για μείωση του ποσοστού ανεργίας από το επίπεδο του τουλάχιστον 20% που θα διαμορφωθεί φέτος.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Πόλεμος στο τέρας της ανεργίας

Του **ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΣΗ**

Η μάστιγα είναι η ανεργία. Κι αν κάποιοι αρέσκονται σε συγκρίσεις όπου εμφανίζεται η Ελλάδα να συμβαδίζει με τους ευρωπαϊκούς μέσους όρους, η εικόνα καταρρέει στο πιο σημαντικό μέγεθος μιας οικονομίας, τον αριθμό απασχολουμένων και ανέργων. Στην ανεργία (όπως και στο χρέος…) είμαστε η χειρότερη χώρα, στην υψηλότερη θέση της ευρωπαϊκής κατάταξης, με ποσοστά υπερδιπλάσια από τον μέσον όρο Ευρωζώνης και Ε.Ε., με υπερδιπλάσια ανεργία των νέων κάτω των 25 ετών, με μακροχρόνια ανέργους 60% πάνω από τα ευρωπαϊκά ποσοστά. Επιπλέον, υπάρχει η υποαπασχόληση. Το ποσοστό των υποαπασχολούμενων (αυτών που εργάζονται λιγότερες από 8 ώρες ημερησίως ενώ θα ήθελαν να εργάζονται περισσότερες…) είναι 7%. Μία, ακόμη, κρίσιμη διάσταση: Η υψηλή ανεργία στην Ελλάδα έχει διάρκεια-ρεκόρ. Αρχισε τη θυελλώδη άνοδό της προ 10ετίας, κορυφώθηκε στο 27,8% το 2013, σήμερα, μετά μία 7ετία, παραμένει στο 18,3%. Καταστρέφονται γνώσεις και δεξιότητες, καταστρέφονται ανθρώπινες ζωές, κινδυνεύει να χαθεί μια ολόκληρη γενιά. Αν σε κάποιον πρέπει να κηρύξουμε πόλεμο, είναι στο τέρας της ανεργίας.

Μέχρι σήμερα, τα πυρά αποδείχθηκαν άσφαιρα. Το πρόγραμμα Συν-εργασία έχει αποτύχει δραματικά. Στη Γερμανία πάνω από 10 εκατ. εργάτες δουλεύουν με μειωμένο ωράριο και τις υπόλοιπες ώρες παρακολουθούν μαθήματα για νέες δεξιότητες. Αλλά αυτό το μοντέλο (που αντιγράψαμε…) προϋποθέτει σταθερή απασχόληση και ειδικευμένη εργασία, δεν αποδίδει σε μια χώρα που έχει τόσο έντονα εποχική απασχόληση (κυρίως, λόγω μονοκαλλιέργειας του τουρισμού...) όπως η Ελλάδα, ούτε μπορεί να προστατεύσει την ανειδίκευτη εργασία που βρίθει σε ευρύτατους τομείς παροχής παραδοσιακού τύπου υπηρεσιών.

Στην Ελλάδα το μόνο που έχει λειτουργήσει είναι το σύστημα αναστολής, η επιδότηση της μη απασχόλησης με 534 ευρώ μηνιαία κρατική αποζημίωση. Κι επειδή όταν λήξει η αναστολή έρχονται οι απολύσεις, γι' αυτό το καθεστώς της αναστολής παίρνει παρατάσεις επί παρατάσεων. Στρουθοκαμηλίζουμε. Η κατάσταση γίνεται αδιέξοδη. Χρειάζεται αλλαγή πορείας.

Η κυβέρνηση δείχνει μια διάθεση να μοιράζει λεφτά σε ό,τι κινείται. Η αντιπολίτευση την καλεί να μοιράσει περισσότερα. Διαφωνώ. Πιστεύω ότι λεφτά θα έπρεπε να δίνονται βασικά σε δύο μόνο κατευθύνσεις: Πρώτη, για να δημιουργηθεί ένα ισχυρό κοινωνικό δίχτυ προστασίας των ανέργων και των οικογενειών τους στη μακρά, παρατεταμένη πορεία ανασυγκρότησης του οικονομικού μοντέλου της χώρας. Να στηρίζονται οι άνθρωποι έως ότου μπορέσουν να βρουν νέες, καλές θέσεις εργασίας, όχι να επιδοτούνται μη διατηρήσιμες θέσεις εργασίας και εταιρείες ζόμπι. Δεύτερη, να ενισχυθούν οι συγχωνεύσεις επιχειρήσεων και οι παραγωγικές επενδύσεις τους και (πρώτα, κύρια και άμεσα!) να μειωθούν τα βάρη που έχουν φορτωθεί στη μισθωτή εργασία, ώστε να διευκολυνθεί η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Τη δέσμευση για ελάφρυνση της μισθωτής εργασίας την είχε δημόσια αναλάβει ο κ. Κυρ. Μητσοτάκης στις αρχές του έτους. Είχα υποστηρίξει τότε, ότι ο καλύτερος τρόπος για αυτήν την ελάφρυνση είναι η δραστική μείωση των ασφαλιστικών εισφορών.

kallitsiskostas@yahoo.com

Νέα μέτρα 3 δισ. ευρώ για αντιμετώπιση της κρίσης

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Οι υπουργοί Οικονομικών της Ευρωζώνης συμφώνησαν την Παρασκευή ότι το 2021 θα συνεχίσουν να έχουν «το πόδι στο γκάζι», δαπανώντας χωρίς τις δεσμεύσεις του Συμφώνου Σταθερότητας, προκειμένου να βοηθήσουν τις οικονομίες τους να ξεπεράσουν το πλήγμα του κορωνοϊού. «Ολοι συμφώνησαν ότι το 2021 πρέπει να υπάρχει ευελιξία, τουλάχιστον», ανέφερε ελληνική πηγή συνοψίζοντας τα αποτελέσματα της πρώτης διά ζώσης συνάντησης των υπουργών Οικονομικών ύστερα από έξι μήνες.

Αυτό, βεβαίως, όπως εξηγεί η ίδια πηγή, δεν σημαίνει ότι μπορεί κανείς να κάνει οποιουδήποτε είδους δαπάνη, άσχετη με τις ανάγκες που δημιουργεί ο κορωνοϊός. Επίσης, στο Eurogroup ακούστηκαν και φωνές, από τους γνωστούς

Τα επεκτατικά μέτρα της κυβέρνησης, μειώσεις φόρων και ασφαλιστικών εισφορών και δαπάνες, θα είναι μονοετούς διάρκειας.

«λιτοδιαιτους» του Βορρά, που επεσήμαναν ότι δεν πρέπει να ξεχνάμε την ανάγκη επιστροφής κάποια στιγμή στους δημοσιονομικούς κανόνες αυστηρότητας. Ολα αυτά πιθανώς θα επανεξετασθούν την άνοιξη του 2021.

Σε κάθε περίπτωση, για την Ελλάδα, αυτή είναι ίσως μια μοναδική ευκαιρία να δοκιμάσει τα πρώτα μέτρα φοροελαφρύνσεων του κυβερνητικού προγράμματος, χωρίς τους δημοσιονομικούς περιορισμούς της μεταμνημονιακής ενισχυμένης εποπτείας. Εν μέσω κορωνοϊού, δεν είναι πλέον η εξαίρεση, αλλά μια χώρα όπως όλες οι άλλες, με τις ίδιες επιτακτικές ανάγκες και τα ίδια δικαιώματα.

Προσοχή, όμως: Αυτή η χαλάρωση των κανόνων θα ισχύει μόνο για το 2021 (εκτός αν έρθει η καταστροφή και συνεχιστεί η πανδημία και μετά, οπότε θα μιλάμε για άλλη ιστορία). Ετσι και τα επεκτατικά μέτρα της κυβέρνησης, μειώσεις φόρων και ασφαλιστικών εισφορών και δαπάνες, θα είναι μονοετούς διάρκειας. Η συνέχισή τους ή μη θα αποφασιστεί ανάλογα με την πορεία της πανδημίας και του προϋπολογισμού.

Η επέκταση της δημοσιονομικής χαλάρωσης και το 2021 προσφέρει στην Ελλάδα μια μοναδική ευκαιρία να δοκιμάσει τα πρώτα μέτρα φοροελαφρύνσεων του κυβερνητικού προγράμματος, χωρίς τους περιορισμούς της μεταμνημονιακής ενισχυμένης εποπτείας.

Κάτι τέτοιο γίνεται για πρώτη φορά. Αλλά και τι δεν γίνεται για πρώτη φορά, αφ' ότου ξέσπασε η πανδημία. «Ο προϋπολογισμός φέτος θα έχει πολλούς βαθμούς αβεβαιότητας και πολλή... κινητικότητα», σχολιάζει υψηλόβαθμο στέλεχος του οικονομικού επιτελείου. Αυτό σημαίνει ότι αν χρειάζεται, θα ενεργοποιούνται ή θα αναστέλλονται ελαφρύνσεις ή δαπάνες, ανάλογα με τη συγκυρία.

Περίπου 3 δισ. ευρώ υπολογίζεται, σύμφωνα με πηγή του οικονομικού επιτελείου, ότι θα κοστίσουν οι παρεμβάσεις που εμπίπτουν σε αυτή την κατηγορία της προσωρινότητας, με προοπτική μονιμότητας ή κατάργησης, ανάλογα με τις συνθήκες. Περίπου 3 δισ. ευρώ είναι και το ποσό που η κυβέρνηση ευελπιστεί να εισπράξει το 2021 από το ευρωπαϊκό πακέτο Next Generation EU. Δεν σημαίνει ότι το ένα θα χρηματοδοτήσει ευθέως το άλλο. Ωστόσο, το Next Gen σίγουρα θα καλύψει κάποιες ανάγκες που διαφορετικά θα έπρεπε να χρηματοδοτήσει ο προϋπολογισμός. Το React EU, για παράδειγμα, ένα από τα προγράμματα του Next Gen, μπορεί να χρηματοδοτήσει προγράμματα ανεργίας, αναφέρουν στο οικονομικό επιτελείο.

Παρ' όλα αυτά, η κυβέρνηση δεν σκοπεύει να δώσει δείγματα υπερβολικής χαλάρωσης με τον προϋπολογισμό. Αντίθετα, οι πληροφορίες στο οικονομικό επιτελείο επιμένουν ότι ο στόχος είναι να κατατεθεί ένας προϋπολογισμός χωρίς πρωτογενές έλλειμμα. Θα είναι μηδενικό ή σχεδόν μηδενικό. Αν σκεφτεί κανείς ότι ο φετινός προϋπολογισμός προβλέπεται να κλείσει με πρωτογενές έλλειμμα της τάξης του 6% του ΑΕΠ, αντιλαμβάνεται ότι το εγχείρημα του μηδενικού προϋπολογισμού του 2021 είναι δύσκολο.

Ωστόσο, οι φετινές δαπάνες λόγω κορωνοϊού ελπίζεται να μην επαναληφθούν και το 2021. Μόνο αν φτάσουμε ώς την τουριστική σεζόν με πρόβλημα, θα είναι μεγάλες οι δαπάνες και πάλι, επισημαίνουν στο υπουργείο Οικονομικών. Επίσης, οι ελπίδες του οικονομικού επιτελείου είναι να αρχίσουν να πληρώνονται, από τον Απρίλιο, κάποιοι φόροι που έχουν αναβληθεί φέτος. Και, φυσικά, οι εισπράξεις από την Ε.Ε. θα είναι του χρόνου πολύ μεγαλύτερες από φέτος. Μια πρόβλεψη για την ανάκαμψη που συζητήθηκε στο Eurogroup έχει, επίσης, ιδιαίτερη σημασία για την ελληνική οικονομία και για τον προϋπολογισμό. Σύμφωνα, λοιπόν, με τις εκτιμήσεις της ΕΚΤ, θα ξαναγυρίσουμε στα επίπεδα του 2019 στο τέλος του 2022, ενώ σύμφωνα με αυτές της Κομισιόν, αυτό θα γίνει λίγο νωρίτερα, κάποια στιγμή το 2022. Γενικώς, η αίσθηση που επικράτησε στο Eurogroup ήταν ότι αν η ύφεση δεν άγγιξε τα όρια της καταστροφής, αλλά συγκρατήθηκε κάπως σε σχέση με τις αρχικές προβλέψεις, αντίστοιχα η ανάκαμψη θα έρθει λίγο πιο αργά. Το ίδιο ισχύει και για την Ελλάδα, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του οικονομικού επιτελείου. Η ύφεση φέτος εκτιμάται ότι δεν θα ξεπεράσει το 10% –των προβλέψεων της Κομισιόν– και ίσως συγκρατηθεί στο όριο του 8% τού –δυσμενούς– σεναρίου της κυβέρνησης. Ωστόσο το χαμένο έδαφος εν μέρει μόνο θα καλυφθεί το 2021, με ανάκαμψη γύρω στο 6%.

Πιέσεις για δαπάνες

Ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας εισέπραξε, σύμφωνα με πληροφορίες, εκδηλώσεις συμπάθειας στο Eurogroup, με αφορμή και τη δύσκολη κατάσταση που αντιμετωπίζει η χώρα λόγω προσφυγικού και τα επεισόδια στη Μόρια, αλλά και λόγω της έντασης με την Τουρκία. Αν μη τι άλλο, γίνεται αντιληπτό ότι η χώρα πιέζεται για επιπλέον δαπάνες, χωρίς δική της ευθύνη. Οι νέες αμυντικές δαπάνες θα είναι σίγουρα ένα μεγάλο πρόσθετο βάρος στον προϋπολογισμό του 2021, αλλά και των επόμενων ετών.

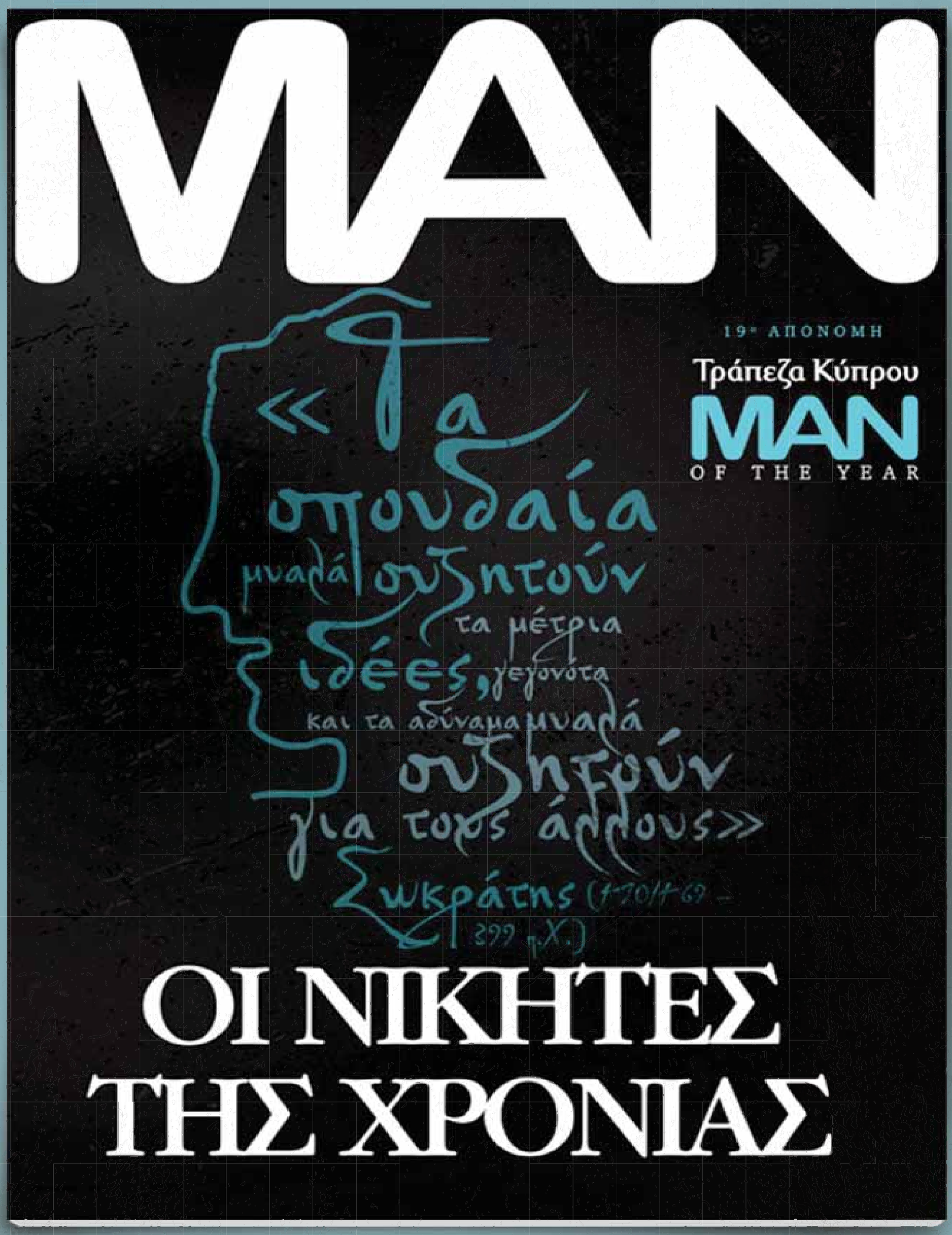

Την Κυριακή 20 Σεπτεμβρίου μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μηδενικό έλλειμμα την επόμενη χρονιά, παρά τα μέτρα 6,8 δισ.

Ενα αρκετά μεγάλο τμήμα των δαπανών θα περάσει στον φετινό προϋπολογισμό του κράτους

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Τη δημοσιονομική ευελιξία που επιτρέπει η Ευρωζώνη λόγω κορωνοϊού θέλησε να εκμεταλλευθεί η κυβέρνηση, ανακοινώνοντας στη ΔΕΘ μια σειρά από φοροελαφρύνσεις του προγράμματός της και μάλιστα κάποιες εμπροσθοβαρώς. Ωστόσο, τα μέτρα της ΔΕΘ κινούνται εντός συνετών δημοσιονομικών περιθωρίων και μάλιστα εξασφαλίζουν, σύμφωνα με πληροφορίες, μηδενικό δημοσιονομικό έλλειμμα το 2021.

Συγκεκριμένα, τρεις εβδομάδες πριν κατατεθεί το προσχέδιο του προϋπολογισμού του 2021, ο σχεδιασμός του οικονομικού επιτελείου, με τον οποίο συμβαδίζουν οι ανακοινώσεις του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη το περασμένο Σαββατοκύριακο στη Θεσσαλονίκη, προβλέπει ότι ο φετινός προϋπολογισμός θα κλείσει με πρωτογενές έλλειμμα 6% του ΑΕΠ και αυτός του 2021 με μηδενικό έλλειμμα ή σχεδόν μηδενικό.

Πώς εξασφαλίζεται αυτό, παρά τα μέτρα 6,8 δισ. ευρώ που εξήγγειλε ο πρωθυπουργός; Επειδή ένα μεγάλο μέρος των 6,8 δισ. ευρώ αφορά δαπάνες της φετινής χρονιάς, άρα θα μετρήσουν στο πρωτογενές έλλειμμα

Το σχέδιο στοχεύει στην τόνωση της οικονομίας και στην προώθηση των μεταρρυθμίσεων.

του 6% του ΑΕΠ, αλλά και επειδή ορισμένα μέτρα δεν επιφέρουν δημοσιονομική δαπάνη. Ετσι, ουσιαστικά για το 2020 η πρόσθετη επιβάρυνση λόγω μέτρων ΔΕΘ είναι λίγο πάνω από 2 δισ. ευρώ, συν ένα μέρος της δαπάνης των εξοπλιστικών αναγκών. Οι τελευταίες, σύμφωνα με εκτιμήσεις, θα φτάσουν συνολικά, σε βάθος ετών, τα 5 δισ. ευρώ.

Αναλυτικά, το κόστος των μέτρων του πρωθυπουργού είναι το εξής: για τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες 820 εκατ. ευρώ, για την κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης 770 εκατ. ευρώ, για την επιδότηση των 100.000 νέων θέσεων εργασίας με κάλυψη των ασφαλιστικών εισφορών για 6 μήνες 350 εκατ. ευρώ, για την επέκταση του προγράμματος «Συν-Εργασία» έως το τέλος του 2020 190 εκατ. ευρώ, για την επέκταση των αναστολών συμβάσεων και τη στήριξη ξεναγών και καλλιτεχνών επίσης έως το τέλος του 2020 330 εκατ. ευρώ, για τον τρίτο και τέταρτο κύκλο της επιστρεπτέας προκαταβολής 2,1 δισ. ευρώ, για τις υπεραποσβέσεις 50-100 εκατ. ευρώ, για τα αναδρομικά των συνταξιούχων μαζί με τις αυξήσεις των συντάξεων 1,86 δισ. ευρώ, για την κατάργηση του ΕΝΦΙΑ στα μικρά νησιά 1,5 εκατ. ευρώ, για την επέκταση του μειωμένου ΦΠΑ κατά 6 μήνες 150 εκατ. ευρώ και για την παράταση των επιδομάτων ανεργίας 230 εκατ. ευρώ.

Από τα παραπάνω μέτρα, στο 2021 αντιστοιχούν οι δύο μεγάλες φοροελαφρύνσεις, η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών και η κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης, συνολικού κόστος 1,6 δισ. ευρώ, μέρος της επιδότησης των νέων θέσεων εργασίας (350 εκατ. ευρώ), ένα μέρος της επέκτασης του μειωμένου ΦΠΑ (150 εκατ. ευρώ) και η κατάργηση του ΕΝΦΙΑ στα μικρά νησιά.

Η κυβέρνηση θεωρεί, σύμφωνα με πηγές της, ότι με τα μέτρα αυτά υπηρετεί δύο στόχους: τονώνει την οικονομία με κεϊνσιανού χαρακτήρα παρεμβάσεις, αλλά και προωθεί μεταρρυθμίσεις που θα συμβάλουν στην προσέλκυση επενδύσεων και εργαζομένων υψηλού επιπέδου, ενδεχομένως και από το εξωτερικό, για να αντιστρέψει το brain drain.

Οπως επισημαίνει ο προϊστάμενος του Οικονομικού Γραφείου του πρωθυπουργού Αλέξης Πατέλης σε newsletter προς επενδυτές: «Αυτή είναι η σωστή στιγμή για να ξεκινήσουμε τις διαρθρωτικές μας πολιτικές. Οπως υποστήριξαν πρόσφατα το Project Syndicate και ο Economist, ο άφθονος δημοσιονομικός χώρος και η νομισματική υποστήριξη πρέπει να χρησιμοποιηθούν έξυπνα και να μη σπαταληθούν σε παροχές και επέκταση του δημοσίου στον ιδιωτικό τομέα. Για εμάς αυτό σημαίνει μια ευκαιρία να εφαρμόσουμε την πλατφόρμα μας με επίκεντρο την ενθάρρυνση των επενδύσεων και την τόνωση της μισθωτής απασχόλησης».

Εξάλλου, ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θόδωρος Σκυλακάκης, μιλώντας στον ΣΚΑΪ, τόνισε ότι «είμαστε υποχρεωμένοι να χρηματοδοτήσουμε την ανάπτυξη», ότι τα μέτρα αποσκοπούν στην προσέλκυση επενδύσεων και στην αναστροφή του brain drain και ότι «δεν μοιράζουμε παροχές, δεν έχουμε πλεονάσματα, έλλειμμα έχουμε».

ΤΑ μέτρα της ΔΕΘ και τι κοστίζουν

€820 εκατ.	Μείωση των **ασφαλιστικών εισφορών** κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες
€770 εκατ.	Κατάργηση της **εισφοράς αλληλεγγύης** για το 2021
€350 εκατ.	Επιδότηση 100.000 **νέων θέσεων εργασίας**
€190 εκατ.	Επέκταση του **προγράμματος «Συνεργασία»** ως το τέλος του 2020
€330 εκατ.	Επέκταση των **αναστολών συμβάσεων** ως το τέλος του 2020
€2,1 δισ.	Τρίτος και τέταρτος κύκλος **επιστρεπτέας προκαταβολής**
€50-100 εκατ.	**Υπεραποσβέσεις**
€1,86 δισ.	**Αναδρομικά** συνταξιούχων, μαζί με τις **αυξήσεις** των **συντάξεων**
€1,5 εκατ.	Κατάργηση του **ΕΝΦΙΑ** στα **μικρά νησιά**
€150 εκατ.	Επέκταση του **μειωμένου ΦΠΑ** σε **εστίαση, μεταφορές** κατά 6 μήνες
€230 εκατ.	Παράταση των **επιδομάτων ανεργίας**

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Εισφορά αλληλεγγύης: Ποιοι εξαιρούνται από την απαλλαγή

Μόνο τα εισοδήματα που αποκτώνται στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας αφορά η απαλλαγή από την εισφορά αλληλεγγύης που εξήγγειλε ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης το Σάββατο στη ΔΕΘ. Επίσης, η απαλλαγή αφορά, για τους μεν μισθωτούς, τα εισοδήματα που θα αποκτηθούν το 2021, για τους δε ελεύθερους επαγγελματίες, τα εισοδήματα που θα φορολογηθούν το 2021 και αφορούν το οικονομικό έτος 2020.

Συγκεκριμένα, όπως διευκρίνιζαν χθες πηγές του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης, από την αναστολή καταβολής της εισφοράς αλληλεγγύης εξαιρούνται τα εισοδήματα από συντάξεις και αυτά των δημοσίων υπαλλήλων, υπαλλήλων Τοπικής Αυτοδιοίκησης και υπαλλήλων νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού τομέα της γενικής κυβέρνησης. Ωστόσο, αυτό αφορά τα εισοδήματα και όχι τους ίδιους τους συνταξιούχους ή δημοσίους υπαλλήλους. Οι τελευταίοι, σε περίπτωση που διαθέτουν εισοδήματα από πηγές του ιδιωτικού τομέα, θα τύχουν κανονικά της απαλλαγής για τα συγκεκριμένα εισοδήματα.

Επίσης, ως προς το χρονικό διάστημα που αφορά η απαλλαγή, κυβερνητικές πηγές διευκρίνιζαν χθες ότι για τους μισθωτούς είναι το 2021. Ετσι, στον μισθό τους από τον Ιανουάριο δεν θα δουν παρακράτηση για εισφορά αλληλεγγύης. Από την άλλη, οι ελεύθεροι επαγγελματίες, οι αγρότες και οι εισοδηματίες θα απαλλαγούν από την εισφορά αλληλεγγύης που αφορά τα εισοδήματά τους του 2020 κατά την εκκαθάριση της φορολογικής τους δήλωσης το 2021.

Η διευθέτηση αυτή έγινε καθώς δεν ήταν δυνατόν να επεκταθεί η δημοσιονομική επιβάρυνση στο 2022, όταν θα φορολογηθούν τα εισοδήματα του 2021 για τους ελεύθερους επαγγελματίες. Οι θεσμοί ήταν κατηγορηματικοί ως προς αυτό, καθώς δεν είναι σίγουρο πόσο ευέλικτοι θα είναι τότε οι δημοσιονομικοί κανόνες. Επιπλέον, όμως, και η ίδια η κυβέρνηση ήθελε να δοθεί έμφαση στην επόμενη χρονιά, ενισχύοντας τα εισοδήματα, ώστε να τονωθεί η ανάκαμψη. Για το 2022, ο χρόνος θα δείξει αν θα υπάρχει περιθώριο για συνέχιση.

Εκτός είναι τα εισοδήματα από συντάξεις και αυτά των δημοσίων υπαλλήλων.

Η εξαίρεση των δημοσίων υπαλλήλων και συνταξιούχων, εξάλλου, ενδέχεται να προκαλέσει αντιδράσεις, ίσως και προσφυγές στα δικαστήρια για επέκταση του μέτρου και σε αυτούς. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς του οικονομικού επιτελείου, αν περιλαμβάνονταν και τα εισοδήματα των συνταξιούχων και των δημοσίων υπαλλήλων, το κόστος του μέτρου θα ανέβαινε από τα 770 εκατ. ευρώ στο 1,1 δισ. ευρώ. Η αναστολή της εισφοράς αλληλεγγύης, μαζί με τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών και τις υπεραποσβέσεις, όπως και η επιδότηση της δημιουργίας 100.000 νέων θέσεων εργασίας, είναι το πακέτο μέτρων που αποβλέπει στη δημιουργία νέων επενδύσεων και σε αύξηση της απασχόλησης, στο πλαίσιο της προετοιμασίας της οικονομίας για την εποχή μετά τον κορωνοϊό.

Σε ό,τι αφορά τις υπεραποσβέσεις, εφαρμόζονται όχι μόνο στις καινοτόμους επενδύσεις, αλλά και στις ψηφιακές και στις πράσινες, σύμφωνα και με τις επιταγές της Κομισιόν, ενόψει του Ταμείου Ανάκαμψης. Ωστόσο, παραμένει προς διευκρίνιση ο ορισμός της ψηφιακής επένδυσης.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Σε περίπτωση που οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι συνταξιούχοι διαθέτουν εισοδήματα από πηγές του ιδιωτικού τομέα, θα τύχουν κανονικά της απαλλαγής για τα συγκεκριμένα εισοδήματα.

Συναίνεση θεσμών για το νέο πακέτο μέτρων

Τη συναίνεση των θεσμών στα μέτρα που ανακοίνωσε το Σάββατο ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης στη ΔΕΘ επιβεβαίωσε ο επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, Κλάους Ρέγκλινγκ, προσθέτοντας πάντως ότι κάποια στιγμή θα πρέπει να μπουν και πάλι σε τάξη τα δημοσιονομικά μας. Ο κ. Ρέγκλινγκ, ο οποίος συναντήθηκε με τον υπουργό Οικονομικών Χρήστο Σταϊκούρα και θα μιλήσει στο συνέδριο του Economist στο Λαγονήσι, έδειξε κατανόηση για το γεγονός ότι η Ελλάδα αντιμετωπίζει, επιπλέον της πανδημίας, πρόβλημα με το μεταναστευτικό, όπως φάνηκε με τη φωτιά στη Μόρια, καθώς και πιέσεις στο γεωπολιτικό πεδίο, με τις τουρκικές προκλήσεις. Αναγνώρισε ότι οι παράγοντες αυτοί δικαιολογούν την εμφάνιση πρωτογενούς ελλείμματος φέτος, αντί πλεονάσματος. Πρόσθεσε, όμως, ότι κάποια στιγμή πρέπει να ξεκινήσουν οι δημοσιονομικές προσπάθειες, εννοώντας για την παραγωγή πλεονασμάτων. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να ερμηνευθεί και η επισήμανσή του ότι ο προσωρινός χαρακτήρας των μέτρων Μητσοτάκη αποτελεί ορθή προσέγγιση. Επομένως, ο κ. Ρέγκλινγκ κατέστησε σαφές ότι πρέπει να βρεθεί δημοσιονομικός χώρος για να συνεχιστούν τα μέτρα και το 2022.

Κατά τα άλλα, άφησε να εννοηθεί ότι είναι θετική η 7η αξιολόγηση των θεσμών, η έκθεση της οποίας αναμένεται να παρουσιασθεί την ερχόμενη εβδομάδα. Ομως επισήμανε ότι υπάρχουν ακόμη προβλήματα σε επιμέρους θέματα, αναδεικνύοντας τις ληξιπρόθεσμες οφειλές και ιδίως την καθυστέρηση στην απονομή των συντάξεων, σημειώνοντας ότι με τους σημερινούς ρυθμούς δεν θα έχουν εκλείψει οι καθυστερήσεις ούτε στα μέσα του 2021. Από την πλευρά του ο κ. Σταϊκούρας τόνισε, μετά τη συνάντηση, ότι η κυβέρνηση θα αξιοποιήσει με σύνεση τη δημοσιονομική ευελιξία που θα υπάρξει και το 2021.

Επενδύσεις 200 εκατ. σχεδιάζουν για φέτος οι φαρμακοβιομηχανίες

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Υπερδιπλασιασμό των επενδύσεων (παραγωγή - κλινικές μελέτες) δρομολογούν για φέτος οι περισσότερες από τις 42 ξένες και ελληνικές φαρμακευτικές εταιρείες στην Ελλάδα, παρά τη συγκυρία του κορωνοϊού αλλά και τις υποχρεωτικές επιστροφές (clawback) που καλούνται να καταβάλουν στο κράτος. Οπως ανέφερε ο πρόεδρος της Πανελλήνιας Ενωσης Φαρμακοβιομηχανίας (ΠΕΦ) Θεόδωρος Τρύφων, στο πλαίσιο διαδικτυακής συνέντευξης Τύπου για την παρουσίαση μελέτης του ΙΟΒΕ, φέτος οι εταιρείες δρομολογούν επενδύσεις άνω των 200 εκατ. ευρώ.

Αναμένεται όμως περαιτέρω αύξησή τους, αγγίζοντας συνολικά τα 600-700 εκατ. σε βάθος τρεισήμισι ετών, υπό την προϋπόθεση της πλήρους άρσης των αντικινήτρων. Σημαντικό κίνητρο για να αυξηθούν οι επενδύσεις αποτελεί και η έκδοση της υπουργικής απόφασης –η οποία, κατά πληροφορίες, αναμένεται μέσα στις επόμενες ημέρες– που αφορά την αύξηση του ποσού συμψηφισμού των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης (R&D) με το clawback, ποσό που τώρα διαμορφώνεται στα 50 εκατ. ευρώ. Οπως ανέφερε ο κ. Τρύφων στη συνέντευξη Τύπου, οι υποχρεωτικές επιστροφές (rebate - clawback) ανήλθαν το 2019 σε 1,8 δισ. ευρώ, ενώ περίπου 50 εκατ. για το δεύτερο εξάμηνο επιστράφηκαν στις εταιρείες ως κίνητρο για την προσέλκυση επενδύσεων. Συνολικά 36 επενδυτικά προγράμματα παραγωγής αλλά και έρευνας και ανάπτυξης κατατέθηκαν

Αύξηση των δαπανών R&D που συμψηφίζονται με το clawback αναμένει ο κλάδος.

από τις φαρμακευτικές εταιρείες στο πλαίσιο της δυνατότητας που έχει δώσει η κυβέρνηση για συμψηφισμό επενδύσεων με το clawback, εκ των οποίων το 80% αφορούσε επενδύσεις ελληνικών εταιρειών και το υπόλοιπο 20% ξένων. Υπενθυμίζεται ότι το clawback συνιστά για τις εταιρείες ένα μέτρο έμμεσης φορολόγησης, το οποίο σε συνδυασμό με την άμεση φορολόγηση των επιχειρήσεων αντιστοιχεί στο 70% του κύκλου εργασιών των φαρμακευτικών εταιρειών. Το clawback είναι το ποσό εκείνο που καλούνται να επιστρέψουν οι εταιρείες στο κράτος σε περίπτωση υπέρβασης του ορίου του προϋπολογισμού της φαρμακευτικής δαπάνης.

Σύμφωνα με τη μελέτη του ΙΟΒΕ «Η φαρμακευτική βιομηχανία στην Ελλάδα. Οροι και προϋποθέσεις για μια νέα αναπτυξιακή δυναμική», η δημιουργία αλλά και η λειτουργία νέων παραγωγικών μονάδων από τις φαρμακευτικές εταιρείες έχουν σημαντική επίδραση στο ΑΕΠ, στην απασχόληση αλλά και στα δημόσια έσοδα. Συγκεκριμένα εκτιμάται ότι για κάθε 1 εκατ. ευρώ που επενδύεται για τη δημιουργία νέων παραγωγικών μονάδων, η ανταποδοτικότητα της επένδυσης αγγίζει το 86%, δημιουργούνται 20 νέες θέσεις εργασίας, ενώ η αύξηση των εσόδων

Σύμφωνα με την Πανελλήνια Ενωση Φαρμακοβιομηχανίας, οι υποχρεωτικές επιστροφές (rebate - clawback) ανήλθαν το 2019 σε 1,8 δισ. ευρώ, ενώ περίπου 50 εκατ. για το δεύτερο εξάμηνο επιστράφηκαν στις εταιρείες ως κίνητρο για την προσέλκυση επενδύσεων.

του Δημοσίου αντιστοιχεί στο 22,5% της επενδυτικής δαπάνης.

Σημαντική είναι και η επίδραση από τη λειτουργία των νέων παραγωγικών μονάδων, με τη συνολική επίδραση στο ΑΕΠ να αντιστοιχεί στο 129% της επενδυτικής δαπάνης. Επιπλέον, η λειτουργία των νέων παραγωγικών μονάδων αυξάνει τα έσοδα του Δημοσίου σε ποσό ίσο με το 37,6% της επενδυτικής δαπάνης, ενώ, όπως αναφέρει η έρευνα, η ενίσχυση της εγχώριας παραγωγής φαρμάκων μπορεί να οδηγήσει στην υποκατάσταση αντίστοιχων εισαγόμενων και ακριβότερων φαρμάκων, μειώνοντας ταυτόχρονα τη δημόσια αλλά και την ιδιωτική φαρμακευτική δαπάνη. Τέλος, στο πλαίσιο της συνέντευξης Τύπου, ο κ. Τρύφων επισήμανε ότι οι εταιρείες έχουν απόθεμα σε πρώτες ύλες για διάστημα 6-8 μηνών, ενώ αποτίμησε θετικά τη νομοθετική διάταξη για την εξαίρεση των γενοσήμων από ένα μέρος του υπολογισμού του clawback (clawback ανάπτυξης), τονίζοντας ωστόσο ότι η επιθυμία του κλάδου δεν είναι να εφαρμοστούν μέτρα επιμερισμού του, αλλά μείωσής του.

Απειλή για τη διεθνή οικονομία οι εντάσεις Τουρκίας και Ελλάδας

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Στις μεγάλες αβεβαιότητες και στους κινδύνους για τις προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας τοποθετεί η UniCredit την προκλητικότητα της Τουρκίας, τονίζοντας πως οι εντάσεις με την Ελλάδα αναμένεται να επιδεινωθούν περαιτέρω προτού βελτιωθεί η κατάσταση. Οπως επισημαίνει σε σημείωμά του ο επικεφαλής οικονομολόγος του ιταλικού οίκου, Ερικ Νίλσεν, τη στιγμή που ο κόσμος συνεχίζει να είναι αντιμέτωπος με την πανδημία, μια σειρά από γεγονότα αυξάνουν τις αβεβαιότητες για τις προοπτικές της οικονομίας το επόμενο διάστημα. Σύμφωνα με τον Νίλσεν, οι μεγάλοι κίνδυνοι είναι τέσσερις και απειλούν κυρίως την Ευρώπη: το αποτέλεσμα των προεδρικών εκλογών στις ΗΠΑ, οι εξελίξεις γύρω από το Brexit, η αντιπαράθεση με τη Ρωσία για την υπόθεση Ναβάλνι και οι εντάσεις μεταξύ Τουρκίας και Ελλάδας.

Ο Νίλσεν τονίζει μάλιστα πως ανησυχεί ιδιαίτερα με τους σκοπούς της Τουρκίας όσον αφορά τα ύδατα κοντά σε Ελλάδα και Κύπρο, καθώς και για το πώς και αν μπορούν να εκτονωθούν οι εντάσεις (με την Ελλάδα ειδικότερα) πριν συμβεί ένα ατύχημα. Κατά τη UniCredit, μια διχασμένη Ευρώπη είναι αυτή που πλέον πρέπει να λύσει την κρίση. Ενώ η Γαλλία και η Ιταλία έχουν στείλει πλοία στα ύδατα γύρω από τα ελληνικά νησιά (παρέχοντας έναν καλοδεχούμενο αποτρεπτικό παράγοντα στην αντιπαράθεση), υπήρξαν αναφορές ότι η Γερμανία κινείται προς την αντίθετη κατεύθυνση, προσφέροντας στην Τουρκία μια βαθύτερη εμπορική ένωση με την Ε.Ε. Στην πιο αισιόδοξη ερμηνεία, σημειώνει ο Νίλσεν, η Ευρώπη έχει μια προσέγγιση «καρότου και μαστιγίου» απέναντι στην Τουρκία, αλλά η πραγματικότητα είναι πιθανώς μια βαθιά διαφωνία στην Ευρώπη σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης της αυξανόμενης επιθετικότητας από την Αγκυρα.

Παίζει με τη φωτιά

Ο επικεφαλής οικονομολόγος της UniCredit καταλήγει στο ότι ο ίδιος δυσκολεύεται να δει ένα αξιοπρεπές τέλος σε αυτή την κρίση. Η Τουρκία παίζει σαφώς με τη φωτιά όσον αφορά τις σχέσεις με την Ε.Ε., ωστόσο μια τέτοια αντιπαράθεση μπορεί να είναι ακριβώς αυτό στο οποίο στοχεύει ο Ερντογάν. Η κρίση που έχει προκαλέσει η πανδημία στην Τουρκία σε συνδυασμό με την ήδη πολύ αδύναμη οικονομία της καθιστούν τις εξωτερικές συγκρούσεις πιο ελκυστικές για τον Τούρκο πρόεδρο. Εάν είναι έτσι τα πράγματα, η σύγκρουση με την Ελλάδα θα επιδεινωθεί κι άλλο προτού «πρεμήσουν τα νερά».

Χάθηκαν 115 δισ. ευρώ από ΦΠΑ σε 19 χρόνια λόγω φοροδιαφυγής

Ενα Ταμείο Ανάκαμψης χάνει κάθε πέντε χρόνια το ελληνικό Δημόσιο

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Ενα Ταμείο Ανάκαμψης χάνει κάθε πέντε χρόνια το ελληνικό Δημόσιο από τη φοροδιαφυγή που συντελείται στον ΦΠΑ. Συγκεκριμένα, η φοροδιαφυγή ΦΠΑ στην Ελλάδα είναι από τις υψηλότερες στην Ευρωπαϊκή Ενωση, εξέλιξη που δεν έχει αλλάξει τα τελευταία χρόνια, ωστόσο περιορίζεται κατά διαστήματα όταν συρρικνώνονται και οι συντελεστές ΦΠΑ. Συνολικά από το 2000 μέχρι και το 2018 η χώρα μας έχει χάσει περίπου 115 δισ. ευρώ από τον ΦΠΑ.

Είναι ενδεικτικό ότι το επταετές πρόγραμμα του Ταμείου Ανάκαμψης ανέρχεται στα 32 δισ. ευρώ, ενώ την ίδια στιγμή, η χώρα μας σε μικρότερο χρονικό διάστημα (5 χρόνια) χάνει ακριβώς το ίδιο ποσό. Το ποσό αυτό όχι μόνο θα μπορούσε να διευκολύνει τις πολιτικές των κυβερνήσεων των τελευταίων ετών, δεδομένου ότι θα οδηγούσε στη μείωση αρκετών φόρων που

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσίασε η Κομισιόν, η Ελλάδα είχε το 2018 τη χειρότερη επίδοση στην Ευρωζώνη.

Η έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το λεγόμενο «κενό ΦΠΑ» (VAT GAP), δηλαδή τη διαφορά μεταξύ των προσδοκώμενων και των πραγματικών εσόδων από τον ΦΠΑ, αποτυπώνει ότι η απώλεια εσόδων έχει οριακά βελτιωθεί στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια.

σηκώνει σήμερα η μισθωτή εργασία, κυρίως η μεσαία τάξη, αλλά θα μπορούσε να περιορίσει δραστικά και το δημόσιο χρέος.

Από παλαιότερα στοιχεία του υπουργείου Οικονομικών προκύπτει πως οι αξίες που θα έπρεπε να φορολογούνται σήμερα ανέρχονται στο ποσό των 130 δισ. ευρώ. Από το ποσό αυτό, τα 60 δισ. ευρώ εντάσσονται στον κανονικό συντελεστή ΦΠΑ, άλλα 55 δισ. ευρώ στο 13%, 10 δισ. ευρώ στον υπερμειωμένο συντελεστή και τα υπόλοιπα σε διάφορες άλλες κατηγορίες. Ωστόσο, σήμερα οι αξίες που φορολογούνται, ή διαφορετικά η βάση πάνω στην οποία επιβάλλεται ο ΦΠΑ, διαμορφώνονται στα 75 δισ. ευρώ. Δηλαδή για προϊόντα και υπηρεσίες ύψους 55 δισ. ευρώ δεν εκδίδονται φορολογικά στοιχεία, γεγονός που οδηγεί σε απώλεια εσόδων άνω των 6,5 δισ. ευρώ ετησίως. Η έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το λεγόμενο «κενό ΦΠΑ» (VAT GAP), δηλαδή τη διαφορά μεταξύ των προσδοκώμενων και των πραγματικών εσόδων από τον ΦΠΑ, αποτυπώνει ότι η απώλεια εσόδων έχει οριακά βελτιωθεί τα τελευταία χρόνια.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσίασε η Κομισιόν, η Ελλάδα είχε το 2018 τη χειρότερη επίδοση στην Ευρωζώνη και τη δεύτερη χειρότερη επίδοση στην Ευρώπη μετά τη Ρουμανία. Αν και οι απώλειες περιορίστηκαν κατά 1,1 δισ. σε σχέση με το 2017, η «τρύπα» στις εισπράξεις ΦΠΑ το 2018 διαμορφώθηκε στα 6,570 δισ. ευρώ, δηλαδή στο 30,1% των δυνητικών εσόδων, με τον μέσο όρο στην Ευρώπη να είναι 9,2%. Βασική αιτία η φοροδιαφυγή, αλλά και οι στρεβλώσεις του συστήματος.

Συνολικά στην Ευρώπη χάθηκαν γύρω στα 140 δισ. ευρώ το 2018, με την τάση για το 2019 να είναι πτωτική. Ωστόσο, σύμφωνα με τον επίτροπο Πάολο Τζεντιλόνι, η κρίση του 2020 υπολογίζεται ότι θα εκτινάξει τις απώλειες στα 164 δισ. ευρώ.

Με βάση τα στοιχεία του υπουργείου Οικονομικών το διάστημα Ιανουαρίου - Ιουλίου καταγράφεται πτώση των εισπράξεων του ΦΠΑ συνεπεία της υγειονομικής κρίσης και συγκεκριμένα μέχρι σήμερα έχουν εισπραχθεί περί τα 8,6 δισ. ευρώ μειωμένα κατά 1,7 δισ. ευρώ έναντι του αρχικού στόχου.

Ενας από τους λόγους που τα τελευταία χρόνια οι θεσμοί επέμεναν να αυξηθεί η απαλλαγή από το καθεστώς ΦΠΑ των επιχειρήσεων με ακαθάριστα έσοδα έως 25.000 ευρώ (από 10.000 ευρώ που είναι σήμερα) είναι το τεράστιο μέγεθος της φοροδιαφυγής που καταγράφεται. Υποστηρίζουν ότι με αυτόν τον τρόπο θα μειωθεί το διοικητικό κόστος που προκύπτει τόσο για τη φορολογική διοίκηση όσο και για τις μικρές επιχειρήσεις όσον αφορά τη συμμόρφωση των τελευταίων και την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους με το κανονικό καθεστώς ΦΠΑ. Επίσης, με την αύξηση του ποσού της απαλλαγής ευνοείται, συγκριτικά με τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις, η ανταγωνιστικότητα των μικρών επιχειρήσεων, καθώς δεν υποχρεούνται να επιβάλλουν ΦΠΑ στις παραδόσεις αγαθών και στις παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούν.

Απογοητευτικό το 8μηνο Ιανουαρίου - Αυγούστου για την απασχόληση

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Στο 2021 εναπόκεινται οι ελπίδες για αποκλιμάκωση της ανεργίας, καθώς όπως δείχνουν και τα στοιχεία του συστήματος «Εργάνη», για τον Αύγουστο του 2020 η χρονιά θα κλείσει με σημαντικά λιγότερες νέες θέσεις εργασίας από την προηγούμενη. Η σκιά των συνεπειών της κρίσης του κορωνοϊού στην αγορά εργασίας πέφτει βαριά, με το 8μηνο Ιανουαρίου - Αυγούστου να εμφανίζει τη χαμηλότερη εδώ και χρόνια επίδοση στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Αναλυτικά, για τον μήνα Αύγουστο το ισοζύγιο προσλήψεων – απολύσεων διαμορφώθηκε θετικό, οριακά υψηλότερο από το αντίστοιχο περυσινό, ήτοι δημιουργήθηκαν φέτος 4.342 νέες θέσεις εργασίας, επίδοση αυξημένη κατά 1.231 νέες θέσεις εργασίας σε σχέση με τον Αύγουστο του 2019.

Ωστόσο, σε επίπεδο 8μήνου, παρατηρείται δραματική μείωση των νέων θέσεων εργασίας κατά 169.239 σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2019. Μάλιστα, πρόκειται για τη χαμηλότερη επίδοση από το 2013, με τους ειδικούς σε θέματα απασχόλησης να εκτιμούν ότι δύσκολα η κατάσταση θα αναστραφεί μέχρι το τέλος του έτους. Οπως μάλιστα επισημαίνουν χαρακτηριστικά, η κατάσταση αυτή, ήτοι οι χαμηλές πτήσεις στο θέμα της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, κατεγράφη σε αντίστοιχο μέγεθος από τον Μάιο του 2020 και, πλέον, με δεδομένη και την άδοξη λήξη της τουριστικής περιόδου, δεν φαίνεται να μπορεί να αλλάξει. Είναι χαρακτηριστικό ότι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία, οι προσλήψεις στο φετινό εξεταζόμενο 8μηνο ήταν μειωμένες κατά 547.554 σε σχέση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα.

Σε επίπεδο συμβάσεων εργασίας, η πλήρης απασχόληση οριακά υπερισχύει των ευέλικτων μορφών απασχόλησης. Αναλυτικά, τον Αύγουστο πραγματοποιήθηκαν 82.267 προσλήψεις με συμβάσεις πλήρους απασχόλησης, αριθμός που αντιστοιχεί στο 51,23% του συνόλου των νέων προσλήψεων. Καταγράφηκαν, επίσης, άλλες 65.680 προσλήψεις μερικής απασχόλησης (40,9%) και 12.636 εκ περιτροπής απασχόλησης (7,87%). Εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι, ενώ στις γυναίκες δημιουργήθηκαν 6.261 νέες θέσεις εργασίας, στους άνδρες χάθηκαν 1.919 θέσεις απασχόλησης.

Ανά ηλικιακή κατηγορία, τα στοιχεία του συστήματος «Εργάνη» δείχνουν ότι χάθηκαν θέσεις εργασίας στις πιο μικρές ηλικίες και αναπληρώθηκαν στις πιο μεγάλες. Ειδικότερα, στην ηλικιακή ομάδα 15-24 ετών χάθηκαν 3.607 νέες θέσεις απασχόλησης, ενώ άλλες 1.012 χάθηκαν στις ηλικίες 25-29 ετών. Στις ηλικίες 30-44 ετών δημιουργήθηκαν 3.831 νέες θέσεις απασχόλησης και, ακόμα καλύτερα, άλλες 5.089 δημιουργήθηκαν στις ηλικίες 45-64 ετών. Σε επίπεδο δραστηριότητας, οι πιο πολλές καινούργιες θέσεις απασχόλησης (4.946) δημιουργήθηκαν στον τομέα της εκπαίδευσης, λόγω της έναρξης της σχολικής χρονιάς. Αλλες 3.632 δημιουργήθηκαν στα καταλύματα και 2.473 στο χονδρικό εμπόριο. Αναλύοντας τα αποτελέσματα τόσο του συστήματος «Εργάνη» όσο και της ΕΛΣΤΑΤ, ο υπουργός Εργασίας Γιάννης Βρούτσης εκτίμησε ότι τα έκτακτα μέτρα που έλαβε η κυβέρνηση συγκράτησαν το ισχυρό κύμα των απολύσεων που έπληξε άλλες χώρες και πρόσθεσε ότι η δέσμη μέτρων που έχει εφαρμοστεί «θα ενισχυθεί, θα διευρυνθεί και θα συνεχιστεί για όσο χρονικό διάστημα κριθεί αναγκαίο».

Δραματική μείωση των νέων θέσεων εργασίας κατά 169.239 σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2019.

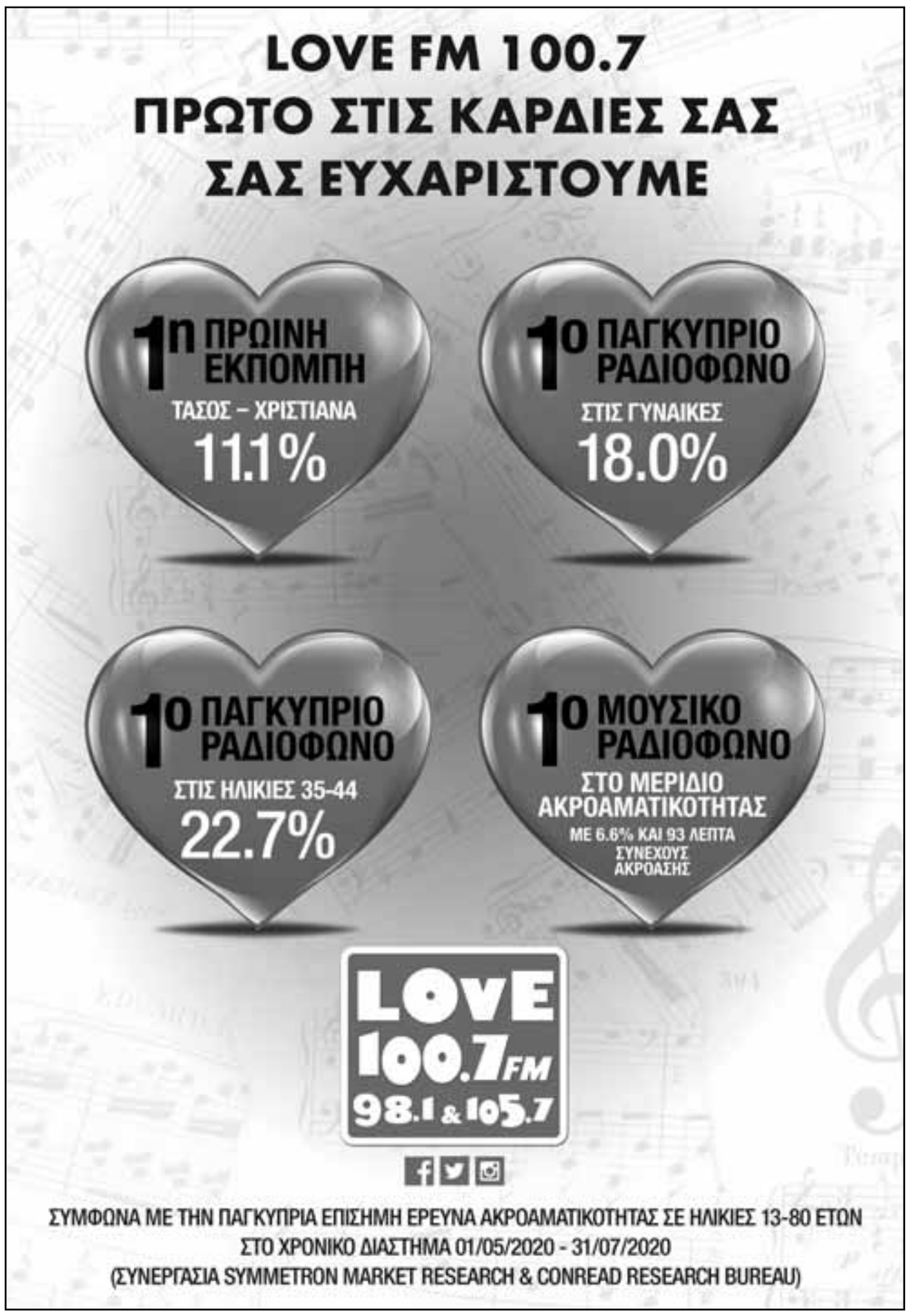

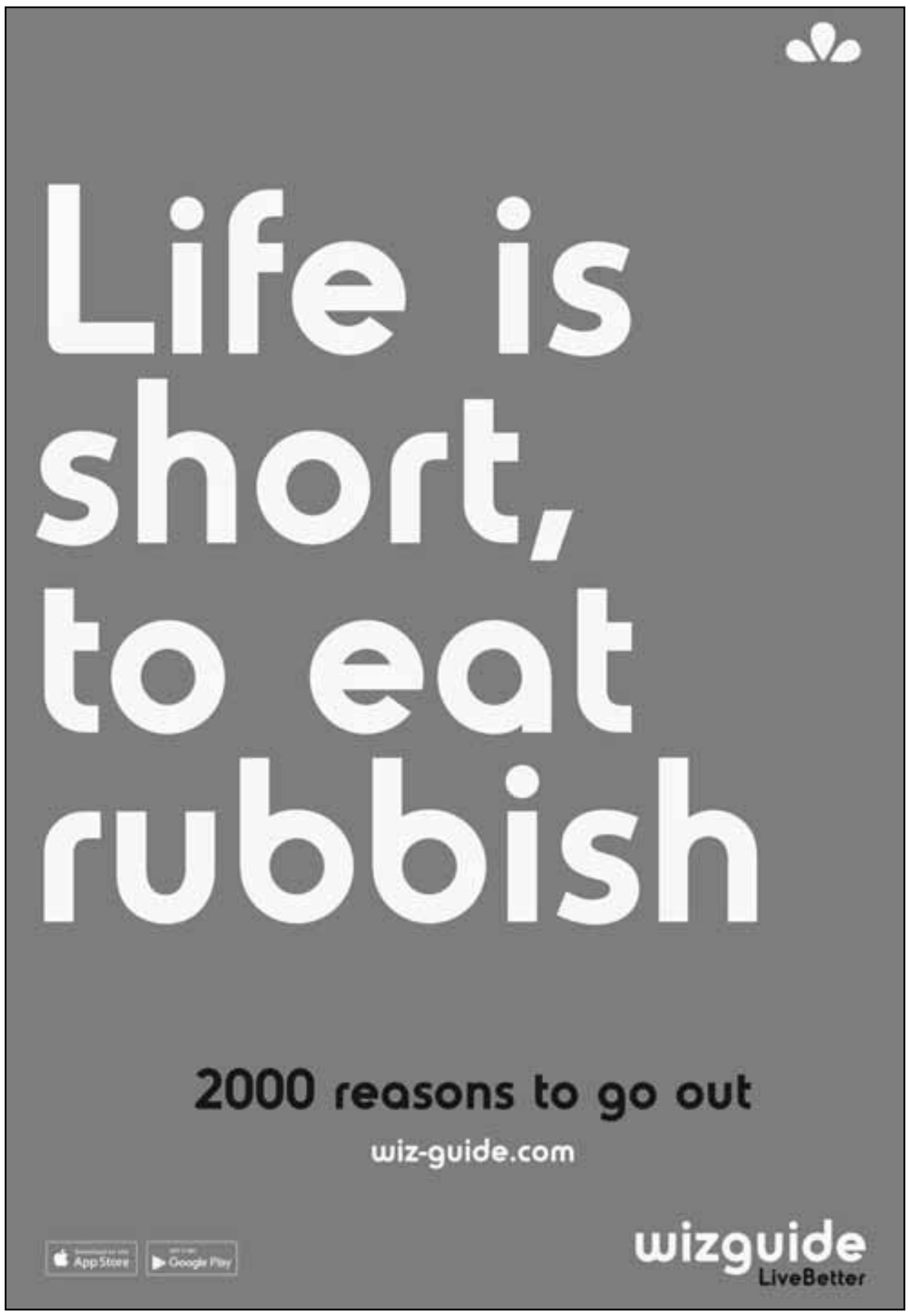

Πιέσεις στην έναρξη, μικρή άνοδος στο τέλος της συνεδρίασης

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη 0,38% στις 663,6 μονάδες και τζίρο 50,15 εκατ.

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Παρά τις πιέσεις και τη μεταβλητότητα που κυριάρχησαν στις πρώτες ώρες της συνεδρίασης, το Χρηματιστήριο Αθηνών κατάφερε να κλείσει στα θετικά, αν και με μικρά κέρδη, κρατώντας ωστόσο το κρίσιμο επίπεδο στήριξης των 660 μονάδων, ενώ ο τζίρος συνέχισε να είναι σχετικά ενισχυμένος. Στηρίξεις στον Γενικό Δείκτη δόθηκαν από επιλεγμένα blue chips και όχι τόσο από τις τράπεζες –μετά το ράλι που σημείωσε ο κλάδος την προηγούμενη ημέρα–, ενώ στα «συν» για το Χ.Α. ήταν και το θετικό κλίμα στις ευρωπαϊκές αγορές. Σύμφωνα με τους αναλυτές, η κίνηση του τελευταίου διημέρου μπορεί να ανοίξει τον δρόμο προς τις 682 μονάδες, αρκεί βέβαια να το «επιτρέψει» το διεθνές περιβάλλον.

Ετσι, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη 0,38% στις 663,6 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 50,15 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με άνοδο 0,21% στις 1.593,70 μονάδες, ενώ στο +0,70% και στις 868,53 μονάδες έκλεισε ο δείκτης της μεσαίας κεφαλαιοποίησης.

Οι τραπεζικές μετοχές διαπραγματεύονται με discount 79%, σημειώνει η NBG Securities.

Από τα μη τραπεζικά blue chips, τα μεγαλύτερα κέρδη σημείωσαν οι Fourlis (+5,49%), ΔΕΗ (+4,73%), Aegean (+4,28%), Βιοχάλκο (+2,61%) και ΟΛΠ (+2,26%), ενώ στα αρνητικά έκλεισαν οι Coca-Cola, Jumbo, ΑΔΜΗΕ, ΕΧΑΕ, Μυτιληναίος και ΟΠΑΠ.

Οριακή άνοδο κατέγραψε ο τραπεζικός δείκτης μετά το άλμα στη συνεδρίαση της Δευτέρας, κλείνοντας έτσι στις 344,44 μονάδες και στο +0,19%, ενώ ανοδικά κατά 0,99% έκλεισε η Alpha Bank και κατά 0,77% η Εθνική Τράπεζα, τη στιγμή που Eurobank και Πειραιώς σημείωσαν απώλειες κατά 0,60% και 0,48%, αντιστοίχως.

Αξίζει να σημειωθεί πως η NBG Securities ξεκίνησε εκ νέου την κάλυψη των μετοχών των συστημικών τραπεζών με σύσταση «υπεραπόδοσης» για τις Alpha Bank, Eurobank και Πειραιώς. Οπως σημείωσε η χρηματιστηριακή, οι αποτιμήσεις τους είναι σε σημαντικό discount της τάξεως του 79% σε σύγκριση με τις μετοχές των τραπεζών της ευρωπεριφέρειας, ενώ τόνισε πως η διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων συνεχίζει να αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την πορεία του κλάδου, με τις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας να αναμένεται να έχουν αντίκτυπο στην ποιότητα του ενεργητικού μέσω της δημιουργίας νέων NPEs.

Από την πλευρά της η Eurobank Equities επανέλαβε πως, παρά τα θετικά σημάδια από τα αποτελέσματα του β΄ τριμήνου των ελληνικών τραπεζών (ανθεκτικά βασικά έσοδα, διαχειρίσιμοι κίνδυνοι από τα μορατόρια και αξιοσημείωτη πρόοδος στις τιτλοποιήσεις), εκτιμά πως οι επενδυτές θα περιμένουν περισσότερη ορατότητα για το 2021 (και μετά) πριν αναλάβουν δράση.

Οσον αφορά την ελληνική χρηματιστηριακή αγορά γενικότερα, τόνισε ότι, αν και οι αποτιμήσεις των ελληνικών μετοχών είναι ελκυστικές μετά τις πιέσεις που έχουν δεχθεί εν μέσω της κρίσης της COVID-19, αναμένει πως το Χ.Α. τους επόμενους μήνες θα κινηθεί σε στενό εύρος διακύμανσης και θα παραμείνει ευάλωτο σε risk-off «επεισόδια» στις αγορές. Οπως επισήμανε, η εξέλιξη της πανδημίας και η νέα αύξηση των κρουσμάτων, σε συνδυασμό με τη χαμηλή ορατότητα σχετικά με τον ρυθμό ανάκαμψης της οικονομίας, σημαίνουν πως το σκηνικό για τις ελληνικές μετοχές δεν είναι ξεκάθαρο ακόμη.

Αν και οι αποτιμήσεις των ελληνικών μετοχών είναι ελκυστικές, οι αναλυτές προειδοποιούν πως το Χ.Α. παραμένει ευάλωτο στις διαθέσεις των επενδυτών απέναντι στο ρίσκο.

Κέρδη σημείωσαν οι αγορές σε ΗΠΑ και Ευρώπη

Ανοδικά κινήθηκαν χθες οι αγορές σε Ευρώπη και ΗΠΑ με τους επενδυτές να έχουν στρέψει το ενδιαφέρον τους στις ανακοινώσεις νομισματικής πολιτικής της Federal Reserve την Τετάρτη.

Στη βελτίωση του κλίματος συντέλεσαν και τα θετικά στοιχεία που ανακοίνωσε το Πεκίνο και δείχνουν ότι η δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου βρίσκεται σε τροχιά ανάκαμψης Οι λιανικές πωλήσεις αυξήθηκαν κατά 0,5% τον Αύγουστο ενώ και η βιομηχανική παραγωγή της χώρας αυξήθηκε 5,6% τον ίδιο μήνα.

Πιο αναλυτικά, ο πανευρωπαϊκός δείκτης STOXX Europe 600 σημείωσε άνοδο 0,7% και έκλεισε στις 370,96 μονάδες.

Ο γερμανικός DAX σημείωσε μικρά κέρδη 0,2% στις 13.217,67 μονάδες, στο Παρίσι ο δείκτης CAC-40 κέρδισε 0,3% στις 5.067,93 μονάδες, ενώ ο βρετανικός FTSE 100 με άνοδο 1,3% έκλεισε στις 6.105,54 μονάδες.

Στο Μιλάνο ο FTSE MIB κέρδισε 0,8% και ο IBEX 35 στη Μαδρίτη σημείωσε άνοδο 1,2%.

Σε θετικό έδαφος κινήθηκαν για δεύτερη ημέρα οι αμερικανικές μετοχές. Αργά χθες το βράδυ ο Dow Jones σημείωνε κέρδη 0,36%, ο Nasdaq 1,67% και ο S&P 500 0,87%.

Οι αγορές είναι επικεντρωμένες στη διήμερη συνεδρίαση της Fed καθώς είναι η πρώτη της συνεδρίαση της μετά την αλλαγή της πολιτικής απέναντι στον πληθωρισμό.

Από τα οικονομικά στοιχεία ο δείκτης τιμών εισαγωγών στις ΗΠΑ ενισχύθηκε κατά 0,9% τον περασμένο μήνα, μετά την άνοδο κατά περίπου 1% τους προηγούμενους δύο μήνες. Οι οικονομολόγοι ανέμεναν ότι οι τιμές θα αυξηθούν κατά 0,5% τον Αύγουστο.

Σε ετήσια βάση, οι τιμές εισαγωγών ήταν 1,4% χαμηλότερα σε σχέση με έναν χρόνο πριν, μετά την πτώση κατά 2,8% του Ιουλίου.

Στη Φρανκφούρτη ο δείκτης DAX σημείωσε μικρά κέρδη 0,2%.

Στη βελτίωση του κλίματος συντέλεσαν και τα θετικά μακροοικονομικά στοιχεία που ανακοίνωσε η Κίνα.

Εξάλλου, κατά 0,4% ενισχύθηκε η βιομηχανική παραγωγή τον Αύγουστο σε σύγκριση με ένα μήνα πριν. Τον Ιούλιο είχε καταγράψει μεγαλύτερα κέρδη 3,5% και τον Ιούνιο κατά 6,1%. Ωστόσο, σε ετήσια βάση έκανε βουτιά κατά 7,7%, σύμφωνα με τα στοιχεία της Αμερικανικής Ομοσπονδιακής Τράπεζας. Η μεταποιητική παραγωγή κινήθηκε ανοδικά κατά 1,0% μηνιαίως και καθοδικά, κατά 6,9%, ετησίως.

Στα εμπορεύματα, το αργό πετρέλαιο ενισχύθηκε 0,9% στα 37,6 δολάρια το βαρέλι, και ο χρυσός σημείωσε άνοδο 0,75% στα 1.978 δολάρια ανά ουγγιά. Τέλος, στην αγορά συναλλάγματος, το δολάριο υποχώρησε έναντι του ευρώ, του γιεν και της βρετανικής λίρας

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %
3M COMPANY	166.3799	-1.2348
ALCOA CORP	14.25	1.4235
ALLEGHANY CRP	537.11	-0.3506
ALTRIA GROUP	43.03	0.0698
AMAZON COM	3148.5	1.4673
AMER EXPRESS C	107.1	-0.1585
AMER INTL GROU	29.28	-0.4082
AMGEN	250.515	1.5258
APPLE INC	117.709	2.0407
BANK OF AMERIC	25.3927	-1.3876
BAXTER INTL IN	81.43	-2.1156
BOEING CO	164.7	-0.3931
BRISTOL MYERS	59.5	-0.335
CAMPBELL SOUP	45.69	-0.2837
CATERPILLAR IN	149.56	-2.5731
CIGNA CORP	170.02	-1.0649
CHEVRON	77.07	-0.2846
CISCO SYSTEMS	40.595	0.5573
CITIGROUP	46.29	-3.8629
CERVECERIAS	13.61	0.2948
COCA-COLA CO	51.145	0.8578
COLGATE PALMOL	77.42	0.35
DANAOS CORP	5.945	3.9336
DIANA SHIPPING	1.405	1.0791
DOW INC	51.086	1.9884
DUPONT DE NMOU	59.6559	0.3801
ENTERGY CP	97.64	0.9512
EXXON MOBIL	36.79	0.3546
FEDEX CORP	233.135	-1.3561
FORD MOTOR CO	7.07	-0.7022
INTL BUS MACHI	122.44	0.2867
GENERAL DYNAMI	146.44	-0.6984
GENERAL ELEC C	6.025	-2.0325
GOLDM SACHS GR	200.27	-0.5314
HALLIBURTON CO	14.55	1.5352
HARTFORD FINL	37.94	-2.4428
HP INC	19.565	1.2157
HOME DEPOT INC	285.415	1.6978
HONEYWELL INTL	168.79	0.1899
INTEL CORP	50.5	2.206
JOHNSON JOHNSO	149.46	0.7482
JPMORGAN CHASE	100.41	-2.0103
LAZARD	33.97	0.622
MCDONALD'S COR	222.2458	0.7643
MERCK & CO	84.3524	0.2286
MICROSOFT CP	208.9337	1.7154
3M COMPANY	166.38	-1.2347
MORGAN STANLEY	50.85	-0.5865
NIKE INC CL B	119.85	0.4779
NORFOLK SOUTHE	220.32	0.0136
PFIZER INC	37.01	0
PROCTER & GAMB	138.84	0.1515
ROCKWELL AUTOM	225.5	0.3739
SCHLUMBERGER L	18.36	1.8303
SOUTHERN	53.28	0.7946
STEALTHGAS	2.53	2.0161
TSAKOS ENERGY	9.05	-0.3304
UNISYS CORP	12.16	1.5025
UNITEDHEALTH G	309.37	0.2593
US BANCORP	37.2776	-1.5643
VERIZON COMMS	60.74	0.6963
WALT DISNEY CO	132.0383	0.6006
WELLS FARGO &	24.8471	0.1495
WALMART INC	137.96	0.4661

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ANGLO AMERICAN	1967.25	2.189
A.B.FOOD	1990	2.604
ADMIRAL GRP	2709	0.074
ASHTEAD GRP.	2902.9397	2.84
ANTOFAGASTA	1088	0.182
AVIVA	303.0342	0.497
ASTRAZENECA	8605	2.44
BABCOCK INTL	231.9	1.866
BAE SYS.	531.2	2.115
BARCLAYS	102.7343	-0.946
BR.AMER.TOB.	2704	2.347
BARRATT DEVEL.	502.31	0.239
BERKELEY GP.HL	4536	1.727
BR.LAND	350	1.209
BUNZL	2452.4585	2.132
BP	257.5	0.739
BURBERRY GRP	1583.79682	1.539
BT GROUP	111.4628	0.765
COCACOLA HBC A	2081	-0.048
CARNIVAL	1034.5	-6.125
CENTRICA	42.81502	-1.372
COMPASS GROUP	1300.80669	0.152
CAPITA GROUP	29.07	-0.785
CRH	2976	3.236
DIXONS CARPHO	90.25	3.143
DCC	6450	1.96
DIAGEO	2658	1.026
DIRECT LINE	303.2	1.507
EXPERIAN	2994	1.492
EASYJET	587	-0.746
FRESNILLO	1296	-0.575
GLENCORE	186.04	2.422
GLAXOSMITHKLIN	1524.8	0.607
HIKMA	2671	0.3
HAMMERSON	25.36	1.97
HARGREAVES LS	1650	0.121
HSBC HLDGS.UK	322.8	0.217
INTL CONSOL AI	132.5639	-0.707
INTERCON. HOTE	4429	0.158
3I GRP.	950	0.19
IMP.BRANDS	1383.9411	0.983
INTERTEK GROUP	6322	1.152
ITV	65.84	1.013
JOHNSON MATTHE	2606.9894	0.536
KINGFISHER	274.1015	-3.833
LAND SECS.	542.8	-0.202
LEGAL&GEN.	197.3006	1.097
LLOYDS GRP.	26.155	-0.797
LON.STK.EXCH	9155.06	2.121
MARKS & SP.	2421841	4.346
MONDI	1542.5	1.916
NATIONAL GRID	857.4	0.942
NEXT	6106	1.869
PROVIDENT FIN.	226.8	0.444
PRUDENTIAL	1187.5	1.539
PERSIMMON	2547	2.207
PEARSON	513.8	-1.154
RECKITT BEN. G	7594	0.476
RDS 'A	1081	1.483
RDS 'B	1032.6	1.215
RELX	1810	0.612
RIO TINTO	5135	2.7
ROYAL MAIL	231.5829	2.222
ROLLS-ROYCE HL	205.7477	-3.329
RSA INSRANCE G	505	4.681
SAINSBURY(J)	187.4	1.544
SCHRODERS	2772	0.036
SAGE GRP.	720.36026	0.582
ST JAMESS PLAC	963.3092	0.895
SMITHS GROUP	1459	2.35
SMITH&NEPHEW	1577.5	0.67
SSE	1216	1.081
STAND.CHART.	376.67959	-1.387
SEVERN TRENT	2470	2.235
TRAVIS PERKINS	1149.40778	0.479
TESCO	219.8645	1.104
TUI AG	347.6252	-3.654
TAYLOR WIMPEY	113.7	2.756
UNILEVER	4852	1.02
UTD. UTILITIES	876.2	1.884
VODAFONE GROUP	109.16	-0.42
WPP	639.2	0.157
WHITBREAD	2265.47619	-1.44

Zurich /Ζυρίχη

(Σε ελβ.φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ABB LTD N	23.8	0.08
RICHEMONT N	66.64	0.15
GEBERIT N1	527.4	0.73
LAFARGEHOLCIM	44.14	0.39
NOVARTIS N	83.06	1.42
ROCHE HOLDING	335.45	1.65
SGS N	2425	1.29
SWATCH GROUP I	216.2	0.65
ADECCO N	50.96	1.03
JULIUS BAER N	40.97	-1.01
CS GROUP AG	9.976	-2.77
GIVAUDAN N	4010	1.19
NESTLE SA	109.64	-0.05
TRANSOCEAN N	0	0
SWISSCOM N	495.6	0.22
SWISS RE N	75.34	-0.5
UBS GROUP N	11.195	-2.06
ZURICH INSURAN	342	0.44

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ADIDAS N	279	3.2
ALLIANZ SE	182.8	0.22
BASF SE	54.91	-0.32
BAY MOT WERKE	64.32	0.2
BEIERSDORF	98.46	0.62
BAYER N AG	56.82	1.51
COMMERZBANK	4.671	-0.114
CONTINENTAL AG	94.74	-1.06
DAIMLER AG N	46	-0.17
DEUTSCHE BANK	7.712	-0.189
DEUTSCHE POST	38.68	0.24
DT BOERSE N	150.6	-0.95
DT LUFTHANSA A	8.658	-0.012
DT TELEKOM N	15.25	0.005
E.ON SE NA	9.832	0.02
FRESENIUS MEDI	72.56	0.46
FRESENIUS SE	38.89	0.45
HEIDELBERGCEME	55.38	0.8
HENKEL AG&CO V	91.04	0.88
INFINEON TECH	24.4	-0.27
K+S AG NA	5.864	0.11
MERCK KGAA	122.6	-0.55
MUENCH. RUECK	244.5	-0.2
RWE AG	31.43	-0.06
THYSSENKRUPP A	5.802	0.002
VOLKSWAGEN VZ	148.34	-0.08
VONOVIA SE	60.2	-0.16
SIEMENS N	116.9	0.06
SAP SE	135.28	-0.28

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
AALBERTS	31.13	-1.14
AEGON	2.305	0.26
ABN AMRO BANK	7.98	0.91
AKZO NOBEL	82.06	-2.45
ALTICE EUROPE	3.463	-3.83
ARCELORMITTAL	10.51	-3.04
ASML HOLDING	317.9	-4.58
BOSKALIS WESTM	16.84	-2.21
GALAPAGOS	107.25	-3.03
HEINEKEN	78.24	1.24
ING GROEP	6.834	-0.06
KONINKLIJKE DS	134.35	-1.83
KPN KON	2.259	0.67
NN GROUP	32.68	0.4
KONINKLIJKE DS	134.35	-1.83
IMCD	88.8	-3.12
RANDSTAD	44.41	0.43
RELX	19.305	-0.59
ROYAL DUTCH SH	12.318	0.49
UNIBAIL RODAM	39.63	1.49
VOPAK	47.06	0.32
WOLTERS KLUWER	68.52	-2.45

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
A2A SPA	1.25	1.24
ATLANTIA	14.37	14.51
AZIMUT HLDG	16.49	16.36
ENEL	7.63	7.56
EXOR	52.00	50.60
ENI	7.61	7.48
GENERALI ASS	12.78	12.85
GEOX	0.62	0.64
INTESA SANPAOL	1.7688	-0.57
MEDIASET	1.84	1.85
MEDIOBANCA	7.27	7.27
RCS MEDIAGROUP	0.57	0.57
PRYSMIAN	24.51	24.57
SNAM	4.43	4.42
STMICROELEC.N.	26.60	26.35
TELECOM ITALIA	0.38	0.37
TENARIS	4.59	4.52
TERNA	6.09	6.02
UNICREDIT	7.95	-1.69

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
AJINOMOTO	1983	-0.92
ASAHI GROUP HL	3779	-2.98
ASTELLAS PHARM	1616	-0.98
BRIDGESTONE CO	3510	-1.54
CANON INC	1780	-2.73
CASIO COMPUTER	1764	-1.95
CITIZEN WATCH	332	-1.78
CREDIT SAISON	1221	-1.05
DAIWA SEC GROU	471.5	-0.38
SUBARU	2208	-1.76
FUJIFILM HOLDI	5007	-1.2
FUJITSU LTD	13440	-0.19
HINO MOTORS	713	-4.04
HITACHI	3768	0.13
HONDA MOTOR	2699.5	0.3
IHI	1613	-1.71
ISUZU MOTORS	1028	-2.19
KAWASAKI HVY I	1578	-1.93
KAJIMA CORP	1316	-1.57
KEIO	6570	-1.94
KOBE STEEL	430	-2.71
KONICA MINOLTA	326	-2.4
JTEKT	930	-3.02
MITSUB UFJ FG	447.5	0.18
MITSUBISHI COR	2564	-0.21
MITSUBISHI ELE	1493.5	-0.86
MITSUBISHI MOT	262	-1.5
NEC CORPORATIO	5600	0.36
NIKKON HLDG	2311	-0.77
NIKON CORP	761	-2.56
NIPPON SUISAN	3779	-2.3
NISSAN MOTOR C	398.2	-2.95
NOMURA HOLDING	528.4	-1.12
NISSAN CHEMICA	5420	-1.99
NIPPON PAPER I	1341	
NTT DOCOMO	2738	-0.82
OBAYASHI CORP	1016	-2.12
ODAKYU ELEC RA	2605	-3.12
OJI HOLDINGS	500	-2.72
OSAKA GAS	2057	-1.67
RICOH CO LTD	744	-1.2
SECOM	9866	-1.34
SEVEN & I HLDG	3345	-2.87
SHARP CORP	1346	-0.88
SHIMIZU CORP	824	-1.55
SHISEIDO	6090	-0.26
SONY CORP	8058	-2.41
SMFG	3123	0.32
SUMITOMO CHEM	378	-1.56
SUZUKI	679	-0.15
TAISEI CORP	3720	-1.85
TDK CORPORATIO	11790	-0.17
TOBU RAILWAY	3365	-2.89
TOKIO MARINE H	5019	-1.9
TORAY INDUSTRI	500.9	-2.19
TREND MICRO	6240	-1.89
TOPY INDS LTD	1182	-0.17
TORAY INDUSTRI	500.9	-2.19
TOSHIBA CORP	2990	-1.48
TOYOBO	1607	-0.62
TOYOTA MOTOR C	7066	0.27
YAMAHA CORP	5280	1.34

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ACCOR	24.78	-1.59
AIR LIQUIDE	141.20	0.07
ALSTOM	45.35	-1.31
AXA	17.22	-0.32
BNP PARIBAS	35.84	-2.01
BOUYGUES	31.94	-0.84
CAPGEMINI	118.90	0.51
CARREFOUR	14.07	-3.2
CASINO GUICHAR	22.53	0.45
CREDIT AGRICOL	8.54	-1.2
DANONE	57.58	0.42
DASSAULT SYSTE	158.00	0.03
EDF	8.46	0.12
L'OREAL	283.40	0.71
L.V.M.H.	424.00	0.89
LAGARDERE S.C.	18.05	-0.66
MICHELIN	95.10	-0.98
PERNOD RICARD	142.75	0.25
PEUGEOT	16.54	2.16
KERING	589.20	2.11
PUBLICIS GROUP	29.34	1.28
RENAULT	24.05	-2.55
SAINT-GOBAIN	36.40	1
SANOFI	88.74	1.93
SCHNEIDER ELEC	108.00	0.89
SOCIETE GENERA	13.00	-1.56
SODEXO	65.54	-0.64
TF1	5.86	-1.26
THALES	68.12	-1.02
TOTAL	32.32	0.91
VEOLIA ENVIRON	19.00	-1.63

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ACS CONS Y SER	21.05	-0.2842
AENA SME	122.5	1.3234
ACERINOX	6.826	0.088
ACCIONA	99.75	0.7576
AMADEUS	50.26	1.0658
BANKIA	1.3795	-0.0724
BBVA	2.413	-3.0924
BANKINTER	4.446	-2.0705
CAIXABANK	2.017	-0.0991
DSTR INT ALIME	0.1163	-0.5983
ENDESA	23.78	2.5442
ENAGAS	20.43	0.6404
FERROVIAL	22.35	2.0548
FOMENTO DE CON	8.47	0.3555
GRIFOLS	24.44	3.9116
IBERDROLA	10.675	1.1848
INT AIRLINES G	1.4385	-1.3036
INDRA SISTEMAS	6.895	1.3226
INDITEX	23.88	5.1519
MAPFRE	1.533	-0.8409
MERLIN PROP	7.055	1.6571
ARCELORMITTAL	10.878	0.7409
OBR HUARTE LAI	0.612	3.2911
RED ELECTR COR	16.39	0.7995
REPSOL	6.452	2.9684
BCO DE SABADEL	0.3587	-4.0396
BANCO SANTANDE	1.7938	-1.1136
SACYR	2.05	2.3976
TELEFONICA	3.283	0.0915
MEDIASET ES CO	3.554	-2.0397
TECNICAS REUN	10.15	-1.4563

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	Μέση τιμή	Αγορά	Πώληση
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1.1892	1.1843	1.1847
ΚΟΡΟΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7.4396	7.4388	7.4417
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ - ΣΚΩΤΙΑΣ - Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0.921	0.9203	0.9207
ΚΟΡΟΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10.404	10.4127	10.4198
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ (100)	125.39	124.83	124.9
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	1.0768	1.0757	1.0765
ΚΟΡΟΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	10.6963	10.7051	10.7158
ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1.5634	1.5602	1.5612
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1.6219	1.6197	1.6207

ΕΙΔΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	Αγορά	Πώληση
ΔΗΝΑΡΙΟ ΙΟΡΔΑΝΙΑΣ	0.8387	0.8413
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	357.39	357.58
ΔΗΝΑΡΙΟ ΜΠΑΧΡΕΝ	0.4466	0.4468
ΔΟΛΑΡΙΟ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1.7625	1.764
ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1.6124	1.6131
ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ-ΚΟΝΓΚ	9.1807	9.1832
ΚΟΡΟΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	160.5	160.7
ΛΙΡΑ ΑΙΓΥΠΤΟΥ	18.6101	18.7333
ΛΙΡΑ ΓΙΒΡΑΛΤΑΡ	0.9215	0.9208
ΛΙΡΑ ΣΥΡΙΑΣ	1487.858	1491.789
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	8.8687	8.8737
ΝΤΙΡΧΑΜ ΗΝ, ΑΡΑΒ, ΕΜΙΡΑΤΩΝ	4.3508	4.3527
ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΟΥ ΑΦΡΙΚΗΣ	19.5095	19.5195
ΡΙΑΛ ΚΑΤΑΡ	4.3458	4.3633
ΡΙΑΛ ΟΜΑΝ	0.456	0.4563
ΡΙΑΛ ΣΑΟΥΔΙΚΗΣ ΑΡΑΒΙΑΣ	4.4433	4.4447
ΣΕΚΕΛΗ ΣΕΚΑΛΙΜ ΙΣΡΑΗΛ	4.057	4.0596
ΚΟΡΟΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	26.755	26.765

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2020	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1933
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,9035
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4453
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,3140

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)	
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	376,04
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	376,04
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	376,04
ΠΩΛΗΣΗ	453,24

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)
Γενικός Δείκτης	663,61	0,38
FTSE Βιομηχ. προϊόντων	2182,06	-0,94
FTSE Κατασκευών-Υλικών	2184,35	0,78
FTSE ΜΜΕ	0	0
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	2876,14	0,94
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	8435,05	-0,22
FTSE Πρώτων Υλών	4224,5	2,31
FTSE Ταξιδίων και Αναψυχής	1340,53	-0,85
FTSE Τεχνολογίας	816,87	0
FTSE Τηλεπικοινωνιών	3760,45	0,44
FTSE Τραπεζών	344,44	0,19
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	260,69	0,19
FTSE Τροφίμων και Ποτών	8453,07	-1,03
FTSE Υγείας	419,98	0,22
FTSE Υπηρ. Κοινής Ωφελείας	3790,7	1,67
FTSE Χημικών	0	0
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	647,61	-1,25
FTSE Χ.Α. LargeCap	1593,7	0,21
FTSE Χ.Α. MidCap	868,53	0,7
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς	398,2	0,02

▲ 55 ▼ 42 ► 21

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	11.420.203	23,06%
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	6.848.481	13,83%
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	6.502.827	13,13%
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	3.682.781	7,44%
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	2.807.853	5,67%
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	2.172.694	4,39%
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	2.088.532	4,22%
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	1.825.418	3,69%
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	1.550.423	3,13%
ΥΔΡΕΥΣΗ	1.388.448	2,80%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1.308.998	2,64%
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	1.303.458	2,63%
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	1.081.006	2,18%
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	987.565	1,99%
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	852.318	1,72%
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	713.685	1,44%
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	666.591	1,35%
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	422.044	0,85%
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	328.893	0,66%
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	305.105	0,62%
ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	1.272.898	2,57%
ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	49.530.222	

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,578	5,86%	SPACE HELLAS (ΚΟ)	4,300	-3,37%
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	4,325	5,49%	ΟΛΘ (ΚΟ)	21,000	-3,23%
ΑΒΑΞ (ΚΟ)	0,430	5,39%	UNIBIOS (ΚΟ)	0,244	-3,17%
ΔΕΗ (ΚΟ)	5,090	4,73%	ΚΑΡΕΛΙΑ (ΚΟ)	260,000	-2,26%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	3,780	4,28%	ΑΛΟΥΜΥΛ (ΚΟ)	0,810	-1,94%
INFORM ΛΥΚΟΣ Π. (ΚΟ)	1,155	3,59%	ΕΝΤΕΡΣΟΦΤ (ΚΟ)	1,750	-1,69%
PROFILE (ΚΟ)	3,735	3,32%	INTERCONTINENTAL INT. (ΚΟ)	5,900	-1,67%
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	2,555	2,61%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ (ΚΟ)	3,000	-1,64%
AUTOHELLAS (ΚΟ)	4,100	2,50%	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	8,800	-1,40%
INTRAKAT (ΚΟ)	1,250	2,46%	ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2,330	-1,27%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
AEGEAN AIRLINES	3,78	4,28
ΑΔΜΗΕ	2,33	-1,27
ALPHA BANK	0,61	0,99
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	1,24	-0,48
COCACOLA HBC	22,56	-1,05
EUROBANK ERGASIAS	0,41	-0,6
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	6,59	0,3
CENERGY HLD	1	2,15
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ	3	-1,64
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	5,2	0,39
OTE	13,66	0,44
JUMBO	15,94	-0,38
LAMDA DEVELOPMENT	5,74	1,23
MOTOR OIL	11,52	1,23
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	8,8	-1,4
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	1,24	0,77
ΟΠΑΠ	8,5	-1,16
ΟΛΠ	17,2	2,26
ΔΕΗ	5,09	4,73
TITAN	11,4	0,89
VIOHALCO	2,56	2,61
SARANTIS	8,86	0,91
TERNA ENERGY	11,56	0,52
FOURLIS	4,33	5,49
ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε.	1,06	0,57

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
OTE (ΚΟ)	6.848.480,80	FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,96%
ΔΕΗ (ΚΟ)	5.354.791,99	AUTOHELLAS (ΚΟ)	0,53%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3.588.053,42	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,48%
ALPHA BANK (ΚΟ)	3.298.903,80	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	0,47%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	2.999.400,89	ΕΝΤΕΡΣΟΦΤ (ΚΟ)	0,47%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	2.772.454,08	ΔΕΗ (ΚΟ)	0,46%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	2.715.881,63	UNIBIOS (ΚΟ)	0,43%
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	2.092.301,04	ALPHA BANK (ΚΟ)	0,35%
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2.088.531,91	ΕΥΑΘ (ΚΟ)	0,33%
JUMBO (ΚΟ)	1.825.417,77	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,32%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.	
45.724,26 (εκατ. ευρώ)	0,08% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
49.530,22 (χιλ. ευρώ)	-26,02% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
25.961,37 (χιλ. τεμάχια)	-33,51% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	368	2.127	3.317
FTSE/Χ.Α. Large Cap	368	2.127	3.317
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	3.357	80.653	289.020
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	115	1.516	3.836
ALPHA BANK (ΚΟ)	531	22.924	92.065
ATTICA BANK A.T.E. (ΚΟ)	2	20	0
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	31	59	223
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	40	435	1.721
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	106	1.112	8.085
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	251	10.936	44.613
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	24	126	203
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	47	176	84
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	87	510	3.926
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	69	443	1.983
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	33	774	1.679
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	10	106	950
JUMBO (ΚΟ)	80	219	599
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	151	1.171	2.266
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	70	13.289	46.682
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	67	204	634
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	168	922	3.925
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	385	12.090	39.644
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	131	783	2.346
OTE (ΚΟ)	76	523	2.117
ΟΛΠ (ΚΟ)	19	74	376
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	256	7.292	14.620
ΔΕΗ (ΚΟ)	403	3.924	9.212
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	22	180	2.881
TITAN CEMENT (ΚΑ)	82	276	1.635
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	101	569	2.715
Δικαιώματα σε Δείκτες	7	25	1.666
FTSE/Χ.Α. Large Cap	7	25	1.666
Δικαιώματα σε Μετοχές	5	20	687
ALPHA BANK (ΚΟ)	0	0	100
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	13
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	2	10	145
OTE (ΚΟ)	1	2	195
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	14
ΔΕΗ (ΚΟ)	2	8	220
Συνολική Δραστηριότητα	3.737	82.825	294.690

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 15 Σεπτεμβρίου 2020

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,5740	0,5740	0,5740	0,0000	2.802	0,5740	0,5920	0,5740	0,00
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	0,4430	0,4550	0,4498	0,9040	55.401	0,4430	0,4470	0,4475	1,82
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	0,3500	0,3540	0,3522	0,0150	7.439	0,3540	0,3680	0,3520	0,00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0110		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0695	0,0745	0,0702	-0,3090	2.114	0,0700	0,0740	0,0740	0,00
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (Σ)	0,0800	0,0800	0,0800	0,1310	5.000	0,0770	0,0825	0,0800	1,91
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,0100	1,0300	1,0144	0,4370	3.320	1,0000	1,0300	1,0300	1,98
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1,2900	1,2900	1,2900	-1,0000	130	1,2500	1,2900	1,2900	-0,77
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,0000		
MINE	MINEPBA ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0,0360	0,0360	0,0360	0,5580	240	0,0000	0,0395	0,0360	0,00
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΓΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)	0,0380	0,0380	0,0380	-0,2750	5.000	0,0000	0,0000	0,0380	-6,17
ΕΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD (θ)						0,0000	0,3500		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						0,0810	0,0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0,0010	0,0010	0,0010	0,0000	2.000	0,0010	0,0000	0,0010	0,00
ΤΔΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	0,8000		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	1,8000		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0095		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD (Σ)						0,0000	0,2100		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0010	0,0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,0315		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ "						1,0500	1,1500		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,0000	0,0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0000	0,0200		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0860		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0,0560	0,0610	0,0585	0,7500	200	0,0515	0,0610	0,0610	19,61
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,5200	0,6100		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						0,8200	0,8700		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,0260		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0575		
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,8800	0,9300		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD						0,2720	0,2800		
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,0000	0,0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	1,8600	1,8800	1,8738	2,2240	1.795	1,8600	1,8800	1,8800	0,53
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΟ	KEO PLC (Σ)						1,2100	1,2400		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ						0,0000	0,2600		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0,0000	0,5600		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,2620	0,2780		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD						0,0000	0,0760		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,2000		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0,0455	0,0495	0,0475	0,6000	2.000	0,0455	0,0000	0,0495	19,28
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,2540		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0,8600	0,8600	0,8600	0,0570	3.000	0,8600	0,8700	0,8600	0,00
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΛΙΠΕ	LIBERTY LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	1,2100		
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0020	0,0000		
ΔΩΕΠ	ΔΩΔΩΝΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΛΕΠ	ELMA HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΞΕΠ	ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,1100		
ΕΣΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,0000		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,1460		
ΠΡΟΠ	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0010		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΖΕΠ	JUPITER PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
Βιομηχανία										
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΣΤΟ	C.T.O. PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0040	0,0090		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						49,0000	53,0000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2						47,0001	50,0000		
ΙΝΓΚΑΡΤ	Glenfinnian Bond Designated Activity Company (Ομόλογα) (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΙΝΓΚΑΡΤ2	Pulteney Bond Designated Activity Company (Ομόλογα) (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ομόλογα)						0,0000	0,0000		

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.
** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'.
Ειδική κατηγορία διαπραγμάτευσης: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομούνται εταιρείες όταν ενδεχομένως θα συντρέχουν σοβαροί λόγοι μη πλήρους συμμόρφωσης τους με τη νομοθεσία και μη παροχής επαρκών στοιχείων /εγγυήσεων προς τους επενδυτές.
Αγορά ειδικών χαρακτηριστικών: ταξινομούνται εταιρείες οι οποίες έχουν: (α) δεν τηρούν τις υποχρεώσεις της διασποράς ή της εμπορευσιμότητας ή της χρηματιστηριακής αξίας της αγοράς στην οποία είναι εισηγμένες ή (β) παραλείπουν να εισαγάγουν στο Χρηματιστήριο μετοχές τους όπως προβλέπεται από το Άρθρο 129 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων ή (γ) i. για τις οποίες επίκειται ουσιαστική διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους ή ii. για τις οποίες επίκειται αντίστροφη εξαγορά ή iii. οι οποίες είναι επενδυτικοί οργανισμοί και επιζητούν την απαλλαγή τους από περιορισμό αναφορικά προς τις υποχρεώσεις τους.

NBG Securities

Σύμφωνα με την απόφαση του CAS, που απέρριψε την έφεση της Σεμένια Κάστερ, οι αθλήτριες με υψηλό φυσικό επίπεδο τεστοστερόνης πρέπει να λαμβάνουν φάρμακα για να τη μειώσουν.

Για ορμονοθεραπεία «στέλνει» το CAS τη Σεμένια Κάστερ

Δεν θα μπορέσει να υπερασπιστεί τον ολυμπιακό τίτλο της η Σεμένια Κάστερ, στο Τόκιο, εάν δεν υποβληθεί σε ορμονοθεραπεία. Η δύο φορές «χρυσή» ολυμπιονίκης των 800 μ. έχασε την έφεση για τα επίπεδα της τεστοστερόνης, καθώς το Ανώτατο Αθλητικό Δικαστήριο της Ελβετίας (CAS) την απέρριψε, κάτι που ικανοποίησε τη Διεθνή Ομοσπονδία Αθλητισμού. Η αθλήτρια από τη Νότια Αφρική δήλωσε ότι δεν θα κάνει χρήση φαρμάκων και θα συνεχίσει να μάχεται για τα ανθρώπινα δικαιώματα των αθλητριών. Σύμφωνα με την απόφαση του CAS, οι αθλήτριες με υψηλό φυσικό επίπεδο τεστοστερόνης έπρεπε να λαμβάνουν φάρμακα για να τη μειώσουν. Η Σεμένια Κάστερ κατέθεσε έφεση τον περασμένο Μάιο κατά της απόφασης του CAS που συμφωνούσε με τους κανονισμούς της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Στίβου σε ό,τι αφορά τη μείωση των επιπέδων τεστοστερόνης στις «υπερανδρογονικές» γυναίκες, με «διαφορές στη σεξουαλική ανάπτυξη», προκειμένου να πάρουν μέρος σε αγώνες. Οι «υπερανδρογονικές» αθλήτριες, όπως η Σεμένια Κάστερ, για να συμμετάσχουν σε διεθνείς διοργανώσεις θα πρέπει να μειώσουν τα επίπεδα τεστοστερόνης κάτω από 5 nmol/L. «Τα τελευταία πέντε χρόνια, η World Athletics (σ.σ. πρώην IAAF) αγωνίσθηκε για την παροχή ίσων δικαιωμάτων και ευκαιριών σε όλες τις γυναίκες. Είμαστε ικανοποιημένοι με την απόφαση του CAS που επιβεβαιώνει ότι ο κανονισμός μας σχετικά με τους αθλητές DSD είναι νόμιμος και αναλογικός», αναφέρει η ανακοίνωση της ομοσπονδίας.

Η Σεμένια Κάστερ δήλωσε απογοητευμένη και τόνισε ότι η Παγκόσμια Ομοσπονδία βρίσκεται στη λάθος πλευρά της ιστορίας. «Είμαι πολύ απογοητευμένη με αυτή την απόφαση, αλλά αρνούμαι να επιτρέψω στην Παγκόσμια Ομοσπονδία στίβου να μου χορηγήσει φάρμακα, ή να με εμποδίσει να είμαι αυτή που είμαι. Θα συνεχίσω να μάχομαι για τα ανθρώπινα δικαιώματα των αθλητριών, τόσο εντός όσο και εκτός σταδίου, μέχρι όλες να μπορούμε να τρέξουμε ελεύθερες, όπως γεννηθήκαμε. Ξέρω ότι αυτό που κάνω είναι σωστό και θα συνεχίσω να το κάνω», τόνισε η «χρυσή» ολυμπιονίκης.

ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ ΣΠΑΝΕΑ

Σέντρα στην εποχή της πανδημίας

Το πρωτάθλημα της Σούπερ Λιγκ 1 ξεκίνησε με άδειες εξέδρες, εμπόδια και σημαντικές αλλαγές

Του **ΑΚΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ**

Στο διάβα των τελευταίων χρόνων, κάθε σέντρα του ελληνικού πρωταθλήματος ήταν ξεχωριστή, αλλά η ευχή για επιστροφή του κόσμου στις εξέδρες κοινή και πολλές φορές κοινότοπη. Στην εποχή της COVID-19, η ευχή αυτή αποκτά πλέον άλλη διάσταση… Σε συνέχεια των πλέι οφ και των πλέι άουτ της περυσινής σεζόν και υπό τον φόβο διασποράς του ιού, η εκκίνηση της περιόδου 2020-21 έγινε σε πρώτη φάση χωρίς κόσμο, με την ελπίδα πως στην πορεία θα επιτραπεί έστω και περιορισμένος αριθμός φιλάθλων. Οι άδειες εξέδρες, όμως, δεν ήταν το μόνο εμπόδιο που ορθώθηκε, πριν ακουστεί το εναρκτήριο λάκτισμα.

Σενάρια αναδιαρθρώσεων, άλλοτε με 15, με 16, ακόμη και με 18 ομάδες, ένας τελικός Κυπέλλου ΑΕΚ - Ολυμπιακού με τον οποίο έπρεπε να κλείσει η προηγούμενη χρονιά και μπήκε «σφήνα» στην έναρξη της φετινής λόγω κρουσμάτων, αλλά και ένα θολό σκηνικό στα τηλεοπτικά, διατήρησαν την αβεβαιότητα μέχρι τις πρώτες μέρες του Σεπτεμβρίου. Παράλληλα οι ομάδες που επέστρεψαν, ο Απόλλων Σμύρνης και ο ΠΑΣ Γιάννινα, θα ριχτούν στη μάχη από την 4η και την 3η αγωνιστική αντιστοίχως, με αποτέλεσμα, να επανεμφανισθούν λειψές αγωνιστικές και εμβόλιμα παιχνίδια, αναδεικνύοντας τη διαφωνία ΕΠΟ - Σούπερ Λιγκ 1 σε μία σειρά θεμάτων.

Τι ισχύει με τα ευρωπαϊκά εισιτήρια, τις αλλαγές παικτών, τη μεταγραφική περίοδο, τη γραμμή οφσάιντ.

Το πρωτάθλημα για δεύτερη συνεχή σεζόν θα διεξαχθεί με 14 ομάδες και με σύστημα πλέι οφ (θέσεις 1-6) και πλέι άουτ (θέσεις 7-14). Λόγω, όμως, της υποχώρησης της χώρας μας στη 18η θέση της βαθμολογίας της UEFA, οι ομάδες θα διεκδικήσουν τέσσερα και όχι πέντε ευρωπαϊκά εισιτήρια. Ο πρωταθλητής θα συμμετάσχει στον 1ο προκριματικό του Τσάμπιονς Λιγκ (2021-22), ενώ οι θέσεις 2 έως 4 θα οδηγήσουν στον 2ο προκριματικό του νεοσύστατου Europa League Conference που αποτελεί την τρίτη τη τάξει διασυλλογική διοργάνωση της UEFA. Ο κορωνοϊός όμως φέρνει και καινοτομίες. Μία εξ αυτών, το δικαίωμα πέντε αλλαγών που θα έχουν οι ομάδες αλλά και της παρουσίας 20 ποδοσφαιριστών αντί 18 στις αποστολές τους. Επίσης για να αναβληθεί ένας αγώνας θα πρέπει τα κρούσματα παραμονή του παιχνιδιού να είναι τουλάχιστον τρία. Η COVID-19 παρέτεινε και τη μεταγραφική περίοδο μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου, ενώ οι ομάδες μπορούν να αποκτήσουν άνεργους ποδοσφαιριστές έως και τις 16 Οκτωβρίου.

Οι «πράσινοι» παρουσιάστηκαν ανέτοιμοι στην πρεμιέρα της Super League και ηττήθηκαν δίκαια από τον εξαιρετικό Αστέρα Τρίπολης με 1-0 χάρη σε ένα καταπληκτικό γκολ του Αντριαν Ριέρα.

Στο παιχνίδι των τηλεοπτικών δικαιωμάτων, η NOVA μετά την εθελουσία έξοδο της ΕΡΤ κατάφερε να πετύχει μια άτυπη κεντρική διαχείριση, δίνοντας το «φιλί της ζωής» στους μικρομεσαίους (ΟΦΗ, Παναιτωλικός, Βόλος, Λαμία Απόλλων Σμ.) που απειλούσαν να μην υπογράψουν την προκήρυξη αν δεν βρουν «στέγη». Παράλληλα, το συνδρομητικό κανάλι κατάφερε να καθίσει στο τραπέζι των συζητήσεων με τον ΠΑΟΚ όσο και με τον Παναθηναϊκό που ούτως ή άλλως έχουν τις δικές τους τηλεοπτικές πλατφόρμες (ΠΑΟΚ TV και ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ TV), με τον «Δικέφαλο του Βορρά» να οριστικοποιεί την συμφωνία του, μόλις την περασμένη Πέμπτη. Νέος αρχιδιαιτητής, αντικαθιστώντας τον Πορτογάλο Βίτορ Μέλο Περέιρα, είναι ο 45χρονος Αγγλος Μαρκ Κλάτενμπεργκ που θα έχει υπό την εποπτεία του 28 διαιτητές, που απαρτίζουν τον πίνακα διαιτησίας, εκ των οποίων οι οκτώ νέοι. Το έργο τους αναμένεται να διευκολύνει και η γραμμή οφσάιντ που εντάσσεται πλέον στο σύστημα VAR.

Τρεις ταχύτητες

Χωρίς να προχωρήσουν σε οικονομικές υπερβάσεις και διατηρώντας τους ίδιους προπονητές με πέρυσι (Μαρτίνς, Φερέιρα, Καρέρα), οι Ολυμπιακός, ΠΑΟΚ και ΑΕΚ, είναι οι τρεις ομάδες που έχουν το προβάδισμα για τον τίτλο, με τον Παναθηναϊκό ενισχυμένο και με διαφορετική φιλοσοφία από πέρυσι, να αποτελεί το δυνατό αουτσάιντερ.

Οι «Ευρωπαίοι» Αρης και ΟΦΗ αναμένεται να έχουν και φέτος ρυθμιστικό παράγοντα σε ό,τι αφορά την πρώτη εξάδα, ενώ Ατρόμητος και Αστέρας Τρίπολης επιδιώκουν ένα καλύτερο πλασάρισμα από το περυσινό, αφήνοντας υποσχέσεις στα φιλικά. Οι υπόλοιποι έξι (ΑΕΛ, Παναιτωλικός, Βόλος, Λαμία, ΠΑΣ Γιάννινα, Απόλλων Σμύρνης), είναι φανερό πως θα παλέψουν για την όσο το δυνατόν καλύτερη βαθμολογική συγκομιδή στην κανονική διάρκεια των 26 αγωνιστικών, ώστε να πάνε με «αέρα» στους αγώνες κατάταξης.

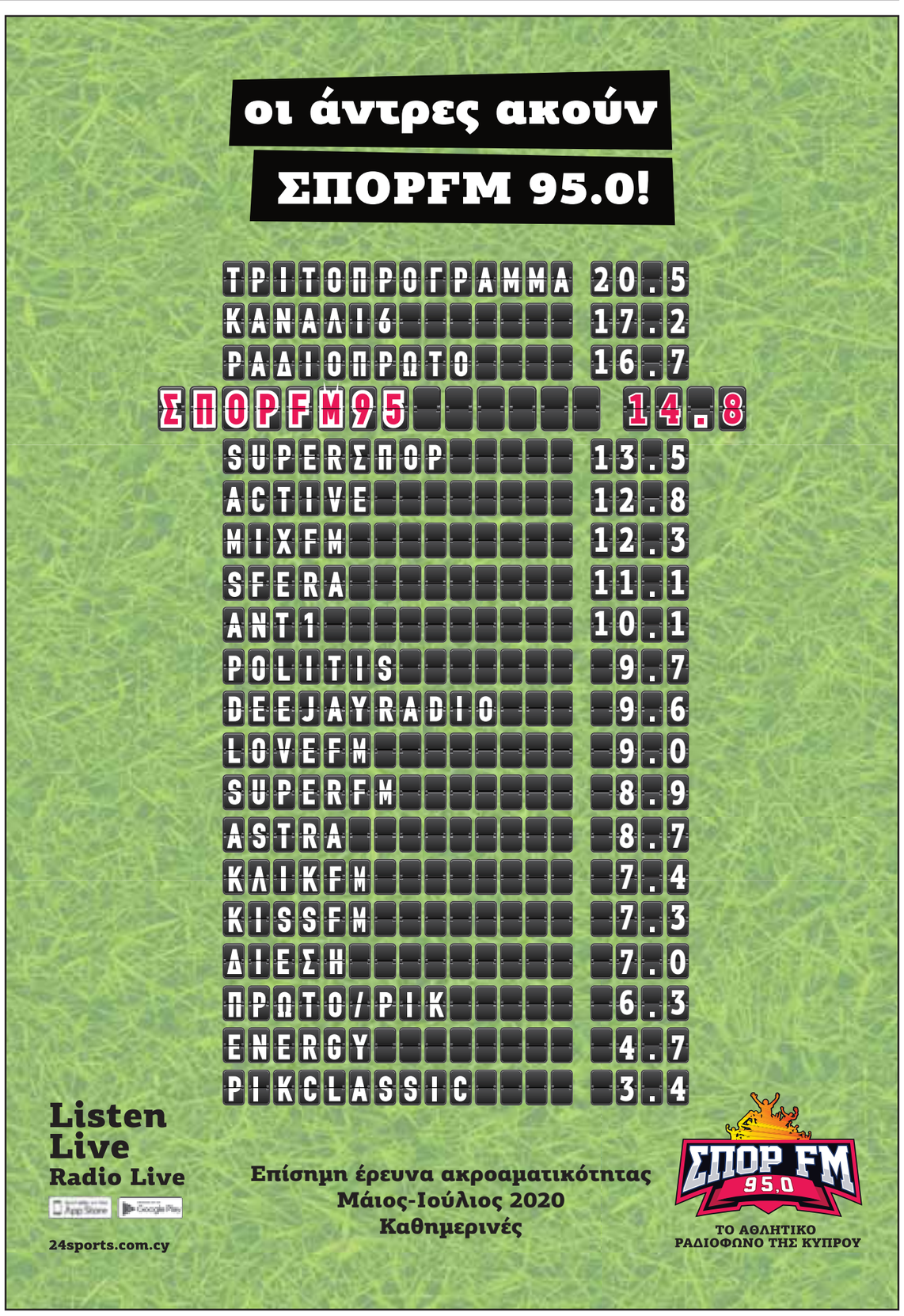

Βλάπτει το ανοσοποιητικό των παιδιών ο εγκλεισμός;

Οσο τα παιδιά μεγαλώνουν με αντισηπτικά και χλωρίνες και με λιγότερες λοιμώξεις τόσο αυξάνονται οι αλλεργίες και τα αυτοάνοσα νοσήματα

Της **MELINDA WENNER MOYER**
THE NEW YORK TIMES

Η πανδημία του κορωνοϊού είχε και μερικά θετικά: τα παιδιά μου δεν έπαθαν ούτε ένα κρυολόγημα από τον Μάρτιο, και εγώ παρομοίως. Οι κόκκινες μύτες δεν μου έχουν λείψει καθόλου, όμως γνωρίζω ότι η επαφή με βακτήρια και ιούς μπορεί να κάνει καλό στα παιδιά, γιατί η έκθεση σε παθογόνους οργανισμούς διαμορφώνει το ανοσοποιητικό σύστημα.

Αυτός είναι ένας από τους λόγους που έχουμε τα εμβόλια – όταν εισάγουμε τμήματα παθογόνων οργανισμών ή νεκρούς παθογόνους οργανισμούς στο σώμα μας, αυτό μαθαίνει να τους αναγνωρίζει και να τους καταπολεμά καλύτερα, αν ποτέ έρθει σε επαφή μαζί τους.

Με βάση την υπόθεση της υγιεινής – αμφιλεγόμενη θεωρία που προτάθηκε για πρώτη φορά το 1989, από τον Αγγλο επιστήμονα Ντέιβιντ Στράχαν–, όσο τα παιδιά μεγαλώνουν με αντισηπτικά και χλωρίνες

Οταν τα παιδιά συνυπάρχουν με άλλα παιδιά, μοιράζονται μικρόβια που δεν προξενούν ασθένειες, αλλά μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη ανοσίας.

και με λιγότερες λοιμώξεις τόσο αυξάνονται οι αλλεργίες και τα αυτοάνοσα νοσήματα. Το επιχείρημα είναι ότι η αποστείρωση δεν βοηθάει στην ανάπτυξη ανοσίας – αν και κάποιοι επιστήμονες δεν πείθονται. Ετσι, όσο και αν πανηγυρίζω που απαλλαχθήκαμε από μύξες και φταρνίσματα, δεν μπορώ παρά να αναρωτηθώ αν η απομόνωση λόγω COVID-19 επηρεάζει το ανοσοποιητικό των παιδιών.

Μήπως κλειδώνοντας όλη μέρα τα παιδιά μας στο σπίτι για να τα προστατεύσουμε από έναν ιό, τα καθιστούμε πιο ευάλωτα σε άλλους ή ακόμη και σε χρόνιες ασθένειες για την υπόλοιπη ζωή τους; Ας αρχίσουμε με τα καθησυχαστικά νέα. Το ανοσοποιητικό σύστημα κάποιων παιδιών θα επωφεληθεί από την παραμονή στο σπίτι.

Ας δούμε για παράδειγμα τον ιό RSV, που πλήττει το αναπνευστικό σύστημα και ο οποίος συνήθως μεταδίδεται σε παιδιά κάτω των δύο ετών, τις περισσότερες φορές σε βρεφονηπιακούς σταθμούς.

Στις ΗΠΑ, ο RSV στέλνει στο νοσοκομείο 57.000 βρέφη και νήπια ετησίως, ενώ σε σπάνιες περιπτώσεις πυροδοτεί την εμφάνιση άσθματος, σε μια υπερβολική αντίδραση του ανοσοποιητικού συστήματος. «Οσο πιο μικρή η ηλικία του ασθενούς, τόσο μεγαλύτερος ο κίνδυνος», σημειώνει ο δρ Τομπάιας Κόλμαν, του παιδιατρικού ινστιτούτου Τέλεθον, στο Περθ της Αυστραλίας. Αν, λοιπόν, τα παιδιά που θα πάθαιναν φέτος RSV το πάθουν αργότερα, είναι μια νίκη, γιατί τότε οι κίνδυνοι θα είναι μικρότεροι.

Το αντίθετο ισχύει για άλλους ιούς. Ο κυτταρομεγαλοϊός (CMV) και το σύνδρομο Epstein-Barr, συνήθεις λοιμώξεις που προξενούνται από τον ιό του έρπητος, έχουν λίγα σοβαρά συμπτώματα στα μικρά παιδιά. Ωστόσο, στα μεγαλύτερα παιδιά μπορεί να προξενήσουν λοιμώδη μονοπυρήνωση, η οποία διαρκεί μήνες και σε σπάνιες περιπτώσεις έχει σοβαρές επιπλοκές. Εξάλλου, οι λοιμώξεις δεν είναι το μόνο πράγμα που πρέπει να έχουμε στον νου.

Οταν τα παιδιά συνυπάρχουν με άλλα παιδιά, μοιράζονται μικρόβια που δεν προξενούν ασθένειες, αλλά μπορεί να συμβάλουν στην ανάπτυξη ανοσίας, καθώς ενισχύουν το οικοσύστημα μικροβίων του οργανισμού που λέγεται μικροβίωμα. Επίσης, με τακτική έκθεση μικρών παιδιών σε πιθανά αλλεργιογόνα, όπως η γύρη, τα αυγά, το φυστικοβούτυρο και οι γαρίδες, ο οργανισμός τους εκπαιδεύεται ώστε να διαχειρίζεται τις ουσίες αυτές καλύτερα στο μέλλον.

Οι παιδίατροι έλεγαν στους γονείς το αντίθετο: να περιμένουν μέχρι τα παιδιά να μεγαλώσουν πριν τους δώσουν πιθανά αλλεργιογόνα. Κλινικές δοκιμές το 2015 και το 2016 έδειξαν ότι νωρίτερα είναι, στην πραγματικότητα, καλύτερα και η Αμερικανική Ακαδημία Παιδιατρικής άλλαξε τις συστάσεις της.

Τα παιδιά που μεγαλώνουν σε αγροκτήματα, περικυκλωμένα από ζώα που διαθέτουν όλων των ειδών τα μικρόβια, έχουν μικρότερους κινδύνους να αναπτύξουν άσθμα, έκζεμα και αλλεργίες. Είναι η υπόθεση των «παλιόφιλων», σύμφωνα με την οποία η συχνή έκθεση σε μικροοργανισμούς που έχουν εξελιχθεί παράλληλα με το ανθρώπινο είδος βοηθά στην ανάπτυξη του ανοσοποιητικού συστήματος.

Ωστόσο, οι παράγοντες που διαμορφώνουν το ανοσοποιητικό είναι τόσο περίπλοκοι που δεν μπορεί κανείς να πει ότι αν τα παιδιά μείνουν για ένα χρόνο μέσα στο σπίτι, καταστρέφεται το ανοσοποιητικό τους.

«Οπως το ανοσοποιητικό είναι τόσο περίπλοκο, έτσι και όλοι οι παράγοντες που το επηρεάζουν είναι επίσης περίπλοκοι», σημειώνει ο παιδοαλλεργιολόγος Ρούτσι Σίγκλα. Η ανοσία επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από γενετικούς παράγοντες, οπότε ό,τι και να κάνουν τα παιδιά σας εφέτος, οι επιπτώσεις θα αφορούν μόνο κάποιες πτυχές του ανοσοποιητικού τους.

Οι παράγοντες που διαμορφώνουν το ανοσοποιητικό είναι περίπλοκοι. Η ανοσία επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από γενετικές παραμέτρους, οπότε ό,τι και να κάνουν τα παιδιά σας φέτος, οι επιπτώσεις θα αφορούν μόνο κάποιες πτυχές του ανοσοποιητικού τους.

A.P.

Ινδονήσιες αεροσυνοδοί της αεροπορικής εταιρείας Garuda φωτογραφημένες με kebaya, παραδοσιακή ενδυμασία της ασιατικής χώρας.

Γαστριμαργικές «πτήσεις» εδάφους, λόγω πανδημίας

Τα γεύματα των αεροπορικών εταιρειών σίγουρα πόρρω απέχουν από την απόκτηση αστεριών Michelin. Ο καλυμμένος με πλαστική διαφάνεια μικρός δίσκος είναι για τους περισσότερους ταξιδιώτες απλώς μια δοκιμασία που καλούνται να ανεχθούν στις 30.000 πόδια. Σήμερα, όμως, που η πανδημία έχει καθηλώσει τους αεροπορικούς στόλους στο έδαφος, πολλοί αερομεταφορείς προσπαθούν να βρουν άλλους τρόπους προκειμένου να διαθέσουν τα εδέσματά τους στους επίσης καθηλωμένους στο έδαφος επιβάτες τους.

Ηδη, από τον Απρίλιο, η Thai Airways άρχισε να διαφημίζει τα φαγητά που περιλαμβάνονται στους καταλόγους των πτήσεών της: από ασιατικές τηγανητές γαρίδες-τίγρεις μέχρι βοδινά μάγουλα με σάλτσα κύμινου. Η Cathay Pacific, πάλι, στο Χονγκ Κονγκ, πωλεί τα φαγητά της σε εργαζομένους στο αεροδρόμιο, ενώ ο κρατικός αερομεταφορέας της Ινδονησίας, η Garuda, τα προσφέρει ως «φαγητά σε πακέτο» σε όποιον ενδιαφέρεται να τα απολαύσει. Οσο απροσδόκητο και αν φαίνεται, δεν είναι λίγοι. Ο Ινδονήσιος Ρούμπι Χαλμάν, που παρήγγειλε τέσσερα γεύματα από τον προμηθευτή της Garuda, Aerofood ACS, εξηγεί ότι του τα σέρβιραν ακριβώς όπως θα συνέβαινε κατά τη διάρκεια της πτήσης. «Ολα ήταν ακριβώς όπως στο αεροπλάνο: το φαγητό σε πλαστικά κουτάκια. Το αγαπημένο μου είναι το ρύζι με άρωμα λεμονιού», λέει, προσθέτοντας ότι ως γαρνιτούρα είχε αυγά τόφου και το αγαπημένο του γλύκισμα, ένα είδος ινδονησιακού ρυζόγαλου.

Η μείωση της ζήτησης σε αεροπορικά εισιτήρια και το συνεχιζόμενο κλείσιμο των συνόρων σε μεγάλο μέρος της υφηλίου κατέφεραν ένα εξοντωτικό πλήγμα τόσο στους αερομεταφορείς όσο και στους προμηθευτές τους. Την ίδια στιγμή, τα αναγκαία υγειονομικά πρωτόκολλα επέβαλαν την παύση διανομής τροφίμων ακόμα και στις λίγες πτήσεις που πραγματοποιούνται. Θύμα της κατάστασης η GNS Nuts, που προμηθεύει τις αεροπορικές εταιρείες American Airlines και United, καθώς έμεινε με 42 αδιάθετους τόνους ξηρούς καρπούς μόλις το προϊόν της αφαιρέθηκε από τις πτήσεις. Τώρα, τους έχει συσκευάσει και τους πουλάει διαδικτυακώς.

Η αεροπορική εταιρεία Qantas της Αυστραλίας αντιμετώπισε ένα διαφορετικό πρόβλημα, καθώς της έμειναν αδιάθετες χιλιάδες πιτζάμες που προορίζονταν για τους επιβάτες της διακεκριμένης θέσης,

Με διάφορους ευφάντα-στους τρόπους οι αεροπορικές εταιρείες επιχειρούν να εμπορευθούν τα αδιάθετα προϊόντα τους.

σοκολατένια μπισκότα, φακελάκια τσαγιού και κρέμα χειρός. Ετσι, δημιούργησε με αυτά τα προϊόντα «πακέτα φροντίδας», τα οποία διαθέτει έναντι 15 ευρώ. Ομως η επινοητικότητα των αεροπορικών εταιρειών μπροστά στην οικονομική πανωλεθρία που αντιμετωπίζουν δεν εξαντλείται εδώ. Κάποιοι αερομεταφορείς εμπορεύθηκαν ταξίδια προς το... πουθενά. Στην Ταϊβάν, στο αεροδρόμιο Σονγκ Σαν της Ταϊπέι, οι εταιρείες επέτρεψαν σε εκατοντάδες ανθρώπους να κάνουν check-in, να περάσουν από έλεγχο αποσκευών και διαβατηρίων και τελικά να επιβιβαστούν σε αεροσκάφη, τα οποία παρέμειναν εντελώς ακίνητα. Αλλες εταιρείες προτίμησαν να προσφέρουν στην εκλεκτή πελατεία τους μικρά ταξίδια, επιστρέφοντας στο ίδιο αεροδρόμιο, με τιμή εισιτηρίου περίπου 150 ευρώ.

Ο Ρούμπι δεν βλέπει την ώρα να αρχίσει ξανά τα ταξίδια. Μέχρι τότε θα αρκείται στο «φαγητό σε πακέτο» της Garuda, σημειώνοντας ότι «στο έδαφος έχει καλύτερη γεύση».

Απειλητικός και για τους νέους ο ιός

Ο παράγοντας που κυρίως συνδέεται με υποτροπή είναι η έντονη παχυσαρκία

Μιλώντας για τον κορωνοϊό, εστιάζουμε στις μεγαλύτερες ηλικίες που έχουν πληγεί περισσότερο, αλλά ξεχνάμε ότι οι νέοι δεν είναι άτρωτοι. Αυτό έρχεται να υπογραμμίσει μια νέα έρευνα επιστημόνων του Πανεπιστημίου του Χάρβαρντ, που δημοσιεύθηκε στην επιθεώρηση JAMA.

Στα αρχεία 400 αμερικανικών νοσοκομείων, οι επιστήμονες εντόπισαν 3.222 νέους, ηλικίας 18-34 ετών, που νοσηλεύθηκαν την περίοδο Απριλίου-Ιουνίου με επιπλοκές της COVID-19. Από τον πληθυσμό εξαίρεσαν τις εγκύους, καθώς δεν υπήρχαν επαρκή στοιχεία που να δείχνουν αν ο κορωνοϊός ήταν η αιτία νοσηλείας ή αν ανακαλύφθηκε τυχαία, όταν αυτές προσήλθαν στο νοσοκομείο για να γεννήσουν ή για άλλους λόγους που σχετίζονται με την κύηση.

Το συμπέρασμα: Το νεαρόν της ηλικίας δεν προστάτευσε 88 ασθενείς (ποσοστό 2,7%) των νοσηλευθέντων, οι οποίοι απεβίωσαν.

Ποσοστό 20% χρειάστηκε νοσηλεία σε εντατική θεραπεία, ενώ το 10% χρειάστηκε αναπνευστήρα. Από αυτούς που ανέρρωσαν, 99 ασθενείς (3%) υπέστησαν τόσο σοβαρές βλάβες ώστε δεν κατέστη δυνατό να επιστρέψουν στο σπίτι τους, αλλά μεταφέρθηκαν σε κέντρα αποκατάστασης.

Ο παράγοντας που φαίνεται να συνδέεται περισσότερο από όλους με την υποτροπή της νόσου είναι η έντονη παχυσαρκία. Μεταξύ αυτών που πέθαναν ή χρειάστηκαν αναπνευστήρα, οι 140 (41%) είχαν έντονη παχυσαρκία. Ο διαβήτης, αντιθέτως, φαινόταν εκ πρώτης όψεως να συνδέεται με την υποτροπή της νόσου, αλλά όταν τα δεδομένα εξετάστηκαν με βάση περισσότερες μεταβλητές, η επίπτωσή του αποδείχτηκε στατιστικώς ασήμαντη.

Ως προς τους ασθενείς στους οργανισμούς των οποίων συγκλίνουν πολλαπλοί παράγοντες κινδύνου (παχυσαρκία, υπέρταση, διαβήτης), το συμπέρασμα ήταν ότι οι παράγοντες αυτοί λειτουργούν ως «δεκαετίες στην πλάτη τους». Πιο συγκεκριμένα, για τα άτομα που ανήκαν στην κατηγορία αυτή, οι πιθανότητες να νοσήσουν σοβαρά ή να υποκύψουν στη νόσο ήταν ίδιες με τις πιθανότητες ατόμων ηλικίας 35-64 ετών που δεν είχαν υποκείμενα νοσήματα.

Γενικά, οι θάνατοι και οι διασωληνώσεις ατόμων ηλικίας 24-35 ετών ήταν λιγότεροι από αυτούς μεγαλύτερων ηλικιών, αλλά διπλάσιοι σε σχέση με τους αριθμούς ατόμων της ηλικιακής αυτής ομάδας που πεθαίνουν ή διασωληνώνονται μετά οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου.

Επίσης, τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά συνδέονται με υποτροπή της νόσου. Πάνω από το 50% όσων νοσηλεύθηκαν πριν φθάσουν τα 34 έτη ήταν μαύροι ή ισπανόφωνοι, δύο κατηγορίες πληθυσμού που στις ΗΠΑ συνδέονται με χαμηλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας στον τομέα των υπηρεσιών, στις οποίες δεν είναι εύκολη η κοινωνική αποστασιοποίηση, με συνθήκες διαβίωσης που φέρνουν μεγάλο αριθμό ατόμων κάτω από την ίδια στέγη και με κατοικία σε περιβαλλοντικώς υποβαθμισμένες περιοχές, την ώρα ακτά την οποία έχει διαπιστωθεί ότι η ρύπανση μειώνει τις αντιστάσεις του οργανισμού στην COVID-19.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα έρευνας του Πανεπιστημίου του Χάρβαρντ, το νεαρόν της ηλικίας δεν προστατεύει τους ασθενείς που προσβάλλονται από COVID-19, καθώς σε ποσοστό 2,7% κινδυνεύουν σοβαρά να καταλήξουν.

REUTERS

Για τους ασθενείς στους οργανισμούς των οποίων συγκλίνουν πολλαπλοί παράγοντες κινδύνου, αυτοί λειτουργούν ως «δεκαετίες στην πλάτη τους».

Ενώ, όμως, δεν πρέπει να παραμελείται η ολιστική προσέγγιση, σύμφωνα με την οποία η βελτίωση των όρων ζωής μειώνει τη θνησιμότητα, η άμεση ελπίδα της ανθρωπότητας επαφίεται στα εμβόλια. Οι επιπτώσεις της νόσου έχουν αυξήσει το ενδιαφέρον του πληθυσμού γι' αυτά, μειώνοντας τα ποσοστά όσων εντάσσονται στο λεγόμενο «αντιεμβολιαστικό» κίνημα – τουλάχιστον στην Ευρώπη.

Στην Ελλάδα, η εικόνα ως προς τον σχετικό δείκτη εμπιστοσύνης στα εμβόλια είναι μεικτή.

NYT, JAMA, REUTERS, A.P.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Στάση αναμονής από την ΕΚΤ για νέα μέτρα στήριξης

Η συνεδρίαση της ΕΚΤ την Πέμπτη δεν επιφύλαξε εκπλήξεις για τις αγορές, με το διοικητικό συμβούλιο να επιβεβαιώνει τις προσδοκίες των επενδυτών για αμετάβλητα επιτόκια και προγράμματα αγοράς περιουσιακών στοιχειών καθώς και μη διαφοροποίηση στις καθοδηγητικές ενδείξεις (forward guidance) για την πορεία της νομισματικής πολιτικής της. Εντούτοις, στη συνέντευξη Τύπου που ακολούθησε, η πρόεδρος Κριστίν Λαγκάρντ τόνισε ότι, παρά τα σημάδια ενίσχυσης της κατανάλωσης, η αναπτυξιακή πορεία της Ευρωζώνης περιβάλλεται από μεγάλη αβεβαιότητα, καθώς εξαρτάται από την πορεία της πανδημίας και την αποτελεσματικότητα των μέτρων που έχουν υιοθετηθεί για την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεών της.

Το διοικητικό συμβούλιο δεν συζήτησε το ενδεχόμενο υιοθέτησης νέων μέτρων στήριξης της οικονομίας, ενώ η κ. Λαγκάρντ εξέφρασε την ικανοποίησή της για την αποτελεσματικότητα του έκτακτου προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω πανδημίας (PEPP). Σχετικά με την ενίσχυση του ευρώ τους τελευταίους μήνες, η κ. Λαγκάρντ περιορίστηκε να αναφέρει ότι η ΕΚΤ παρακολουθεί με προσοχή τις επιπτώσεις αυτής της εξέλιξης στην πορεία του πληθωρισμού και η κεντρική τράπεζα είναι έτοιμη να αναπροσαρμόσει τη νομισματική πολιτική της. Ουσιαστικά, απέφυγε να υιοθετήσει μια πιο σκληρή στάση, όπως είχε κάνει στο παρελθόν ο κ. Μάριο Ντράγκι και είχε ως αποτέλεσμα την ανακοπή της ανοδικής πορείας του ευρώ. Το γεγονός αυτό έδωσε νέα ώθηση στο κοινό νόμισμα, το οποίο βρέθηκε την Πέμπτη σε υψηλό μιας εβδομάδας 1,1918 έναντι του δολαρίου. Εντούτοις, την επόμενη ημέρα το ευρώ έχασε μέρος των κερδών, με την αντίστοιχη συναλλαγματική ισοτιμία να επιστρέφει στην περιοχή 1,1840/1,1870, καθώς η νέα επιδείνωση του επενδυτικού κλίματος ευνόησε το αμερικανικό νόμισμα.

Στην αμερικανική Γερουσία, οι Δημοκρατικοί καταψήφισαν το προτεινόμενο νομοσχέδιο των Ρεπουμπλικανών για νέα μέτρα στήριξης της οικονομίας από τις επιπτώσεις της πανδημίας, θεωρώντας ότι το πακέτο είναι πολύ μικρό. Επίσης, το Brexit βρέθηκε πάλι στο επίκεντρο της προσοχής των επενδυτών, καθώς οι τελευταίες εξελίξεις ενίσχυσαν τους φόβους για μη επίτευξη συμφωνίας στους νέους όρους συνεργασίας μεταξύ της Ε.Ε. και του Η.Β. Συγκεκριμένα, ενώ οι σχετικές συζητήσεις συνεχίζονται εφόσον παραμένουν διαφωνίες σε κρίσιμα θέματα, η κυβέρνηση του Η.Β. προωθεί νομοσχέδιο που ουσιαστικά αναιρεί βασικά μέρη της Συμφωνίας Αποχώρησης αναφορικά με τη Βόρεια Ιρλανδία που εγκρίθηκε πριν από λίγους μήνες. Εκφράζοντας την έντονη δυσαρέσκειά της, η Ε.Ε. απαιτεί την απόσυρση του αμφιλεγόμενου νομοσχεδίου μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Γιατί οι επενδυτές κρατούν αποστάσεις από τις μετοχές ελληνικών τραπεζών

Κατά μέσον όρο έχουν χάσει το 64% της αξίας τους από την αρχήτης χρονιάς

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Το στίγμα που δόθηκε από τα πρώτα φθινοπωρινά διαδικτυακά roadshows (των Goldman Sachs και Citi) αποδεικνύει πως οι επενδυτές έχουν επιλέξει να μην αυξήσουν, προς το παρόν, την έκθεσή τους στις μετοχές των ελληνικών τραπεζών, καθώς υπάρχουν ακόμη πολλά ανοικτά μέτωπα, τα οποία μένει να αποσαφηνιστούν, ώστε να δοθεί περισσότερη ορατότητα για τον κλάδο.

«Εγκλωβισμένες» στις εξαιρετικά χαμηλές αποτιμήσεις παραμένουν οι μετοχές των τεσσάρων ελληνικών συστημικών τραπεζών, έχοντας χάσει κατά μέσον όρο το 64% της αξίας τους από την αρχή της χρονιάς, κινούμενες σε μικρή μόνο απόσταση από τα ιστορικά χαμηλά που σημείωσε ο κλαδικός δείκτης τον περασμένο Μάιο. Και όλα αυτά παρά το γεγονός ότι ο κλάδος έδειξε ανθεκτικότητα στο εξαιρετικά δύσκολο για την οικονομία β΄ τρίμηνο, έχει σταματήσει να βρίσκεται στο επίκεντρο των short funds, ενώ οι τιτλοποιήσεις μη εξυπηρετούμενων δανείων έχουν επιταχυνθεί και πάλι μετά το βίαιο «στοπ» που έβαλε η κρίση λόγω COVID-19.

Ο τραπεζικός κλάδος, που αποτέλεσε τον «ηγέτη» του ιστορικού ράλι του Χρηματιστηρίου Αθηνών το 2019, το οποίο και σημείωσε τις υψηλότερες αποδόσεις διεθνώς ξεπερνώντας το +50%, έχει μετατραπεί φέτος στο μεγάλο «βαρίδι» της ελληνικής χρηματιστηριακής αγοράς, η οποία δεν μπορεί να σηκώσει «κεφάλι» εδώ και μήνες κινούμενη σε ένα πολύ στενό εύρος τιμών και διατηρώντας την πτώση άνω του 30% από τις αρχές του έτους, με τη συναλλακτική δραστηριότητα να έχει υποστεί μόνιμη… καθίζηση.

Ο τουρισμός

Το «στίγμα» που δόθηκε από τα πρώτα φθινοπωρινά διαδικτυακά roadshows (των Goldman Sachs και Citi) αποδεικνύει πως οι επενδυτές έχουν επιλέξει να μην αυξήσουν προς το παρόν την έκθεσή τους στις μετοχές των ελληνικών τραπεζών, καθώς υπάρχουν ακόμη πολλά ανοικτά μέτωπα τα οποία μένει να αποσαφηνιστούν ώστε να δοθεί περισσότερη ορατότητα για τον κλάδο. Η πορεία της οικονομίας και ειδικά του τουρισμού μετά τη μεγάλη ύφεση του β΄ τριμήνου, και το κατά πόσο το «στοίχημα» της ισχυρής ανάκαμψης στη συνέχεια είναι εφικτό, καθώς και η «τύχη» των δανείων που έχουν μπει σε αναστολή πληρωμών και το εάν μετά τη λήξη της στήριξης αυτής καταλήξουν σε νέο βουνό κόκκινων δανείων, αποτελούν τις βασικές ανησυχίες των επενδυτών. «Η εξάρτηση από τον τουρισμό πολλών κλάδων της οικονομίας και η αβεβαιότητα για την επόμενη χρονιά και τον βαθμό ανάκαμψης της οικονομίας κάνει διστακτικούς τους επενδυτές απέναντι στις ελληνικές τράπεζες», σημειώνει στην «Κ» ο Νίκος Σακαρέλης, αναλυτής της Wealth Fund Services.

Οπως επισημαίνει και η Eurobank Equities, παρά τα ενθαρρυντικά σημάδια από τα αποτελέσματα β΄ τριμήνου των τραπεζών και παρά τις πολύ ελκυστικές αποτιμήσεις που έχουν αυτή τη στιγμή, η αγορά χρειάζεται περισσότερη ορατότητα για το 2021 και μετά, κάτι που είναι πιθανότερο να υπάρξει προς το τέλος του έτους.

Οι αναστολές πληρωμών

Η εικόνα του β΄ τριμήνου των ελληνικών τραπεζών ήταν πράγματι πολύ καθησυχαστική, με τους ισολογισμούς να δείχνουν ανθεκτικότητα και σταθερές τάσεις στην ποιότητα του ενεργητικού, σημειώνει από την πλευρά του στην «Κ» και ο Αλέξανδρος Μπουλουγούρης, συνεπικεφαλής έρευνας στη Wood & Co Financial Services. Ωστόσο, και κατά την άποψή του, ο βασικός παράγοντας που απομακρύνει τους επενδυτές από τις μετοχές τους είναι οι ανησυχίες για το 2021 και τι θα συμβεί μόλις λήξουν τα δάνεια ύψους 18 δισ. ευρώ που βρίσκονται σε μορατόρια. Επιπλέον, εάν η οικονομία είναι ασθενέστερη από τις προσδοκίες το 2021, θα μπορούσε να οδηγήσει σε υψηλότερο κόστος κινδύνου και σε άλλο ένα έτος «εύθραυστης» κερδοφορίας. Πάντως, κατά τον κ. Μπουλουγούρη, αυτές οι ανησυχίες φαίνεται πλέον πως έχουν ήδη αποτιμηθεί από την αγορά, εξηγώντας τις χαμηλές αποτιμήσεις.

Εκτός από την αβεβαιότητα γύρω από τα μορατόρια, η πρόοδος στα business plans των τραπεζών και η ποιότητα των ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων (μεγάλο ποσοστό αναβαλλόμενης φορολογίας) αποτελούν αποτρεπτικό παράγοντα αυτή τη στιγμή για τους επενδυτές, κατά τον κ. Σακαρέλη. Μπορεί μεν η Alpha Bank να υπολόγισε μικρότερη την απομείωση στα κεφάλαιά της από το project Galaxy, από την άλλη όμως η Εθνική ακόμα δεν έχει πουλήσει την Εθνική Ασφαλιστική, ενώ εκκρεμούν και οι πωλήσεις των πακέτων δανείων της Πειραιώς, όπως σημειώνει. Πέραν της πορείας της οικονομίας και των NPEs, ένας τρίτος πιο «τεχνικός» αλλά και ουσιαστικός παράγοντας που έχει οδηγήσει στην απουσία ενδιαφέροντος των επενδυτών απέναντι στις μετοχές των ελληνικών τραπεζών, είναι το γεγονός ότι έχουν όλες τεθεί εκτός του βασικού δείκτη αναφοράς της MSCI. Αυτό σημαίνει πως όλο και λιγότεροι επενδυτές «κοιτούν» τις ελληνικές τράπεζες, με την πλειοψηφία των… ενδιαφερομένων να αποτελούν hedge funds. Τα όποια funds, όπως οι Schroder's, Fidelity και BlackRock, φαίνεται να έχουν στο ραντάρ τους τις ελληνικές τράπεζες είναι λόγω του ότι «ανήκουν» στο χαρτοφυλάκιο των αναδυόμενων αγορών, στο οποίο ωστόσο το ποσοστό της Ελλάδας είναι εξαιρετικά μικρό.

Πολλοί επενδυτές επίσης είχαν αγοράσει ελληνικές τράπεζες το 2019 –κάτι που εξηγεί το ιλιγγιώδες ράλι του κλαδικού δείκτη την περασμένη χρονιά, που ξεπέρασε το 100%– βλέποντας ισχυρή ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας το 2020 και 2021. Σημειώνεται πως στα τέλη του 2019, η πλειονότητα των αναλυτών προέβλεπε πως η Ελλάδα θα σημειώσει φέτος την ισχυρότερη στην Ευρωζώνη. Πλέον, λόγω της κρίσης COVID-19, αυτά τα «στοιχήματα» έχουν μεταφερθεί για πολύ αργότερα, το 2022-2023, κάτι που επίσης εξηγεί την αποστροφή των επενδυτών από τον κλάδο.

Περιμένοντας το εμβόλιο

Σύμφωνα πάντως με τους αναλυτές, οι πιέσεις αναμένεται να περιοριστούν το επόμενο διάστημα. Η δημιουργία του Ταμείου Ανάκαμψης της Ε.Ε. πρόκειται να στηρίξει τις προοπτικές των ελληνικών τραπεζικών μετοχών, προσελκύοντας τελικά το ενδιαφέρον των επενδυτών, εκτιμά η Eurobank Equities. Σε αυτό συμφωνεί και ο κ. Σακαρέλης, ο οποίος τονίζει πως εάν το σχέδιο αξιοποιηθεί καταλλήλως θα βοηθήσει πολλούς τομείς της οικονομίας και θα δώσει όραμα και στις τραπεζικές μετοχές που επωφελούνται από την υγεία και πρόοδο πολλών κλάδων της οικονομίας. Τέλος, όπως προσθέτει, η παρασκευή ενός αποτελεσματικού εμβολίου ή μιας αξιόπιστης φαρμακευτικής αγωγής για την COVID-19 θα δώσει ελπίδες για μια καλύτερη χρονιά, ιδιαίτερα τουριστικά, που θα βοηθήσει τις τράπεζες να ανακάμψουν.

Ανοδο κατέγραψε την Τρίτη το ΧΑΚ

Άνοδο κατέγραψε στη σημερινή συνάντηση το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε την Τρίτη στις 44,05 μονάδες, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 0,43%. Η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στα €36.748,75. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 26,15 μονάδες, καταγράφοντας κέρδη σε ποσοστό 0,38%. Όσον αφορά τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, κέρδη κατέγραψαν ο δείκτης της Εναλλακτικής Αγοράς 0,22%, της Κύριας Αγοράς 0,41% και των Επενδυτικών Εταιρειών σε ποσοστό 0,53%.

Αντίθετα, πτώση σε ποσοστό 0,65% σημείωσε ο δείκτης Ξενοδοχείων.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €25.790,99 (τιμή κλεισίματος €0.45– άνοδος 1,56%), της Ελληνικής Τράπεζας με €3.554,89 (τιμή κλεισίματος €0,57 – πτώση 0,35%), της ΑΤΛΑΝΤΙΚ ΑΣΦΑΛ. ΕΤ ΔΗΜ με €2.500 (τιμή κλεισίματος €1.25 – πτώση 3,10%), της ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΕΤ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ με €2.317,50 (τιμή κλεισίματος €0.27– άνοδος 0,74%) και της ΛΟΡΔΟΣ ΧΟΤΕΛΣ με €1.485 (τιμή κλεισίματος €0.55– πτώση 3,51%). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης 7 κινήθηκαν ανοδικά και 4 καθοδικά. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 58.

Στο μεταξύ, το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου ανακοίνωσε την αναστολή διαπραγμάτευσης των 13 Εβδομάδων Γραμματίων Δημοσίου 7ης Έκδοσης, Σειράς 2020 (26/06/2020 -25/09/2020), με κωδικό ΓΔ13Η20/ ΤΒ13G20 από τις 22 Σεπτεμβρίου 2020 μέχρι και τις 24 Σεπτεμβρίου 2020 (συμπεριλαμβανομένης), μέχρι δηλαδή την εκκαθάριση όλων των συναλλαγών, ενόψει της διαγραφής των τίτλων αυτών.

Η διαγραφή των πιο πάνω Γραμματίων Δημοσίου θα γίνει στις 25 Σεπτεμβρίου 2020.

Η απόφαση αυτή λήφθηκε για εκκαθάριση των συναλλαγών, μέσα στα πλαίσια προστασίας των επενδυτών, σύμφωνα με το Άρθρο 183 του Περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμου.

Υφεση 7,5% το 2020 προβλέπουν οι αναλυτές της Εθνικής Τράπεζας

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Στα θετικά σημάδια του τρίτου τριμήνου είναι η μικρότερη συρρίκνωση του κύκλου εργασιών και της μεταποιητικής παραγωγής τον Ιούνιο σε σχέση με το διάστημα Απριλίου - Μαΐου, η αύξηση των εξαγωγών τον Ιούλιο και η οριακή ανάκαμψη της κατανάλωσης ρεύματος.

Στο 7,5% προβλέπει η Εθνική Τράπεζα ότι θα διαμορφωθεί η ύφεση το 2020, σε ανάλυσή της που δημοσιεύθηκε με αφορμή την ανακοίνωση της ΕΛΣΤΑΤ την περασμένη εβδομάδα για ύφεση 15,2% το δεύτερο τρίμηνο. Κατά τους αναλυτές της Εθνικής (επικεφαλής οικονομολόγος Νίκος Μαγγίνας), το τρίτο τρίμηνο αναμένεται ανάκαμψη σε τριμηνιαία βάση κατά 5,4%, έναντι υποχώρησης κατά 14% το δεύτερο τρίμηνο, όπως έδειξαν τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Βεβαίως, σε ετήσια βάση, το ΑΕΠ αναμένεται να συρρικνωθεί κατά 10,9%. Αυτή την πρόβλεψη ανάκαμψης σε τριμηνιαία βάση οι αναλυτές τη βασίζουν σε μια σειρά από δείκτες συγκυρίας που εκπέμπουν θετικά μηνύματα, όπως αναφέρουν. Μεταξύ άλλων, η συρρίκνωση του κύκλου εργασιών και της μεταποιητικής παραγωγής τον Ιούνιο ήταν μικρότερη από την περίοδο του Απριλίου - Μαΐου, η κατανάλωση ρεύματος ανέκαμψε οριακά τον Ιούλιο, οι εξαγωγές αυξήθηκαν τον Ιούλιο, «ακόμη και ο τουρισμός έδειξε σημάδια βελτίωσης, με τις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στο Διεθνές Αεροδρόμιο Αθηνών να συρρικνώνονται κατά 76% και 66% σε ετήσια βάση τον Ιούλιο και τον Αύγουστο αντίστοιχα, από -97% ετησίως το δεύτερο τρίμηνο». «Οι δείκτες υψηλής συχνότητας και οι πρόδρομοι δείκτες οικονομικής δραστηριότητας», συνεχίζει η ανάλυση της Εθνικής, «έδειξαν ακόμη πιο έντονη βελτίωση, με τους δείκτες κινητικότητας της Google προς χώρους λιανικού εμπορίου και αναψυχής, καθώς και σε συγκοινωνιακούς κόμβους, να ανακάμπτουν τον Ιούλιο και τον Αύγουστο, υποβοηθούμενοι και από εποχικούς παράγοντες».

Το τρίτο τρίμηνο αναμένεται ανάκαμψη σε τριμηνιαία βάση κατά 5,4%, έναντι υποχώρησης κατά 14% το δεύτερο τρίμηνο.

Το τέταρτο τρίμηνο του έτους, σύμφωνα με την πρόβλεψη της Εθνικής, το ΑΕΠ θα ανακάμψει και πάλι σε τριμηνιαία βάση κατά 7,4%, ενώ σε ετήσια βάση η συρρίκνωση θα περιοριστεί στο 3,4%.

Οι αναλυτές, βεβαίως, επισημαίνουν ότι η πτώση του 15,2% το β΄ τρίμηνο είναι η μεγαλύτερη που έχει καταγραφεί ιστορικά σε ένα τρίμηνο, όπως και στις περισσότερες χώρες, για όσο τουλάχιστον διάστημα υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών. Προσθέτουν, ωστόσο, ότι η πτώση ήταν ανάλογη του μέσου όρου της Ευρωζώνης και ελαφρώς χαμηλότερη των περισσοτέρων χωρών του Νότου, παρά το γεγονός ότι οι πλέον πληττόμενοι κλάδοι, τουρισμός και εστίαση, έχουν μεγαλύτερη βαρύτητα στο ελληνικό ΑΕΠ. Σε τριμηνιαία, ωστόσο, βάση η συρρίκνωση ήταν μεγαλύτερη της Ευρωζώνης, επισημαίνουν, κάτι που αντανακλά το σημαντικά μεγαλύτερο μερίδιο που έχουν οι περισσότεροι πληττόμενοι κλάδοι των υπηρεσιών, ειδικά του τουρισμού, στο δεύτερο τρίμηνο. Ενδιαφέρον σημείο της ανάλυσης της Εθνικής είναι, επίσης, ότι τα μέτρα στήριξης του Δημοσίου, ειδικά για την αγορά εργασίας, συγκράτησαν τη μέση μείωση της συνολικής αμοιβής της εργασίας στην οικονομία (που συναρτάται από τη μέση αμοιβή και την απασχόληση) στο 7,3% ετησίως, παρά τη γενικευμένη παύση στην οικονομική δραστηριότητα. Σε αυτό συνέβαλε, βεβαίως, η σταθερότητα των αμοιβών και της απασχόλησης στο Δημόσιο. Αντίθετα, τα εισοδήματα και τα κέρδη από την επιχειρηματική δραστηριότητα συρρικνώθηκαν δραστικά, παρά τη στήριξη και τις αναστολές φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων.

Deloitte.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Δημιουργούμε το μέλλον, μαζί.

ITR EUROPEAN AWARDS 2020

WINNER

www.deloitte.com/cy/tax